

Příloha 1: Vzor informovaného souhlasu

Informovaný souhlas – sdílené poučené rozhodování
UK ETF 2020, kurs CŽV Nemocniční kaplan
předkládá Bohumila Baštecká

Pro potřeby diplomové práce Zásnuby v katolické církvi upravila Eva Legnerová

INFORMAČNÍ LIST

Výzkumník se svým protějškem probírá následující oblasti:

- **Úvod** - Mj. vyzvěte svůj protějšek, aby se ptal a informovaný souhlas s Vámi probral.
- **Účel rozhovoru** – rozhovor v rámci výzkumu diplomové práce Zásnuby v katolické církvi aneb Smlouva o smlouvě budoucí. Cílem je popsat zkušenost katolických snoubenců se zásnubami a obdobím zásnub a pojmání partnerského závazku v tomto období
- **Způsob vedení rozhovoru** – Rozhovor proběhne online. Bez ohledu na to, zda je respondent zasnoubený nebo už žije v manželství, ptát se budu na zásnuby a období zasnoubení.
- **Výběr** – pro rozhovor jsem oslovila lidi, římské-katolíky, kteří mají slavili katolický obřad zásnub, zároveň ale od té doby neuběhlo víc než 6 let.
- **Dobrovolná účast** – spolupráce na výzkumu je zcela dobrovolná. Souhlas s účastí ve výzkumu je možné kdykoli odvolat a z výzkumu bez jakékoli újmy odstoupit.
- **Trvání** – Rozhovor bude trvat 60 – 90 minut.
- **Rizika** – Anonymizované přepisy rozhovorů budou součástí diplomové práce, která bude veřejně přístupná na internetu. Člověk, který zvažuje účast v tomto výzkumu, by měl zvážit, zda si přeje a je ochoten poskytnout mi osobní informace, které ve formě doslovného anonymizovaného přepisu budou dostupné komukoli.
- **Přínosy** – Diplomová práce může přispět k porozumění tomu, jak katoličtí snoubenci prožívají zásnuby a období zasnoubení a jakým způsobem pojmají závazek ve vztahu k tomuto období. V prostředí katolické církve mohou být tyto poznatky využitelné například v kurzech předmanželských příprav.
- **Náhrady** – Účast v rozhovoru nebude finančně ani jinak odměňována.
- **Důvěrnost** – Rozhovor bude po přepisu anonymizován, jako autorka výzkumu nebudu nikomu sdělovat jména ani jiné osobní informace o osobách zapojených do výzkumu. Identitu respondentů nepotvrdím ani osobám, které mi zprostředkovaly kontakty na možné participanty. Audionahrávky rozhovorů budou po dokončení přepisů smazány.
- **Seznamování s výsledky** – Anonymizovaný přepis rozhovoru dám k dispozici člověku, který mi rozhovor poskytl, s žádostí o autorizaci. Rozhovor nebude zařazen to výzkumu, nepotvrdí-

Příloha 1: Vzor informovaného souhlasu

Informovaný souhlas – sdílené poučení rozhodování
UK ETF 2020, kurs CŽV Nemocniční kaplan
předkládá Bohumila Baštecká

Pro potřeby diplomové práce Zásnuby v katolické církvi upravila Eva Legnerová

li respondent svůj souhlas s účastí ve výzkumu a použitím přepisu rozhovoru. Výhrady k výsledné podobě přepisu, zejména k (nedostatečné) anonymizaci s respondentem prodiskutuji a v přepisu je podle jeho přání zohledním. Dokud nebude člověk poskytující rozhovor s podobou přepisu spokojený a nedá mi svůj souhlas s jeho využitím v diplomové práci, neposkytnu přepis žádné další straně, tedy ani vedoucí diplomové práce.

· **Právo odmítnout nebo omezit účast** – Poskytnutí rozhovoru je zcela dobrovolné, účastník může svůj souhlas účast kdykoli přehodnotit a odvolat. A to především v okamžiku, kdy dostane do ruky výsledný přepis rozhovoru a bude mít možnost si jej v klidu přečíst. Souhlas s poskytnutím rozhovoru a s jeho dalším využitím není pro člověka, který rozhovor poskytl, v žádné fázi závazný.

· **Možnosti kontaktu** – v případě dalších otázek je možné se kdykoli obrátit na mě. Vedoucí diplomové práce je PhDr. Bohumila Baštecká, Ph.D. Diplomovou práci píšu jako studentka psychologie na Pedagogické fakultně Univerzity Karlovy v Praze.

Příloha 1: Vzor informovaného souhlasu

*Informovaný souhlas – sdílené poučení rozhodování
UK ETF 2020, kurs ČŽV Nemocniční kaplan
předkládá Bohumila Baštecká*

Pro potřeby diplomové práce Zásnuby v katolické církvi upravila Eva Legnerová

SOUHLASNÉ PROHLÁŠENÍ – POTVRZENÍ O INFORMOVANÉM SOUHLASU

Prohlášení člověka, který vypráví:

Pročetl/a jsem dohodnuté informace v Informačním listě, případně mi byly přečteny. Měl/a jsem možnost se ptát a každá otázka, kterou jsem položil/a, mi byla zodpovězena k mé spokojenosti. Dobrovolně souhlasím s účastí v tomto rozhovoru.

Jméno:

Podpis:

Datum:

Prohlášení výzkumníka:

Přečetl/a jsem dohodnuté informace z Informačního listu svému protějšku v rozhovoru přesně a ujistil/a jsem se, jak nejlépe dovedu, že můj protějšek rozumí, jak budeme postupovat:

Potvrzuji, že můj protějšek měl příležitost se ptát a že všechny jím položené otázky o rozhovoru a jeho zpracování jsem zodpověděl/a správně a korektně, jak nejlépe dovedu.

Potvrzuji, že nebyl k souhlasu donucen a že souhlasil svobodně a dobrovolně.

Kopie tohoto formuláře informovaného souhlasu byla mému protějšku poskytnuta.

Jméno autorky výzkumu:

Podpis:

Datum:

Příloha 2: Souhrnná tabulka výsledků

Adéla	Boris	Cilka	David	Erik	Flora	Hynek	Iva	Jitka
6.1 Příběh o zásnubách								
A.2.6-32;3.1-5	B.2.24-29;3.1-6 B.7.1-5	C.2.29-31;3.1-13	D.3.4-23 D.7.27-30;8.1-2	E.3.1-19 E.18.14-18	F.1.25-29;2.1-21	H.2.5-10	I.1.28-29	J.16.6-7
6.1.1 Žádost o ruku jako z filmu, překvapení								
A.2.7-15	B.2.15-16			E.2.21-23 E.3.9-10 E.23.1-3	F.1.26-27 F.2.13-19 F.9.12-16		I.2.1-4 I.4.15-18	J.3.2-15 J.6.16-18
6.1.2 O ruku žádá muž – žena čeká, doufá, možná naznačuje								
	B.2.24-28 B.6.18-29	C.11.1-8	D.6.4-7	E.3.20-28 E.4.6-16 E.5.15-17 E.10.23-28 E.11.3-6 E.23.1-3	F.2.11-13 F.2.19-22		I.2.2-3	J.2.14-18
6.1.3 Rodiče nevěsty žádáme, rodičům ženicha oznamujeme								
A.3.9-12	B.2.16-18 B.3.15-24 B.4.16-20	C.14.15-27	D.3.13-18 D.6.23-28 D.7.5-11 D.8.3-16	E.5.7-17 E.13.3-26	F.9.3-9			J.9.11-14 J.11.15-21
6.1.4 Pane Bože, prosíme tě, buď v době zásnub s námi a žehnej nám								
A.9.27-30; 10.1-2 A.17.25-31; 18.1-11 A.17.19.21	B.7.10-11	C.6.14-22			F.3.30;4.1 F.5.19-25 F.9.24-31; 10.1-7 F.10.30-31			J.7.3-12

Příloha 2: Souhrnná tabulka výsledků

6.1.5 Katolické zásnuby jako příležitost seznámit rodiče								
A.3.29-31;4.1-5 A.5.13-23	B.5.4-5	C.4.18-22 C.11.20-28	D.4.20-22 D.6.15-29 D.7.29-30;8.1-2	E.5.6-7 E.6.2-7 E.11.10-11	F.4.4-5 F.4.17-19	H.4.22-26	I.10.21-31	J.5.10-13
• Hezký obřad								
A.5.9-12 A.7.22-24		C.5.3 C.11.32		E.7.3-6 E.9.6-7	F.3.24-26 F.4.17	H.4.15		
6.1.6 Společenský status zásnub – muži jsou hrdí, ženy mají prsten								
A.4.22-24 A.6.17-24 A.8.8-13 A.9.1-6	B.3.8-9 B.4.26-30;5.1-2 B.6.23-26	C.3.15-20	D.9.12-14 D.9.20-21	E.11.19-32;12.1-9 E.12.27-32 E.15.6-8	F.4.24	H.3.13-20 H.14.2 7-30; 15.1-9	I.6.1-2	J.3.14-15
6.1.7 Katolické zásnuby? O tom jsem nikdy neslyšel...								
A.3.22-26 A.7.8-11	B.4.24-26	C.4.8-10	D.5.5-8	E.6.26-27 E.7.4-7 E.9.26-28	F.3.22-25	H.4.5-7	I.4.18-19 I.10.4-11	J.5.21-25 J.6.3-4 J.7.26-29
6.2 Co předcházelo zásnubám								
6.2.1 Svatba byla na stole od samého začátku								
A.1.26-31;2.1-5 A.8.13-16 A.18.18-22			D.11.2 5-30;12.1-10	E.2.23-24 E.3.1-7	F.2.20-24		I.1.24-29	J.2.4-11 J.8.22-27 J.19.15-26
6.2.2 Proč žádat o ruku zrovna v tuhle chvíli?								
	B.5.23-31;6.1-10 B.6.18-29	C.1.19-30;2.1-2	D.6.4-12 D.11.9-24	E.2.13-14 E.4.19-26 E.18.8-22	F.8.19-26		I.13.5-20	
6.3 Jsme zasnoubení, je to skutečně dobrý nápad?								
6.3.1 Od zásnub už poznávat jenom ji, jenom jeho								
A.6.4-10 A.16.1-4							I.13.6-11	

Příloha 2: Souhrnná tabulka výsledků

6.3.2 Příprava na manželství byla příležitostí otevřít nová témata								
A.10.27-31;11.1-32;12.1-15	B.10.7-26	C.2.15-21 C.9.9-33;10.1-28	D.13.9-14 D.13.2 2-31;14.1 -31;15.1-3 D.19.2 0-26	E.16.23-31;17.1-31	F.6.22-27 F.7.10-15 F.10.11-18	H.10.2 0-29;11.1-11	I.7.10-33;8.1-5 I.12.26-29;13.1-2	J.13.18 -31;14.1-26
6.3.3 Manželství je na celý život, teď se musím dobře rozhodnout								
A.5.1-7 A.7.28-31 A.13.8-14 A.15.7-20 A.17.21-25	B.5.24-31		D.3.27-30;4.1-3 D.17.2 4-27;18.1-6	E.3.21-30;4.1-27 E.15.17-24 E.19.3-8 E.20.16-31;21.1-2	F.2.25-30;3.1-11 F.13.20-28	H.5.24-28 H.7.20-23 H.8.4-6 H.11.2 2-26	I.2.9-11 I.13.5-11 I.14.17-24	J.2.25-30 J.16.16 -31;17.1-2
• Muži mají namále								
			D.17.2 4-27;18.1-6	E.15.17-28 E.16.10-19		H.5.24-27 H.7.18-26 H.11.2 2-30		
6.3.4 Jsem si jistý, nejsem si jistý...								
A.14.24-29 A.21.13-16			D.9.1-3		F.10.22-27		I.11.16-17	J.17.3-9 J.18.16-17
• Potvrzování vztahu skrze sociální okolí a reakce okolí								
A.7.5-9	B.4.8-14 B.11.6-8 B.11.1 4-18	C.3.9-12 C.7.27-31 C.14.17-21 C.14.27-32;15.1-5 C.15.11-15	D.9.25-26 D.10.1-8 D.20.1 1-20 D.20.2 9-30;21.1-4	E.13.28-31;14.1-8 E.14.10-19	F.8.11-20		I.6.13 I.10.21-31;11.1-6 I.11.19-29 I.13.32;14.1-3	J.9.21-25 J.10.6-18 J.11.25-29 J.12.6-13 J.12.26 -30;13.1-16

Příloha 2: Souhrnná tabulka výsledků

• Pochyby a váhání								
A.1.14-16 A.5.2-7 A.6.7-13 A.7.3-4 A.9.13-15 A.12.23-29;13.1-14 A.14.20-21 A.15.2-3	B.13.1-6	C.7.22-27 C.9.7-9 C.9.13-14 C.20.14-27			F.10.19-27	H.7.27-29;8.1-21	I.11.18-31	J.7.4-22 J.18.14-17
• Varianta zrušení zasnoubení								
A.14.24-29	B.13.20-25	C.8.25-30 C.12.24-32;13.1-17	D.8.28-29;9.1-3	E.7.21-31;8.1-2	F.10.28-31;11.1-2	H.15.22-26	I.11.14-17	J.16.29-31;17.1-12
• Boží plán								
A.17.19-28 A.21.12-16		C.7.13-17 C.7.27-31 C.8.29-33;9.1-6 C.14.20-27					I.5.1-2 I.14.30-33;15.1-2	
6.3.5 Archetyp moudrého starce								
A.13.29-31;14.1-7	B.9.10-15 B.12.18-20			E.6.31;7.1-3	F.7.3-9			
6.4 Devět pojetí závazku a účel zasnub pro zasnoubené								
A.16.1-6 A.16.13-18	B.12.27-30	C.7.19-27 C.18.15-34;19.1-19					I.3.31-32;4.1-9 I.7.10-21	J.17.25-29
• Nezávaznost zasnub								
A.20.9-16				E.6.29-31; 7.1-3 E.7.14-18 E.10.10-14 E.18.8-22		H.11.16-18 H.15.12-14	I.3.31-32;4.1-5 I.5.5 I.5.16-21	J.16.6-10 J.17.20-29

Příloha 2: Souhrnná tabulka výsledků

• Zodpovědnost za vztah								
					F.11.7-10	H.12.1 2-14 H.16.2 1-22		
• Závazek konkrétnímu člověku								
A.17.8-12		C.6.28-30 C.17.31-32;18.1-3	D.16.3-7 D.19.5-20			H.12.1-5		
• Předzavázání se								
A.7.28-31;8.1-3	B.14.2 7-29	C.18.4-15				H.6.8-19 H.10.1 0-11 H.13.6-18 H.15.2 4-26	I.3.13-28	J.6.6-7
• Dobře se poznávat								
A.6.1-11			D.16.1 0-21		F.3.28-30;4.1-2			
• Dobře se rozmyslet								
A.13.4-24		C.13.8-11	D.7.24-27 D.16.1 0-25 D.19.2 0-26		F.7.3-15 F.10.31; 11.1-2 F.11.7-17	H.6.5-8		
• Závazek připravovat se na manželství								
	B.9.13-29 B.14.5-13 B.14.2 0-21	C.12.7-19 C.19.26-31;20.1-4			F.7.19-22 F.9.17-23	H.5.28-29	I.5.23-29 I.9.1-8	
• Už jen vážné důvody								
A.21.17-26			D.15.1 1-16				I.3.13-21 I.3.24-28 I.3.31-32;4.1-9	

Příloha 2: Souhrnná tabulka výsledků

6.4.1 Účel zásnub								
• Odevzdání vztahu Hospodinu, vyprošení požehnání								
A.2.3-5	B.4.26-28 B.5.16-17 B.8.1-10 B.8.17-19	C.4.32-33;5.1-3 C.6.31-32;7.1 C.11.15-16	D.5.23-24 D.20.2 9-30;21.1-4	E.6.13-14 E.11.14-16	F.4.24-30;5.1-2 F.5.21-22 F.6.8-10 F.6.13-24 F.7.29-30; 8.1-2 F.9.26-29 F.13.17-25	H.5.15-20	I.2.26-28 I.4.18-19 I.4.24-30;5.1-2	J.6.6-11 J.8.5-8 I.9.3-8 I.9.24-28
• Rituál								
			D.20.2 1-28			H.2.19-29 H.10.5-11 H.14.1-17		J.2.9-11 J.20.25-29
• Nová etapa vztahu								
A.16.1-6 A.16.8-11	B.7.2-3	C.4.10-17 C.6.22-25 C.15.17-29 C.16.3-14	D.7.22-24 D.13.1 0-14	E.4.28-31;5.1-5 E.5.17-18	F.7.24-26	H.2.7-14 H.9.7-18 H.12.1 1-17	I.6.28-31	
• Komunikování vzájemných úmyslů, myslíme to vážně								
A.3.6-10	B.8.23-24	C.2.5-9 C.7.33;8.1-6 C.12.7-16 C.20.26-27	D.3.4 D.7.19-22 D.13.1 5-19	E.22.12-18	F.5.17-21	H.7.2-13 H.12.1 5-20	I.6.21-24	J.8.29-30;9.1-5 J.18.1-8
• Vědomé poznávání								
	B.7.26-30;8.1-7 B.9.4-9 B.9.17-29				F.6.2-6		I.14.5-15	

Příloha 2: Souhrnná tabulka výsledků

• Zásnuby nejsou manželství								
A.4.22-29		C.5.25-34;6.1-5 C.18.5-34;19.1-19	D.4.27-29;5.1			H.2.11-14		
6.5 Co zůstává během období zásnub skryto								
6.5.1 Sebezápor s duchovním přesahem								
A.10.3-11 A.8.2-3	B.17.1 8-21 B.17.2 2-30; 18.1-12		D.2.9-11				I.5.24-27 I.12.2-13	J.7.5-6
• Sdílená domácnost před svatbou								
A.11.8-9	B.1.1-5 B.1.15-30;2.5 B.2.6-7 B.17.1 0-18	C.2.26-27 C.16.15-19	D.2.1-15	E.1.20-30	F.1.18-21	H.1.26-28;2.1	I.1.11-15	J.1.20-23
6.5.2 Konečně svoboda!								
A.13.10-11 A.15.17-27 A.20.17-31; 21.1-7	B.13.1 8-22		D.12.2 1-26 D.10.1 2-18		F.12.23-29	H.8.2-14		J.16.17-26 J.12.26-30

Příloha A:

Rozhovor A – Adéla

Rozhovor A.1

1 **Píšu práci o zasnubách a partnerském závazku, který se právě k zasnubám vztahuje.**
2 **Vybrala jsem si cíleně snoubence nebo manžele, kteří mají zkušenost s katolickým**
3 **obřadem zasnub. Ráda bych se bavila právě o tom období zasnub, jak ho třeba i vy**
4 **definujete. Nejde mi tedy o manželství, ale opravdu o zasnuby. Na začátek bych vás**
5 **poprosila, jestli mi můžete říct, kdy zasnuby byly, třeba přibližně? Že jste vdaná, vím, to**
6 **jste mi říkala, ale jak dlouho? A podobně, abych znala vaši současnou realitu.**

7 Ano, určitě. Tak zasnuby byly 8. prosince a rok si přesně nepamatuji, ale pamatuji si ten den.
8 Kouknu do naší knihy rychle, do naší Kroniky zážitků, a hned to najdu. Tam je oznámení o
9 našich zasnubách, které jsme dávali našim rodičům. Samozřejmě zvlášť svatební a zvlášť na
10 zasnuby. A je tady 16:30 2013 byly zasnuby.

11 **Jak dlouho jste spolu chodili předtím, než jste se zasnoubili?**

12 Chodili jsme spolu tři roky. Jo, jo, možná necelé. Jo, chodili jsme spolu tři roky, no a potom
13 jsme byli zasnoubení necelý rok a půl, protože jsme se brali jakoby v dubnu, až ten rok potom.
14 Takže prosinec, leden, únor, březen, duben, takže rok a pět měsíců. Takže tam to bylo jako
15 docela dlouhé, neobvykle, myslím, že většinou to bývá rychleji. Což já bych klidně měla
16 rychleji, měla bych klidně kratší období zasnub (smích), ale manžel to měl trochu jinak. A pak
17 jsme se tedy vzali za rok a půl.

18 **Takže když to spočítám, tak to je...**

19 ... je to šest let, co jsme manželé. 2015 jsme se brali. Takže teď to bude šest let. No a období
20 zasnub – já asi jsem nad tím takhle nikdy nepřemýšlela. Já si určitě jako pojem zasnuby to jo,
21 to je spíš jako ten akt. Ale když bych měla jako pro sebe to období zasnub, tak bych řekla, že
22 to je už to období před tím, než ty zasnuby domlouváme, tak tam už to začíná. A potom do té
23 svatby to pokračuje. Protože taky ty zasnuby nejsou hned, to není blesk z čistého nebe, nejdřív
24 se to domlouvá, jestli to vůbec bude.

25 **To mě právě zajímá. Jak vy jste se domlouvali? Jak vy jste to měli před tím zasnoubením?**

26 Já jsem... My jsme určitě mluvili o svatbě. Hned, jak jsme spolu začali chodit, tak jsme si řekli,
27 že ve chvíli, kdy jeden z nás bude mít pocit, že to jako není, nemůže být na celý život z nějakého
28 prostě důvodu vážného, takže to prostě tomu druhému řekne, aby to bylo fér, a okamžitě se
29 rozcházíme, abychom si nebrali zbytečně čas. A že samozřejmě do té doby se budeme poznávat
30 a hledat, jestli něco takového najdeme nebo nenajdeme. Tak tím to bylo jako dané od začátku,
31 že to směřuje k manželství, pokud se něco nestane. A čím už jsme asi víc a víc mluvili o svatbě

Rozhovor A.2

1 jako takové, tak jsme i zmínili – a to jsem určitě byla já, jak se znám – že by to chtělo i jako
2 zasnuby. A že je ta možnost, to jsme se dozvěděli, to teda už vůbec nevím od koho, že je možné
3 i tady ten obřad mít v kostele. No, a to nás zaujalo, protože oba jsme jako věřící a tak nějak to
4 pro nás bylo důležité, že to můžeme už jako i tohleto rozhodnutí, byť není definitivní, nějak
5 v tom kostele odevzdat, dát a pozvat do toho Boha.

6 **A kdybych se vrátila ještě k tomu domlouvání, proběhlo u vás něco jako žádost o ruku?**

7 Hmm, no, proběhlo, to byl smutný příběh (*smích*). Já jsem si vždycky snila jako tu žádost o
8 ruku jako takovou, s tím prstýnkem, to z těch filmů, aspoň napůl jako z filmů, a to já jsem teda
9 nezažila. Manžel to věděl, že to chci, takže to udělal. Když to udělal poprvé, tak jsem řekla, že
10 tohleto není ono, takže jako že ano, že si ho vezmu, ale ať požádá znovu, jindy, líp. Tak to
11 zkusil napodruhé, to jsem zase řekla, že je blbé, že to jako tohle teda neberu a že to musí být
12 jako hezčí a musí to být romantické a musí pro to něco trochu udělat jako jiného, zvláštního.
13 Něco jsem chtěla romantického, tak napotřetí to taky nebylo ono, ale teda už jsem to počtvrté
14 nechtěla zažít (*smích*). Takže to proběhlo, ale rozhodně ne podle mých plánů, naopak pak jsem
15 i z toho brečela, že nemám jako ty krásné zasnuby jako jsem chtěla, no...

16 **A můžete mi tedy říct, co jsem si představovala a jak to probíhalo ve skutečnosti? Když** 17 **se to třikrát opakovalo.**

18 Ano (*smích*). Já jsem si představovala asi cokoli, neměla jsem konkrétní představu, ale chtěla
19 jsem, aby to bylo nějaké překvapení, protože jsem jako na překvapení. A aby on pro to něco
20 jako udělal víc, něco jako výjimečného. Nejen třeba jako koupil kytku, to mi připadá málo. Ale
21 aby mě vzal na nějaké zvláštní místo, aby tam třeba už bylo něco přichystaného, aby bylo vidět,
22 že s tím měl nějakou práci. A ať už by to bylo místo nějaké symbolické, nebo nějaká
23 stopovačka, nebo... nějaký zvláštní dopis, nějaká speciální chvíle, zapálení svíček... Myslím
24 si, že jsem byla hodně jako velkorysá v představách. No a první pokus takový, že mi řekl, když
25 mě doprovázel domů, což bylo každý den, tak před domem mi řekl: „A vezmeš si mě?“ Tak to
26 bylo první. Bez prstýnku, bez ničeho, jenom jako tenhle dotaz. No tak to jsem opravdu jako
27 neuznala. Podruhé udělal večeři... U sebe jako doma u rodičů, protože bydlel s rodiči. Udělal
28 večeři, myslím, že míchaná vajíčka nebo něco takového. Večeřeli jsme, teď si nejsem jistá,
29 jestli u toho nebyl i jeho tatínek – ale myslím si, že ten tam možná v tu dobu zrovna nebyl – a
30 u té večeře, bez svíčky, řekl: „Tak, a teď by sis mě vzala?“, jako „Vezmeš si mě?“ No tak to
31 taky jako žádná romantika. To jako dobře, uvařil večeři, ale to bylo prostě málo. A na potřetí
32 mi koupil sošku Willow Tree, ty co jsou jako partnerské a manželské, co mi... tak to jako mám

Rozhovor A.3

1 ráda. A to mi teda dal místo prstýnku. Protože to je vlastně pravda, že on mi prstýnek dát
2 nemohl, protože ten jsme měli domluvený, že si vyměníme při těch zásnubách v kostele. Takže
3 to měl drobné omezení, ale... tak to mi dal tu sošku, ale bylo to taky u něj v pokoji, doma. Jako
4 napotřetí, no... Tak jsem řekla, že jo, že už další nechci. Ale nebylo to vlastně nic výjimečného.
5 No, takže já jsem si představovala něco nevšedního, a to vlastně nebylo ani jednou.

6 **Děkuji. A co se tedy dělo potom? Vy jste se tímto způsobem nějak domluvili, že se vezmete.**
7 **Jo, můžu to tak chápat, nebo to proběhlo už předtím?**

8 To už proběhlo určitě předtím. My jsme už i předtím museli mít tu dohodu, že mi nesmí u toho
9 dát prstýnek. A úplně první, co muselo být, to takhle chtěl tedy manžel, že musí nejdřív než mě,
10 tak musí požádat moje rodiče. Protože i kdybych já řekla ano a moji rodiče ne, tak má smůlu.
11 Jo, že to tak nějak si v sobě, v sobě měl – nebo z domova, to nevím. Takže úplně první žádost
12 byla u mých rodičů, kdy požádal je, při večeři, s kytkou, s koňakem. A to bylo první, a potom
13 proběhly tyhle tři neúspěšné žádosti u mě. A pak byly teprve ty zásnuby v tom kostele. Ale
14 myslím si, že kdybych to měla říct v nějakém časovém sledu, tak tohle celé bylo třeba v rámci
15 jednoho měsíce. Jo. Tyhle ty tři události, no.

16 **A vy jste se tedy – proběhla tam ta domluva, vy už jste měli tu dohodu, že chcete katolické**
17 **zásnuby, ten rituál. A jak to tedy bylo potom, co vy jste se domluvili? Nevím, pak jste šli**
18 **za knězem, nebo jak to bylo dál?**

19 Ano, my jsme šli za knězem, a protože jsme s ním byli hodně v kontaktu, spolu, my jsme s ním
20 byli třeba dvakrát třikrát v týdnu, my jsme se s ním viděli, jo, že i jsme měli spolčo a oba jsme
21 byli hodně ve farnosti aktivní, takže to bylo jako normální, nemusela to být akce „jdeme za
22 knězem“, ale spíš prostě nějaký večer, co jsme stejně u něj byli nebo jako to. Tak jsme řekli:
23 „Hele, prosím tě, jak je to s těmi zásnubami, uděláš nám je takhle v kostele? Jak by to
24 vypadalo?“ Takže to už byla domluva jako přirozená s ním. No a on řekl, že to snad ani nikdy
25 nedělal, myslím, nebo možná jednou, takže se na to sám taky podívá, jak to funguje, jak to má
26 být a že to spolu probereme a že klidně, že není proti, že nám udělá, co chceme.

27 **A jak to vaše církevní zasnoubení tedy reálně proběhlo?**

28 My jsme o tom mluvili, jak bychom si to vlastně asi představovali. A protože jsme u toho už
29 mluvili i o té svatbě a bylo patrné, že asi svatba bude jako velká, protože máme hodně přátel a
30 zároveň manželova rodina není na žádné velké jako věci, spíš by nejradši, kdyby to bylo hodně
31 malé, jenom jako oni a tak, tak nám přišla dobrá příležitost těch zásnub, že to může být jako

Rozhovor A.4

1 trochu pro ně jako přípustné. Že nebudeme zvat, to jsme se jako dohodli, že nebudeme zvat lidi
2 na ty zasnuby, že pozveme vlastně jenom rodiče. Ještě jsme chvíli řešili, jestli budeme zvat
3 sourozence, ale pak jsme zjistili, že bychom se dostali stejně asi na počet nějakých dvaceti i
4 partnery, a že to vlastně už jako je akce. Takže že pozveme jenom rodiče a že to může být
5 takové hezké jako prožít s těmi rodiči a že to bude mít tu symboliku.

6 **Hmm.**

7 Tak a teď nevím, jestli jsem odpověděla úplně na tu otázku, která byla...

8 **Ptala jsem se, jak to vaše církevní zasnoubení proběhlo.**

9 Takže takhle to bylo s těmi rodiči a bylo to v kostele, v půl páté, abychom to zvládli mezi
10 akcemi farnosti, abychom byli v kostele opravdu sami. A bylo nás tam opravdu takhle sedm
11 s knězem, plus ještě jsme řekli mému mladšímu bráchovi, u kterého jsme měli pocit, že by u
12 toho chtěl být. Že toho jsme nechtěli – myslím, že všichni ostatní sourozenci, že by jim to bylo
13 trochu lhostejné, ale že on by chtěl, tak jsme to jako ještě řekli, že potřebujeme nutně
14 ministranta, aby tedy jako tam byl ministrant. Tak jako přišel, že když ministranta, tak že jo.
15 Takže nás tam bylo osm. A my jsme si vybrali čtení, jaké chceme, žalm, to jsme si mohli vybrat.
16 A vytvořili jsme si vlastní přímluvy. A dali jsme rodičům úkoly, tatínkové četli čtení a maminky
17 četli přímluvy, myslím, že to takhle bylo. Anebo jsme je četli my, a to si teď nejsem jistá. Ale
18 tatínkové určitě četli čtení, že jsme je tam chtěli zapojit.

19 **A vy jste tedy četli přímluvy a říkáte, že ten váš kněz si to nějak studoval. A domlouvali**
20 **jste ještě něco, jak vlastně chcete, aby to vypadalo, co tam chcete určitě mít nebo co by**
21 **třeba on měl říct?**

22 Jo, my jsme chtěli, aby tam proběhla výměna prstýnků a chtěli jsme, abychom oba měli
23 prstýnek. Takže to jsme, to bylo hrozně náročné sehnat zasnubní prstýnek pro muže. To se nám
24 v několika zlatnictvích úplně jako vysmáli, že nejsme vůbec normální, co to sháníme. A to jsme
25 chtěli, abychom si je vyměnili, tak on hledal, ale to spíš bylo pro něj, kde je ta míra, že to není
26 svatební jako symbol, ale jako zasnubní, tak aby to on udělal církevně dobře. Prstýnky nám
27 požehnal, to řekl, že jako požehnat může, a že si je můžeme vyměnit, ale bez nějakého
28 samozřejmě slibu, aby to jako nezavánělo svatbou nebo aby tam jako nebylo to svatební. Aby
29 tam byla ještě... ještě nějaká ta možnost rozmyšlení (*smích*).

30 **Vy jste říkala, že jste tyhle zasnuby chtěli, říkala jste, že to bylo spíš od vás. Jak jste k tomu**
31 **došla, co vás na tom tak lákalo? Proč jste je chtěla?**

Rozhovor A.5

1 Lákalo mě určitě to, že to je... že už zveme Boha do tohoto období, které jsem považovala za
2 důležité, to před svatbou. A protože jsem celé chození řešila, jestli jako je to dobrý nápad být
3 s tímhle partnerem celý život. Tak to bylo pro mě asi důležité, symbolické a opravdu jako to
4 pozvání toho, ať to teda ten Pán Bůh radši rozhodne, protože já toho nejsem schopná. To si
5 myslím, že jsme prožívali oba dva, tohleto jako řešení. Manžel ten to řešil ještě měsíc před
6 svatbou, on mi potom říkal, že si není jistý, jestli si mě má vzít. Tak to bylo takové jako žhavé
7 ze všech stran, já jsem to taky řešila. Tak si myslím, že i to byl ten důvod.

8 **A dalo vám to to, co jste chtěla do toho období zasnub?**

9 Asi ne (*smích*). Asi ne, myslím si, že modlili jsme se stejně tak, i asi bez těch zasnub. To co to
10 bylo... si myslím, že ten obřad jako takový byl hezký. I to, že jsme pozvali ty rodiče, to, že
11 jsme je i potom vzali do restaurace, že to bylo... to si myslím jako symbolické. Jako duchovně
12 si nejsem jako jistá, nebo ono se to špatně měří to duchovní, ale určitě to není nic, čeho bych
13 jako litovala nebo bych řekla, že to je blbost. To určitě ne. Ale myslím, že spíš jako lidsky nebo
14 sociálně to bylo důležité. I vlastně po těch zasnubách v té restauraci si ti rodiče potykali, naši
15 navzájem. My ještě ne, já jsem ještě rodičům netykala, ani manžel mým rodičům, to ještě
16 neproběhlo. Ale oni už mezi sebou, jako to tam bylo. Takže si myslím, že nějaké takové
17 prolomení ledů, nebo ledů asi ne, tam bylo.

18 **A znali se rodiče předtím?**

19 Jako viděli se. Vždycky s naším jako vedením. Myslím si, že jako tak dvakrát se předtím
20 potkali, že byli navzájem na kafi, aby se navzájem poznali, nebo něco takového. A v kostele se
21 vídali, když jako byli na stejné mši, tak se tam zdravili a věděli o sobě. Ale protože tam není
22 úplně něco, co by jiskřilo, že by se chtěli vídat, tak se... dobrovolně se nevídali (*smích*). Ale ne
23 že by se neměli rádi, ale že nemají potřebu.

24 **Mě zaujalo, co jste říkala, že to sociálně bylo pro vás důležité, významné, ty zasnuby. A**
25 **říkám si, že kdybychom srovnali tu žádost o ruku nebo to domlouvání na úrovni páru a**
26 **ty zasnuby katolické, tak je v tom ještě nějaký rozdíl? Možná jste to teď řekla, že to**
27 **sociální, ale je v tom třeba ještě něco významného, nějaká vzpomínka?**

28 Myslím, že určitě to je... má to větší váhu... jako větší hodnotu. Protože to najednou není
29 dohoda mezi námi dvěma, protože těch domluv v tom partnerství je strašně moc, jo. To jsme
30 se domlouvali, jak se budou jmenovat naše děti. A teď – má to větší hodnotu, není... A i asi
31 tím, že ty zasnuby mezi námi, ta žádost o ruku byla taková, jaká byla, to jako hodnota nulová,

Rozhovor A.6

1 tak tady to jako bylo důležité. Protože tady on slíbil, my jsme tam slibovali, my jsme tam určitě
2 slibovali, že budeme toho druhého poctivě poznávat. Něco takového tam určitě zaznělo, že ho
3 budeme jako, no, s vážností se budeme nadále poznávat a hledat Boží vůli v tom, jestli máme
4 dojít k tomu konci. A to co tam bylo i, to co jsme si i mezi sebou říkali, bylo, že to vlastně
5 vnímáme, že do té doby – nebo možná jsme si to i někde přečetli, že to tak má být – že do těch
6 zasnub člověk kouká jako jasně, na tu svoji partnerku, kterou mám, ale i na mnoho jako jiných.
7 Jestli náhodou není někde někdo ještě vhodnější, lepší. Ale od těch zasnub by člověk měl být
8 zaměřený jenom na tohoto člověka, jenom na toho jednoho, na tu jednu ženu nebo muže a už
9 poznávat jenom jeho. A ještě samozřejmě se člověk může rozhodnout, ale už je to bez toho
10 okolí, bez těch jako jiných pohledů. No, to jsme si asi přečetli, na to bychom nepřišli, no
11 (*smích*). No tak to tam taky hrálo nějakou roli. Možná v tom to bylo jiné. Možná spíš to bylo
12 moudro, já si myslím, že jsem se asi moc nekoukala ani na jiné moc muže. To jsem spíš pořád
13 jenom řešila, jestli tohle je dobrý nápad (*smích*).

14 **To je pro mě strašně zajímavé, co říkáte. Ještě mě napadá, jestli vy říkáte, že jste spíš**
15 **řešila toho svého partnera nebo ten svůj nápad, jestli tam přece jenom nějaká změna**
16 **byla? Teď tedy bych neměla ty ostatní vůbec vidět – jestli jste to nějak zaznamenala?**

17 To si myslím, že jo. Že jako už byl... A i to, že už máme ten prstýnek, že i on měl ten prstýnek,
18 to že to všichni vidí, že se mě na to všichni ptají, jo, to okolí. To, že můžu říct: „Jo my jsme
19 měli zasnuby“ a teď to bylo: „Wow, jak to?“ Mohla jsem o tom víc mluvit. Myslím si, že pro
20 to okolí, potažmo potom i pro mě, to má velkou jako cenu. Protože najednou ten vztah už je
21 vážný, už to není... už to není jen tak. I když myslím si, že já, já sama za sebe jsem to prožívala
22 možná pořád podobně, ale tím, že to okolí přistupuje k tomu jinak, protože už mám prstýnek a
23 on taky a proběhlo tohle, tak ono se na nás dívá jinak. Že to je, to tohle už je vážné, tihle už se
24 asi nerozejdou. Jo, je tam takový možná nádech.

25 **No, a říkáte, že to okolí se chová jinak, tak v čem to je? Na čem vy to poznáte, že se chová**
26 **jinak? Čeho jste si všimla jako prvního?**

27 Tak vyptávají se na to, asi proč jsme to vůbec udělali, kdy se chceme brát. Už je tam hodně
28 důraz na to manželství. Což je zároveň hezké, že to okolí to vnímá jako vážně ten vztah, na
29 druhou stranu samozřejmě trošičku svazující, protože když by se v tuhle chvíli člověk rozešel,
30 tak: „(*ostrý nádech*) oni se rozešli a přesto měli ty zasnuby, tak kdo ví, jak oni to měli.“ Jo, je
31 tam taková už maličko taková... takový závazek. Ale že by bylo ještě něco... Možná i ti rodiče,
32 že to berou... když vidí, že my to bereme vážně, tak oni to taky berou vážněji než předtím.

Rozhovor A.7

1 Hmm... Myslím si, že už by mi určitě nikdo po zasnubách nepoložil, nevzpomínám si, že by
2 se mě zeptal: „Hele, a nelíbí se ti někdo jiný? Nechtěla bys někoho jiného?“ To už tam vlastně
3 nepadlo. Jo, to už jako bylo: „Co ten Hynek?“, možná: „Jsi si jako jistá?“ Já, že ne (*smích*). A
4 tak... (*smích*)

5 **Takže to bylo to, jak ti lidé na to reagovali? Představuji si, že řeknu: „My jsme**
6 **zasnoubení“. A ta reakce je: „Wow, a proč jste to dělali?“**

7 Jo, bylo to „Wow, a jak to proběhlo?“ A já řeknu, že hlavně v kostele, že tamto nepočítám, že
8 to bylo hrozná. A oni, a teď to bylo „Wow!“, protože to málokdo má. V kostele to není úplně
9 obvyklé, aspoň v našem okolí. Potom po nás to jako měli nějací kamarádi. Ano, ale myslím, že
10 to bylo spíš, že to od nás slyšeli, tak že to taky chtěli. No... vím o dvou. A těch svateb bylo
11 hodně. Takže zas tak moc ne.

12 **Děkuji. No, a kdyby se vás někdo ptal, vyloženě se vás ptal, že uvažuje o zasnubách a proč**
13 **by měl vybrat tu žádost o ruku a proč by si měl vybrat ty zasnuby, tak co byste mu řekla?**

14 Rozhodně bych řekla zasnuby v kostele. Určitě bych to doporučila. Myslím si, že už je to... I
15 to, že se musí ti dva na něčem dohodnout, že to musí naplánovat. Může to být taková, takový
16 trénink na svatbu. Jo, protože to je velký stres a hodně náročné domlouvání se na svatbě. A ty
17 zasnuby, tam jako o nic nejde, je to úplně jedno, jak to bude vypadat, nejsou tam žádné
18 představy okolí, nikdo vám do toho nemluví, protože to nikdo moc nezná a není tam to
19 společenské očekávání jako na té svatbě. Tak to může být jako takový příjemný, nebo chvíli i
20 nepříjemný, ale vyzkouší si člověk i tohle to: jak si to představuješ, jak to chceš, proč to chceme,
21 co je pro nás důležité. A už si vlastně pokládáme otázky, které jsou pro ten vztah důležité. A
22 myslím si, že ten obřad jako takový je hezký. Je to hezké, je to symbolické, a pokud je někdo
23 věřící a bere víru vážně, tak proč by nevyužil i jako něčeho, co ta církev nabízí. Jo, to mi připadá
24 taky dobré.

25 **Dobře. No a co pro vás znamenalo to vědomí: jsem zasnoubená? Kdybyste to měla**
26 **vysvětlit někomu, kdo to slovo nezná, třeba malému dítěti, tak jak byste to vysvětlila, co**
27 **byste mu řekla?**

28 Hmm, řekla bych, že to... že jsem se rozhodla, že mám muže, kterého už bych nejradši měla
29 celý život, ale že ještě potřebuji čas si to, se v tom úplně ujistit. Že ještě nechci ten slib dát na
30 dlouho, ale už jsem se pro něj rozhodla, už je to muž, se kterým jsem se rozhodla žít celý život.
31 A ten hlavní krok nás ještě čeká. Myslím si, že je to důležité, když jde někdo do řeholního

Rozhovor A.8

1 života, tak taky má nejdřív jako časné sliby, potom věčné. Když lidi nejsou věřící, tak nejdřív
2 spolu bydlí a pak řeší svatbu, jo. V tom křesťanství je to takové, že my jsme spolu nežili,
3 nebydleli, nespali, nic. Takže to bylo takové to: takže teď už to bereme vážně.

4 **No a změnilo se pro vás něco po zasnoubení? Jestli ano, tak co bylo první, čeho jste si**
5 **všimla?**

6 *(přemýšlí)*

7 **Nebo jestli ne, to je samozřejmě taky možné...**

8 Já si nejsem vědomá nějaké, nějakého vnitřního postoje, že by se jako ve mně něco změnilo.
9 Myslím si, že je to spíš hodně společenské i skrz ten prstýnek, protože to je to, co najednou
10 mám, jsem označená, že někomu patřím a možná budu navždycky. Tak to si myslím, že to je,
11 že to bylo pro mě důležité. Protože já normálně prstýnky nenosím, takže se mi najednou něco
12 objevilo na ruce a měla jsem to každý den pořád jako na očích. Že něco je jinak. Tak to si
13 myslím, že to byla ta každodennost, co se mi změnilo. Ale tím, že jsem ten vztah brala hodně
14 vážně i předtím, a myslím, že my jsme to takhle měli, že nějaké jako chození jen tak nebo pro
15 zábavu, to jsem nezažila, tak tím pádem se jako zase tak moc nezměnilo. Jo, v tom prožívání.
16 Já jsem to brala vážně od začátku, no.

17 **A v rámci toho vašeho páru – teď se bavíme hodně o vás – kdybychom se zkusili malinko**
18 **přesunout k vašemu páru, jestli v něm se něco změnilo?**

19 Já si myslím, že... Možná jsme si víc dovolovali ve společnosti být víc jako pár. My jsme si to
20 předtím jako hodně zakazovali, až tak, že třeba lidi nevěděli –. Byli jsme se skupinou mladých
21 lidí na víkendu a v neděli po tom víkendu někdo nevěděl, že my dva spolu chodíme. Jo, takhle
22 moc jsme nechtěli to dávat najevo. A ptali se nás, jestli nejsme sourozenci a podobně. Že je
23 vidět, že k sobě máme nějak blízko, ale nevědí jak. Tak si myslím, že jsme možná po těch
24 zasnubách už si řekli, že trochu můžeme jako to dávat najevo. Jo, nebo že jsme si to... Ale bylo
25 to spíš než kvůli nám jako kvůli tomu okolí, že jsme nechtěli tím prudit a když má člověk kolem
26 sebe spoustu nezadaných, tak je nechce prostě obtěžovat svou nákloností. A oba jsme to věděli,
27 jak je to nepříjemné, tak jsme to nechtěli dělat dál. Ale možná že po těch zasnubách už jsme si
28 řekli, že – možná i manžela občas rozčilovalo, že mě někdo třeba začal balit, protože si myslel,
29 že jsem svobodná samozřejmě, a přitom jsem byla už tři roky ve vztahu. Tak to už asi taky
30 potom jako si řekl, tak když už jsme zasnoubení, tak už by to tedy mohli vědět všichni, že teda
31 ne.

Rozhovor A.9

1 **Napadá mě, jaké tohle pro vás bylo, takhle to zveřejnit?**

2 Myslím, že příjemné. Pro mě určitě i jako snazší. A myslím, že i já jako žena to chci jako, aby
3 to bylo vidět. A manžel spíš jako byl v tom opatrnější, přísnější. A muselo to být taky hodně
4 jeho rozhodnutí, že na to budeme, víc na to jako budeme klást důraz nebo mě chytne na
5 veřejnosti za ruku a podobně... Tak trochu to asi dělal i předtím, to zase tři roky že by mě
6 nechyt, to ne (*smích*).

7 **A jak jste to tedy potom oznamovali těm lidem? Vy jste mluvila o rodičích, že jste jim
8 oznamovali – že jste je zvali na to zasnubní. Ti byli dokonce požádáni o vaši ruku ještě
9 před vámi. Ale jak jste to dávali najevo ostatním lidem?**

10 My jsme žili v takovém... Já jsem o tom určitě hodně mluvila, že jsem klidně i řekla, že budeme
11 mít zasnuby. A vlastně všichni se ptali: „Jak to? Jak to víš, že budete mít zasnuby?“ A já jsem
12 říkala: „No, v kostele to máme domluvené.“ Takže já jsem to určitě jako sdělovala řečí těm
13 přátelům. U manžele si myslím, že ten to neříkal vůbec (*smích*), nikomu, nikde. Ale to je zase
14 jeho příběh a ten to měl celé jako vnitřně jako složitější i na to okolí. Ten si myslím, že to
15 neoznamoval, neoznamoval ani svatbu, takže si myslím, že zasnuby vůbec ne (*smích*). No, a
16 tak jsem to asi všechno řekla já, si myslím. V okolí.

17 **No a – vy jste to zase už naznačila, ale zajímá mě, jestli jste tu dobu zasnub vnímala jako
18 dobu přípravy na sňatek, na to manželství? A pokud ano, tak v čem se to projevilo, v čem
19 to pro vás bylo?**

20 Hmm. To jsem určitě vnímala. Já jsem to vnímala i hodně jako organizačně, abychom to dobře
21 naplánovali, aby to dobře jako proběhlo. A byla to pro mě asi taková jako vstupenka, že teď už
22 můžu jako legitimně o té svatbě mluvit. Jo, jako víc než předtím. A... (*přemýšlí*) A myslím si,
23 že jsem se možná i víc jako začala... (*odchází pro vzbuzené dítě*)

24 **Já jsem se ptala, jestli ta doba zasnub pro vás byla nějakým obdobím přípravy na to
25 manželství. Vy jste říkala, jste měla možnost začít plánovat tu svatbu a nějak o tom
26 otevřeněji začít mluvit...**

27 ...ano, a pak si myslím, že jsem se začala i tak nějak jako jinak modlit. Že jsem se modlila Síla
28 manželčiny modlitby, což je taková knížka hodně doporučená. A že možná do té doby
29 jsem ji znala, ale nemodlila bych se ji, protože ta manželka pro mě byla, že to si ještě nemůžu
30 dovolit, jo. Ale pak jsem, po těch zasnubách, už jsem to jako udělala. No a to jsem se modlila

Rozhovor A.10

1 a to si myslím, že bylo hodně důležité. Pro mě. No a pro manžela možná ještě víc, že jsem se
2 za něj modlila (*smích*). No... Tak asi takhle.

3 **No a napadá mě, jestli tam bylo ještě něco, co bylo před zasnubami v uvozovkách jako**
4 **zakázané, možná nějak mentálně zakázané, tohle si ještě nemůžu dovolit, jak jste řekla.**
5 **Něco, co vám ještě znovu otevřelo dveře těmi zasnubami?**

6 Možná že to bylo ještě trochu ten tělesný kontakt. Protože jako tím, že jsme spolu nespali před
7 svatbou, tak ale ty hranice se postupně jako museli otvírat přirozeně, jinak by se z toho člověk
8 zbláznil. Tak si myslím, že možná těmi zasnubami se taky něco trošičku jako dovolilo jako víc,
9 nějaké jako doteky a tak. Ale nevím, jestli to bylo zasnubami jako takovými, nebo jestli by to
10 nebylo přirozeně i jako časem, že prostě jak to jde v čase, tak to tak jako je potřeba, aby... aby
11 to bylo. To nevím, no. Ale možná že tam ty zasnuby hrály roli, ale ono je to všechno jako... Ty
12 zasnuby byly v čase, že jo, jo, takže si myslím, že to všechno spolu souvisí. Že to bylo v pravý
13 čas, no.

14 **Ted' mě ještě napadá, když se bavíme o tom časování, kolik vám vlastně bylo, když jste se**
15 **zasnoubila?**

16 (*přemýšlí*) Mně bylo... devatenáct asi. V jednadvaceti jsem se vdávala. Nebo dvacet mi bylo?
17 Já jsem v lednu – ne, devatenáct. Jo, v prosinci – jo, bylo mi devatenáct a akorát za měsíc mi
18 bylo dvacet, no. Jo, jo. A potom v jednadvaceti jsem se vdávala. Manžel ten je o sedm let starší,
19 takže ten to měl, tomu bylo víc, dvacet šest.

20 **Já vím, že vy máte vysokou školu, takže vy jste byla na bakaláři v té době?**

21 Já mám rovnou magistra, takže jsem byla... ve druháku... jsem se vdávala. Takže jsem byla
22 v prváku, asi? Nebo jsem maturovala, možná? Ne, to ne, to jsem byla v prváku. Asi jo, asi jsem
23 byla v prváku na vysoké.

24 **Vy jste zmínila, že jste byli v tom společenství hodně zapojení, tak chodili jste – vlastně vy**
25 **jste museli chodit – na předmanželskou přípravu? Co si z toho pamatujete? Co tam pro**
26 **vás bylo nějak důležité?**

27 No, my jsme jako měli blbou přípravu, že se nám tam nelíbilo. Ale zase bylo dobré, že se nám
28 to spolu nelíbilo. A my jsme vlastně na tu přípravu začali chodit chvíli před tím, než byly ty
29 zasnuby, protože vím, že si tam ty ostatní páry si vyprávěly, jak se zasnoubily a my v tu dobu
30 jsme se ještě nezasnoubili. Takže v tu dobu jsme tam asi začali chodit v září a potom třeba
31 v listopadu proběhly nějaké ty zasnuby – rodiče, a v prosinci ty naše. A co tam pro mě bylo

Rozhovor A.11

1 důležité – no, rozhodně že nechci, aby naše manželství dopadlo tak, jako těch, kteří nás
2 připravovali, protože to bylo jako... My jsme odcházeli – a ani nám tam nebylo jako hezky
3 s nimi, to bylo jako takové smutné... nebo nepříjemné i přímo jako pro nás. Ale celkově asi
4 jako to samozřejmě doporučuji, v přípravě asi nejdůležitější tam byly asi ty otázky, které jsme
5 dostávali, jako že je máme probrat si v páru. Tak tam jsou otázky, na které by člověk sám
6 nepřišel, nenaskytla by se příležitost. Asi i třeba kolik, jakou částku by člověk chtěl přispívat
7 třeba na dobročinné účely. Jo, taková věc. Nebo o financích vůbec společně, dokud to člověk
8 nepotřebuje, tak se na to neptá. Tak to si – a tím, že spolu ti křesťané – no, dneska už je to
9 všelijaké – ale my jsme spolu nežili, tak jsme opravdu jako společné finance vůbec jako neřešili.
10 To je taková jako příležitost se o tom pobavit, ne rozhodnout, ale pobavit. Že druhý to má jinak,
11 a jak.

12 **A vy jste říkala, že se vám tam nelíbilo oběma. Co bylo to, co se vám nelíbilo?**

13 Nám se nelíbili ti manželé, kteří jako to vedli. My jsme tam byli čtyři partnerské páry plus ti
14 manželé, ke kterým jsme chodili domů. A oni s námi vždycky měli to téma. My jsme jako byli
15 k nim přiřazení, jako na základě toho, že jsme se přihlásili jako na přípravu na manželství a oni
16 už nás jako prostě odlifrovali, napsali: budete chodit k těmhle a těmhle manželům, bydlí tady a
17 tady. No. Tak tam jsme... A oni nám nesedli lidsky. Ona byla taková hašteřivá ženská, která
18 všechno ví, všechno zná a teď tomu manželovi skákala do řeči, řekla mu, že: „A to je blbost,
19 co ty říkáš!“ a takovéhle jako... Tak ať spolu nesouhlasí, ale ne na té přípravě. To se tam jako
20 i, nebylo... bylo to nepatřičné, no, aby se tak chovali. Takže nedělali ani tak hezkou atmosféru,
21 už vůbec ne na nějaké svěřování nebo sdílení, protože to jako tam bylo vlastně nemyslitelné.
22 No... Tak to se nám asi nelíbilo nejvíc, ale to je to nejdůležitější, že jo. Jo, člověk tam má chodit
23 rád, má to být nějaké prostředí hezké a nějakého bezpečí, a když to tam neprobíhalo ani mezi
24 nimi – z našeho pohledu, jo! Oni jsou pořád manželé a už jsme se několikrát s nimi bavili, pořád
25 se tváří, že jsou spolu asi tak nějak rádi, jo, takže to nebylo... Já bych klidně řekla, že tohle je
26 před rozvodem, tohle chování. Ale asi to je jako pro ně normální, tak to třeba jsme jen na to
27 přecitlivělí. No... Oba (*smích*).

28 **Dobře (*smích*). Rozumím tomu tak, že nějaká témata jste tam dokázali najít pro vás**
29 **důležitá?**

30 Ano. Určitě jako celkově ta příprava byla důležitá, ta témata byla důležitá, ale bylo to o tom, že
31 my jsme si je probrali jako doma. Že ta příprava – že jsme vždycky dostali A4, na které byly ty
32 otázky, které jsme si měli mezi sebou, spolu během týdne nebo čtrnácti dnů, teď nevím, jak

Rozhovor A.12

1 jsme se scházeli často, jakoby prodiskutovat. A když by vyvstalo něco, co třeba nám úplně jako
2 nám drhlo nebo nám nebylo jasné, tak jsme tam mohli přinést, do toho jako společenství, na tu
3 přípravu, a mohli jsme tam sdílet, jak to máte vy, taky to drhlo, když jste se o tom bavili? A
4 tohle byla myšlenka. Vždycky bylo nějaké téma, kdy oni jako manželé povídali a říkali a ptali
5 se, no. A to jejich téma, to říkání, bylo jako pro nás k ničemu, protože to nebylo příjemné. A
6 ani jako když by něco drhlo těch našich otázkách, tak tam to určitě jako nepřineseme. Určitě ne
7 tam, jo. Takže v tom to nedávalo smysl. Ale smysl dávalo, že jsme museli, a vlastně i to, že
8 musíme do toho setkání to probrat – jo, to bylo takové nějaké naše, že to je jako důležité, že je
9 to ten úkol, který bychom jako chtěli a měli udělat, takže to k tomu jako dospělo.

10 **Hmm. Jak dlouho jste tam vlastně chodili? Říkala jste, že jste tam začali chodit ještě před**
11 **zásnubami... Jenom mě napadá, nakolik se to prolínalo s tím vaším obdobím zasnub.**

12 Určitě, určitě prolínalo, já si myslím, že jsme tam, že to bylo na necelý rok. To bylo někdy od
13 toho září, října, a bylo to do dubna, do března, něco takového. Možná do května, takhle nějak.
14 Protože pak ono to končí a ti lidé se jakoby berou, jo. Že to tak jako bývá, ten červen, červenec,
15 srpen. A my jsme to tedy měli až o rok později. Takže to takhle trvalo určitě půl roku.

16 **Jo, díky. A když teď vezmeme tu dobu zasnub, která částečně už je to závazek, nějak, a**
17 **částečně je to teprve příprava na ten závazek manželský. Tak jak jste vnímala pro sebe to**
18 **období s ohledem na ten závazek, nebo na tu přípravu, připravování se.**

19 Já si myslím, že jsem se jako připravovala jako pořád. A samozřejmě čím víc se ta svatba blíží,
20 tím víc to člověk asi řeší. A určitě jsem i řešila právě to, jestli to je ten správný partner, jestli to
21 je ten dobrý nápad. A víc jsem se modlila. A pak organizačně jsem řešila svatbu. Takže to byly
22 asi ty největší jako body, co jsem... co jsem měla. No a tu svatbu, to jsme vlastně řešili hodně
23 termín. My jsme se původně chtěli brát už vlastně v září, teda tři čtvrtě roku po zasnubách.
24 Nebo možná já, ne my (*smích*) – teď když to tak jako si uvědomím. A potom jsme to teda jako
25 v zimě a pak jsme to odložili na duben. No, takže se to tak jako protahovalo, ta doba té svatby.
26 Ale už to jako bylo hodně v řešení.

27 **A proč se ta doba protahovala? Co za tím bylo?**

28 Manžel se bál.

29 **Bál?**

Rozhovor A.13

1 Hm, bál se svatby, bál se manželství. A asi se nechtěl jako ženit. No, a myslím si, že u něj tam
2 hrálo roli – on je jako úzkostlivý – takže tam hrálo roli hodně ty překážky, které má psychické.
3 No, takže takhle to všechno bylo do sebe.

4 **No a vy jste říkala, že jste taky vlastně o tom přemýšlela, jestli je to dobré rozhodnutí –**
5 **ted' nevím, jestli to říkám úplně přesně vašimi slovy, jak jste to říkala vy.**

6 Ano.

7 **Tak můžete, nebo chcete mi o tomhle říct víc?**

8 Jo, já si – i tím, že manžel má tyhle, má úzkostnou poruchu, tak jsem jako věděla, že to bude
9 těžké, to manželství. A váhala jsem, jestli to vlastně jako vydržím celý život. To byla asi pro
10 mě – jako tím, že i neexistuje pro nás varianta rozvodu, pro křesťany, což je nesmírně
11 osvobozující. Což jako je něco, něco hrozně dobrého, tak jsem furt přemýšlela, zvládnou tohle
12 celý život? Všechny ty jeho strachy a úzkosti a obavy, které má? A vlastně jsem je taky pořád
13 poznávala víc a víc. Že jsem postupně zjišťovala, jak je to vlastně hrozné. A tak to bylo asi pro
14 mě hlavní, hlavní tohle téma. Jestli to dám.

15 **Hmm. Napadá mě ještě, jak jste o tom vlastně uvažovala? Nebo jaký byl ten proces?**

16 Já jsem chtěla jako co nejvíc vědět, do čeho jdu. Že jsem to jako chtěla co nejvíc tomu
17 porozumět. Takže jsem třeba i chtěla, abychom, abych jako navštívila manželova psychiatra,
18 nebo v té době psychiatricku. Aby mi jako řekla prostě, takže jsme tam dvakrát byli spolu na
19 sezení, aby se to teda nějak víc o tom věděla. Pak jsem si četla nějakou jako knížku o tom.
20 Manžela jsem se hodně jako snažila ptát, ale on tak taky jako bylo těžké pro něj o tom mluvit,
21 takže to bylo takové jako všeliké. A chtěla jsem se asi rozhodnout jako s co nejvíc, s co nejvíc
22 jako informacemi. No, aby to rozhodnutí nebylo... jako abych nešla do něčeho nevědomě. No,
23 aby mě něco jako nepřekvapilo. Což je naivní – překvapilo (*smích*). Ale co nejvíc, jako –
24 myslím si, že to byla taková jako poctivost v tom, no.

25 **Ale vy jste se nakonec rozhodla pro svatbu. Pro manželství.**

26 Ano. Jo, já jsem si řekla, že to zvládnou. Že jsem jako, že jo, že jsem jako silná, a že to jako
27 prostě dokážu. Že to prostě jako dokážu snést. A že jako je to na mně. A bylo to hodně o tom
28 rozhodnutí, že já vím, že on se nezmění, že prostě jako to bude takovéhle, dost možná ještě
29 horší. A já... tím pádem to bude na tom, abych já to vydržela. A jestli tohle zvládnou. No, když
30 jsem to třeba řešila s tím naším knězem společným, tak ten to taky znal prostě i v těch jakoby
31 těžkostech, úzkostech. A ten mi jako řekl, tomu jsem tam brečela v autě někdy, když jsme spolu

Rozhovor A.14

1 jeli, a on mi řekl: „No, no, no, v tvém případě – připrav se na nejhorší a třeba budeš v manželství
2 mile překvapená.“ No, a mně to hrozně jako pomohlo, že mi vůbec neřekl: „Hele, tak si ho radši
3 neber, bude to těžké.“ Nebo prostě to. Ale jako připrav se na nejhorší, prostě svatba bude
4 hrozná, manželství bude příšerné, ale jako uvidíme. Jo. Ale já jsem to potřebovala slyšet a i
5 vlastně moji rodiče, táta mi řekl: „Tohle je jako tvůj boj, tohle je o tobě, Hynka do toho
6 nezapojuj, prostě on jako nebude jiný. Prostě jestli ty to dáš, tak do toho jdi.“ Takže jsem měla
7 pocit, že to mám tím pádem v rukou, že jde o mě, jestli to zvládnou nebo ne.

8 **Hmm. Ještě mě napadá, co pro vás znamenalo nebo jaké pro vás bylo, že se odsouval ten**
9 **termín svatby, protože váš manžel si nebyl jistý?**

10 No, hrozná. Hrozná. I to bylo ponižující. A nepříjemné. Ale hrály tam roli ty jeho úzkosti, on
11 se prostě hrozně bál a nechtěl. Takže to bylo těžké. Tam těch jako těžkostí bylo, bylo víc. On
12 třeba vůbec nechtěl, bylo pro něj těžké rozeslat pozvánky pro jeho lidi. Já už jsem dávno, moji
13 všichni kamarádi a příbuzní měli dávno jako pozvánky ve schránkách, a on je měl pořád na
14 stole. Jo, a bylo třeba měsíc před svatbou, jo a lidi pořád už potřebují vědět, kdy co bude. Tak
15 byly třeba i takové nepříjemné situace, lidi třeba nevěděli, jestli jsou zvaní nebo nejsou, ale
16 prostě to tam bylo. Pak jednoho dne zmizely a já jsem se dozvěděla, že to rozeslala jeho sestra,
17 protože už prostě ani on to nebyl schopný udělat. Takže takovéhle, těch maličkostí bylo hodně,
18 nechtěl o tom mluvit, no... Měsíc před svatbou mi řekl, že... že jako neví, jestli si mě – že už
19 ví, že chce do manželství, to už teda jako si rozlišil, ale že neví, jestli se mnou. No, tak to když
20 už je všechno připravené (*smích*), tak to je takové těžké. No, tak to tak jako jsme zažívali takové
21 jako těžkosti, no...

22 **No a co vám pomohlo se přes to dostat, přes tohle období? Třeba přes ten měsíc?**

23 Já jsem jako – a dělám to tak možná dodneška – že jako беру manžela vážně. Jo, přesto, že to
24 je nějaká jako jeho třeba těžkost nebo nemoc, tak já to jako беру vážně. Já jsem i tehdy brala
25 vážně, že on si mě možná opravdu nevezme a že si jako v hlavě počítám s tím – já jsem mu i
26 tehdy řekla: „Můžeš si to kdykoli rozmyslet. Když prostě den před svatbou řekneš, že prostě
27 svatba není, tak prostě nebude. Jo, tak to jako nevádí, musíš v tom být jako svobodný, a ty se
28 svobodně jako sám rozhodni.“ A že jsem to jako takhle pojala a bylo samozřejmě nepříjemné
29 a bylo to těžké, ale takový je život, no. Někdy je těžký. (*smích*)

30 **No, díky... Když se vrátím k tomu závazku. Přemýšlím o tom, jestli právě v tomhle byl**
31 **pro vás nějaký partnerský závazek?**

Rozhovor A.15

1 Hmm... Asi ne. A myslím si, že to možná spíš by manžel mohl cítit jako nějaký závazek,
2 protože já jsem byla ta, která to tlačila dopředu. Ale tím, že on si pořád nebyl jistý, pořád
3 nevěděl... Já taky, ale já jsem to neříkala nahlas, protože tím bych ho úplně jako znejistěla.
4 Tak... tak si myslím, že jsem jako závazek necítila, protože jsem pořád byla v takovém, že
5 kdoví jak to dopadne z jeho strany. Možná že on by spíš cítil ten závazek, protože z mé strany
6 šel určitě tlak, no. To jo...

7 **Mohla bych se zeptat, ve světle toho, co jste mi říkala, proč jste si ho chtěla vzít? Proč**
8 **vlastně jste si toho svého manžela vybrala?**

9 Tak já jsem se do něj určitě zamilovala na začátku. A já jsem na něm obdivovala a do dneška
10 obdivuji spoustu jako věcí, jo. To, že jako je laskavý, je chytrý, dokáže pomoci... A asi nejvíc
11 ta laskavost, on jako je hrozně laskavý. To si myslím, že jsem jako věděla, že je to dobrý člověk.
12 Že jsem chtěla dobrého člověka. A že vlastně všechny ty jako těžkosti, které to jako nesou, tak
13 je vlastně jeho nemoc. Takže to není jako ze zlé vůle, jo. Není to závislost prostě, to je... to by
14 bylo... zase o něčem jiném. Taky je to samozřejmě do určité míry jako nějaká bezmoc, ale...
15 Ale myslím si, že to je jako něco a že nenajdu ideálního člověka. (*přemýšlí*) Nebo jsem našla
16 ideálního člověka, takže jo. Ale bez těžkostí, bez problémů. No... A zase jako je svobodné
17 trochu v tom, že jako tady vím, co za tu těžkost je. No, že vím, co že to jako nese. Že kdybych
18 se vdávala – i my to připadalo dobré – že mnoho žen, ale i mužů, jdou jako zamilovaní do
19 svatby, že mají jako perfektního partnera. Tak to já jsem jako rozhodně nešla. No, a tím i jako
20 potom jsem možná opravdu byla mile překvapená. Protože... se můj muž změnil. Já vím, že to
21 sem úplně jako nepatří, ale to tam nenapíšete kdyžtak. On se opravdu po svatbě změnil, jo. To
22 co se říká, že se partner po svatbě nezmění, tak teda můj muž se změnil jako úplně. To se jako
23 – z něho se stal úplně jiný člověk. A říkali to všichni naši kamarádi: „Co se stalo, jak to, že je
24 jiný?“. Jeho rodina, jeho rodiče se mě ptali, sourozenci. Že je to přece najednou jiný člověk. A
25 on se prostě tou svatbou uvolnil, jo. Z něho padlo to, že se musí rozhodnout, protože už to
26 rozhodnutí padlo a on najednou začal být šťastný, no. A to jsem nečekala, takže jsem byla mile
27 překvapená (*smích*), že jako to bylo jiné. No, a stal se jako šťastnější v manželství. (*smích*)

28 **Já jsem si právě říkala, že my se tady bavíme o tom A, o tom, že jste třeba měli**
29 **pochybnosti, že jste nevěděli, ale nakonec jste se pro to manželství rozhodli. Takže jsem**
30 **si říkala, chybí mi tam to B, které, předpokládala jsem, tam musí být. My jsme se nějak**
31 **dotkly toho slova závazek. Co vlastně pro vás ten partnerský závazek znamená? Jak byste**
32 **ho popsala?**

Rozhovor A.16

1 Asi to, že... ten partner je pro mě na prvním místě, je důležitý. Já nebudu se... nebudu s jinými
2 muži. A neznamena to, že... že se po nich nemůžu jakoby ohlédnout nebo podívat, pořád to
3 ještě není manželství. Ale třeba že s nimi nebudu flirtovat. A myslím si, že třeba do těch zasnub
4 si myslím, že jsem klidně jako flirtovala. A potom už určitě ne. To bych si nedovolila. Takže si
5 myslím, že je to takový jako... že už jsem do určité míry jako toho svého budoucího muže. Že
6 už mu nějakým způsobem jako patřím.

7 **No a... Přemýšlím, jestli to je... Já se zeptám, nevím, možná už jsme o tom mluvily. Ale**
8 **jestli jsou pro vás zasnuby závazkem, tak závazkem k čemu? Je to právě to, co jste teď**
9 **říkala, nebo by tam ještě něco bylo...**

10 Hm. Asi závazkem k tomu, že to jako opravdu směřuje jako k manželství. Že teď už opravdu...
11 (*přemýšlí*) je to manželství na pořadu dne a už ten partner je ten jediný. Asi to bych řekla.

12 **No a co to pro vás znamená, takový závazek dát někomu?**

13 Dát se? Asi to zaměření se už jen na toho jednoho partnera. Závazek? Možná i to neflirtování.
14 Takové to jiné chování. Víc beru jako ohled na toho partnera, jestli by se mu tohle líbilo, tohle
15 chování. I třeba o něm budu jako hezčí mluvit, jo. Protože už najednou nemluví o klukovi, se
16 kterým chodím, ale o svém manželovi – tak je to mane, to jako budu hodně vážít, co chci, aby
17 veřejnost věděla nebo nevěděla. Takže to si myslím, že... že asi to, no. Že to dost možná bude
18 můj... můj muž na celý život. Hmm...

19 **Ted' udělám trochu krůček stranou. Kdybychom se nebavily o závazku zasnub, ale obecně**
20 **o partnerském závazku...**

21 Hmm...

22 **Kdybychom to trošičku rozšířily. Tak co to pro vás je potom, závazek partnerský?**

23 Jako třeba i manželský tím pádem třeba?

24 **Třeba i manželský.**

25 Nebo to ještě ne? Jo, jako partnerský, když spolu začneme chodit, třeba!

26 **Obecně co je pro vás závazek ve vztahu. Párovém vztahu, nemyslím ted' rodičovský nebo**
27 **tak.**

28 No, určitá jako... (*přemýšlí*) nesvoboda v tom, že najednou i začínám... Závazek partnerský,
29 hm... (*přemýšlí*) Já najednou musím... musím všechno řešit s tím partnerem. Najednou už

Rozhovor A.17

1 nejsem na věci sama, a to má svoje samozřejmě výhody a je to hezké, ale je to i nesmírně
2 obtěžující, takže je to i závazek toho, že jsem... že můj čas už není můj a musím ho jako
3 s někým, s někým sdílet. A musím hlavně řešit, jestli ho v tu chvíli budu sdílet nebo nebudu. Je
4 to taková jako nesvoboda. Ale tím asi úplně nevysvětluji, co to je, co to je jako... závazek. Já
5 vám na to asi nedokážu odpovědět.

6 **To je v pořádku.**

7 Asi je to tak přirozené... Asi je to tak přirozené, že to nedokážu pojmenovat.

8 **No, a když se zase vrátíme k těm zasnubám a k závazku, k čemu se podle vás zavázal váš**
9 **partner? A co to pro vás znamená, že jste dostala na oplátku ten závazek partnerův?**

10 No... Že mně asi bere úplně vážně jako svoji ženu. (*přemýšlí*) Že jsem jeho, no... Že jsem...
11 že o mě má pečovat, že se mnou má počítat. Že o mě má... se starat a milovat... Asi to, že mám
12 vedle sebe asi někoho, pro koho jsem jako nejdůležitější.

13 **Změnilo se nějak pro vás to, co vy jste od partnera řekněme vyžadovala? Vy jste říkala:**
14 **„Já nebudu flirtovat.“ Tak tohle mě k té otázce vede.**

15 Asi... aby o mě víc mluvil jako... o jeho ženě. Nebo třeba budoucí ženě. Aby to... no, asi i na
16 té veřejnosti, že já jsem jako... opravdu k němu, k němu patřím. Hm...

17 **No a my se teď bavíme v kontextu církve, tak myslíte, že ten váš postoj závazku ta víra**
18 **nějak formovala? Nebo ovlivňovala?**

19 Určitě. To si myslím, že jo. Že ta víra tam hraje velkou roli už jenom v tom, že člověk ví, že na
20 to není jako sám. Že... že to i sám jako nerozhoduje a že to není úplně v jeho rukou. V tom
21 smyslu, že... tam řešíme nějakou jako Boží vůli. Jo, protože jsem věřila, že Bůh má pro mě
22 nějaký plán a teď ho jako musím najít. A teď nevím, jestli ten plán je jako s tímhle mužem,
23 anebo – jít do řádu pro mě úplně nebylo, nebyla úplně varianta – nebo jestli mám být s někým
24 jiným. Takže to si myslím, že ten Boží plán tam hraje velkou roli. A u mého muže extrémní,
25 ten ještě řešil, jestli nemá být kněz. Takže to... to určitě. A to, že vlastně se člověk pořád ptá
26 někoho jako dalšího, ptá se toho Boha, řeší to s ním a teď čeká na nějaké odpovědi. Které
27 samozřejmě nepřicházejí, že jo (*smích*), klasicky. Tak... (*přemýšlí*) asi to, no. A je to jako i...
28 i svoboda, jo. Protože jako... v tom, že si jako můžu... můžu se jako modlit. A ta modlitba je
29 jako hodně důležitá. A i jak jsem se potom já jako modlila, jak už jsem zmiňovala tu knížku,
30 Síla manželčiny modlitby, tak já jsem se modlila vlastně, ono je to na měsíc, vlastně na třicet
31 dní, já jsem se to modlila dvakrát dokola, takže šedesát dní před svatbou. A tam se jako člověk

Rozhovor A.18

1 modlí za každou jako oblast toho mužova života. A to bylo pro mě jako hrozně důležité, protože
2 to jsou jako – to se člověk modlí za jeho strachy, za jeho práci, za jeho finance, za jeho
3 závislosti, nemoci, a každý den jako za něco. A přestože on v tom samozřejmě vůbec nebyl
4 přítomný, to byla moje modlitba, tak jsem měla pocit, že ho líp jako poznávám, že vlastně tam
5 i ty slova formulují, s čím vším on může mít těžkosti, co třeba mě vůbec nenapadne jako ženu.
6 Jo, nebo jako vůbec jako jiného člověka. Takže tohle to bylo pro mě hodně důležité, tahleta
7 modlitba.

8 **Hm...**

9 A myslím si, že jsem i tímhle zachránila to manželství. Že to jako, že i on se potom rozhodl, že
10 spolu teda jako budeme a... a trošku se jako proměňoval. Třeba to byla náhoda, ale třeba to
11 bylo tím... (*úsměv*)

12 **Myslíte, že lidi kolem vás, vaše okolí nebo vaše zkušenosti ovlivňovaly ten váš přístup**
13 **k závazku? Můžete mi prosím říct o tomhle trochu víc?**

14 Hm... (*přemýšlí*) Já si myslím, že jo. Že to, jak se baví, jak ke mně přistupují – což já jsem
15 měla, že se mě hodně ptali: „Jak to budete s Hynkem dělat, budete se brát, budete jako... jak
16 budete řešit děti nebo něco, jak o tom mluvíte?“ Tak tím, že to okolí mluví o nás jako o dvojici
17 a už to není jako ty a nějaký kluk nebo někdo, ale jak to VY chcete, tak to je určitě závazek.
18 To, že ti ostatní s námi počítají. Jako s párem. A i jsem jako slýchávala od těch kamarádek,
19 třeba z toho spolča: „Vždyť vy jako vůbec nemáte jako vztah chození, vy spolu jako jste, jako
20 byste byli manželé. Jako vůbec si neužíváte takové to nějaké chození nebo nepočítáte s tím, že
21 to může být jinak.“ Že jsme už jako hodně – prý, to já těžko můžu posoudit – měli jako ten, asi
22 i to, že jsme to brali hodně vážně, to bylo dost jako manželské už předtím.

23 **Hm. A kdybyste se měla znovu rozhodovat, zvolila byste si znovu to zasnoubení nebo tu**
24 **cestu zasnoubení?**

25 Určitě. Určitě. Možná bych to ještě jako... si... Jako já bych i pozvala víc lidí, ale zase když
26 jsme byli v té situaci, v jaké jsme byli a ti rodiče a takhle, hlavně Hynkovi, tak asi bych je
27 respektovala. A bylo by to zase jako v malém, ale myslím si, že to stojí za to, aby to byla hezká
28 slavnost.

29 **A souvisí s tím i nějak vaše víra, že byste zase šla touhle cestou?**

30 Jo, myslím si, že jo. Že ve všech mých rozhodnutích ta víra hraje roli a i v tomhle. Protože tam
31 je nějaký jako slib před Bohem. Nebo jenom to, že to člověk sdělí jako před Bohem, tak to

Rozhovor A.19

1 takhle беру, že ta vážnost je najednou, jako má větší hodnotu. No, je to silnější. Takže to bych
2 určitě jako... zvolila.

3 **Děkuji. Napadá vás ještě něco, co by mělo zaznít, co jsem neoslovila?**

4 Hm... (*přemýšlí*) Asi ne, asi mě nenapadá.

5 **Dobře. Já vám moc děkuji.**

6

7

8 REFLEXE S RESPONDENTKOU:

9 **Chtěla jsem se zeptat, jestli máte nějakou zpětnou vazbu k tomu rozhovoru? Jaké to pro
10 vás bylo?**

11 Jo, pro mě to bylo myslím si úplně v pohodě. Asi tam máte hodně důraz na ten závazek a snažila
12 jste se ze mě vydolovat něco, co jako tam nebylo. Ale to mi nevádí... jenom jsem k tomu jako
13 neměla co říct a že jsme se kolem toho dlouho točily. Ale možná, že kdybych to řekla, tak by
14 to bylo hotové...

15 **Co si se závazkem asociujete?**

16 Pro mě je závazek nějaké pouto. Nějaká zodpovědnost, nějaký slib. No, tak to jsou asi moje
17 asociace. No a to k tomu asi nemám, k tomu období zasnoubení. Pak tam mám takové jako
18 společenské, co to jakoby znamená, když s někým chodím. Tak to určitě jako společensky něco
19 přináší. To by se asi dalo pojmenovat asi nějak. Když s někým chodím, kromě toho flirtování.
20 No, co to znamená? No něco jako jo, buď někoho mám, nebo ne, tak je to nějaké společenské
21 postavení, je to nějaký závazek (*smích*) – a jsme u toho. A dává to výhody, nějaký kredit, ale
22 zase si nemůžu dělat, co chci; kolem toho jsem se možná nějak potýkala. Určitě se ode mě něco
23 očekává, ať už možná myšlení na nějaké výročí nebo nějaké dárky. Určitě je tam téma toho
24 času, že najednou si můžu dělat co chci, nemůžu dělat, co chci. Můžu jít s kamarádem jako na
25 kafe? Nemůžu? Je to už moc? Mám to probrat s tím svým partnerem, jestli mu to vadí nebo
26 nevádí. Můžu jít s někým do kina? Jo, tak takovéhle věci to asi přináší, ale myslím si, že se to
27 obecně jako... Ten závazek je něco, co je pevného, a tohle jsou takové věci, o kterých se mluví,
28 o kterých se musí mluvit. Že někdo asi může jít do kina. No, nevím, takový závazek.

Rozhovor A.20

1 **A kdybych ještě řekla, že ta teorie, ten psychologický závazek je jak nějaká povinnost, že**
2 **něco musím, tak ale i závazek i to, že něco chci. Chci být s tím partnerem, mám ho ráda,**
3 **chci být v tom vztahu, protože je mi v tom vztahu dobře – a pořád se tomu dá říkat**
4 **závazek. Dává to...**

5 Tak to už by mě nenapadlo, že závazek je to, co chci. Závazek je pro mě jen povinnost. To co
6 se teda musí. Jako určitě to chápu, že to s tím souvisí, že to je dobrovolné, vůbec ten vztah je
7 dobrovolný. Ale asi když se řekne ten závazek, tak vidím ty povinnosti, ty mínusy a
8 nepředstavím si ty plusy.

9 **No, a kdybych to takhle vysvětlila, řekla, že závazek je to i to, tak napadají vás potom**
10 **třeba jiné věci? Budí vám to v hlavě jiné představy, nebo to zůstává stejné?**

11 Asi bych asi začala hledat jiné výhody, ale spíš výhody toho vztahu nebo výhody žití ve vztahu.
12 A asi by mě vůbec nenapadlo, že to je tak jasné, že by mě vůbec nenapadlo o tom mluvit. Že
13 mám pocit, že budu říkat něco, co je úplně očividné. No a asi i ten závazek je mi i hodně do
14 toho manželství, než do toho chození. Byť ty zasnuby něco znamenají, ale jako... Asi ne tak
15 silně jako závazek. Asi to nemá ani tak velké ty výhody jako manželství, to se vůbec nedá
16 srovnat. Možná na čem jsme se shodli s manželem, ale to samozřejmě hodně souvisí s tou
17 svatbou, ale tak dá se to, že předtím to není – že se nám opravdu po té svatbě oběma ulevilo.
18 Strašně. Jako to období – že jsme se několikrát na tom shodli, že nikdy bychom se nechtěli
19 vrátit do období chození. To mi připadá jako to nejhorší období, které může v tom životě být.
20 Nebo ne, tak být sám a chtít někoho je asi horší. Že to je fakt jako neustálé rozhodování, neustálé
21 řešení – bude se mu to líbit, nebude, bude to fajn, nebude to fajn, co se hodí, co se nehodí, co
22 je moc, co je akorát. Úplně vlastně jako hrozný tlak a hrozně nepříjemný. A když někde slyšíme:
23 „jé, to je fajn.“, když někdo spolu randí, tak jsme se shodli, že nic takového fajn jako nikdy
24 není. Prostě přece to manželství je skvělé, protože v něm je to úplně jedno. V něm člověk může
25 udělat úplně hrozné věci a je to fuk, protože už prostě jsme spolu. Jsme spolu, tak jsme trapní,
26 tak co, no tak se ten druhý za nás stydí, no a co. No, tak zase jindy nebude, no. A jsme tak jako
27 takoví uvolnění v tom. No, nevím, jestli tam chcete psát, že chození je hrozné, ale můžete, je to
28 pravda. (smích)

29 **Napadá mě, jestli ten závazek zasnub – a možná je to prostě jen blbé slovo, ten závazek –**
30 **nemohl být v tom, že je to jako hrozné, nějak to musíte přetrpět a pak to v manželství**
31 **bude: no to je super, to máme tu svobodu, teď si to užíváme...**

Rozhovor A.21

1 Jo. Ano, takhle to je. Ale myslím si, že to dopředu ne každý takhle ví a my jsme to dopředu
2 taky jako nevěděli, že to takhle bude. To je takové jako milé překvapení. To člověk ví, že už se
3 nebude muset rozhodovat. To je jako hodně dobré. Ale to jako mají výhodu jenom křesťani.
4 Kdo není křesťan a může se rozvést, ty jo, všechny lituju! Protože představa, že ta svatba pak
5 není vysvobození, ale pořád řeším, jestli se s ním nerozvedu, tak to jako bych umřela! Jsem
6 šťastná, že to vůbec jako není na pořadu dne. To bych pořád musela řešit, jestli se nebudu
7 rozvádět. Takhle je dobré, že prostě nebudu a už nemusím ten problém vyřešit, a to je všechno.
8 Ale to je jiné téma...

9 **Je to jiné téma. Ale člověk, když je zasnoubený, tak o tom uvažuje, ví to, že se rozhoduje**
10 **k tomu, že už to nezruší.**

11 Ano. To jo, to jo. A ví asi i o těch výhodách, že už to bude vyřešené, že už to bude za ním, že
12 už jako... a nevím, jestli jako křesťani to mají víc i jako skrz tu Boží vůli... Aspoň naši
13 kamarádi si myslím, že jako jo, že se to vždycky řešilo, jestli tohle je... I když ono se vždycky
14 řeší, jestli tohle je ten pravý nebo ta pravá, jak se to nazývá. Tak asi jo, ale to je vlastně hrozně
15 obtěžující. A nakonec, stejně jsme zjistili, že je to vlastně jedno. Že můžeš žít s kýmkoli, jenom
16 je to vlastně míň nebo víc práce. (*smích*)

17 *Respondentka uvažuje pak o synonymech závazku a vyhledává je ve slovníku – záruka, slib,*
18 *dluh. Líbí se jí záruka.*

19 Záruka – ten slib, to je tam pořád nějakým způsobem, ale ta záruka možná není úplně špatná.
20 Závazek – záruka, jestli závazek není nějaká záruka něčeho. To by mi možná bývalo pomohlo.
21 Písemná záruka tady píše slovník...

22 **A k čemu by vás to vedlo, ta záruka?**

23 Že je to taková jako jistota. To bezpečí. Právě to pozitivní, že by mě to hodilo do toho pozitivna.
24 Že je to záruka toho, že on... že teď už jsme spolu, že už k sobě patříme. Že se nerozejdeme
25 kvůli třeba malichernosti. Ne, že se nemůžeme rozejít, ale že to nebude jen tak z plezíru. Že už
26 to bude kdyžtak vážný důvod. Záruku, no... asi tohle. Že jsem jeho. No, není toho o moc víc...

Příloha B:

Rozhovor B – Boris

Rozhovor B.1

1 **Ráda bych se s tebou bavila o vašem zasnoubení a o celém tom období jako takovém. Ty**
2 **jsi mi říkal, že jste teď zasnoubení, ještě jste se nevezali. Také jsi mi říkal, že ses stěhoval,**
3 **tak jste se stěhovali k sobě?**

4 My jsme spolu už bydleli několik měsíců a stěhovali jsme se společně do jiného místa, kde opět
5 společně sami bydlíme.

6 **Jak dlouho jste vlastně spolu?**

7 Jo, to jsem si možná mohl (*smích*), tyhle věci, nad těmito věcmi popřemýšlet, to by značně
8 urychlilo... My jsme se poznali v dubnu 2019... Jo, v dubnu 2019, začali jsme spolu chodit
9 v září téhož roku. A... zasnoubili jsme se v podstatě před rokem. Protože jsme plánovali svatbu
10 do roka. Takže jsme... oficiálně jsme ty zasnuby měli v červnu minulého roku.

11 **No, a vyjde vám ta svatba do roka, nebo jak to teď máte se svatbou?**

12 Vyjde, vyjde. Svatbu budeme jít koncem dubna, obřad určitě proběhne a jak proběhne veselka,
13 to je teď v řešení. Máme nějaké varianty, které budou pasovat na různá opatření, na různou
14 závažnost opatření a podle toho to proběhne.

15 **Tak snad vám to vyjde... Ty jsi říkal, že jste spolu žili už před tím zasnoubením. Jak jste**
16 **k tomu došli?**

17 K tomu, že budeme žít takříkajíc na hromádce? (*úsměv*)

18 **Nebo spolu (*úsměv*).**

19 Jo. K tomu jsme dospěli tak, že jsme oba ukončili magisterská studia, Anička v Praze, já v Brně.
20 A... Přestěhovali jsme se společně do Prachatic, odkud já pocházím. Anička tady má jednu ze
21 svých sester, takže má taky nějaký malý vztah k Prachaticím. Zároveň je to nějaká dobrá
22 výchozí poloha pro cestování k jejím rodičům, mým rodičům. Mí rodiče jsou podstatně blíží,
23 ale není to úplně mimo, jako kdybychom bydleli v Ostravě. Tak nám to přišlo jako taková dobrá
24 pozice pro návštěvy rodin, a zároveň jsme věděli, že oba dva v Prachaticích najdeme místo
25 pracovní. Což bylo možná asi... jedna z těch nejvýznamnější, jeden z těch nejvýznamnějších
26 bodů, proč do Prachatic. No, a proč společně, protože to bylo nejpraktičtější. Platit prostě jeden
27 nájem, jedny energie a zároveň být spolu. My jsme tak nějak vycházeli z toho, že kdybychom
28 bydleli zvlášť do svatby, tak bychom se asi pravděpodobně hodně navštěvovali, nakonec by se
29 těžko hledala nějaká míra mezi tím, kdy spolu kde přespíme, kdy nepřespíme... A tak no...
30 Musím uznat, že Anička spíš byla pro to, abychom společně nebydleli do svatby. Vycházelo to

Rozhovor B.2

1 asi i z její rodiny, kde... k tomu přistupují tak jakoby tradičněji, pro mě ale z pochopitelných
2 důvodů. Já to mám ze svého rodinného zázemí trošičku jinak, na tyhle věci se zase tolik
3 nehledělo, jako jestli spolu snoubenci žijí přes svatbou nebo ne. Nakonec jsme s Aničkou došli
4 k takovému... k nějaké dohodě, že prostě budeme žít společně podle nějakých pravidel. Která
5 jsme si nastavili a která doposud dodržujeme a do svatby dodržovat budeme.

6 **A už jste byli zasnoubení, když jste se sestěhovali?**

7 Moment... to jsme už byli, ano, to jsme už byli zasnoubení.

8 **A děti nemáte, předpokládám.**

9 Ne (*úsměv*).

10 **Ty jsi mluvil o těch zasnubách a já se většinou ještě ptám, jestli předtím bylo něco jako**
11 **žádost o ruku. Někaká domluva mezi vámi, že se chcete vzít, ještě mimo ty církevní**
12 **zásnuby. Měli jste něco takového?**

13 Hm. Jo jo jo (*úsměv*). Já tomu říkám neformální zásnuby.

14 **Jasně, tak neformální zásnuby.**

15 Takové to nějaké požádání v soukromí... ve dvou jenom, o ruku. Většinou romantické, že jo,
16 tak jak by to... jak se to dneska dělá. Tak ano, to bylo. A pak jsem oficiálně, o několik... ty jo,
17 já to mám teď trošku v mlze, už je to dávno přece jenom. Pak jsem prostě ještě žádal rodiče
18 snoubenky o ruku jejich dcery. Tak to bylo takové formálnější a pak proběhla, několik týdnů
19 po tom proběhly zásnuby v kostele.

20 **A mohl bys mi prosím trošku popsat, jak vypadaly ty neformální zásnuby? Ty vaše, ve**
21 **dvou?**

22 (*smích*)

23 **Kdyby to bylo něco moc intimního nebo se ti do toho nechtělo, tak samozřejmě nemusíš.**

24 Jasně... Hele, bylo to... Já jsem chtěl partnerku překvapit, jo. Ale většinou dneska když chce
25 kluk překvapit holku, tak já slýchám a vídám to kolem u svých kamarádů, že je to nakonec
26 trapné, nepovede se to a ten kluk je akorát nervózní z toho, ideálně. Jeden blízký kamarád jel
27 takhle na týden na dovolenou a vlastně si celou tu dovolenou zkazil tím, že vyhledával TU
28 pravou chvíli. Tak já jsem to vzal z druhého konce, že... jsem Aničku požádal o ruku v tu chvíli,
29 kdy to asi bylo nejméně očekávané. Kdy jsme byli na návštěvě u mých rodičů a šli jsme spát,

Rozhovor B.3

1 už v podstatě v pyžamech, připravení... (*ucechnutí*) usnout, když to tak řeknu. Každý ve své
2 posteli. A v tu chvíli jsem Aničku požádal o ruku, v takové jakoby nejvíc... neočekávané
3 situaci. A druhý den jsme pak jeli na výlet do Českého Krumlova, kousek od bydliště, kde bydlí
4 rodiče a tam byla ta romantická část těch našich neformálních zasnub. Jo, ale požádání jako
5 takové bylo právě v tu... vlastně nejobyčejnější chvíli, mi přišlo. A myslím si, že se to i
6 poměrně povedlo.

7 **Hm, hm. A měl jsi k tomu nějaké pomůcky jako kytku, prstýnek nebo něco takového?**

8 Kytku jsem vynechal, prstýnek jsem měl připravený. Prstýnek jsme si předali vlastně hnedka...
9 No, při těch zasnubách v kostele už jsme s tím prstýnkem vlastně nijak neoperovali.

10 **Jo, takže byl vlastně jeden zasnubní-**

11 Hm.

12 **Který dostala Anička?**

13 Hm.

14 **A jak to probíhalo, když jsi žádal ty rodiče?**

15 Tak to bylo, to byla velice dojemná chvílka. Anička mě na to maličko připravila, tak jak by to
16 asi mohlo probíhat, docela jsme se o tom příjemně pobavili. Tak to mě tak jako i uklidnilo, že
17 jsem maličko věděl, do čeho jdu, protože Anička má tři starší sestry. Všechny tři vdané, takže
18 už to doma zažili (*úsměv*). A probíhalo to tak, že jsme za rodiči přijeli, pozdravili jsme se s nimi
19 a hned jsme šli na věc. Pro maminku jsem měl květinu, pro tatínka taky nějaký takový menší
20 dárek, nejsem si jistý, nějaké pivo myslím jsem mu dovezl z Budějovic, něco takového, jako
21 drobnosti. A úplně vlastně obyčejně jsem jim oznámil, že jsem je přijel tentokrát nejenom
22 navštívit, ale požádat o ruku jejich dcery. Tak to byla dost dojemná chvílka, kdy kápala nejedna
23 slza a... Já mám s Aničky rodiči velmi příjemný vztah, takže mě přijali vlastně a požehnali
24 nám. Že nemají jediných výhrad.

25 **Hm...**

26 Tak asi tak.

27 **Tak si říkám, které ty zasnuby – já vím, že tomu požehnání těch rodičů nebo žádosti**
28 **rodičů nejde říkat zasnuby, ani neformální, ale přijde mi, že to asi mohlo mít docela**

Rozhovor B.4

1 **význam pro vás, i pro ten vztah jako takový. Ted' se neumím dobře vyjádřit. Říkám si,**
2 **jestli to na váš vztah nějak působilo, že ti rodiče se k tomu takhle postavili?**

3 Působilo, samozřejmě. Už jenom proto, že jsme si museli o některých věcech povídat. Nebo
4 vlastně i chtěli si o nich povídat a...

5 **Ti rodiče?**

6 Nejdřív my s Aničkou spolu, i s těmi rodiči a... Já měl ted' myšlenku, mohla bys ještě jednou
7 zopakovat tu otázku, aby mě to maličko...

8 **Já jsem se ptala, tedy dost neobratně, jakým způsobem to na vás působilo, na ten váš**
9 **vztah, že ti rodiče vás tímhle způsobem přijali. Nebo tímhle způsobem reagovali na to vaše**
10 **zasnoubení.**

11 Hm (přemýšlí). Tak samozřejmě nás to podpořilo v tom, že nejsme... že to nejsme jen my dva,
12 kdo si myslí, že se rozhodl pro dobrou věc. Jo, takže taková podpora určitě. A oni sami říkali,
13 že předpokládali, že se někdy vezmeme, že je to asi rychlejší než čekali, ale i přesto jsou tomu
14 velice nakloněni. Takže fakt taková podpora jako bych řekl.

15 **A co tvoji rodiče? Bylo tam taky něco takového?**

16 (*úsměv*) S mými rodiči tam nebylo nic oficiálně. Já jsem to s nimi, jsem si to nimi asi tak řekl,
17 co si o tom myslí, že jsem se tady pro to rozhodlo, nějak sám se sebou. A vlastně jsem v úplně
18 obyčejném dialogu s nimi zjistil, zjišťoval, jestli mám jejich podporu v tomhle nebo ne. Ale
19 tam jsem vlastně dopředu s tím i počítal, že mě v tom podpoří. Kdy vím dobře, že – nebo věděl
20 jsem a vím doposud – že Aničku mají rádi. Takže ta podpora je tam z obou stran.

21 **Ty říkáš, že jste se zasnoubili spolu, nebo proběhly ty neoficiální zasnuby, pak jste šli za**
22 **rodiči Aničky. A jak to vypadalo potom, jak jste se domlouvali dál, co bude?**

23 Tak k těm zasnubám církevním jsme se rozhodli z toho důvodu, že Aničky sourozenci, nebo
24 vlastně ty ségry jenom, ty církevní zasnuby měly. A já jsem do té doby o tom úplně zase tolik
25 nevěděl, věděl jsem jako, že se to někdy dělá, v některých případech, v některých ne. Ale co
26 jsem se o tom doslechl od Aničky, tak se mi ta myšlenka dost líbila. A už vlastně v tu chvíli, co
27 jsme se zasnoubili, tak jsme asi věděli, že budeme chtít i ty církevní zasnuby jako takový
28 symbol, jako takové požehnání do té předsvatební doby. Jako takové označení, že nejsme jenom
29 nějaký druh/družka nebo partner/partnerka, ale že jsme snoubenci prostě. Mně osobně šlo o ten
30 termín. Jo, jsme snoubenci a ano, myslíme to vážně, nechodíme spolu jen tak jako, že z toho

Rozhovor B.5

1 možná někdy něco bude, ale jsme prostě snoubenci a připravujeme se na manželství. Tak asi
2 takový význam to pro nás mělo, že to bylo takové fakt označení, ohraničení té doby příprav.

3 **Hmm. No a jak to vaše církevní zasnoubení pak vypadalo?**

4 Pojali jsme to z jedné strany i trošku společensky, kdy se nám podařilo seznámit naše rodiče
5 vzájemně. Byl to vlastně den, kdy se poprvé poznali. A ty zasnuby proběhly v úzkém kruhu
6 rodinném, což znamená Aničky pět sourozenců (*smích*) s dětmi. Z mojí strany tedy jen rodiče,
7 protože jediný můj brácha měl tou dobou – ty bláho, jestli oni už měli... ne, ona byla jeho žena
8 v osmém měsíci těhotenství, tak ti už nikam úplně necestovali. A ty zasnuby proběhly teda
9 v kostele, beze mše a za účasti těch rodinných příslušníků. Jenom jako krátký obřad.

10 **Hm. A ten obřad vedl kněz? Protože to není vždy samozřejmost.**

11 Hmm, věděli jsme o té variantě, ale chtěli jsme, aby to vedl kněz, takže to bylo s knězem.

12 **No a domlouvali jste se s ním, jak chcete, aby to probíhalo, co chcete, aby tam zaznělo?**
13 **Někdo si nechává žehnat prstýnky, to vy jste tedy nedělali, jak jsem pochopila. Ale měli**
14 **jste tam něco takového svého, co jste tam chtěli mít?**

15 Tak... texty jsme nechali na něm, ale domluvili jsme se nějak přede mší, on nám něco navrhnul
16 a my jsme s tím veskrze souhlasili. A... žehnali jsme, nechali jsme si požehnat dřevěný kříž,
17 který máme teď nad vstupními dveřmi. Takže to byl takový jako společný symbol, se kterým
18 jsme, nevím, pateticky, by se dalo říct, jsme vstoupili do té snubní, do té zasnubní doby.

19 **Jasně. Já mám teď ještě něco trochu v hlavě, jestli ti nevádí, když se kousek vrátím, o**
20 **krok zpátky k těm neoficiálním zasnubám. Já přemýšlím vždy o tom, jak k tomu vlastně**
21 **ten muž dojde. Jestli tam byl nějaký proces, jak ty ses rozhodoval, že teď je třeba dobrá**
22 **doba, tohle je dobrá partnerka pro mě – jak ty jsi to měl?**

23 Hm, hm. Jasně, tak těch aspektů tam bylo víc. Chytnu se toho – možná si pak nechám tu otázku
24 znovu zopakovat, protože mi prošlo víc otázek hlavou. To, jak jsem poznal, že je to ta pravá,
25 k tomu mi nahrála moje zkušenost se slečnami, kdy jsem těch partnerek vystřídal víc za svůj
26 život, už od nějakých čtrnácti, nebo kdy mě začaly holky zajímat. A... nějakých pět šest jakoby
27 vážnějších holek jsem ve svém životě měl a... Jak jsem pak poznal Aničku a začal jsem s ní
28 chodit, nějak jsme se začali sblížovat, tak mi to přišlo, jakoby to bylo něco fakt úplně jiného.
29 Jo, tak jak jsem si sice s řadou holek připadal, že TO je něco jiného a ono bylo – tak tohle bylo
30 úplně, úplně něco jiného. A jako bych od začátku věděl, že to je fakt ono. Jako bych ani nikdy
31 to nijak nezpochybňoval, prostě to bylo takové přirozené. Jo, takže tady nad tím jsem ani moc

Rozhovor B.6

1 jakoby nepřemýšlel, to byla fakt jenom otázka času, mi přišlo. A proč zrovna v tuhle chvíli.
2 Protože se blížily ty státnice a já jsem si říkal – ona to Anička docela dost prožívala, určitě víc
3 než já, ona je poctivá studentka hodně a byla ze státnic dost vystresovaná už několik měsíců
4 dopředu. A já jsem zvažoval, jestli ji žádat o ruku před nebo po státnicích. A nakonec jsem se
5 rozhodl jí tak jakoby narušit to... tu upnutou mysl jenom na ty státnice, že je zaměří i trochu na
6 něco jiného, že v sobě bude mít nějakou postátnicovou radost. Jo, na co se může těšit. Ne jenom
7 na tu zkoušku, která ji tak trápí. Tak i tenhle krok, musím zpětně říct, že se poměrně povedl, že
8 to byla taková radost pro ni. A... přestože to byl maličko risk, že jsem si nebyl úplně jistý, jestli
9 jí to spíš... Jestli na to bude mít kapacitu teď přemýšlet: jo, my se budeme brát a přitom ještě
10 nemám ani ty státnice. Ale na to nakonec nedošlo. No, a... no a teď je ten moment, kdy bych
11 si nechal připomenout tu otázku, jestli jsem ji naplnil nebo ne (*úsměv*).

12 **Já myslím, že jsi ji naplnil. Já jsem se ptala, jak ty ses o tom rozhodoval, o té partnerce, o**
13 **té době, kdy je ta dobrá doba. Možná jestli u tebe probíhalo něco, kdy ty ses cítil**
14 **připravený, kdy pro tebe je dobrá doba? Mluvil jsi o ní, kdy by mohla být pro ni dobrá**
15 **doba...**

16 Hmm... Jak jsem poznal, kdy byla pro mě dobrá doba... (*přemýšlí*)

17 **Hm...**

18 (*přemýšlí*) To je zajímavá otázka, no. Mně to přišlo tak nějak... Je to zajímavé, že nad tím ten
19 kluk přemýšlí jinak, no. S Aničkou jsme to taky rozebírali, kdy ta holka čeká... (*úsměv*) Třeba
20 i vídám u svých přátel, že ta holka už ani neví, na co ten kluk čeká (*úsměv*). Toho kluka to třeba
21 ještě ani nenapadlo... Tak tohle je pravda, no. Možná i proto, že tohle vídám kolem sebe, tak
22 jsem nechtěl asi, abychom tady do toho stavu dospěli, zvlášť když jsem věděl, že není nad čím
23 přemýšlet, věděli jsme, že spolu chceme po státnicích žít. A že to spolu nechceme nějak plácát,
24 nějak neohraničeně... jakoby. Tak jak jsem na to už narazil – jo, co teda jste – kamarádíte
25 spolu? Nebo spolu žijete? Myslíte to vážně? Já tohle mám nastavené tak, že když to myslím
26 vážně, tak chci, aby to bylo i vidět. Nebylo zkrátka moc ani na co čekat, podle mě. Jo, máme i
27 věk na to, určitě chceme mít pak v dohledné době rodinu a nechceme, aby se děti rodily do
28 nemanželských rodin, nesezdaných. Takže i k tomu to byl takový krok. No... Jo, asi bych
29 jednoduše řekl, že prostě mi přišlo, že není moc na co čekat a byl jsem si jistý tím vztahem.

30 **Hm, hm. Ještě mě napadá, jestli, když jsi udělal ten krok, jestli s tím máš spojený nějaký**
31 **pocit? Možná je to nějaká moje představa, že pak se to člověku nějak potvrdí, že jo, to**
32 **bylo fajn. Anebo taky ne...**

Rozhovor B.7

1 Hmm, hmm. Byl to určitě pocit radosti, a to ne jenom proto, že se to nabízí, ale opravdu to byl
2 pocit radosti, kdy... Přestože jsem věděl, že Anička s tím bude souhlasit, tak to... To, že
3 člověku dojde, že najednou opravdu se to děje. Jo, tak s tím se dostavil pocit radosti určitě. A...
4 (*přemýšlí*) I taková euforie spojená s tím, že člověk něco prožívá poprvé a naposled. Jo, asi
5 bych to označil jako radost, no. Nezapomenutelná.

6 **No, a když máte zkušenost tady s těmi neformálními zasnubami a i s těmi zasnubami**
7 **církevními, tak – a teď jsem se ptala na ty pocity – tak máš třeba nějaký takový pocit**
8 **spojený i těmi zasnubami církevními? Nebo nějakou výraznou vzpomínku?**

9 Možná ještě intenzivnější o trochu pocit radosti, protože tím, že to nebylo už jenom mezi námi.
10 Byla to taková veřejná událost a byl do toho pozvaný i Hospodin, což pro nás prostě znamená,
11 tak... Tím to bylo ještě takové vážnější. Nebo... serióznější. Ale zase s tím byl spojený pocit
12 radosti. Sice takový jiný, ale... Kdybych měl říct, co pro mě bylo významnější, tak ty církevní
13 zasnuby.

14 **Hmm.**

15 Protože tam opravdu došlo k tomu pojmenování.

16 **Hm. K tomu – ty jsi před chvílí říkal, že když něco cítím vážně, tak chci, aby to bylo**
17 **i tak vidět, aby to tak vypadalo. Tak mohlo by to být ono? Že to teď opravdu bylo tak**
18 **vidět?**

19 Asi bych to sám tak neřekl, ale jo (*úsměv*). Vlastně jo. (*dlouhé ticho*) Hm. (*ticho, pousmání*)
20 Vlastně teď v hlavě jenom přemítám, vzpomínám si na to, co jsem prožíval kolem těch a těch
21 zasnub a... Nejsm si vlastně úplně jistý, jestli přemýšlím nad nějakou otázkou...

22 **To je v pořádku.**

23 (*smích*) Spíš jsi tak vzbudila jen tak myšlenky ve mně...

24 **No, já bych se zeptala ještě na jednu věc doplňující. Ty jsi říkal, že jste tam nějak pozvali**
25 **Hospodina. Tak si říkám, jestli bys mohl pojmenovat, k čemu jste ho pozvali?**

26 Hmm... (*přemýšlí*) Tak asi tím úplně neodpovídám, ale pozvali jsme ho v podstatě do té
27 předmanželské doby a do toho času, kdy jsme se rozhodli poznat jeden druhého. A my jsme
28 oba dva dopředu věděli, že to... bude sice pěkný čas, spojený s nějakým randěním a podobně,
29 ale zároveň jsme věděli, že se budeme muset jeden druhému otevřít. Že budeme muset otevřít
30 i nějaké nepříjemné věci. Prostě se poznat. Jo, tak jak to asi lidi většinou mezi sebou nedělají,

Rozhovor B.8

1 nebo to tak mezi sebou mají jen velice blízcí přátelé, kteří se už prostě znají delší dobu. A věděli
2 jsme, že asi narazíme na nějaké těžké věci a asi i tady do těch náročných věcí jsme ho dopředu
3 pozvali. A opravdu to tak je, že když prožíváme něco náročnějšího, když zjišťujeme, že jeden
4 vidí... Že oba máme trochu jiný pohled na jednu věc, tak víme, že jsme v tom tři. Jo, občas si
5 to i tak říkáme, že to není problém pro nás dva, že jsme v tom opravdu tři a že každý problém
6 má potom nějaké řešení. Každá neshoda má nějaké řešení. A tady tím opravdu žijeme. Tak asi
7 do tohoto bych řekl, že jsme těmi zasnubami Hospodina pozvali.

8 **Je to tedy tak, že se tady ten pocit pro vás výrazně změnil – těmi zasnubami? Že jste to**
9 **před zasnubami až takhle nebrali, intenzivně možná?**

10 Já bych řekl, že jo. Jo, že těmi zasnubami jakoby došlo k nějaké změně. Jo...

11 **A kdyby se tě někdo ptal, nebo ti říkal, že uvažuje o zasnubách a ptal by se tě, proč třeba**
12 **má žádat o ruku nebo proč má jít do těch zasnub církevních, tak co bys mu na to řekl?**

13 Já bych do toho určitě nikoho nechtěl nutit. Maximálně bych mu řekl, co to pro mě znamenalo
14 a zopakoval bych to, co jsem vlastně teď říkal tobě. Jo, co to pro mě znamenalo v tom smyslu
15 vymezení toho termínu snoubenec-snoubenka a v tom pozvání Boha do naší předmanželské
16 doby. Právě i do těch složitostí, které s tou přípravou jsou asi nevyhnutelné, jsou zapotřebí. Že
17 jo, vždyť už jenom příprava na manželství není jenom povídání s knězem, ale je to otvírání
18 nějakých témat, starých ran, vlastně šťourání se v osobnosti. Určitě to člověk může zvládnout
19 ve dvou, ale... ve třech je to jednodušší. Mi přijde. (úsměv) Jo, asi takhle. Prostě bych to
20 doporučil, protože mi to dalo to, co jsem očekával a možná ještě víc.

21 **A kdybys měl malému dítěti nebo někomu, kdo to nezná, vysvětlit, co to znamená „já jsem**
22 **zasnoubený“? Možná už jsme se něčeho dotkli, něco jsi říkal, ale stejně se zeptám.**

23 Hm, tak malému dítěti bych to vysvětlil tak, že jsme si s Aničkou řekli, že se vezmeme, že
24 budeme mít svatbu. A že se domlouváme na termínu a že potřebujeme mít čas, abychom se na
25 to připravili pořádně, abychom nějak domluvili veselku a všechno kolem ní. Aby tam bylo
26 dobré jídlo a hlavně abychom pak měli dobrou náladu a hezké oblečení a všechno, co k té svatbě
27 patří.

28 **A nějaký ten tvůj vnitřní pocit toho „já jsem zasnoubený“ a teď to se mnou dělá tohle...?**

29 Pořád v kontextu s tím dítětem?

30 **Ne nutně.**

Rozhovor B.9

1 *(smích)* Tak ještě jednou, prosím.

2 **Když mi teď řekneš, „já jsem zasnoubený“, tak co to pro tebe vlastně znamená? Co je**
3 **v tom pro tebe obsažené?**

4 *(přemýšlí, pak smích)* Já bych to řekl jednoduše, že si hraju na manžela s nějakými výhradami.
5 Jo, že si... Co to pro mě znamená...?

6 *(smích)* **Manžel s výhradami, to je krásné.**

7 Jo, možná že to fakt vnímám jako hru na manželství. Že je to čas, kdy jsme si vymezili opravdu
8 jako prostor na tu přípravu... Myslím si, že v manželství už na to nebude úplně prostor otvírat
9 nějaké věci, nějak si nastavovat kulturu našeho vztahu. Jo, asi i proto je ten čas vymezený.

10 **No a co to znamená, že si – jak jsi to řekl – vymezujete kulturu vašeho vztahu?**

11 Hm, hm, to upřímně není z mojí hlavy, na to nás přivedl jeden kněz, se kterým jsme měli
12 soukromou přípravu. On nám říkal, že to je hrozně důležité, abychom si na tohle dali pozor, že
13 opravdu v těch prvních měsících, možná dvou třech letech, si nastavujeme hranice toho, jak se
14 jeden k druhému chováme. Jak si dáváme najevo, že si tě vážím, že tě mám rád, jak spolu
15 jednáme... Obecně jsme to pojmenovali jako kultura vztahu.

16 **Takže to se teď u vás děje? Všimáš si toho, že se to děje?**

17 Hm, určitě. Určitě, to že si prostě otevřeně říkáme: „Tohle se mi z tohohle důvodu nelíbí, tohle
18 bys mohl/mohla dělat jinak.“ Máme čas, kdy si sedneme k vínu, popovídáme si o tom, čteme
19 společnou literaturu, která nás přivádí na nějaké myšlenky, jak na sobě pracovat. Třeba Pět
20 jazyků lásky jsme spolu četli.

21 **Jo, ta je skvělá...**

22 Jo, což nám moc pomohlo vlastně najít nejen svůj, ale i partnerův jazyk lásky. Nějak se s tím
23 učíme pracovat. A znovu říkám, myslím si, že na tohle už ten čas v manželství nebude. Že tam
24 je spíš už potřeba se o něco opřít, o nějakou tuhle jistotu, o tyhle znalosti, jo, kdy do manželství
25 vstoupím s tím, že svoji ženu znám. Víím, jak se k ní chovat, jak jí udělat radost. Čím jí naopak
26 můžu ublížit... Jo, to mi přijde strašně důležité. Už se párkrát stalo, že jsme si navzájem ublížili
27 a třeba jsme ani nevěděli, že to vlastně povede k nějakému takovému stavu, že si ublížíme. No,
28 ale určitě oba dva stavíme na tom, že je potřeba to pak prodiskutovat. Říct si to. A k tomu nám
29 slouží ta doba zasnub.

Rozhovor B.10

1 **Ty jsi zmínit tu předmanželskou přípravu, říkal jsi, že jste měli nějaké individuální**
2 **setkání. Tak máte toho víc? Nebo jak vlastně vypadá ta vaše příprava?**

3 My jsme požádali jednoho kněze, který byl u toho, když jsme se poznali s Aničkou. A požádali
4 jsme ho, jestli by nás oddal, jestli by mohl být náš oddávající kněz a zároveň jestli by mohl vést
5 naši přípravu. On zprvu souhlasil, pak zjistil, že v ten termín svatby nebude mít kapacitu,
6 protože současně je členem komunity a komunita pro něj bude mít nějaký program v tom
7 termínu. Ale říkal, že pro nás může udělat nějakou přípravu, že bychom se mohli sejít na faře a
8 věnovat jeden, popřípadě dva víkendy otevření nějakých témat předmanželských. No, a to taky
9 proběhlo. A vedle toho jsme se taky chtěli účastnit přípravy takové hromadnější. S jedním
10 knězem víc párů naráz, ale teď to probíhá online formou. Mysleli jsme, že se budeme moct
11 sejít, ten kněz zároveň víme, že posílá ty zasnoubené páry do rodin, se kterými spolupracuje.
12 Což se nám taky líbí, podívat se, jak funguje nějaká rodina – ne, že bychom to tedy neznali
13 (*smích*), ale přece jenom popovídat si s nějakým párem. Je to další zkušenost, někdo, kdo má x
14 dětí a řeknou, zase ti dají nějaký nový úhel pohledu. Tak na to jsme se těšili, to bohužel teď
15 úplně nemůže probíhat. Takže to jede formou... Je moderní říkat webináře, tak asi tak teď –
16 prostě online.

17 **A toho se tedy účastníte nebo ne? Těch webinářů.**

18 Jo.

19 **A ty jsi říkal, že ta příprava, nebo jsem to pochopila tak, že jsou sice nějaké semináře. Ale**
20 **ta hlavní příprava, jestli tomu dobře rozumím, je jakoby u vás doma. To, že vy spolu**
21 **mluvíte. Chytla jsem to, nebo ty to vnímáš jinak?**

22 Vnímám to přesně tak. A myslím si, že i cílem toho připravujícího kněze je přimět ten pár, aby
23 si uvědomil, že má někde nějakou slabinu a že je potřeba nějaké téma otevřít a prodiskutovat
24 to. Že to není nic úplně takového, jako že by ten kněz pokropil ten pár svěcenou vodou a tím to
25 bylo vyřízené. Spíš naopak, jo, připravuje nás to na ty... na ty budoucí novomanžele. A tak si
26 myslím, že to i funguje.

27 **Takže vás to uvádí do nějakého takového procesu? Možná tam se něco nastartuje a vy**
28 **pak máte materiál...**

29 Hm.

30 **A když jste se zasnoubili, jak jste to pak dávali najevo ostatním? Mluvil jsi o těch rodičích.**
31 **A co další lidi?**

Rozhovor B.11

1 Já úplně nejsem člověk, který by, a Anička taky ne, si vyfotil ruku s prstýnkem a dal to na
2 Facebook. Asi jsme s tím prostě jenom seznámili nejbližší lidi, kterým jsme to chtěli říct. Pak
3 se asi něco posune takovou lidovou šušandou, někdo si všimne prstýnku. Ale jako nejbližším
4 lidem jsme to určitě řekli buď osobně, nebo telefonem, zavolat, napsat. Takže komu jsme tak
5 měli potřebu to říct osobně, tak těm jsme to řekli. Jinak jsme nějak oficiálně nerozesílali nic.

6 **Jak na to reagovali ti lidé, že jste se zasnoubili?**

7 No, tak vesměs sdíleli radost a štěstí. Někteří byli překvapení, někteří... to očekávali. Ale
8 vesměs to byla radostná reakce.

9 **Někdy se s tím spojuje, když se taková radostná věc oznámí, že ti lidé okolo se začnou**
10 **chovat jinak. Jakoby různým způsobem. Všimáte si něčeho takového?**

11 Jako v tom páru, jeden k druhému?

12 **Ne, myslím ty lidi v okolí.**

13 Naše okolí...

14 **Řeknete: „Jsme zasnoubení.“ A najednou si všimáte, že ti lidé okolo se mění vůči vám.**

15 Nejsem si tím úplně jistý. Když to vezmu od nejbližší rodiny... Možná maximálně moji rodiče
16 to... nás přijali víc jako jedno. Jo, že se schyluje k tomu, že budeme sezdaní, ale nic, co bych
17 dokázal nějak konkrétně pojmenovat. To je teď asi jenom pocit, co jsem teď jmenoval. Možná
18 je to i tím, že se tolik nemůžeme vídat s jinými lidmi. Nepocit'uji to.

19 **No a po tom vašem zasnoubení změnilo se něco pro vás? Zase, už jsi o něčem mluvil. Ale**
20 **že by mezi vámi bylo něco jinak? Že by ty zásnuby něco změnily?**

21 *(přemýšlí)* Přemýšlím, jestli je tam ještě něco jiného kromě toho, co jsem jmenoval... Tak určitě
22 jsme se začali víc a intenzivněji poznávat. A to souvisí s tím, co jsem už říkal.

23 **Jasně. A zase, o tom jsi trošku už mluvil, že ta doba zasnubní je pro tebe opravdu o**
24 **přípravě na ten sňatek, na to manželství. Ale v čem to může poznat vaše okolí, že se**
25 **připravujete na manželství? Ty jsi mluvil o tom, co je mezi vámi, ale jak to poznají lidi**
26 **kolem vás?**

27 *(přemýšlí)* Jak lidi kolem nás poznají, že se připravujeme na svatbu, že prožíváme zásnuby...
28 Jo, tak je ta otázka?

29 **Hm.**

Rozhovor B.12

1 To si úplně nejsem jistý teda. (*přemýšlí*) Ne, to si nejsem jistý. Maximálně tedy v rozhovoru:
2 „Co jste dělali?“ Třeba zrovna včera se stalo, že nám můj taťka zavolal do online přípravy, kdy
3 jsme měli puštěné video, přednahrané knězem, takže to šlo stopnout. Ted' nám zavolal, zeptal
4 se mě: „Co děláš?“ Tak jsem mu říkal: „Připravuji se na svatbu.“ (*smích*) Takže maximálně
5 takhle, jo, v rozhovoru o čem se mluví nebo že se nás lidi ptají, jak to vidíme se svatbou ted'ka.
6 Jo, vzhledem k opatřením a tak. A jak plánujeme a tak, takže maximálně takhle v rozhovorech
7 s blízkými, ale... Jinak nevím, že by to někdo měl nějak poznat.

8 **Jo, díky. Já ted' použiju slovo závazek – ty jsi mluvil o tom, že to berete vážně. Možná je**
9 **to stejné, možná ne. Já si představuji, že v té době zasnub částečně je ten závazek, který**
10 **se vztahuje k zasnubám, částečně je to právě příprava na to manželství. Jaké je to ted' pro**
11 **tebe s ohledem právě na ten závazek vztahový mezi vámi? Nebo možná takhle, zeptám se**
12 **ještě jinak. Co pro tebe ten závazek znamená? Když řeknu závazek ve vztahu, co si**
13 **představíš?**

14 (*přemýšlí*) Přestavím si obecně... Pod slovem závazek v tomhle kontextu si představím to, že
15 budu vždycky podle svého nejčistějšího svědomí dělat maximum pro svého partnera, pro svoji
16 partnerku.

17 **Hm, dělat maximum...**

18 Hm. Tak tím shrnuji. Vidět její lásku dřív než svojí, jo, naplňovat tu její nádobu lásky. A tím
19 vlastně naplňovat i svoji. Jo, ale... primárně vidět ji. Což nám vlastně říkal i ten kněz, znovu se
20 mi to vybavuje, ono už je to sice dávno, ale je to svatá pravda. Vždycky je prostor pro to zeptat
21 se, co pro ni ještě můžu udělat. Jo, co pro něj můžu ještě udělat. Jo, v tom vidím ten závazek.
22 Jo, samozřejmě na to se nabalují konkrétní věci potom, věrnost a podobně. Jo, ale... to, co jsem
23 říkal, to vidím jako ten závazek. Že jsem se zavázal hledat, co pro ni ještě můžu udělat.

24 **Spadala by do toho tvého závazku i nějaká povinnost? Ted' mluvíš o tom – když to trochu**
25 **přeformuluji – chci hledat to její blaho. A je v tom pak i něco takového, že něco nesmím?**
26 **Nebo musím naopak dělat? I když bych nechtěl?**

27 Nevím, jestli by tím zasnoubením přišel nějaký jiný závazek, než který jsem měl už před
28 zasnubami. Jo, jak jsem zmiňoval třeba věrnost, tak v tom se nic nezměnilo. Prostě když jsem
29 byl plně věrný před zasnubami a stejně tak po zasnubách. Jestli tam směřovala ta otázka? Nebo
30 nějaká jiná povinnost. Nebo něco, co bych směl, nesměl, to asi ne...

Rozhovor B.13

1 **No a během to doby zasnub, které teď už několik měsíců trvají, všiml sis u sebe nějakého**
2 **váhání nebo obav, nejistoty, jestli tahle cesta je pro tebe ta správná?**

3 *(přemýšlí)* Ne, ne, mám to štěstí, jsem za to rád, že ne *(smích)*. Jo, jako jo, prožili jsme třeba
4 nějakých pár těžších chvil, ale... Spíš to, že jsme zasnoubení, nás vedlo k tomu hledat důvod
5 jak z toho, jak to vyřešit. Než že by si člověk kladl otázku, jestli není ještě čas z toho vycouvat.
6 Hm, asi tak bych to vnímal. Že to spíš byla opora, než... Než možnost zadních vrátek.

7 **Vy se tedy připravujete na manželství, ty jako křesťan máš o manželství nějakou**
8 **představu. Když se budeme bavit o tom závazku, co si myslíš, že se pak s ním stane? Pokud**
9 **myslíš, že něco se s ním podle tebe stane.**

10 *(přemýšlí)* Možná úplně dobře nevím, na co odpovídám. Co se pro mě změní v manželství?
11 Vstupem do manželství?

12 **Hm. Ty jsi mluvil o tom, že těmi zasnubami se s tím závazkem pro tebe vlastně nic moc**
13 **nezměnilo. Že zasnuby ten závazek nijak neovlivnily. Pořád je tam pro tebe to, co tam**
14 **bylo – ta věrnost, to, že chceš hledat to dobré pro svou partnerku. A já si představuji, když**
15 **udělám krůček dál, k manželství, budete manželé, tak jestli to manželství to nějak**
16 **posune? Jestli si nějak představuješ, že se s tím pak něco třeba stane?**

17 Ne, že bych si to nějak představoval, ale když se na to takhle ptáš, tak samozřejmě nějaké
18 představy začínají. Myslím si, samozřejmě člověk neví, dokud se to nestane, ale mám
19 představu, že úplně zmizí jakákoli varianta toho člověka opustit. Jo, ať se stane, co se stane, tak
20 já si pod manželstvím představuji to, že se ti dva opravdu stanou jedním a je to neoddělitelné.
21 Ať se jakoby stane cokoli, nějaká zásadní zdravotní potíže nebo... To je asi to nejzásadnější, co
22 mě napadá. Prostě že je to neoddělitelné. Že to přichází právě s tím, s tou svátostí manželství.

23 **Myslíš si, že ty zasnuby vás mohou připravit na to, že k tomu vy se pak zavázete? Že teď**
24 **by ta možnost odejít ještě byla – teoreticky? Nebo už ani teď ne?**

25 Uff, říkáš teoreticky. Teoreticky jo. Teoreticky jo, prakticky si to neumím představit.

26 **Pro tebe už je to teď nějak rozhodnuté, jasné.**

27 Hm, hm. Zvlášť i tím, že jsme zasnoubení přes půl roku, osm devět měsíců. Osm zhruba. Tak
28 už jsme se zase posunuli někam jinam a... A ne že by to mělo tak dynamický vývoj. Ne,
29 teoreticky jo, čistě z té věci, jak je svátost manželství definovaná... Ale prakticky... prakticky
30 si to teď už neumím představit. Ale jak říkám, to dokud se člověku nestane, tak doopravdy neví.

Rozhovor B.14

1 **Jasně, mně jde o tu tvoji představu... K čemu ty ses těmi zasnubami vlastně zavázal? Zase**
2 **něco už asi padlo...**

3 Možná že jsem si tím nebyl úplně... Nebo jestli jsi chtěla dodat ještě něco?

4 **Ne, v pohodě.**

5 Když tak se doptáš (*úsměv*). Možná mi to zprvu přišlo jako samozřejmost, že se zavazuji
6 připravovat se na manželství, ale já mám takový problém sám se sebou, že si občas pod
7 některými věcmi nepředstavím přesně to, co to obnáší. Jako že se přihlásím na vysokoškolské
8 studium, ale nevím vlastně přesně úplně, co to... Nemám tak dobrou fantazii. Jo, až pak když
9 člověk sepisuje tu diplomku nebo bakalářku, tak teď dělám: „Ty jo, proč jsem do tohohle vlez?“
10 Jo, tak úplně jsem nevěděl jistě, do čeho se... Takže i to, že jsem se zavázal připravovat se na
11 manželství tak, jak si představoval, že by se asi křesťan připravovat měl, tak... mi ten závazek
12 v tom asi taky pomohl. Jo, hele, teďka jsem se zavázal k tomu připravovat se, tak ať to znamená
13 cokoli, pojďme do toho. Pojďme zjistit, co to tedy doopravdy je. (*úsměv*) No... Nevím, jestli
14 jsem odpověděl na otázku teďka.

15 **Ano, díky. Teď přemýšlím, když se na to doptám, abych tomu opravdu rozuměla – mě**
16 **tam k tomu napadá slovo zodpovědnost. Nebo slib, možná.**

17 Hm!

18 **Jo?**

19 Jo, jo, vlastně jo. Klidně bych to mohl...

20 **Že jsi dal slib, že něco-. Že se budeš zodpovědně připravovat?**

21 Hm, jo, v podstatě jo. Jo.

22 **No a co to pro tebe znamená teď? Ty jsi říkal, že sis to neuměl úplně představit, když jsi**
23 **do toho šel.**

24 Co pro mě teď znamená...?

25 **Když se na to ohlédneš. Tehdy sis to neuměl představit, teď v tom jsi a můžeš si říct: co**
26 **jsem to udělal, jak mi v tom teď je?**

27 Tak to jo, byl to takový předstupeň manželského závazku. Takové jako předzavázání se. Nebo
28 vstupní zavázání se tomu partnerovi, že budu pracovat na našem vztahu a že to s ním myslím
29 vážně.

Rozhovor B.15

1 **Kdyby sis teď představil Aničku – k čemu se podle tebe zavázala ona? Co vlastně těmi**
2 **zásnubami tobě slíbila?**

3 Myslím si, že tohle máme hodně stejně. Hm. Jo, jo.

4 **A co to pro tebe znamená, že ona ti takový slib dává? Že se vůči tobě bude takhle**
5 **zodpovědně připravovat?**

6 Je to určitě zesílení vzájemné důvěry... A jakási opora... Jo, to že vím, že to myslí taky vážně,
7 tak to mě podporuje v tom dělat to stejně poctivě, stejně – brát to stejně vážně jako ona. Takové
8 jako když jeden hází lopatou vedle mě, tak se o ni nebudu opírat, budu házet taky, že jo. Prostě
9 už jenom proto, že je trapné stát a čumět na něj. Jo... Jo, jo, jo, asi tak, no.

10 **Takže tě to nějak motivuje, podporuje v tom tvém zkoumání, v té tvé přípravě?**

11 Jo, jo. I nějakou jistotu mi to dodává. *(přemýšlí)* Jo, nějaká možná asi i jistota, že vůči mě má
12 podobný závazek jako já k ní, ne-li stejný. Nevím, možná by to popsala jinými slovy to samé.
13 Ale je to do jisté míry i jistota, no.

14 **Protože se bavíme v kontextu církevních zásnub katolické církve, tak jak vlastně ten tvůj**
15 **postoj k závazku ta víra nebo církev ovlivnily, formovaly? Myslíš si, že se to dělo?**

16 *(přemýšlí)* To je otázka, no... Otázka, jak moc v tom měla církev, jak moc v tom... *(přemýšlí)*
17 bylo to, že do toho vztahu zveme Boha. Těžká otázka, ty jo. *(přemýšlí)* Jaký vliv měla církev
18 tady na to... Nevím, tohle asi neumím úplně pojmenovat.

19 **Mně jde o to, že ten tvůj postoj k závazku se asi neudál jen tak, má asi nějaké kořeny.**
20 **Člověk se to může učit z rodiny, od kněží nebo z nějakých společenství... Já neříkám, že**
21 **nutně tam něco takového muselo být, ale představuji si tam nějakou genezi.**

22 Asi nějaká tradiční záležitost to je, odněkud se to samozřejmě muselo vzít. Jo, nějaký
23 odkoukaný vzorec a možná i něco, co se od nás očekávalo... *(zasmání)* Ale úplně nejspíš něco,
24 co kolem sebe vidíme, že funguje. Jo, ať už to předepsala církev nebo jestli to tak mezi lidmi
25 funguje... Kde se to vzalo, no... Teď mám pocit, že odpovídám na otázku, jak jsme na to přišli,
26 že zásnuby a svatba budou vypadat tak, jak to plánujeme a jak to proběhlo zatím.

27 **Já spíš uvažuji o tom, kde se vzal ten tvůj postoj k závazku. To, že ty ho máš právě takhle.**
28 **Ale nechci tě tady na tom dusit. Mám teď dojem, že jsi mluvil možná spíš o tom, že to**
29 **nešlo až tak z církve, jako možná spíš od nějakých lidí kolem tebe, které jsi viděl, že to**
30 **nějak mají...**

Rozhovor B.16

1 *(přemýšlí)* Asi jo, protože já bych třeba... Jakoby u svých rodičů vidím, že jejich vztah funguje
2 na základě hodnot, které jsou vlastně shodné s tím, jak je udává církev. Ale nemyslím si, že oni
3 by úplně žili jako aktivní křesťané. Spíš takoví jako kosteloví křesťané, že jako chodí do toho
4 kostela čistě jenom z tradice, ale... Spíš podle těch hodnot žijí, protože jim dávají smysl. Asi
5 spíš tak jako nějak... *(přemýšlí)* Okoukaný vzorec. Okoukaný fungující vzorec. A já to viděl u
6 rodičů, Anička to viděla u rodičů, samozřejmě to vidíme u svých přátel, Anička u svých sester.
7 Asi spíš bych řekl, že to je tak jako přijatý vzorec zvenčí, ale od koho to je, jestli od církve
8 nebo...

9 **Ještě mě napadá – kdyby ses znovu rozhodoval o téhle cestě, o téhle cestě zasnoubení, šel**
10 **bys do toho?**

11 Jo, rozhodně.

12 **A já právě uvažuji o tom, jestli ta církev – vy jste říkali pozvat Hospodina. Že jste vlastně**
13 **pozvali Hospodina k sobě, do toho vašeho období – a jestli nějakým způsobem tam**
14 **funguje i církev jako nějaká instituce, nějakí lidé, kteří tam jsou? Víš, trochu teď od sebe**
15 **odděluji jednak Hospodina, jednak ty lidi kolem vás. Jak je tam pro vás vnímáš?**

16 *(přemýšlí)* Když já mám tohle tak zvláště postavené. Protože já jsem měl svůj osobní vývoj
17 kolem toho, jestli jsem katolík nebo ne, jestli spadám pod nějakou církev nebo ne. Měl jsem to
18 takové divočejší v posledních letech a... Bylo to, bylo to vlastně tak, že já jsem si třeba kolem
19 dvaceti let, mezi osmnácti jednadvaceti, osmnácti dvaceti, jsem si připadal, že ani nejsem
20 součástí žádné církve, protože to, co katolická církev říká a hlásá, tak já jsem se s tím často
21 neztotožňoval. A až jsem si říkal jakoby, že tam nepatřím. A... já jsem pak na veřejce navázal
22 hodně úzký vztah se Salesiány, což je katolická kongregace. A tím jsem vlastně našel cestu ke
23 katolické církvi, ale skrze ně. Jo, takže já... možná je to ještě součástí nějakého vývoje, jak
24 vlastně zapadám, co pro mě katolická církev znamená přesně. Jo, sice už se mi změnil názor
25 v tom směru, jako že můžu být součástí něčeho, s čím úplně stoprocentně nesouhlasím. To pro
26 mě bylo docela osvobození tohle přijmout. Jo, stejně jako být Čech, ale nesouhlasit se vším, co
27 Češi dělají, jaká je česká politika. Jo, tak stejně jsem to měl i s tou církví. Takže já možná
28 dodnes úplně přesně nevím, co pro mě katolická církev v tomhle směru znamená.

29 **Hm, díky. Mě ještě napadá – a nevím, jestli to není moc št'ouravé (úsměv) –**

30 Pojď do toho. *(úsměv)*

Rozhovor B.17

1 **Klidně mě s tím pošli do háje. (úsměv) Ale vlastně tu cestu mám velmi podobnou jako ty,**
2 **takže tomu hodně rozumím, co mi teď říkáš, nebo si myslím, že tomu hodně rozumím. Ale**
3 **přemýšlím, ty jsi říkal, že máte nějaká pravidla, která budete v období zasnub dodržovat**
4 **a bude to až do svatby. Samozřejmě přemýšlím, jaká ta pravidla máte, čeho se to týká?**
5 **Nemusíš to nijak rozvádět. A pak mě napadá druhá věc, jak vlastně ty tam vstupuješ tím,**
6 **že nejsi takový ten ortodoxní křesťan, řekněme, uvažuješ o těch pravidlech trošku jinak,**
7 **tak co tam vlastně přinášíš do toho vašeho vztahu zasnubního svého? Co by nebylo, že**
8 **takhle to církev říká, takže tak my to musíme dělat. Zase, možná se ptám moc dlouze nebo**
9 **složitě...**

10 Myslím, že vím, kam míříš. Tak, třeba to, s čím by církev úplně nesouhlasila, je to, že žijeme
11 samostatně v jedné domácnosti před svatbou. Jo, to jsme tam bezpochyby vnesli svého. Už jsme
12 to několikrát zhodnotili, že to nejspíš něco vzalo, naopak nám to něco dalo, něco umožnilo.
13 A... upřímně nevím, kdybychom se znovu rozhodovali, jak bychom se rozhodli. Protože jak
14 říkám, opravdu to něco vzalo, něco dalo. Třeba nám to umožnilo líp se poznat, na druhou stranu
15 nám to zesložilo nějak si ohraničit čas strávený společně. Jo, tak zvané randění. Jako... jsme
16 sice oba doma, přišli jsme z práce, uděláme si večeri, ale je to společně strávený čas? Opravdu
17 se věnujeme jeden druhému? Nebo to je prostě jakoby nevyhnutelná záležitost? Těžké tohle si
18 pak ohraničit. Možná těžší, než jsem si původně myslel. A... Naopak jsme do toho, do našeho
19 vztahu zavedli nebo vzali si z církve, to, že ... že... to, že spolu nespíme. Jo, že čekáme prostě
20 s pohlavním životem až po svatbě. Má to pro nás nějaký význam, ať už duchovní nebo i
21 praktický. A jinak asi z těch... Ještě nějaká taková konkrétní věc tě tam napadá?

22 **Já si říkám, jestli ten pohlavní život je ta hranice, kterou držíte do svatby? A jestli je tam**
23 **ještě něco takového, co jste si řekli, že do svatby mezi vás nepatří? Možná to říkám moc**
24 **ohraničeně... Co je mezi vámi nějak pojmenované, že tohle do svatby ne.**

25 Je to asi obecně intimita. To, že před sebou se nevystavujeme nazí. Obecně intimita bych řekl...
26 Ale jinak mě asi nic nenapadá. To jako přišlo všechno další přirozeně s tím, že se blíž
27 poznáváme, že spolu žijeme v té jedné domácnosti. Takže krom intimity mě asi nic jiného
28 nenapadá.

29 **Předtím zmínil oddělené postele u rodičů. Jak se vám ta intimita daří oddělovat doma?**

30 *(smích)* Je to neuvěřitelné, ale daří, přestože máme jednu postel.

Rozhovor B.18

1 **Jasně, já jen přemýšlím o tom, co mi říkáš. Myslím si, že je to obdivuhodné, hezké, jak o**
2 **tom přemýšlíte...**

3 Musím ale přiznat, že... pro mě je to poměrně značný sebezápor.

4 **Hmm.**

5 Jo, má to nějakou duchovní rovinu pro mě, určitě se snažím z toho si něco vzít. Ale... je to...
6 je to, uznávám, sebezápor, no.

7 **Hmm.**

8 Někdo asi bez nějakého duchovního cítění by mě označil za blázna, proč tohle jako vůbec
9 podstupuji, že... Jakoby sebetrýznění, že je to součást nějaké lidské přirozenosti. Asi by mě
10 člověk musel chtít poslouchat, abych mu vysvětloval, co to může přinést. Jo, a to si myslím, že
11 zase... Sám sobě to vysvětlovat nemusím. Jo, já to vím, co mi to přináší, proč to dělám a...
12 Význam to pro mě má.

13 **Hmm, hmm, děkuji. To byla vlastně moje poslední otázka – respektive je ještě něco, co tě**
14 **napadá, co jsem neoslovila a mělo by to zaznít?**

15 Já jsem si říkal, co spolu budeme hodinu řešit a upřímně jsi mě donutila si spoustu věcí znovu
16 pojmenovat, zamyslet se nad tím. Tak za mě to bylo sice poměrně náročné, ale jsem rád, že
17 jsme to spolu prošli takhle a doufám, že ti to pomůže, že ti to bude ku prospěchu. Mě asi nic,
18 co bych chtěl dodat k tomu rozhovoru samotnému, nenapadá.

19 **Děkuji ti za rozhovor, děkuji ti za tvůj čas. A přeji vám jen to nejlepší do manželství.**

Příloha C:

Rozhovor C – Cilka

Rozhovor C.1

1 **Jak už jsem říkala, nebo jak ty ses ptala, tak já se zaměřuji na dobu zasnub. Říkala jsi, že**
2 **ty už jsi vdaná. Ale mně opravdu jde o vaše období zasnub, ráda bych tě poprosila, aby**
3 **ses tam zkusila vrátit.**

4 Ve smyslu tedy trvání zasnoubení mezi tím obřadem a svatbou?

5 **No, takhle, abychom obě věděly, o čem se bavíme. Když se tě zeptám – doba zasnub nebo**
6 **zasnuby, jak bys to ty vymezila? Co tě napadá?**

7 Pro mě asi trošičku rozlišuji mezi pojmy zasnub a zasnoubení. Že zasnuby asi víc vnímám ve
8 smyslu toho konkrétního... možná dvou kroků. Jednak té samotné žádosti o ruku a potom toho
9 obřadu zasnub. A zasnoubení vnímám jako ten časový proces možná od téhle doby, řekněme
10 od jednoho z těchto dvou bodů, asi to pro mě není úplně tak konkrétně důležité, do teda té
11 svatby. Takže ty jak mluvíš o těch zasnubách, tak pro mě je asi ten jeden bod, a zasnoubení
12 jakoby to trvání času.

13 **Hm, bezvadné, já to vnímám podobně, jsem ráda, že se pohybujeme ve stejných kolejích.**
14 **No, já bych se teď ráda zeptala na váš vztah, jak dlouho jste spolu, jak dlouho jste manželé**
15 **a jak dlouho jste spolu chodili?**

16 Jo, tak já to možná i ohraničím časově, to není nic proti ničemu. My jsme se dali dohromady
17 v únoru 2018, v březnu 2019 proběhla jak... nebo (*přemýšlí*) Ještě v únoru... v únoru 2019, to
18 znamená po roce, jsem byla požádána o ruku a v březnu jsme potom měli ten samotný obřad
19 katolických zasnub. A svatbu jsme měli v září 2019, takže teď je to rok a pár měsíců. Takže
20 jsme se asi řečeno zasnoubili relativně po krátké době, ale... Vnímám to asi tak, že když člověk
21 do toho vztahu jde v určitém věku, kdy už... sám víc je tak nějak vyvrálejší nebo má srovnané
22 v hlavě, co očekává od toho vztahu, tak je asi schopný dřív poznat, že se to vztahuje k něčemu
23 nebo že ten vztah směřuje k něčemu trvalejšímu. Nebo že je to vztah, který je už prostě nějak...
24 Nazrálo to do fáze, kdy uvažuje o cestě k manželství.

25 **Hm, hm. Můžu se zeptat, kolik ti bylo, když jste se zasnoubili?**

26 (*Smích*) Zkusím to spočítat zpátky... Mně bylo sedmadvacet. Takže i možná z tohoto pohledu,
27 myslím si, že kdybychom spolu začali chodit dřív, tak že možná to období před tou žádostí o
28 ruku nebo před tím, než já bych se třeba cítila i připravená vlastně na tu žádost o ruku odpovědět
29 ano, tak by byl třeba delší. Že si myslím, že to, že jsme třeba po roce nějak vzájemně učinili to
30 rozhodnutí, že tedy směřujeme k svatbě a došlo k těm zasnubám, tak že bylo i dané tím, že

Rozhovor C.2

1 prostě mě bylo sedmadvacet a manžel ještě starší o pár let, takže... Aspoň z mého pohledu to
2 v tom hrálo roli.

3 **A ty si vybavuješ nějaký, nechci říct přímo okamžik, ale nějakou dobu, kdy sis uvědomila,**
4 **že už jsi na tohle připravená?**

5 (*přemýšlí*) Asi ne úplně konkrétní okamžik... Vybavuji si zpětně, že ze strany teď už manžela
6 tam byly asi dřív nějaké jako náznaky, že už by si dokázal představit tedy začít mluvit o tom,
7 jakoby o svatbě nebo prostě o manželství. A že ze začátku jsem si na to ještě nepřišla připravená.
8 Jako nebylo to nic jakoby vyřčeného, nebyla tam žádná konkrétní žádost, ale vím, že z těch
9 náznaků jsem to tam cítila a že mě to tehdy ještě trochu asi jako vystrašilo, že jsem... Že mi
10 přišlo, že ještě tak na to jako... důležitý a vlastně celoživotní krok a závazek připravená úplně
11 nejsem a nějak jsem od té doby o tom začala přemýšlet a vlastně klást si tu otázku, jak to na
12 sobě člověk pozná a jestli vlastně někdy dojde do fáze, kdy se bude cítit na to připravený.
13 Protože jsem manželství vnímala a vlastně i teď vnímám, že je to něco, na co se dost dobře
14 připravit nejde a na co se ani člověk asi nikdy připravený necítí. Ani vlastně v den svatby. Takže
15 možná... to bylo spíš o nějakém oprošťování se jakoby od toho strachu nebo prostě... I vlastně
16 ten vztah po těch zasnubách začal vlastně... - nebo začali jsme zase jakoby řešit jiné otázky a
17 už směřovat k tomu manželství a víc o tom mluvit, víc třeba mluvit o tom, jak chceme, aby
18 vypadala naše rodina, jak chceme vlastně žít, co je pro nás v tom manželství důležité. Bylo to
19 potom provázené nějakou přípravou na svatbu. Takže se ty otázky začaly mnohem víc řešit, a
20 tím, jak se o nich mluvilo, tak si myslím, že potom tím ten strach z toho neznáma nebo taková
21 nejistota z té velké výzvy začala ustupovat. Ale zpátky k té otázce. Myslím si, že potom, když
22 jakoby vlastně přišla ta samotná žádost o ruku, že už v tom momentě jsem cítila, že na to
23 připravená jsem. Ale vybavuji si i tu fázi, kdy mě to – vlastně jsem si tím, jako tou myšlenkou
24 jenom cítila zaskočená a cítila jsem se na to nepřípravená.

25 **Hm. A žili jste spolu před svatbou? Nebo před zasnubami?**

26 Ne, vlastně jsme se sestěhovali a začali spolu žít až jako po svatbě. A věděli jsme od začátku
27 nebo jsme se na tom takhle domluvili, že to tak chceme nebo že je to pro nás důležité.

28 **Ty už jsi zmínila tu žádost o ruku. Mohla bys mi popsat nebo říct, jak to u vás probíhalo?**

29 Já už jsem asi měla nějakou dobu z nějakých náznaků tušení, že ten okamžik se, řekněme, jako
30 blíží. A pak před tou samotnou žádostí o ruku se manžel tak jako... Tak mě prosil, ať si tam
31 jako vyhradím čas, protože zrovna to byla doba, kdy jsme vlastně oba byli takoví pracovně a i

Rozhovor C.3

1 nějakými dalšími aktivitami hodně vytížení. Takže mě tak jako prosil, ať si tam jako na to
2 vyhradím čas a nic si tam jako neplánuji, že by mě chtěl vzít na nějaký výlet a šli jsme na
3 takovou dlouhou procházku blízko toho, kde on bydlí. Na takové jakoby hezké místo. No a
4 vystoupali jsme na kopec a tam on jako poklekl a požádal mě o ruku. A to třeba vnímám jako
5 víc jako přelomový moment než potom samotný ten obřad těch katolických zásnub. To už
6 potom bylo takové, že jsme to připravovali a plánovali a nějak o tom jako mluvili. Tak tohle to
7 pro mě asi byl ten moment toho... od kdy vnímám, že teda už jako TEĎ se začínáme jakoby
8 v tom vztahu připravovat na něco konkrétního. Nebo už to jako směřuje k tomu manželství. No
9 a bylo to hrozně, byl to vlastně hrozně hezký pocit, pak jsme to nějak šli oslavit k nim domů a
10 zrovna se tam tak jako náhodou sešla celá rodina, takže vlastně aniž bych si to předem uměla
11 představit, tak bylo hrozně hezké tu radost z toho, že tedy bude svatba a že... No, že... (*smích*)
12 Že ta žádost o ruku proběhla. Bylo hrozně hezké sdílet i takhle s tou širší rodinou. Hezký den.

13 **Hmm. Ještě mě napadá, jestli jste měli nějaké symboly? Nebo jestli manžel použil nějaké**
14 **symboly zásnub, jako třeba bývá prstýnek nebo nějaký jiný dárek nebo něco takového?**

15 Jo, to jsem nějak zapoměla říct. Jo, měl připravený prstýnek a vlastně... Asi bych si neuměla...
16 Přemýšlím, jestli jsem vlastně schopná si rozpomenout, jakoby na slova, která říkal, ale asi
17 úplně konkrétně ne, ale měl vlastně připravený prstýnek a... To byl asi takový, no, symbol
18 největší. Vlastně teď si... zpětně vzpomínám, mě asi v souvislosti s těmi zásnubami jiný
19 symbol asi nenapadá (*smích*). Jestli ještě nějaké další jsou třeba běžné, ale... Zásnubní prstýnek
20 ještě mám... pořád na ruce (*úsměv*).

21 **No a ty jsi říkala, že potom jste tedy šli domů, k manželovi domů, a tam jste to oslavili. A**
22 **co se dělo dál?**

23 No, to... (*smích*) Jako bezprostředně dál, nebo v nějakém dalším časovém úseku?

24 **Klidně i v nějakém delším časovém úseku. Protože říkala jsi, že další měsíc jste měli ty**
25 **zásnuby církevní. A co bylo mezi tím?**

26 No, my jsme úplně bezprostředně odjížděli ještě na nějakou akci s dalšími lidmi, kde jsme
27 vlastně úplně nechtěli o tom nějak hodně mluvit, nebo nechtěli jsme tam jako přijít s tím, že
28 teď jsme tady jako zasnoubení a dělat tam z toho velké téma, takže tam se to trošku jakoby
29 vlastně... To, na čem jsme jeli, nebo ta vlna, na které jsme jeli a to co jsme prožívali ten den,
30 se zase trošičku jakoby upozadilo tím, že jsme zase byli s jinými lidmi a řešili trošku jiné věci.
31 A pak když jsem se – bylo to v pátek večer, kdy proběhlo to zasnoubení a po tom víkendu jsme

Rozhovor C.4

1 se zase vraceli domů a já už jsem jako asi hodně byla v myšlenkách u té svatby, co tedy nás teď
2 jako čeká chystat. A tak jsem si to jako začala promýšlet, co by se mi líbilo. Ale vlastně jsem
3 hodně vnímala, že ten čas, který teda jakoby máme – ještě v tu dobu jsme si nestanovili žádný
4 termín, kdy ta svatba bude, nebo ne hned, a já jsem nějak cítila, že je pro mě důležité, aby ta
5 doba toho chystání nebo těch svatebních příprav nebyla vlastně jenom o tom chystání
6 organizačním, ale aby to byla nějaká příprava nás dvou. Od začátku jsme věděli, že chceme
7 dělat nějakou – nebo navštěvovat nějakou přípravu na manželství. Takže... nějakým způsobem
8 připravit i sebe a do toho pro mě hodně zapadal i ten obřad katolických zasnub. Já jsem ho
9 vlastně zažila už u svého staršího bratra a přišlo mi to... moc hezké, do té doby jsme vlastně
10 nevěděla, že něco takového existuje. Takže jsem to manželovi říkala, že by se mi to líbilo,
11 kdybychom něco takového měli, jednak proto, že mi to vlastně přišlo hezké prožít, nebo nějak
12 zahájit právě tu etapu těch příprav na to manželství jakoby s Bohem, odstartovat to něčím,
13 nějakým... Měla jsem asi potřebu ji nějak oficiálně začít a vstoupit do toho jakoby s tou, v tom
14 společenství těch našich blízkých a vlastně jakoby i před Bohem a... Opravdu to tam pro sebe
15 mít, ten předěl, že teď teda se začínáme chystat nebo že ten... Že ten vztah se dostává do nějaké
16 nové etapy. Takže... I proto pro mě byl ten obřad zasnub důležitý. Jednak tedy z toho důvodu
17 začít nějakou novou etapu toho vztahu a jít do toho jako s Božím požehnáním a pozvat do toho
18 nového stupně toho vztahu Boha. A pak i z ryze praktického hlediska, že to bude ten moment,
19 kdy se potkají ty rodiny. Bylo to pro nás důležité, sice tedy moje maminka se s Davidovými
20 rodiči už na nějaké akci setkala, ale třeba můj tatínek ne a přišlo nám to hezké, že je to i taková
21 milá příležitost k tomu setkání i třeba těch našich sourozenců a tak. Takže nám to přišlo hezké
22 to takhle vlastně spojit. Já jsem byla ten, kdo to jakoby inicioval, že by bylo hezké něco
23 takového mít a manžel si tím souhlasil. Tak jsem za to byla moc ráda, že měl chuť do toho jít.

24 **No a jak to tedy probíhalo, ty církevní zasnuby? Jak ten váš obřad vypadal?**

25 Docela rychle jsme se i shodli na tom, kdo bychom chtěli, aby nás oddával, že to byl kněz, který
26 nás znal oba ještě dřív, než my jsme se znali navzájem, což nám přišlo hezké. A byl to vlastně
27 asi i jediný kněz, kterého jsme znali oba stejně. Takže když jsme se s ním pak jakoby spojili,
28 ve smyslu jestli by teda nás mohl oddat a jestli by pro nás mohl mít i nějakou přípravu, tak jsme
29 s ním řešili potom i ten samotný obřad zasnub. On říkal, že jakoby je rád provede. A domluvili
30 jsme se i z hlediska toho, že můj bratr měl, měli čerstvě miminko, že jsme nějak uvažovali, aby
31 u toho i jako jeho žena mohla být, že to bude v takovém jako úzkém rodinném kruhu v kapli,
32 která patří kongregaci Salesiánů. No a tak jsme vlastně i při té první jakoby přípravě na
33 manželství procházeli i ten obřad, že čeho se bude skládat a co vlastně se tam odehrává. A no a

Rozhovor C.5

1 nějakým způsobem abychom rozuměli i té symbolice, byť musím přiznat, že už si to zpětně
2 úplně nevybavuji přesně, jak to bylo postavené nebo co vlastně tam – kromě tedy nějakého toho
3 požehnání, že tam bylo. Tak to mám v paměti jako moc hezký den, kdy manželova sestra se
4 tam postarala o hudbu a byli jsme tam vlastně jenom takhle v tom úzkém rodinném kruhu, bylo
5 to vlastně součástí toho, to teď nevím vlastně, jestli to tak vždycky je, nebo my jsme to tak měli
6 a jsem za to ráda, byla vlastně mše svatá, kterou jsme tam společně slavili a náš kněz, který nás
7 oddával, nám navrhnul, že by bylo hezké, kdybychom si tam dali nějaký dar, který by nás potom
8 provázal tím vztahem. A tak jsme nějak uvažovali na té přípravě nad tím, co by to tak jako mělo
9 být a on potom přišel s návrhem, že bychom si jako do našeho společného bydlení mohli pořídit
10 kropenku, že je to vlastně i takový hezký symbol takového žehnání se před vycházením na cestu
11 a že i teď stojíme jakoby na začátku cesty směřování k tomu manželství. Takže tu nám jakoby
12 předal a myslím, že ji možná i požehnal při tom obřadu těch zasnub. A je to vlastně hezké mít
13 v tom bytě něco takhle, co to člověku připomene. A potom jsme vlastně – to taky hezky
14 navazuje na ty zasnuby, když nám předával na svatbě dar, tak od stejné paní, která vyráběla tu
15 kropenku, tak nám nechal vyrobit kříž. A kropenka vypadá jenom jako ty dvě srdce, co jsou na
16 tom kříži, tak je to takové hezké propojení i s tou svatbou samotnou.

17 **A plánovali jste si něco vy, že na tom obřadu chcete mít? Nebo domlouvali jste si něco, co**
18 **by mělo zaznít nebo co by tam nemělo chybět?**

19 Víím, že jsme si vybírali... No, myslím si to, nejsem si tím úplně jistá, že jsme si i vybírali čtení
20 z nějaké té nabídky, co tam ten obřad nějak nabízí jako možnosti. Ale nejsem si tím úplně jistá.
21 A myslím, že jsme si sami formulovali prosby. Ale jinak že jsme asi vycházeli z toho, co tam
22 bylo daného a i nám to nějak... Myslím, že nad rámec tohoto jsme asi ani nějak neměli potřebu
23 do toho nějak vnášet něco vlastního. Myslím, že i ty písničky jsme společně nějak jakoby
24 vybírali s tou manželovou sěgrou. No... No, to asi tak bylo všechno. (*přemýšlí*) No, já už si to
25 tak nepamatuji (*smích*), jestli jsme tam i něco jako... (*přemýšlí*) Jo, teď si vlastně vybavuji, že
26 – to pro mě bylo i hodně zajímavé, že to tam zaznělo – ten kněz, který nás oddával, říkal na té
27 přípravě, jako že rád ten obřad zasnub provede, ale že... Že by nechtěl, aby to jako... že se mu
28 to občas u některých párů stává a že mu to nepřijde úplně šťastné to vnímat jako nějakou vlastně
29 předsvatbu. Nebo prostě – já nevím, jestli to dokonce i tehdy nějak formuloval ve smyslu jako
30 říkat si tam nějaký slib a dělat z toho takovou jakoby malou svatbu, že mu to jako nepřijde
31 vhodné a správné ani z toho liturgického pohledu. Že by to bral právě jako spíš nějaké
32 požehnání na to vykročení, ale ne ve smyslu jakoby vzájemně si něco slibovat a tak. Aby to
33 právě nemělo... Tak, aby člověk jakoby nevybočil z úmyslu toho obřadu, tak myslím si, že nám

Rozhovor C.6

1 i jako říkal, že můžeme si to nějak spoluutvářet, ale zase prostě aby ta naše iniciativa nebo to,
2 co do toho obřadu budeme vnášet, byla opravdu jako v intencích toho, v čem byl ten obřad
3 zamýšlený. Takže to jsem třeba byla ráda, že řekl, protože asi bych tam měla za sebe možná
4 tendenci si tam něco takého přidat a trochu to posunovat ve smyslu toho, před čím možná trochu
5 jako varoval. Doufám, že si to pamatuji správně (*smích*).

6 **Tak si říkám, nebo běží mi hlavou otázka, když jsi mluvila – ty jsi mi říkala před**
7 **chvilíčkou, s čím jsi do toho šla. Nebo proč ty zasnuby tě lákaly – pozvat tam Boha, nějak**
8 **možná udělat z toho nějaký obřad rodinný. A já si říkám, jestli se to dá oddělit, jestli jsi**
9 **schopná to po těch letech oddělit, to, s čím jsi tam šla a co jsi potom těmi zasnubami**
10 **dostala? Nevím, jestli jsem srozumitelná?**

11 Hmm, myslím, že tu otázku chápu, nevím, do jaké míry na ni jsem schopná odpovědět.
12 (*přemýšlí*) Asi to vnímám tak, než že by pro mě bylo důležité, co proběhne jakoby ten den těch
13 zasnub, tak jsem to spíš vnímala tak, že ty zasnuby jakoby startují nějakou etapu nebo čas toho
14 vztahu, který zase k něčemu směřuje. A že je pro mě důležité... ne ten okamžik těch zasnub,
15 ale to, co bude nastávat potom. Hodně jsem třeba cítila, že ten den prosím Boha, aby opravdu
16 požehnal ten čas, který nám do svatby zbývá, abychom ho třeba dobře využili, abychom mluvili
17 o věcech, které jsou pro nás potom v manželství důležité, abych se právě já nenechávala
18 strhnout svým perfekcionismem a neřešila jenom jako ty organizační věci, protože vím, že mám
19 velkou potřebu, aby věci byly hezké a z mého pohledu nějak dokonalé, nebo prostě mám na
20 sebe v tomhle asi vysoké požadavky. Takže jsem z toho asi měla trochu obavu, aby tyhle
21 přípravy neupozadily tu připravenost nebo to připravování mě samotné na svatbu a i nás dvou.
22 Tak to třeba jsem tam ten den hodně odevzdávala. Ale nevnímám jakoby nic, co by se změnilo
23 tím dnem nebo spíš to pro mě byl jakoby začátek, důležitý začátek... toho dalšího času do
24 svatby, než že bych nějak vnímala, že by to důležité proběhlo přímo ten den nebo přímo při tom
25 obřadu.

26 **No a ty jsi zmínila před chvílí, že pro tebe ta žádost o ruku byla nějak významnější. Já**
27 **ted' nevím, jestli to říkám přesně, jak jsi to použila ty. Říkám si, v čem to asi bylo? Kdybys**
28 **to třeba srovnala?**

29 Hm. (*přemýšlí*) Myslím si, že tu žádost o ruku jsem víc vnímala mezi mnou a Davidem, nebo
30 mým mužem. Že vlastně jemu říkám, že ano, že s ním chci vstoupit do manželství. Kdežto
31 potom ty církevní zasnuby jsem víc asi vnímala nebo prožívala v té rovině jednak my dva jako
32 pár, který chce ten jakoby do toho, do té přípravy na manželství vyprošovat si Boží požehnání

Rozhovor C.7

1 nebo nějak ho jakoby prožít víc asi duchovně s Bohem. A i zároveň možná potvrdit... v tom
2 společenství té rodiny to, že to, co jsme si jako řekli při té žádosti o ruku, to co tam bylo
3 vyslovené, že to opravdu myslíme vážně. Že tam větší roli hrála ta rovina vůči Bohu a jednak
4 vůči tomu společenství. A i třeba je poprosit tím pádem o modlitbu a o přímluvu a jakoby o
5 vyprošování požehnání pro ten čas, který nás čeká do svatby. Takže tu žádost o ruku jsem víc
6 vnímala mezi námi dvěma, takový asi intimnější okamžik, a ty zasnuby potom víc tak jakoby
7 v tom rodinném společenství. A byla jsem vlastně ráda, že to třeba nebylo součástí nějaké –
8 nebo nevím, jestli to tak někdy bývá – nějaké veřejné mše, že přece jenom i v těch zasnubách
9 vlastně zůstala ta intimita, jenom se to rozšířilo trošku na okruh těch našich nejbližších.

10 **Hmm, děkuji. Ještě si pamatuji, ty jsi řekla, že po té žádosti o ruku, že jste jeli na vlně,**
11 **tak jsem si říkala, jestli to byla euforie nebo co to bylo za vlnu? Jestli se tam ještě dokážete**
12 **vrátit...**

13 No, asi takový mix jako euforie a štěstí... A... Hodně jsem nějak vnímala, že to tak měl Bůh
14 hrozně hezky připravené. Že vlastně v tom období, které pro mě bylo hodně hektické, a zpětně
15 si třeba uvědomuji, že jsem tehdy neuměla dobře zacházet se svým časem a žila jsem prostě
16 moc zrychleně, že bylo prostě asi těžké mě tak jako odchytit a někam vytáhnout a pro manžela
17 to nějak celé připravit. Takže od toho jakoby... nebo takhle, ve chvíli, kdy jste vyšli na tu
18 procházku, kdy já jsem tak tušila, že k tomu asi dojde, tak jsem zažívala v sobě velkou nervozitu
19 z toho, že teda... Věděla jsem, že teda mu řeknu ano. Nebo nebylo to pro mě úplně nečekané a
20 tím, jak už jsem jakoby očekávala, že ta otázka bude vyslovená, tak jsem vlastně nebyla
21 nervózní z té odpovědi, ale z toho, že vlastně... To, čemu odpovím, že už je to nějakým
22 způsobem závazek, že už to pak vlastně nechci vzít zpátky a ublížit mu a že... Asi jsem začínala
23 jakoby pociťovat tu závažnost toho rozhodnutí jako takového a ty důsledky, které potom budou
24 následovat, a asi jsem se jako bála toho, jestli neselžu nebo jestli opravdu jako na to mám
25 vstoupit do manželství a udělat takhle velký krok. A byla jsem z toho taková jako nervózní a
26 pak tím okamžikem to jako ze mě všechno spadlo a bylo to opravdu takový pocit jako euforie,
27 radosti, štěstí a takového nějakého vzájemného souznění. A pak vlastně jsme tedy šli
28 k Davidovi domů a všechno to bylo takové úžasně radostné, on tam pro mě něco dokonce uvařil
29 a teď se tam sešla ta jeho rodina tak jako mimoděk a vlastně jsme to tam tak jako oslavili a bylo
30 to takové jako radostné a vlastně všechno... Hodně jsem cítila, že takhle to má být a to pro mě
31 bylo takové hezké vlastně i jako Boží pohlázení, že to tak pěkně zařídil. No...

32 **Hmm. No, mám k tomu miliony otázek, ale to bychom tady byly dlouho...(smích) Jenom**
33 **si říkám, vedle toho všeho krásného, co jsi teď říkala, jsem zachytila, že tam byla i nějaká**

Rozhovor C.8

1 **nervozita, která zmizela tím okamžikem, kdy padla ta otázka a ty jsi odpověděla? Nebo**
2 **možná tím dnem?**

3 No... Hodně asi tím samotným jako vyslovením toho ano, že si ho tedy vezmu. (*přemýšlí*) A
4 myslím, že jsme se pak jako vlastně... objali a nějak tak jako... asi jsme si i o něčem tak jako...
5 vlastně si jako ty okamžiky potom... mám trošku v mlze toho radostného pocitu, který jsem
6 tam prožívala. Ono to asi nebylo tak, že by ty... Nebo ještě to řeknu takhle – ve svém nastavení
7 své povahy nebo toho, jak žiju svůj život, to mám bohužel často tak, že vždycky hrozně
8 přemýšlím o věcech, které přijdou. Koukám úplně jako za roh a kladu si spoustu otázek a
9 přemýšlím o tom, jak budou věci dávno, než nastanou. A ony nikdy nejsou tak komplikované
10 a složité, jako já si je umím představit. (*smích*) A tak to mám vlastně i v přemýšlení o té svatbě.
11 Takže jako to, že jsem pociťovala nějak nervozitu z toho, co bylo jakoby ještě daleko nebo co
12 nebylo úplně aktuální, je pro mě takový docela typický jev. Takže to nebylo úplně o tom, že by
13 od okamžiku té žádosti o ruku nebo ani těch zasnub vlastně tyhle pocity zmizely úplně, ale...
14 Ten den jsem to třeba potom už jakoby ne... Od těch zasnub asi nebo od té žádosti o ruku jako
15 minimálně to bylo na docela dlouhou dobu umlčené, než člověk zase začal řešit nějaké
16 praktikálie. Takže v tomhle tom momentě té žádosti o ruku nebo bezprostředně potom nějakým
17 způsobem najednou jsem nějak vnímala, že nemám potřebu mít strach, protože prostě je to tak
18 nějak, jak to má být. To jako nezmizelo napořád, to se to potom někde vynořilo ty moje
19 pochybnosti – spíš asi pochybnosti jako sama vůči sobě, jestli to vůbec zvládnu a neudělám
20 něco špatně a co je to teda vlastně to udělat dobře a tak. Ale to jsou asi takové moje celoživotní
21 pochybnosti. Ale tam to jako hodně... vlastně... nějak se rozplynulo. Nebo najednou nebyl
22 důvod si tyhle starosti dělat. Až mě to možná i samotnou překvapilo, že najednou vlastně... mi
23 to přišlo zpětně malicherné. Proč ty jsi sem tak jako šla předtím a tak ses jako... měla jsi tisíc
24 otázek a vlastně z toho, vždyť je to vlastně – takhle to má být, no.

25 **Ty říkáš tisíc otázek a ty pochybnosti se vynořily někdy... Bylo to třeba někdy až do**
26 **takové míry, že bys uvažovala, jestli je to dobrý krok pro tebe? Jestli máš touhle cestou**
27 **pokračovat?**

28 Ne, to ne. Spíš to byly takové... (*přemýšlí*) Nikdy jsem vlastně neměla potřebu nějak to jako
29 zpochybnit nebo o tom přemýšlet, spíš jsem celé to období toho zasnoubení nějak pociťovala,
30 že Bůh tomu kroku nějak jako žehná a vlastně... i ve spoustě praktických věcí, které jsme v té
31 době řešili, se našly řešení tam, kde bych je vůbec... netušila. Nebo já nevím, řešila jsem jak to
32 udělat se svatebními šaty, hodně jsem o tom přemýšlela. A pak jsme jednou šli u Toma ve
33 farnosti do kostela a dali jsme se tam prostě s nějakou paní potom po mši do řeči a ona mi

Rozhovor C.9

1 vlastně dohodila švadlenu a ukázalo se, že ta švadlena bydlí za rohem od toho, kde já jsem
2 tehdy bydlela. A řekla, že mi je jako ušije a byla to hrozně fajn paní. Že tam bylo spoustu
3 takových jako momentů, kdy nám nabídl někdo s něčím pomoc nebo se něco vyřešilo mnohem
4 jednodušeji, než já jsem si to v té své hlavě před tím dokázala představit. Takže naopak jsem
5 pocítovala velké jako požehnání, navzdory tomu, že těch věcí k řešení tam bylo hodně a měli
6 jsme prostě jakoby docela velkou svatbu. Snažili jsme se ale hodně si to připravit jako sami.
7 Takže na to, kolik věcí tam bylo k řešení, tak vlastně... asi jsem nikdy neměla důvod
8 k pochybnostem, ani ve smyslu toho vztahového, ani nějak jako... Nějak to jako všechno, mám
9 pocit, souznělo. Ta příprava jakoby naše, nebo to, když jsme i během té předmanželské přípravy
10 otvírali různé otázky ve smyslu prostě, jak chceme, aby fungovala naše rodina, finance, děti a
11 takové docela zásadní otázky. Byť tam je člověk řeší teoreticky, tak je asi důležité, nebo bylo
12 pro nás asi důležité, že o těch věcech nějak smýšlíme podobně nebo jsme schopni dojít
13 k nějakému podobnému pohledu nebo kompromisu. Tak vlastně nikdy tam nevyvstalo nic, co
14 by mě nějak dávalo nutkání pochybovat, jestli to byl správný krok.

15 **Ty jsi zmínila tu předmanželskou přípravu a teď jsi zmínila i nějaká témata, která ti asi**
16 **utkvěla? Byla nějak důležitá. Co si o tom myslíš z dnešního pohledu? Teď už máš tu**
17 **zkušenost s manželstvím, tak jak ti to teď přijde, že vás to připravilo? Možná je to to, co**
18 **už jsi řekla...**

19 Myslím si, že bylo důležité, že jsme ta témata otevřeli. Nevnímám zpětně jako důležité, a i to
20 tam myslím zaznívalo v těch přípravách, že to není o tom, že tam během toho setkání by člověk
21 ty věci nějak vyřešil, ale spíš je jako načal a věděl, že to jsou třeba otázky, ke kterým se časem
22 vrátí. Víím, že jsme tam třeba – nebo my jsme to ještě měli s tou přípravou tak, že jsme vlastně
23 chodili na přípravy jak k tomu knězi, kde jsme spíš řešili tu svátost manželství jako takovou, to
24 co si budeme slibovat, jak bude vypadat ten obřad a řekneme tu duchovní stránku. A pak jsme
25 vlastně ještě chodili i k jedněm manželům na přípravy, kde s námi chodily i nějaké další páry,
26 kde se víc řešily takové jakoby praktické věci, nastavení toho, jak chceme, aby ta naše rodina
27 byla nastavená. A vybavuji si třeba jedno setkání, kde jsme hodně řešili nějaké jako rozdělení
28 úkolů v péči o domácnost, kdy jsme tam měli nějaký jako papírek a psali jsme si tam, jaké práci
29 kdo si umí představit, že budeme dělat. A víím, že jsme se tam tehdy na spoustě věcí neshodli
30 nebo že tak, jak teď fungujeme, tak to úplně neodpovídá asi tomu, co jsme si tam jako
31 představovali. Ale já jsem si tam odtud odnesla takové hezké ujištění, že je pro mého manžela
32 důležité, abychom v tom byli nějak jako... Férově si ty úkoly rozdělili. A to si myslím, že pro
33 mě bylo takové hezké ujištění, se kterým jsem do toho manželství vstupovala, a i když to teď

Rozhovor C.10

1 funguje jinak, v nějakém prostě... a mění se to, samozřejmě, tak že vlastně asi hlavní pro mě
2 bylo to ujištění z celé té přípravy, jako že opravdu se na tom chceme podílet oba, nebude to, že
3 prostě... Třeba ty praktické věci kolem fungování rodiny netáhne jeden člověk. A že, aniž
4 bychom to museli nějak dlouze řešit nebo do detailů řešit, tak vlastně že si i z toho prostředí
5 těch rodin, z kterých pocházíme, na spoustu věcí neseme podobný pohled. Tak to si myslím, že
6 bylo pro mě asi jako nejdůležitější z té přípravy. Vědět, že nejsme prostě každý na jiném konci
7 škály a musíme tady tvrdě bojovat o nějaké kompromisy, ale že to základní nastavení v tomhle
8 máme hodně podobné. A i to vlastně i v té přípravě... vůbec třeba vidět ty okruhy toho, co
9 vlastně budeme dopředu řešit jako manželé nebo že: Aha, tohle je třeba taky otázka, nad kterou
10 bychom se mohli zamyslet. Já nevím, kolik třeba chceme mít dětí a tak. Že to bylo spíš takové
11 nařukávání a ukazování kolik nebo jaké různé věci člověk může řešit, ale spíš takové asi...
12 Nebyl ani úplně prostor jít do hloubky a odnést si nějaké jako to finální rozhodnutí, že si tady
13 napíšeme na papírek „my budeme mít tři děti“ a tak. Takže tak (*smích*). Takže asi zpětně viděno
14 to není něco, co bychom teď museli nějak jako přehodnocovat nebo tak, ale když se o těch
15 věcech teď začneme bavit, tak prostě víme, že už jsme to jednou třeba otevřeli a můžeme se k
16 tomu vrátit zpátky. Jako jednou otevřeli během té přípravy.

17 **Ted' přemýšlím, jestli ta příprava pro vás fungovala jako takové ujištění, že můžete o**
18 **nějakých věcech mluvit bezpečně?**

19 No, to určitě taky. Že vedle toho, že tam padly nějaké první úvahy o tom, jak bychom ty věci
20 chtěli řešit, tak určitě, že jsme... Nebo já můžu mluvit za sebe, že jsem viděla, že se o tom
21 společně jakoby bavit můžeme a můžeme vzájemně být otevření. A i sama pro sebe asi jsem...
22 pro mě byla důležitá ta zkušenost, že se třeba umím nějak jako... nebo snažím se nacházet
23 slova, pro věci, které třeba byly těžké pro mě pojmenovat nebo uvědomit si, že jsem třeba o
24 nějakých věcech jako vůbec nepřemýšlela nebo že nějak jako z výchovy jsem nevnímala, že
25 bych je měla nějak jako striktně nastavené. Tak i třeba říct v řadě případů, že prostě nevím, jak
26 to chci řešit, nebo nevím, co je pro mě důležité, ale že to nějak třeba manžel neshazoval nebo
27 prostě nějak že... Vždycky to bylo v nějaké takové hezké atmosféře toho, že se o tom bavíme
28 jako spolu a že se o tom umíme bavit, no.

29 **Děkuji. Já bych se teď trochu zase vrátila k zasnubám, možná lehce k tomu rituálu.**
30 **Respektive, kdyby se tě někdo ptal, chce se zasnoubit, uvažuje o zasnoubení, tak proč si**
31 **má zvolit třeba ty zasnuby nebo proč si má zvolit žádost o ruku? V čem je to dobré, co ty**
32 **bys vlastně někomu poradila?**

Rozhovor C.11

1 Asi to osobně vnímám tak, že z pohledu svého jako ženy je pro mě žádost o ruku něco, co...
2 vnímám, že je víc jakoby rolí toho partnera. Co jsem moc ráda jako že proběhlo, ale mám jako...
3 Vnímám to tak a jsem ráda, že to u nás tak bylo, že je to něco, kde já jsem byla spíš ten příjemce,
4 nemusela jsem být iniciátor. Asi to pro mě bylo i hodně hezké v tom, že většinou mám v životě
5 tu roli, nebo cítím se dobře v roli toho iniciátora, a tady prostě jsem věděla, že až to třeba někdy
6 prostě bude, a doufala jsem, že to bude, že to vlastně jakoby... Že něco přijde a já se k tomu
7 nějak postavím, nějak na to odpovím a zareaguji, ale tohle jsem třeba ze svého pohledu nikdy
8 neřešila, jak to proběhne. A naopak ty zasnuby už jsem vnímala jako něco, co vlastně tvoříme
9 společně a společně o tom přemýšlíme, jak to bude a... Kdyby se mě – vlastně nastala dokonce
10 situace, že se mě na to kamarádka ptala, že jsme měli zasnuby a jak to probíhalo a jestli se mi
11 to líbilo. A já bych to určitě těm lidem jako doporučila nebo dala tu svoji zkušenost toho, že mi
12 to přišlo hezké v tom smyslu jakoby...*(přemýšlí)* Asi i hodně symbolické. Vlastně vstoupit
13 s Bohem a se svými nejbližšími do té fáze, kdy už to není jenom jako... vztah pro vztah, ale od
14 téhle chvíle už ten vztah jakoby směřuje k manželství, oba si to tady vzájemně nějakým
15 způsobem jakoby stvrzuje, že to, k čemu teď směřujeme, je manželství a vyprošujeme si pro to
16 požehnání. Tak mně to přišlo vlastně hrozně hezké a jsem ráda, že církve tenhle obřad nabízí.
17 Vlastně mě třeba i trošku mrzí, že se o tom tolik neví. Nebo že i jsem vlastně ani donedávna o
18 spoustě třeba kamarádech nevěděla nebo se dozvídala zpětně tím, že člověk byl na svatbě a je
19 s nimi v úzkém kontaktu, že třeba tenhle obřad měli. A sama vlastně, než jsem to zažila u toho
20 svého staršího bráchy, tak jsem netušila, že něco takového existuje. Tak vlastně mi to přišlo
21 hezké, jak už jsem zmínila, tak v té duchovní a vztahové rovině, tak... Tak i v souvislosti s tím,
22 že člověk do toho svého vztahu může pozvat ty svoje nejbližší a dát jim možnost se jakoby
23 poznat. Přijde mi to fajn to takhle něčím oficiálním zahájit jako ve smyslu toho, že tak jak se ta
24 svatba blíží a ty rodiny, které se dopředu neznaly, spolu nějakým způsobem musí jako
25 komunikovat, nebo my jsme to tak měli, tím, že jsme si to hodně chystali sami, tak jsme do
26 toho ty naše rodiny zapojovali. Takže je to vlastně i možnost se při nějaké příležitosti sejit,
27 poznat a potom už jakoby se vzájemně znát pro tu dobu, až se třeba budou řešit takové ty
28 praktičtější věci a tak. Takže i ten osobní i ten rodinný rozměr toho obřadu mi přišel moc hezký.
29 Kdyby se mě na to někdo ptal, tak... možná bych mu spíš řekla tuhle svoji zkušenost, než že
30 bych mu jako radila, ať do toho jde taky. Myslím si, že je to hodně... osobní věc, nebo prostě
31 věcí jako přístupu... Že asi jsou lidi, kteří tohle nějakým způsobem vůbec jako nepotřebují nebo
32 nevím, jestli by jim to bylo příjemné, ale pro mě to byla moc hezká zkušenost.

Rozhovor C.12

1 **A co pro tebe znamenalo to vědomí já jsem zasnoubená? Kdybys to měla popsat někomu,**
2 **kdo to nezná, třeba malému dítěti, které tomu nerozumí. Já jsem zasnoubená – tohle to**
3 **pro mě znamená.**

4 *(přemýšlí)* To je hrozně zajímavá otázka, kterou jsem si v té době asi vůbec nekladla *(smích)*.
5 Takže... teď asi potřebuji chvíli si nějak srovnat myšlenky v hlavě. *(přemýšlí)*

6 **Hm.**

7 Asi bych řekla, že jsme prostě došli v našem vztahu do bodu, kdy jsme se rozhodli vzájemně,
8 že... se chceme vzít a... od téhle chvíle... *(přemýšlí)* Jsme se rozhodli připravovat na to... že
9 si... v okamžiku svatby vlastně slíbíme celoživotní věrnost a to, že budeme... navždycky svoji
10 v tom dobrém i zlém, tak jak je to v tom svatebním slibu. A že... *(přemýšlí)* tím, že jsme
11 zasnoubení, tak vlastně... si stvrzujeme to, že tohle je teď náš společný cíl, ke kterému chceme
12 směřovat... *(přemýšlí)* Trošku bojuji s tím jako říct, že zasnoubení a zasnuby jsou nějakým
13 jako... předslibem, protože jakoby vnímám, že ten slib vlastně padne až při svatbě. Takže
14 neumím posoudit, jestli je dobré o tom mluvit jako o nějakém předslibu, ale spíš bych asi řekla,
15 že zasnuby jsou pro mě vyjádřením a i vlastně řečením nahlas úmyslu: Tohle je člověk, kterého
16 si chci vzít, se kterým chci být napořád... A protože vím, že svatba je velký krok, tak teď
17 vstupuji do toho, abych se já a abychom se my dva na to začali nějakým způsobem připravovat.
18 O tom jsem vnímala, že pro mě ty zasnuby jsou, ale víc zase než samý ten okamžik... pro mě
19 asi větší... jakoby důraz byl potom v tom čase toho zasnoubení.

20 **Hmm, já jsem uvažovala asi hodně podobným směrem jako ty, když jsi mluvila. A**
21 **napadalo mě, jestli aspoň teoreticky pro tebe v tom čase té přípravy byla možnost, že byste**
22 **také v tom čase té přípravy také dospěli k tomu, že se nechcete vzít? Nebo za tebe, že třeba**
23 **ty se nechceš vdávat?**

24 No jako přemýšlím, jestli jsem vlastně uvažovala o tom nebo nějak vědomě v tom čase nějak
25 si uvědomovala, že tuhle možnost jako mám... *(přemýšlí)* No, asi se přiznám, že... tak jak se
26 snažím si zpětně vzpomenout, že jsem asi nějak neměla potřebu tohle řešit... Hm, asi tak.
27 *(přemýšlí)* Vybavuji si třeba v té souvislosti, že se mi... často v době, než jsme se s mým
28 mužem poznali a možná asi i potom, zdály sny, že vlastně stojím s někým u oltáře a teď jako
29 vím, že to není ten správný člověk. Nebo že vím, že teď má proběhnout svatba a vlastně... Víím,
30 že to tak jako není správně a už je nějak jako pozdě, už to nejde nějak se z toho vyvázat, nebo
31 bylo by to prostě hrozně trapné a tak. A že to pro mě tehdy jako v těch snech byl hrozně silný
32 a tísnivý pocit, kdy jsem se třeba probudila s tím, v době, než jsme se s mužem znali, tak jsem

Rozhovor C.13

1 si třeba říkala jako: „Radši být sama než tohle jako zažít!“ A byl to takový jako můj strašák,
2 který se v těch snech vracel. Ale pak si navzdory tomu nemůžu vzpomenout na okamžik v době
3 toho reálného zasnoubení, kdybych měla třeba potřebu o tomhle přemýšlet, jestli tuhle možnost
4 mám nebo jestli už teď není pozdě ve smyslu toho, že vlastně toho závazku, který si člověk
5 těmi zasnubami vytvořil. No, myslím si, že jako nenastala situace, kdy bych to nějak musela
6 řešit... asi. Nebo i tím, že nějak celá ta doba toho zasnoubení byla vlastně taková pokojná,
7 nebyly tam nějaké asi jako chvíle, kdy by člověk třeba pod vlivem toho stresu se třeba dostal
8 do nějakého velkého konfliktu nebo no... Jako nebylo tam asi nic, co by mě donutilo si tuhle
9 otázku klást, jestli tohle bylo dobré rozhodnutí a jestli už není jako vlastně... jestli už není jako
10 pozdě, jestli ten závazek daný nebyl už jako příliš silný na to, aby z toho člověk ještě teď mohl
11 couvnout. No, a jsem vlastně hrozně ráda, že jsem to nemusela řešit (*úsměv*). Protože myslím
12 si, že jsem člověk, který dané závazky vnímá dost jako nevratně a i... Jako teď čistě hypoteticky
13 bych asi hodně řešila i reakce toho mého okolí a vlastně kdyby tahle situace měla nastat, si teď
14 zpětně říkám, tak bych asi velmi bojovala s tím, že ten závazek jako daný ve vztahu i toho, co
15 očekává to okolí moje, pro mě byl hodně silný a byla by to pro mě velmi nepříjemná situace.
16 Spíš jsem ráda, že... No, neumím si vybavit nic v souvislosti s tím, kdy bych si tu otázku kladla
17 nebo o ní přemýšlela, jestli tuhle cestu mám volnou.

18 **Ty jsi teď zmínila to okolí v souvislosti se závazkem, já bych to vzala o krok zpátky. Jak**
19 **vy jste vlastně – ty jsi mluvila o rodině, že jste rodiny pozvali na ty zasnuby. A co jiní lidé**
20 **kolem vás, jak jste to dávali vědět, že ty zasnuby proběhly? Jak jste to říkali světu?**

21 Hm (*přemýšlí*). No, myslím si, že... (*přemýšlí*) To, jak jsme to oznamovali našim kamarádům,
22 asi od těch nejbližších až potom jakoby k těm dalším lidem v našem okolí nebylo úplně vázané
23 na okamžik těch zasnub. Že vlastně... vždycky pro nás bylo třeba důležité, nebo hlavně u těch
24 blízkých přátel pro nás bylo důležité nějaké osobní setkání, abychom jim to nedávali vědět třeba
25 přes sociální sítě, že bude svatba, že jsme se zasnoubili a tak. Ať už tedy zasnoubení ve smyslu
26 té žádosti o ruku nebo potom toho samotného obřadu. Vlastně stran třeba mých kamarádů se to
27 asi hodně zjednodušilo, mám hodně kamarádů ze stejného prostředí a s většinou jsem věděla,
28 že se potkáme na takovém velkém plese křesťanském, který bývá vždycky... (*přemýšlí*) No, ty
29 jo (*smích*), já jsem se tady teď sekla časově. Myslím si, že ty zasnuby proběhly už asi v lednu,
30 možná. Mně to splývá někdy na přelomu ledna a února. A tam jsme jakoby věděli, nebo mně
31 to přišla vlastně jako hezká příležitost to tam těm přátelům říct, protože tam budeme oba a
32 uvidíme se tam s nimi, tak nějak postupně jak se tam budeme s nimi potkávat, tak jim to říct,
33 že teda jsme se zasnoubili a bude svatba. No, takže to asi pro mě nebylo vázané nijak na třeba

Rozhovor C.14

1 obřad toho zasnoubení samotného. Pak asi byli i lidi, kteří – ne úplně ti nejbližší přátelé, ale
2 přátelé, u kterých jsme věděli, že s nimi chceme ten náš svatební den oslavit a kterým jsme to
3 říkali až v momentě, kdy byly jisté takové ty věci jako místo. A už jsme možná i měli svatební
4 oznámení, to znamená někdy prostě třeba až o pár měsíců později. No, že asi jsme to myslím
5 brali tak, že pro nás není úplně rozhodující, aby to lidi, se kterými se třeba jako jsme věděli, že
6 se třeba nevidíme osobně ještě nějakou dobu, tak než aby to jakoby věděli hned, tak to
7 abychom jim to mohli říct osobně, tak to byli asi i lidi, kterým jsme to říkali až se svatebním
8 oznámením. No, ale tady bych fakt už asi nedala ruku do ohně za všechno, že to fakt tak bylo.
9 (*smích*) Ale byla jsem třeba ráda, že dost těch mých blízkých kamarádů jsme potkali na tom
10 plese a věděla jsem, že jim to tam budu moct říct a sdílet s nimi tu radost a tak. A ještě asi
11 v momentě, než jsme asi ještě ani neznali datum svatby. (*smích*) A vlastně třeba ještě ani
12 neproběhly ty zasnuby. Ve smyslu toho obřadu.

13 **Jasně. Já teď uvažuji, že jsme mluvily o rodičích tvého muže a vlastně mě napadá, jak to**
14 **bylo u tvých rodičů?**

15 Jo, to jsem pak zapoměla nějak doříct! Tam to taky vyšlo hrozně hezky, vlastně to do sebe
16 nějak zapadlo. My jsme tedy odjeli po té žádosti o ruku na tu víkendovou akci, a když jsme se
17 večer nebo na konci toho víkendu vraceli, tak moje maminka shodou okolností byla na návštěvě
18 u bratra. Takže jsme ještě nějak, aniž jsem ještě věděla – nebo už dopředu bylo domluveno, že
19 tam za nimi zajdeme, že se s nimi uvidíme. Takže bylo hezké, že jsme to s těmi našimi vlastně
20 úplně nejbližšími mohli... Nebo pro mě to asi bylo důležité a vlastně hrozně hezké to s nimi
21 jako moct bezprostředně sdílet a vidět se osobně. Trošku mě vlastně mrzelo, že můj tatínek tam
22 u toho nebyl, tak... Tomu jsme to asi neřekli osobně, tomu to asi řekla mamka vlastně. Ale to
23 mi taky přišlo takové jako, že to měl Pán Bůh hezky připravené, že vlastně lidi, kteří by... Jako
24 moje mamka, byla u bratra na návštěvě, asi by tam jinak... nebo jinak by tam prostě nebyla,
25 musela bych čekat nějakou dobu, než bych potom za ní zajela domů a řekla jí to osobně, takže
26 to vlastně hezky vyšlo tak, že až tedy kromě toho mého tatínka jsme to i sourozencům mohli
27 říct takhle bezprostředně. A bylo vlastně hrozně hezké vidět, jak se radují s námi.

28 **Já jsem si říkala, jak lidé kolem vás reagovali – co ti utkvělo?**

29 Že z toho měli prostě radost, no. Asi... no, taková sdílená radost. Asi nikde to nebyla taková
30 zdrženlivá reakce jako že... Na to, že jsme spolu byli necelý rok, než jsme se zasnoubili, což
31 se může zvlášť asi v dnešní době dlouhého trvání, nebo že vlastně se i v křesťanském i asi
32 nevěřícím prostředí nejsou výjimkou dlouhé vztahy, než se začne o nějaké svatbě mluvit nebo

Rozhovor C.15

1 než proběhne zasnoubení. Tak já nevím, jestli jsem si jako tu otázku kladla tehdy, jak na to
2 třeba lidi budou reagovat, jako že spolu nejsme – nebo jsme spolu byli asi v měřítku dnešní
3 doby relativně krátce. Tak vlastně dost lidí nám asi i řeklo, že... že to tak nějak jako čekali nebo
4 že z toho mají radost, že to jako přišlo, že k tomu směřujeme, že to pro ně asi nebylo překvapení.
5 Ale... byly to všechno vlastně hezké reakce.

6 **No a pamatuješ si, že by se v tom období zasnub nebo zasnoubení nějak změnilo to, jak**
7 **k vám lidi přistupují, jak vás vnímají? Jak se k vám chovají, obecně?**

8 Že by jakoby na ten náš vztah jako pohlíželi v jiné kvalitě, myslíš?

9 **Hm, třeba. Že by sis něčeho všimla – hm, tohle tady dřív nebylo a teď najednou se to děje**
10 **po těch zasnubách.**

11 To asi ne. Nebo nevybavuji si minimálně žádnou... ne. Třeba mě ještě něco napadne, ale teď si
12 nevybavím, že by ten přístup byl jiný.

13 **Jasně.**

14 Jediné, že asi nabízeli praktickou pomoc potom se svatbou, což bylo taky hrozně hezké. Že
15 vlastně často ta nabídka přišla od nich. Ale jinak asi... asi ne.

16 **A změnilo se zasnubami něco pro vás dva?**

17 (*přemýšlí*) To jo. Přemýšlím, jak to... popsat... (*přemýšlí*) Já jsem to asi osobně vnímala tak,
18 že najednou ten vztah má nějaký... jako konkrétní cíl. Ne jako ve smyslu dojdeme do toho cíle
19 a tam to jako skončí. Ale... něco jako k čemu směřujeme. Že už to není vztah pro vztah
20 samotný, byť třeba jakoby nějakým způsobem jako od začátku jsem věděla, že asi i vzhledem
21 k tomu, že už jsem nějak měla svoje roky, jako toužím po vztahu, který bude směřovat
22 k manželství. Tak nějak jako to jsem měla v hlavě, ale nebylo to asi úplně tak vědomé nebo...
23 prostě minimálně od té žádosti o ruku nebo v době toho zasnoubení jsem tohle prožívala
24 mnohem intenzivněji, než... Možná i víc než o nějakém jako společném jako v uvozovkách
25 sbírání zážitků a užívání si a poznávání se... Nebo je ten vztah najednou víc o tom jakoby
26 hlubším poznávání a o té přípravě na to samotné manželství. I když prostě nám asi bylo jasné,
27 že to není proces, který by tím vstupem do manželství končil, ale spíš že to je ta doba, kdy
28 prostě spíš jako začíná. Asi i třeba posunutí k jiným otázkám, které třeba přicházely z té
29 přípravy a na to manželství. A i potom řešení spousty jakoby praktických věcí, že jsme začali
30 řešit společné bydlení potom po svatbě a pro nás to i tehdy bylo spojené s otázkou, že jsme
31 tehdy žili v Brně, ale já jsem... hodně stála o to, abychom se vlastně vrátili do Plzně, odkud

Rozhovor C.16

1 pocházím. A takže jsme i museli řešit tuhle praktickou stránku toho, kde tedy budeme žít. A
2 nějakým způsobem jak to tedy sloučit s naší prací, kterou jsme tehdy prostě měli a jak do těchto
3 úvah třeba zahrnout to, že později přijde rodina. Takže takové praktické rozhodování. Takže
4 vlastně se asi začaly řešit otázky jiného typu, než jak budeme trávit náš aktuální společný čas.
5 Tak to najednou bylo víc o tom se zaměřit na to budoucí, no.

6 **Někdo mi říkal, že říkal, že ta doba zasnub je začátkem nastavování nějakých pravidel**
7 **toho páru. Možná nového nastavování.**

8 Jo, s tím souhlasím, no. Je to taková vlastně asi... příprava na dobu, kterou si člověk asi dost
9 dobře neumí představit, než ji začne žít. Asi takové nastavování pravidel pro budoucnost, kterou
10 člověk tak jako tuší v matných obrysech. Nebo samozřejmě jako... jí vlastně některými těmi
11 rozhodnutími, která činí už v době toho zasnoubení, tak jí vlastně dává nějaké kontury, ať už
12 v nějakém tom bavení se o tom, nevím, jak bude vypadat naše rodina, jak budeme třeba řešit
13 finance nebo takové věci. Tak pro nás to hodně byla otázka řešení toho bydlení a toho vlastně,
14 kde budeme žít a tak.

15 **A ty jsi říkala, že jste spolu nebydleli před svatbou, zároveň ty jsi byla v Brně, tam jsi žila**
16 **sama?**

17 Já jsem tam vlastně žila s kamarádkou na bytě a manžel tehdy bydlel vlastně ještě u rodičů. A
18 vlastně jsme se jakoby vídali každý den, ale nežili jsme spolu jako společně, ve společné
19 domácnosti.

20 **Ty už jsi hodně mluvila o tom, že to období zasnoubení pro tebe byla příprava na ten**
21 **sňatek nebo na tu svatbu. V čem všem, kdybys to prosím mohla nějak shrnout, v čem to**
22 **pro tebe tedy spočívalo? Ty jsi zmínila spoustu oblastí.**

23 Hm, asi bych to hlavně rozdělila jakoby na tu přípravu jako ve smyslu chystání toho samotného
24 svatebního dne a svatebního obřadu, nějaké diskuze třeba o tom, jak bude vypadat svatební
25 cesta a tak. A potom přípravu na manželství ve smyslu jednak tedy... nebo na manželství jako
26 vztah v manželství, na tu dobu, až jakoby budeme manželé, jak chceme žít náš život. Jo, takže...
27 Jo, a teď tedy... (*smích*) jestli mi ještě jednou můžeš říct tu otázku? Nebo jaké různé oblasti to
28 zahrnovalo, tahle příprava?

29 **Hm. Ty jsi toho hodně řekla, spoustu jsi toho řekla během té doby, co spolu mluvíme. A**
30 **vlastně jo – ptala jsem se, k čemu ses připravovala, na co ses připravovala během těch**
31 **zasnub?**

Rozhovor C.17

1 Hm. (*přemýšlí*) Jo, pokusím se to nějak dát dohromady. Takže jednak jsme řešili praktikálie
2 řekněme kolem svatby, protože ta organizace svatební nebo kolem toho svatebního dne byla
3 hodně v našich rukou nebo prostě v kruhu našich kamarádů. Jestli to tedy snaží takhle nějak
4 obecně pojmenovat, nejtít víc do detailů.

5 **Jasně, jasně.**

6 A... pak tedy druhou velkou oblastí byla praktická stránka toho sestěhování se k sobě a vlastně
7 jako i stěhování se z jednoho města do jiného. A hledání bytu a zařizování nějaké společné
8 domácnosti. A potom tedy i příprava... nás obou nebo... na jakoby život v manželství ve
9 smyslu toho, že jednak jsme se vlastně potkávali s tím knězem, který nás měl na svatbu, kde
10 jsme hodně řešili, jak bude vypadat ten obřad samotný, co si budeme slibovat, vybírali jsme
11 třeba čtení. Nějak jsme třeba i řešili prosby nebo jakoby i jsme hodně rozebírali, to jsem byla
12 moc ráda, symboliku toho obřadu, kde asi bych na spoustu věcí nepřišla, jaký tam mají význam
13 nebo co vlastně symbolizují. A potom vlastně jsme měli i přípravu s tím manželským párem,
14 kde jsme, jestli to bylo asi šest setkání nebo tak nějak, kde jsme zase víc jako řešili různé oblasti
15 toho manželského soužití, ať už to byly třeba finance v rodině nebo jak si představujeme, že
16 vlastně – nebo jakou představu máme o rodině jako takové. Kolik třeba chceme mít dětí, jak je
17 chceme vychovávat, co pro nás byly třeba vzory v naší výchově nebo co si přinášíme z domova.
18 Potom jsme tam určitě řešili otázku nějakého fungování soužití ve společné domácnosti, ve
19 smyslu třeba kdo co bude mít na starosti nebo co je vlastně komu blízké, jaké vzory v tomhle
20 tom si třeba odnášíme z rodiny. Potom tam byly určitě věci kolem komunikace, dělali jsme si
21 myslím nějakou takovou i typologii, jak je těch pět jazyků lásky, co je pro nás třeba jakoby...
22 Jakým způsobem my jsme zvyklí vyjadřovat, a co zase očekáváme od druhého ve smyslu
23 nějakého vyjadřování lásky. No, a i jsme dostávali i nějaké jako potom úkoly na doma, no, tak
24 asi ne všechno jsme stihli, ale spíš jsem to vždycky jako vnímala vlastně: aha, to je vlastně
25 zajímavé téma, o kterém se třeba jako víc můžeme bavit. Byť třeba ne na všechno byl čas,
26 protože těch věcí k řešení... A i zrovna pro mě to tehdy byl v práci náročný čas. Takže ne
27 všechno jsme třeba mohli vzít tak do hloubky, jak by se mi líbilo, kdyby třeba toho času bylo
28 víc.

29 **Děkuji. Ty už jsi zmínila ten závazek, několikrát. V souvislosti třeba i s tím společenským**
30 **nebo i s těmi lidmi kolem. A kdybys mi zkusila popsat, nějak polopatě, abych tomu**
31 **rozuměla, co to pro tebe ten závazek vlastně je? Závazek ve vztahu, co si pod ním**
32 **představíš, pod tímhle označením?**

Rozhovor C.18

1 Je to pro mě vyslovení něčeho, co chci, aby tak bylo. Třeba vyslovení toho, ano, chci si tě vzít
2 a budeme se teď na to spolu připravovat. Které chci, aby platilo, aby se na to ten druhý mohl
3 spolehnout. A... (*přemýšlí*) aby to bylo něco, co v tom vztahu třeba dává... dává jistotu. Hodně
4 teď ještě přemýšlím nad tím, co jsi říkala, jestli jsem si vlastně tehdy nějak uvědomovala
5 možnost toho, že to jde vzít zpátky... Myslím, že v té době zásnub jsem to hodně vnímala tak,
6 že teď je ta doba: řekli jsme si, směřujeme k manželství a teď je ta doba vlastně toho připravit
7 se na to, že ten konečný závazek, který vnímám celoživotně, je svatba. Je ten obřad svatební
8 prostě, toho slibu. A pak to prostě už bude ten konečný závazek. Takže v té době těch zásnub,
9 nevím úplně správně, jak to popsat, možná tě z nadhledu nějak napadne, jak to lépe shrnout
10 nebo z toho odstupu, se kterým ty to můžeš sledovat... Že vlastně jakoby do určité míry... už
11 ta doba toho zasnoubení byla vlastně nějakým závazkem. Ale hlavně jsem v té době vnímala,
12 že na ten hlavní závazek se teprve připravuji. Nevím, do jaké míry to jde... Nevím, jaké použít
13 vlastně jiné slovo než závazek pro tu dobu toho zasnoubení, protože vlastně...něco... jako...
14 závazného tam bylo ve smyslu, že... jsem se jako vyslovila, byl tam ten úmysl, byla tam ta chuť
15 a radost vlastně, že ten krok děláme. Možná mě ještě k tomu napadá, že závazek je asi ve
16 spoustě kontextů – nebo já ho vnímám jako něco trošku souvisejícího s povinností, ne možná
17 úplně radostného, což určitě ten krok toho zasnoubení, toho, že tedy bude svatba a budeme
18 manželé a budeme patřit k sobě, spolu a budeme časem rodina, bylo něco hrozně radostného.
19 Takže to slovo závazek je pro mě vlastně možná trošku spojené vlastně s jiným pocitem nebo
20 jinou emocí, než jako... Víím, že to tam patří, že když se jako mluví v katolickém prostředí o
21 svatbě, tak ten závazek a slib tam prostě jakoby padá, ale v nějakém mém emočním přemýšlení
22 je asi spojený s méně radostnými věcmi než...než svatba. V souvislosti se závazkem asi i hodně
23 pocit jakoby zodpovědnosti... a možná... (*přemýšlí*) Do určité míry i nějaké jako nevratnosti.
24 Ale... asi bych hrozně vlastně chtěla přijít na nějaké slovo podobné závazku, které by jako
25 vystihovalo ty zásnuby a nebralo vlastně... Nebo nějak mi prostě nejde úplně dohromady to,
26 když řeknu, že zásnuby jsou závazek, co je teda potom to manželství? Protože manželství
27 vnímám jako něco silnějšího a ten jako... ten opravdový závazek a prostě bych potřebovala
28 nějaký ekvivalent nějakého asi... předzávazku nebo něčeho, co by bylo jakoby míň definitivní
29 a víc jako patřilo do té doby těch zásnub, kde prostě... Ano, k něčemu jsem řekla, že směřuji,
30 ale vlastně... Aspoň teď tedy ze zpětného pohledu víím, že tam byla ta možnost, že kdyby se
31 něco vyskytlo, že by to šlo řešit nebo ten závazek... zrušit, ukončit. Což jsem od začátku věděla,
32 že jakmile prostě si u oltáře řekneme ten svatební slib, tak už tam tahle možnost jakoby nebude,
33 nepůjde to už vzít zpátky. Takže to jakoby vnímám závazek jako něco, co... jde jako velmi
34 obtížně ukončit nebo když ho člověk dělá, tak by si asi neměl ani klást tu otázku ukončení. Což

Rozhovor C.19

1 mi trošku s tím kontextem těch zásnub třeba úplně nejde dohromady, ale asi mě nenapadá lepší
2 slovo.

3 **Kdybych si teď vzala na pomoc psychologickou teorii závazku, tak podle ní je závazek**
4 **tvořený z jedné části povinností, donucením se dokonce říká. A druhá část je oddanost.**
5 **To znamená, že v tom závazku je jednak já musím – něco, už jsem se zavázala, a na**
6 **druhou stranu já chci, protože jsem se zavázala, nebo možná proto jsem se zavázala. Když**
7 **to řeknu takhle, pomůže ti to nějak? Dává ti to smysl? Nebo jestli to slovo budeme hledat**
8 **dál?**

9 *(přemýšlí)* Jo, myslím, že to... Asi to, co nějakým způsobem bych potřebovala slovy vyjádřit
10 je to, že... *(přemýšlí)* Jako jestli může mít závazek nějak jako jiné stupně, protože vnímám jinou
11 kvalitu závazku v manželství a jinou kvalitu závazku v těch zásnubách, kdy to zasnoubení...
12 Nechává prostě nějakou možnost toho změnit to rozhodnutí, kdežto to, jak já vnímám
13 manželství, ve smyslu svátosti, je už závazkem celoživotním. Tak to je asi něco, co bych ráda
14 aspoň teda takhle vyjádřila. Aspoň jinou kvalitu závazku v prostě v době zasnoubení a
15 v manželství.

16 **Hmm, já pro sebe si to třeba představuji, že v době těch zásnub je tam víc toho já chci a**
17 **trošku menší míra toho já musím, už jsem se zavázala. A tím manželstvím to já musím**
18 **trochu naroste. Jo, že je to možná o tom poměru. Tak tak si to představuji já...**

19 Jo, s tím bych asi souhlasila, no.

20 **No a je pro tebe to slovo závazek, když jsme si ho takhle vyjasnily, nějak srozumitelné?**
21 **Můžeme s ním dál pracovat? Nebo radši najdeme nějaké jiné?**

22 Jo, asi, asi... Jsem ráda, že jsi takhle to popsal, třeba ty složky toho vlastně jako musím a chci
23 a to, že ve slově závazek může být v různých situacích ten poměr těch dvou složek různý. To
24 mně asi jakoby hodně pomáhá si to nějak ujasnit.

25 **K čemu ses podle tebe, v tom smyslu, jak jsme se o tom bavily, těmi zásnubami zavázala?**

26 *(přemýšlí)* K tomu, že... chci... jako s konkrétním člověkem, mým budoucím mužem, vstoupit
27 do manželství. Že chci, abychom do manželství... vstupovali nějak... aspoň trošku...
28 připravení... a bavili se předtím o věcech a nějak... *(přemýšlí)* Abychom prostě... *(přemýšlí)*
29 Jo, že se zavazuji k tomu, že vlastně tu dobu, která nám před tou svatbou zbývá, v uvozovkách,
30 nějak jako plodně využijeme pro růst toho vztahu. A proto, aby, až uděláme ten krok do
31 manželství, jsme prostě... Pro to udělali to, co nějak je v našich silách a časových možnostech,

Rozhovor C.20

1 než ten krok nastane. Nějak jako investovali do toho vztahu a k tomu se společně zavázat, že...
2 No, k nějaké možné intenzivnější práci na tom vztahu samotném nebo... Nebo vlastně i
3 k intenzivnější jako... přípravě toho, jak tedy bude vypadat náš život po svatbě, tedy
4 v manželství. A potom asi i vlastně i tohle na té osobní rovině, i vlastně nějaký závazek ve
5 smyslu, nebo... Nějaké veřejné se přiznání k tomu – samozřejmě že všichni věděli, že jsme
6 spolu, ale říct i nějak veřejně nahlas: Tohle je člověk, kterého si chci vzít, a myslíme to vážně.
7 A chceme i nějak navenek tuhle tu vážnost nějak vyjádřit tou dobou těch zasnub.

8 **No a k čemu si myslíš, nebo jak si představuješ, k čemu se zavázal tvůj partner v té době,**
9 **když jste se zasnoubili?**

10 Hm... (*přemýšlí*) No, asi že to... Že se vším tím, jak mě zná, se všemi věcmi, které jsou se
11 mnou hezké, i které jsou se mnou náročné... opravdu myslí vážně to, že si mě chce vzít.

12 **Říkám si, co to pro tebe znamenalo, takový závazek přijmout od někoho? Nebo dostat,**
13 **možná.**

14 Hm. (*přemýšlí*) Asi hlavně... (*přemýšlí*) Obrovský... obrovskou radost z toho přijetí, že prostě
15 znám sebe se všemi těmi věcmi, které nejsou se mnou úplně jednoduché nebo... Nebo nějak...
16 No vlastně že se mi, že je hrozně krásné, že si mě někdo chce vzít. Protože já jsem vlastně před
17 tím, než jsme spolu s mým manželem začali chodit, neměla žádný jiný vztah a byla jsem dost
18 dlouhou dobu přesvědčená, že vlastně si mě asi jako nikdo nevezme. Protože kdyby si mě někdo
19 chtěl vzít, tak už bych ho asi dávno potkala, a když vlastně v nějakých šestadvaceti pořád
20 vlastně nikdo nebyl, tak jsem si i docela vážně začala klást otázku, že třeba budu celý život
21 sama. A že i přes nějaké... vlastně velkou touhu po rodině to taky nemusí přijít. Takže vlastně
22 když potom jako... opravdu tím jako, tou žádostí o ruku se nějak stalo hmatatelným to, že jako
23 vlastně se... to, co jsem si už třeba myslela, že se nikdy nestane, vlastně začíná stávat zase o
24 krok reálnějším, tak to byla jakoby velká radost z toho, že teda má někdo odvahu do toho se
25 mnou jít. A bylo to vlastně asi hodně radostné... No asi to byla víc radost z toho, že ten druhý
26 do toho chce jít, než že by to pro mě bylo nějak jako... (*přemýšlí*) No, vlastně radost z toho, že
27 ten druhý vyjádřil, že to myslí vážně, to asi převládalo.

28 **Myslíš si, že tvůj postoj k závazku, jak jsi o něm teď mluvila, nějak ovlivnila tvoje víra?**
29 **Nebo jak? Uvažuji, že ten pocit závazku nepadne z nebe, ale z něčeho vyrůstá.**

30 Hm, myslím si, že to asi hodně bylo ovlivněné jednak prostředím rodiny, jednak taky většina
31 mých kamarádů, nebo určitě větší část, pochází taky z věřícího prostředí. Že jsem vlastně

Rozhovor C.21

1 jakoby zažívala to, že na slovo svých blízkých, nebo na nějaké sliby a závazky, je prostě
2 spolehnutí. Že asi málokdy se stalo, že něco, co by prostě druhý člověk slíbil, jako potom bral
3 zpátky nebo zpochybňoval... Jednak tohle. Potom si myslím, že hodně nějaké vedení v rodině
4 k nějaké jako odpovědnosti toho, že prostě dané slovo platí a nebere se zpátky. A myslím si, že
5 velkou roli taky hrála moje povaha ve smyslu prostě toho, že jsem dost perfekcionista
6 nastavená a je pro mě prostě jakoby – pro mě osobně, v mém životě nebo v mém přístupu
7 k životu je závazek hodně důležitý a často, když o tom teď přemýšlím, jsem jako ochotná jít
8 jako do velkého osobního diskomfortu nebo prostě snažit se ze sebe jakoby vymáčkout
9 maximum, abych, když třeba někomu slíbím, že mu s něčím pomůžu a něco mi do toho třeba
10 vleze nebo tak, tak abych tomu dostála, abych nezklamala a vlastně neporušila ten závazek.
11 Takže asi tyhle věci v tom nějak hrály roli, no.

12 **No, a kdyby ses měla znovu rozhodovat, zvolila bys tuhle cestu, kterou jste spolu prošli?**
13 **Tu cestu zasnoubení?**

14 Tu cestu zasnoubení, nebo celkově, jak se vyvíjel ten vztah?

15 **Myslím teď hlavně tu cestu zasnoubení.**

16 Jo, asi bych na tom... (*přemýšlí*) Asi bych na tom zpětně nic neměnila. Jakoby... byly to spíš
17 asi praktické okolnosti, které utvářely to, jak dlouhá ta doba toho zasnoubení byla. Že jsme byli
18 trošku omezení v plánování toho termínu svatby. Neměli jsme tak úplně na výběr, což trochu
19 ovlivnilo tu dobu toho zasnoubení. Ale asi zpětně viděno mně to tak přišlo dobré, jak jsme to
20 měli. Asi bych na tom nic neměnila.

21 **No a bylo tedy přece jen něco, co bys potřebovala jinak, ať už ze strany svého okolí nebo**
22 **církve?**

23 Měla bych asi třeba nějaké výhrad. Nebo výhrady... Víím, že jsme tehdy na začátku té doby
24 zasnoubení hodně řešili, jaké jsou vlastně možnosti té přípravy na manželství a že jsem si tehdy
25 říkala... Nebo přišlo mi tehdy škoda, že je do určité míry v tom hrozně omezená nabídka. Nebo
26 jsou různé formáty, které mě nepříjdou vhodné, nějaké třeba jako... masové setkání, kde je
27 prostě třeba padesát párů, dostanou jako impulzy a vlastně jako jsou... Je tam třeba hodně
28 redukováná ta stránka toho, že ti dva si tam mohou o tom povídat a je to spíš takové pasivní
29 přijímání informací. Tak tohle to mi třeba přišlo trošku škoda, že práce nebo nabídka církve pro
30 páry, které jsou zasnoubené a připravují se na svatbu, mi asi konkrétně v té době přišla taková
31 omezená. Od té doby třeba víím o nějakých iniciativách, které... Nebo omezená ve smyslu, že

Rozhovor C.22

1 třeba člověk neví, jaké možnosti jsou, kde třeba hledat a tak. Nebo že třeba mi přišlo hezké
2 moct se třeba připravovat s nějakými dalšími páry, které bychom třeba znali. Že třeba i tam, jak
3 jsme chodili na tu přípravu, kterou vedli ti manželé, tak my jsme tam vlastně nikoho z těch párů
4 neznali. A přijde mi, že tím, jak jako člověk si tam něco řeší ve dvou a pak to sdílí v té větší
5 skupince, že jsou to často jako dost osobní věci, toho třeba, jak chceme... Třeba otázka toho,
6 jak velkou si umíme představit rodinu, kolik chceme dětí a tak, že by mě přišlo hezcí se o tom
7 sdílet s lidmi, které znám a kde ta důvěra už jako je vybudovaná. Jako nevím, do jaké míry to
8 opravdu může ovlivnit ta nabídka ze strany církve, protože když se třeba chce... Možná kdyby
9 člověk chtěl a víc po tom pátral nebo nebylo to omezené jako nějakými vzdálenostmi. Tím, že
10 jsem třeba já žila tehdy v místě, kde nežila většina mých přátel, protože prostě jsem nebyla
11 v kraji, odkud pocházím. Že kdyby třeba člověk neměl tyhle omezení nebo víc třeba hledal, že
12 by si tu nabídku vytvořil, ale... nebo prostě si to víc přizpůsobil tu přípravu na manželství tomu,
13 jak bych chtěla nebo co by se mi líbilo. Ale že mi vlastně přišla škoda, že církev s touhle
14 skupinou lidí... že je tam dost nevyužitý potenciál. Toho, co třeba i nabízí ta diecézní centra
15 pro rodinu nebo tak, no... Vlastně i třeba když jsme se – teď teda trošku odbočím od toho, jak
16 jsme to měli my, ale když jsme se třeba bavili s některými kamarády, jak se připravují na svatbu,
17 tak že měli vlastně třeba jen několik setkání s knězem a tím to třeba haslo. Že třeba ve srovnání
18 s nimi to, jak jsme k tomu měli možnost přistoupit my, že jsme jako ty přípravy měli dvě a
19 setkávali jsme se tedy s nějakými těmi dalšími páry, že to tak třeba spousta lidí neměli a říkali:
20 „Jé, to je hezké.“ a „To by se nám taky třeba líbilo, ale nějak jsme o tom nevěděli.“ A tak, takže
21 to mi třeba přijde škoda, že to církev nějak jako víc s tím nepracuje. Nebo jednak že s tím někdy
22 nepracuje úplně dobře, nebo že prostě nějaké ty způsoby, jak s tím pracuje, že třeba já bych ty
23 formy nechtěla, třeba ve smyslu té masové přípravy nebo toho, že najednou mě bude
24 připravovat někdo, koho já třeba vůbec neznám nebo... Nebo že bych se i třeba docela bála
25 toho, že to bude nějaké předávání pravd, jak by to jako mělo být, jak by mělo křesťanské
26 manželství fungovat. A nevím, třeba ve věci... jak to říct... (*přemýšlí*) Že třeba u některých
27 příprav na manželství zaštitěných některými, řekněme, církevními institucemi bych třeba měla
28 strach z toho, že třeba v otázce antikoncepce bude předávaný určitý názor jako – tohle je prostě
29 jeden způsob a ten je jako jediný pravý a správný. Tak tohle jsou třeba otázky, které mě k tomu
30 napadají. Nebo spíš věci než otázky...

31 **Jo, jo, děkuji. Úplně poslední otázka – myslíš si, že je něco, co jsem neoslovila a mělo by**
32 **to zaznít, protože to je důležité? Něco, co ti chybělo?**

Rozhovor C.23

1 Ne, naopak tam byla spousta věcí, které by mě v souvislosti se zasnubami ani nenapadly. Takže
2 ti děkuji, že jsem měla možnost se nad tím zamyslet. Vlastně u té poslední otázky, teď
3 předposlední, to byly vlastně asi věci, které jsem do té doby vůbec nepromýšlela, jako co mi
4 v tom období chybělo. Nebo ta otázka, jestli jsem si třeba někdy kladla tu otázku toho, že
5 vlastně ta doba těch zasnub jakoby je... že ten krok jde vzít zpátky, tak to byly vlastně věci, o
6 kterých jsem v té době ani zpětně neměla asi podnět o tom přemýšlet. Takže naopak, za mě to
7 pokrývalo víc, než bych si uměla před tím rozhovorem vybavit. A jsem za to ráda, i když někdy
8 vlastně nevím, jestli jsem byla schopná pojmenovat to, co jsem říct chtěla, protože to bylo
9 vlastně hrozně nové (*smích*).

10 **Já ti moc děkuji za tvou otevřenost a děkuji ti za tvůj čas. Bylo to pro mě hodně cenné, co**
11 **jsi mi říkala, nové pohledy v mnoha ohledech.**

Příloha D:

Rozhovor D – David

Rozhovor D.1

1 **My oba víme, že jsem teď mluvila s vaší manželkou, ale chtěla bych vás poprosit, jestli to**
2 **je nějak možné, zkusme to udělat, jako kdybych tu zkušenost s ní neměla. Jako kdybych**
3 **to všechno slyšela úplně poprvé.**

4 OK.

5 **Protože možná mi budete některé věci říkat jinak. (úsměv)**

6 Jo, tak předpokládám, to je asi (smích) jeden možná z cílů zjistit, jestli o tom ti partneři mluví
7 stejně nebo ne. Budu se snažit odpovídat tak, aby to tam bylo srozumitelné. Už jsem pár
8 rozhovorů přepisoval a je to strašná pakárna. Tak vám budu držet palce. (smích)

9 **Díky. (smích) Já bych se vás ptala na vaši zkušenost se zasnubami a obdobím zasnoubení.**
10 **I když už máte tohle období za sebou a žijete v manželství, zkusme se do něj prosím vrátit.**
11 **Nejdřív bych se vás zeptala na základní věci – jak dlouho jste spolu?**

12 Jo, jo, dobře. Tak jsme spolu – myslíte, jak dlouho spolu chodíme?

13 **Hm.**

14 Jo, tak my spolu chodíme tři roky, včera jsme zrovna slavili – teda chodíme, jsme. A potom
15 jsme se zasnoubili a vzali. Tři roky, zrovna včera jsme to slavili.

16 **Gratuluji.**

17 Tak 2018, doufám, že to počítám správně.

18 **A jak dlouhý byl tedy ten váš vztah, než jste se zasnoubili?**

19 (přemýšlí) Bez měsíce a půl rok... Jo, říkám to správně, jo. (přemýšlí) Jo, můžu se ještě podívat
20 do kalendáře, jestli to chcete mít přesně...

21 **Ne, to je jen tak pro mě orientačně.**

22 Jako ten datum zasnub – vím, že to bylo začátkem února. Byl jsem o tom přesvědčen, Cilka
23 říká, že jindy, ale... (smích)

24 **A žili jste spolu před zasnoubením?**

25 Jako myslíte ve společné domácnosti?

26 **Hm.**

Rozhovor D.2

1 Tak ve společné domácnosti jsme spolu nežili ani před zasnoubením ani po zasnoubení.
2 Navštěvovali jsme se, samozřejmě, a chodili jsme spolu, no. Jako nějaké akce a trávení volného
3 času nebo třeba jako když jsme byli u našich, u rodičů Cilky a tak. Ale jako že bychom spolu
4 sdíleli domácnost a vynášeli koš a takhle, tak to ne. (*smích*)

5 **To jste si pošetrili na manželství (*smích*).**

6 To soužití, jo, to jsme si šetrili na manželství. Byl to myslím i konsenzus s manželkou.

7 **A vy říkáte, byl to konsenzus, takže jste o tom nějak mluvili, přemýšleli jste o tom, jak to**
8 **chcete mít?**

9 Přemýšleli jsme o tom spolu a jakoby myslím už úplně na začátku toho vztahu byla taková
10 domluva, že – my jsme se domluvili spolu, že vlastně jakoby ty věci, co patří do manželství,
11 což je to spolužití, jak to sdílení domácnosti, tak i intimní život, tak v takovém tom větším
12 ranku, tak to patří skutečně až do manželství. Takže jsme se sestěhovali až vlastně... až – byť
13 jsme tady v tom bytě dělali nějaké předběžné práce, ale ty byly vlastně až tak měsíc před
14 svatbou, no. Třeba. Ale nebydleli jsme tady. Jednou jsem tady přespával. (*úsměv*) Všehovšudy.
15 A to jsem tady byl sám. (*smích*)

16 **Jasně. No, a já vím, že jste měli ty katolické zasnuby –**

17 Hm, hm.

18 **– ale představuji si, že ještě před tím je něco, třeba žádost o ruku, ale dá se to nazývat**
19 **různě, kdy se vlastně domluvíte, nebo kdy dojde k té domluvě: my se chceme vzít. Měli**
20 **jste něco takového?**

21 Jo, a vy jste myslela, kdy jsme měli ty katolické zasnuby?

22 **No a jak to tedy bylo?**

23 Jo, jo, jo, já jsem to pochopil tak, jako že kdy řekla ano. Cilka. Tak to bylo v tom na začátku
24 února. Ale ty katolické ty byly potom v březnu až. To bylo asi měsíc od sebe, s tím, že na ty
25 katolické jsme pozvali i rodiny naše, ty nejbližší rodiny teda, slavili jsme to společně. Slavili
26 jsme to vlastně v Brně, v kapli při Salesiánském centru mládeže. No, a tam vlastně i s tím
27 knězem, který nás připravoval a potom i oddával, NN.

28 **Jo, já ho znám. (*úsměv*)**

29 Jo, znáte. (*úsměv*)

Rozhovor D.3

1 **No a tohle tedy byly ty katolické zasnuby, a co ta žádost o ruku? Jak to probíhalo?**

2 Jo, chcete to popsat, jo, jako příběh prostě.

3 **Ano, řekněte mi příběh. (úsměv)**

4 No, tak my jsme o tom nějak začali jako bavit myslím kolem Vánoc. Jo, já jsem to pak nějak
5 rozmýšlel... sháněl jsem prsten... zvažoval jsem, co a jak... Procházel jsem se po různých
6 místech, která byla pěkná, a pak jsem jedno takové místo vybral. Kousek od mého rodného
7 města. No a... tam jsem vlastně... jak mám takové odpoledne, tak jsme měli ještě před tím
8 takové pracovní, no, pracovní jsme se potkali na jedné schůzce, ale pak jsem ji odtamtud vytáhl,
9 nebo jsme se zdekovali vlastně, ulili jsme se, zdrhli jsme a já jsem doma vlastně – doma jsem
10 připravil takové zázemí. Připravil jsem nějaké dobré jídlo – lotrinský zeleninový koláč, takže
11 na oslavu. Ale před tím jsme šli tedy do té přírody, tam na to hezké místo, uprostřed dvou údolí,
12 nebo rokle, vlastně, a pak tam přes pár takových křovin a nahoru (úsměv). A tam vlastně, tam
13 na tom kopci, tak tam jsem ji požádal o ruku, no. A pak jsme šli tedy zpátky a tam jsme to
14 oslavili ještě s mojí rodinou, která se tam tak nějak, kromě táty, sešla. Jako že ne teda úplně
15 plánovaně, teda (smích). A jediný, kdo byl plánovaný, tak byla ségra, která tam hlídala ten
16 koláč, aby ho nesnědli, protože už mi během dne chodily esemesky, jestli – nebo máma mi teda
17 poslala esemesku, jestli ho teda můžou jakože načít, že by si ho ráda dala. Tak jsem říkal, že
18 teda ne. (smích) Tak jsme tam načali po tom našem... No a my jsme pak ještě potom večer jeli
19 na nějakou společnou akci, zase s Mladými lidovci. Takže bylo to trochu hektické, no. Asi
20 kdybych mohl... Nebo takhle, zpětně, zpětně asi bych si to dokázal představit i v menším stresu.
21 A to jsme si pak i zpětně říkali, že jsme možná na tu akci ani jezdit nemuseli. No, byť jsme tam
22 zase měli nějaké to... takový prostor pro sebe. Nebo jako být spolu, víc zase, byť z části i s těmi
23 dalšími.

24 **Já si vždycky říkám, co tomu vlastně předcházelo – zvlášť tedy ze strany toho muže, že
25 chce požádat tu svou partnerku o ruku. Jak to rozhodování vlastně vypadalo, jaké
26 myšlenky u toho byly?**

27 No, tak já jsem nad tím přemýšlel tak, že... jsem si říkal, že jakoby jestli Cilka je ten člověk,
28 se kterým chci strávit ten zbytek života. A říkal jsem si, že jo. A že zároveň jako tu pochybnost
29 o tom nemám, že už je jasné, že takhle... a... a říkal jsem si, že nač čekat.

30 **Hmm.**

Rozhovor D.4

1 Nebo jako že jsem neviděl jako důležité mít jako... (*přemýšlí*) Nevím, no, jak bych to, jak bych
2 to ještě... Byl jsem přesvědčen o tom, že jsem ji poznal, ji a její rodinu natolik, že jsem vlastně
3 se k tomuhle kroku odhodlal, no. A nelituji toho (*úsměv*).

4 **Hm (*úsměv*). Ještě si říkám, vy jste popisoval, jak jste vlastně připravoval ty zasnuby, jak
5 jste obhlížel ta místa a tak. Tak dopadlo to podle vašich představ?**

6 To místo myslím nakonec docela jo. To si myslím, že jo. Byla to tedy trošku divočina, ale...
7 (*úsměv*) Jo, myslím, že jo.

8 **No a já jsem to teď možná ne úplně dobře nazvala zasnubami, protože k zasnubám se teď
9 možná dostaneme, k těm církevním zasnubám. Tak jak probíhaly ty? Jaké to pro vás
10 bylo, ty církevní zasnuby?**

11 Ty církevní zasnuby – tak slavili jsme je s naším knězem, domluvili jsme se, pozvali jsme tam
12 tedy i ty rodiny... S tím, že tam myslím všichni prakticky přišli, až na švagrovou, která byla
13 s malým miminkem doma. No, a... a jak to samotné probíhalo, tak byli jsme tam v té kapli. Já
14 nevím, jestli to tam znáte, v Centru – ne teda jako v tom kostele, ale jak tam mají bratři vnitřní.

15 **Jo, já vím kde.**

16 Tak tam byla, vlastně ségry tam dělaly nějakou muziku k tomu, k těm zasnubám. Ségra tam
17 měla i malou, malou dceru... takže tam byla, no... jak se tomu říká... neteř! (*smích*) No, a naši
18 tam byli, byli tam Cilčini rodiče. Potom jsme šli vlastně – nebo takhle k tomu. No, vlastně ten
19 obřad jsme nějak připravili s tím knězem. Jako takové ty věci přídavné, jako hudbu a tak. No...
20 a potom, potom jsme vlastně ještě šli na společný slavnostní oběd, tak nějak poblíž. Tam jsme
21 to příjemně, řekl bych, příjemně zakončili. Naši už se viděli teda předtím, nebylo to tak, že by
22 se potkali tady poprvé. Naši s Cilčínými rodiči, takže to bylo docela takové družné.

23 **No a říkali jste knězi, že tam chcete něco svého? Měli jste nějakou představu, jak by ty
24 zasnuby měly vypadat?**

25 Jako liturgicky svého?

26 **Ať už liturgicky, nebo nějaký symbol, který jste tam třeba chtěli vnést?**

27 Trochu jsme uvažovali, jak s tím prstenem tam vlastním, protože aby to nebylo vysloveně
28 takové svatební.

29 **Aha.**

Rozhovor D.5

1 Protože pak tam člověk z hlediska té symboliky trošku, trošku je to jakože otázka. No... měli
2 jsme tam vlastně ten dárek od kněze, takový kříž hezký. A my jinak, jestli si správně pamatuji,
3 tak jsme jeli podle těch rubrik, jakože církevních. Ale jako ve spolupráci s knězem.

4 **No a jak jste k tomu došli, že chcete mít katolické zasnuby? Kdo a proč to navrhl?**

5 Mně to jako... takhle zpětně mi přijde, že jsme se na tom shodli. Protože Cilčini sourozenci to
6 tak měli a já jsem to zase viděl – teda nikdy jsem nebyl na zasnubách, ale věděl jsem, že
7 kamarádi do toho jako šli. Protože já jsem to vystudoval, vlastně teologii katolickou, tak v rámci
8 toho vím, že různí spolužáci měli zasnuby. Tak mi to přišlo i takové zajímavé. A zároveň si
9 myslím, že... že to bylo i takové jako i, řekl bych, přizvání Boha do toho vztahu, no. Jestli teda
10 můžu i takhle nábožensky povídat...

11 **(špatně jsem rozuměla) Prosím?**

12 Jestli můžu mluvit i takhle o těch věcech.

13 **Určitě, určitě.**

14 Jo.

15 **Hm.**

16 A myslím si, že jsme se na tom i docela shodli, když jsme se o tom bavili. Tak asi bych teď
17 řekl, že bych nedokázal říct, jestli to byl nápad Cilky nebo můj. Takhle zpětně už se mi to trochu
18 zdá, ale myslím, že jsme se tomu ani jeden nebránili a... že jsme to viděli stejně...

19 **Hm. Tak si říkám, co tedy vlastně pro vás tam byl ten hlavní přínos možná, nebo ten
20 hlavní důvod, proč jste si říkal, že tohle je dobrá věc?**

21 Já myslím...

22 **Jestli to bylo právě to přizvání Boha?**

23 Přizvat Boha do toho vztahu a vlastně takové požehnání na ten finiš před svatbou, no. Nebo
24 finiš – tak to je možná trochu sprostě řečené... (*úsměv*)

25 **Jo, jo (*úsměv*). A když srovnáte tu žádost o ruku a ty zasnuby na jedné a na druhé straně,
26 tak je v tom pro vás nějaký rozdíl, nějaká – jak to říct...? Jestli s tím máte spojené různé
27 vzpomínky, různý důraz že by v něčem byl?**

28 Teď myslíte mezi tou samotnou žádostí a...

Rozhovor D.6

1 **A potom těmi zásnubami.**

2 Těmi zásnubami?

3 **Hm.**

4 Jo... Tak... v případě té žádosti tak tam bych řekl trochu i takové to, trochu takový strach, jestli
5 třeba to vyjde (*smích*). Nebo spíš jako že taková... možná ani ne strach, spíš taková jakoby
6 nejistota, takový krok do prázdna svého druhu. Jako že... nebo vyjití z komfortní zóny, když to
7 tak řeknu. No, a ještě trochu když trochu vezmu ty naše, ten náš případ, tak tam možná i lehce
8 ten časový pres, nebo stres, daný hodně velkým pracovním vytížením vlastně jako nás obou.
9 Ale.... Zároveň i takové to vědomí – nebo za mě – to vědomí jako prostě toho, že člověk to
10 chce udělat, chce oslovit toho druhého a... Že prostě stojí před takovým tím: no, tak jako jo,
11 mohl bych to odložit teď, odložit to později a budu to odkládat... Jakože v tomhle smyslu
12 jakoby zase stres nestres, prostě... prostě se zeptám, no (*smích*). Když to jenom trošku půjde a
13 když to, no... A u těch zásnub samotných, tak tam jsme opravdu... bych skoro řekl si i
14 vybojovali ten víkend (*smích*), aby byl jako víc v klidu, aby to všechno klaplo, aby vlastně jsme
15 to dobře prožili, abychom do toho přizvali i ty naše rodiny, protože aspoň já jsem to tak vnímal,
16 že bez nich to nejde úplně říct, že bych si bral jenom já jenom Cilku, ale že v jistém slova
17 smyslu spolu budeme muset chtít nechtít vycházet i ty rodiny, když to řeknu negativně. Nebo
18 naopak že ty rodiny se daleko víc sblíží a tudíž je správné je vlastně tadyhle k tomu – nebo
19 správné, dobré! Je dobré je tady tomu pozvat, aby byli svědky a zároveň aby nám drželi palce,
20 byli tam s námi, no.

21 **Hm, hm... Takže jste si nějak uvědomoval nějaký jakoby sociální aspekt těch zásnub?**
22 **Nevím, jestli je to dobře nazvané...**

23 Určitě. Určitě ano. S tím, že vlastně v tom v jedno případě – tedy v tom jednom případě, v tom
24 prvním případě, kdy jsem požádal o ruku, tak tam se nám to ještě trošku rozbujelo tím, že se
25 tam... nějak prostě... u nás doma sešly máma ještě se ségrama oběma. Což ale zpětně mi Cilka
26 říkala, že jí to přišlo strašně fajn... to moct s nimi rovnou takhle sdílet. A vlastně o týden
27 později, tak jsem byl ještě i žádat o ruku rodičů Cilky. Tak to bylo taky moc fajn to zase sdílet
28 s nimi. A... potom, když se ty rodiny sešly, tak to bylo takové, jako že zase ... takový hezký
29 čas, no... Společně strávený.

30 **Ted' si říkám, že vy jste tam měl jednak tu žádost o ruku té...**

31 To jsem vám vlastně neříkal, že? (*smích*) Že jsem ještě žádal Cilčiny rodiče o ruku.

Rozhovor D.7

1 **Aha, aha, tak si říkám, jaké tohle bylo? (úsměv) Protože to je možná taky trochu...**

2 To se omlouvám, to se omlouvám. (úsměv)

3 **Ne, to je v pořádku. Jenom si říkám, že to je možná taky trochu krok do neznáma, nebo**
4 **ne?**

5 Taky, taky... Na druhou stranu už jakoby... A taky jsem si říkal, protože jsem... z některých
6 zkušeností od kamarádů vím, že byli prostě kamarádi, kteří první žádali třeba ty rodiče a pak
7 až (uchechtnutí), pak až tu nastávající. Tak já jsem to tady vnímal jako obráceně, myslím si, že
8 to hlavní rozhodnutí má být skutečně na té nastávající manželce. Takže... ale zároveň
9 samozřejmě prostě jako když by řekli ne, tak nevím, co bych dělal. (smích) Ale je fakt, že člověk
10 do toho šel už s trochu větší jistotou a zároveň jako si to asi moc nepřipouštěl, no. Kdyby řekli:
11 „No, hele, ale fakt ne.“ (smích) To by muselo být nějaké dobrodružné.

12 **Zajímavá situace, když si to představím... (úsměv)**

13 Bezpochyby. (úsměv)

14 **No, a kdyby se vás někdo ptal, někdo vám říkal, že uvažuje o zásnubách, a v čem je dobrá**
15 **žádost o ruku, v čem jsou dobré zásnuby? Kdybyste měl někomu poradit, co byste poradil,**
16 **co byste vypíchl?**

17 Kdybych měl někomu poradit, co bych vypíchl? Teď myslíte na těch katolických zásnubách?

18 **Hm, žádost o ruku a ty katolické zásnuby. Protože jste zažil oboje, máte s tím zkušenost.**

19 Jo, tak žádost o ruku si myslím, že je lepší varianta než přijít k oltáři a rovnou se vzít (úsměv),
20 ale... Myslím si, že je to určité takové stvrzení, že chce člověk ten vztah posunout a že chce žít
21 společně. Že to chce korunovat teda tím manželským slibem, a prostě pojmout tohle společně
22 až ke konci života, dokud nás smrt nerozdělí. A takže, takže v tomhle směru si myslím, že ten
23 vztah dostane trošičku jiný rozměr... toho společného připravování se na tu společnou
24 budoucnost. A zároveň toho vědomí, že kdyby prostě to člověk nějak teda vyhodnotil – a teda
25 tak trochu, možná je nejisté, nemůžu vědět, jak to vyhodnotí ten druhý – ale takového času
26 opravdu do toho... finálního zkoumání, jestli je to opravdu ta cesta, no. Jo, toho jsem si byl
27 vědom asi po celou tu dobu jakoby mezi, mezi tím, mezi tou žádostí o ruku a tou svatbou. A co
28 se týká těch katolických zásnub, tak tam jsem cítil velkou Boží milost, no. Vlastně... danou, a
29 asi i když bych mohl vypíchnout, tak ten společenský aspekt, že tam vlastně jsou ti všichni
30 okolo, že tam je ten kněz, který nás na to připravuje nebo bude připravovat a doprovázet nás

Rozhovor D.8

1 vlastně touhle cestou. Že jsou tam ti naši rodiče, že tam jsou ti naši sourozenci a že tam jsou i
2 další členové naší rodina... ta neteř teda taky (*úsměv*) Ale jako, jako že asi... asi takhle. A co
3 se týká žádosti o ruku, tak myslím si, že to je možná trochu tradiční záležitost, že... asi
4 z faktického hlediska si nejsem jist, že to má takový vliv, ale zároveň si myslím, že je důležité,
5 jak se k tomu třeba ti rodiče té nastávající postaví. Takže to do velké míry může vlastně i třeba
6 potom... říct hodně o tom vztahu zeť – tchán, tchyně. Já jsem v tomhle směru měl teda ohromné
7 požehnání, protože oni jsou prostě bezvadní, oni jsou skvělí úplně, jo. Zase slyšel jsem třeba
8 od svého táty, jak prostě on žádal o ruku a děda řekl: „No, tak si ji vezmi, no.“ (*smích*) A takhle,
9 no. Takže to jsou pak jako samozřejmě, pak je to asi, do velké míry si myslím, že to pak může
10 poznamenat...

11 **No a co teda jste dostal od těch – představuji si, že možná jste něco dostal od těch rodičů**
12 **té své snoubenky, takový batůžek na cestu, tím, že...**

13 Batůžek na cestu – jako požehnání, myslíte? Nebo takové přijetí, možná. No já si teď – byla to
14 taková dojemná chvíle, já si to teď už moc nepamatuji, a pak jsme to samozřejmě náležitě
15 oslavili, ale... (*smích*) No... Asi to vědomí nejdůležitější, že proti tomu nejsou a že mě jako
16 člověka přijímají... že tomu nehodlají nijak bránit nebo nějak prostě házet klacky pod nohy,
17 no. No a potom nám i pomáhali třeba s výběrem toho místa, kde to udělat. Tak tam možná
18 tchyně měla trošičku, trošičku obavy, aby to dopadlo dobře, ale nakonec si myslím, že ta svatba
19 byla docela pěkná.

20 **Mě tam zaujalo, co jste říkal, že jste si vlastně po celou dobu od té žádosti o ruku po tu**
21 **svatbu nějak uvědomoval, že je to cesta... A já teď přemýšlím, jak přesně jste to řekl –**
22 **ale přemýšlela jsem, jestli to pro vás byla cesta rozhodování se ještě, nebo přemítání, jestli**
23 **to rozhodnutí chcete udělat. Možná nějaké ověřování? Ted' opravdu si to nedokážu**
24 **vybavit, co přesně jste řekl. Spíš se ptám, jestli tam...**

25 Jo, jo, jo. Asi takové spíš lehké, lehké... jak bych to řekl... ani ne obavy, nejistoty možná... A
26 teď nemyslím ani o tom druhém partnerovi, ale spíš – já jsem teda prožíval spíš nejistoty, jestli
27 si to ta Cilka třeba ještě nerozmyslí (*smích*).

28 **Hm. A měl jste tam vy pro sebe možnost, byť třeba hypotetickou, že to můžete zrušit? Že**
29 **se můžete rozhodnout, že v tomhle nechcete pokračovat, v téhle cestě?**

Rozhovor D.9

1 Té možnosti jsem si byl vědom, ale po pravdě řečeno si myslím, že jsem se nikdy nedostal do
2 situace, že bych to zvažoval. Že bych chtěl jakoby někde zatáhnout za nějakou brzdu nebo...
3 nebo si řekl: tak to se musím někdy zastavit a zamyslet, tak to ne. To asi ne...

4 **No, a to vědomí já jsem zasnoubený, co to pro vás znamenalo? Kdybyste to třeba měl nějak**
5 **polopatě vysvětlit někomu, kdo to neví, nezná.**

6 (*přemýšlí*) Tak asi... asi nejdůležitější bylo to vědomí, že tady je člověk, který to se mnou myslí
7 vážně. Který vlastně do toho se mnou chce jít, no. Vkročil do toho se mnou. Který mi v tomhle
8 směru věří, kterému já věřím. A... se kterým se mohu chystat na něco společného. Společný
9 život teda, ne něco (*smích*) Společný život, společnou budoucnost, společnou domácnost,
10 společnou rodinu.

11 **Takže to bylo hodně vztažené k tomu druhému člověku.**

12 A samozřejmě teda taky jako hrdost.

13 **Hrdost?**

14 Hrdost na to, že člověk je zasnoubený. To je zase, no... no, že je zasnoubený. Nebo tak jako...
15 jo, no. Nebudu do tohohle zabíhat.

16 **Vy jste už hodně zmínil ty lidi kolem vás, že tam pro vás byli důležití. Hodně jste mluvil o**
17 **té rodině, říkám si, jak jste ty lidi zvali, jak jste to oznamovali? Třeba nejen v rámci té**
18 **rodiny, ale třeba i u svých přátel, u blízkých?**

19 Tak většinou si myslím, že jsme říkali, když jsme se s nimi potkali, tak nějak tak postupně, asi.
20 Většinou jsme čekali na to, až si všimnou toho prstýnku. Tak okolo toho se... okolo toho se
21 třeba rozvinula nějaká diskuze. Sem tam někomu jsme to i oznámili a samozřejmě když jsme
22 začali chystat ty oznámení a posílat je a ptát se třeba na to, jestli nám někdo přijede na tu svatbu
23 nebo tak, tak takhle, no (*smích*).

24 **No a jak na to reagovali ti lidé kolem vás, na tu zprávu?**

25 Já myslím, že vesměs pozitivně. Blahopřáli a tak... Nepamatuji si, že by někdo řekl něco ve
26 smyslu: „Ty ses zbláznil!“ nebo něco takového. Nebo tak. To si myslím, že nebylo.

27 **Já si říkám, jaké to pro vás asi bylo mít právě ty pozitivní reakce z okolí v té době, kdy**
28 **jste byli zasnoubení. Jestli to s vámi taky třeba něco dělalo?**

29 Hm... Něco dělalo, jak to myslíte?

Rozhovor D.10

1 **Já jsem teď měla v hlavě, jak jste mluvil o rodičích té snoubenky, že to pro vás bylo nějak**
2 **důležité, že jste byl přijatý. A teď přemyslím, jestli nějaký podobný efekt může mít i to,**
3 **že lidé kolem vás mají radost, s vámi.**

4 Určitě je to velká podpora pro ten vztah a pro to celé připravování. A po pravdě řečeno, byl
5 jsem překvapen i u některých lidí, třeba z té širší rodiny, když řekli, že rádi přijedou. Tak to
6 jsem byl moc rád za to. Jo. A jako jediné co, tak... tak asi že z hlediska kapacity jsme si nemohli
7 dovolit pozvat úplně víc lidí, než jsme nakonec pozvali, no. Nebo že jsme si to tak nějak
8 vyhodnotili, no.

9 **No a všímali jste si, že by se třeba něco změnilo v chování těch druhých lidí? Nevím, někdo**
10 **to spojuje třeba se sociálním statutem, že najednou má vyšší status a ti lidé se k němu**
11 **jinak chovají, když je zasnoubený. Zaznamenal jste něco takového?**

12 Možná trochu. Ale myslím si, že fakt ten daleko větší zlom je v okamžiku, kdy člověk je
13 opravdu... kdy se vezme s tím druhým, kdy se stane manželem. Tak to pak najednou, a zvlášť
14 v té církvi, má to svoje místo najednou někde úplně jinde. Jako že zatímco byl po třicítce člověk
15 prostě v té církvi někdo, s kým si ta církev neví rady. Jo – pokud můžu být takhle upřímný jako
16 teolog, tak... A je to vlastně i něco nepatřičného, protože není dávno v řádu nebo kněz nebo
17 vzatý. A... ještě teda další level samozřejmě že nemá nikdy, že jo. A... jako že sezdaní,
18 samozřejmě. No ale potom najednou ten status je někde úplně jinde. Jo zároveň samozřejmě
19 s tím se pojí i trochu ty praktické věci, tak že jako... když je člověk svobodný nebo určitě i
20 zasnoubený, tak přece jenom ten sociální život je taky trochu jiného druhu, než když ten...
21 když... když žijete v manželství.

22 **Myslíte jiného druhu v jakém smyslu?**

23 Tak třeba společné plánování toho času je trošku náročnější, ale zároveň řekl bych, že daleko
24 víc člověk v tomhle tom ten ohled bere na toho druhého. A... když bych to řekl, tak jako nějak
25 přirovnal, tak, že předtím je to takový studentský život (*smích*) Nebo studentský mladický život,
26 volnější. A to třeba i během těch zasnub samozřejmě... Volnější ve smyslu, že víckrát jde třeba
27 s kamarády do hospody nebo tak. Ale potom ten manželský život samozřejmě má vlastní..., ty
28 nároky jsou tam někde jinde. A víc, a ještě víc samozřejmě, když přijde... ten porod, rodina,
29 no... (*smích*) Pro život takové završení... té změny statusu. Kdybych to takhle měl vyjádřit.

Rozhovor D.11

1 **Mně trochu ještě zní v hlavě, co jste řekl před chvílíčkou, jestli vůbec se do toho budeme**
2 **pouštět, ale zeptám se. Jak jste říkal, že člověk po třicítce v církvi, že vlastně nevědí, co**
3 **s ním.**

4 Hm.

5 **Vlastně si říkám, jestli – nevím tedy, kolik vám bylo, když jste se zasnoubil?**

6 Zkusím to spočítat (*smích*). No... to bylo nějak ke třicítce, po třicítce.

7 **Já vlastně jenom si říkám, jestli jste v tom pro sebe měl nějaký tlak, že byste se měl**
8 **nějakým způsobem zařadit do proudu?**

9 Nevím, jestli úplně tlak... Jako budu upřímný, třicítka nebyla úplně nejšťastnější, byť teda díky
10 Cilce, tak jsem měl hezkou oslavu, kam mi přišlo spoustu lidí, kamarádů. Ale... ale jinak to byl
11 takový divný bilancovací čas. To jo, ale zároveň si nemyslím, že by to bylo jakoby tím hlavním
12 motivem jako abych někde nezkysnul nebo tak. Nebo hlavním – žádným asi. Spíš jako že...
13 spíš bych to bral obráceně, že člověk prostě už má nějaké zkušenosti a nějaké jako představy o
14 tom co je dobré, co není dobré a v zásadě... nějak tak... (*přemýšlí*). Já jsem to třeba vnímal tak,
15 jako kdyby nebylo na co čekat, no. Že jakoby to byla fakt vyloženě jenom otázka prostě času,
16 jestli... požádám o ruku teď, za půlrok nebo za rok. A v tomhle okamžiku jako mi dávalo smysl
17 to udělat co nejdřív, no.

18 **Mě napadá, jak dlouho tedy trvalo to rozhodování, kdy blikla ta myšlenka: ano, to je ona,**
19 **to je ta moje žena. Jaký odstup jste tam tedy měl, když říkáte, že jste chtěl co nejdřív?**

20 Tak já myslím, že jsem šel do toho vztahu už od začátku s tím, že vlastně jakoby – to byl takový
21 přístup, že jsem si... Třeba v některých předchozích vztazích – v některých, asi ve všech – těch
22 vážných vztazích měl, že vlastně chodím s člověkem, se kterým bych tu rodinu chtěl mít, jo. Se
23 kterým bych prostě chtěl, chtěl žít. Ale samozřejmě prostě člověk to nějak pozná, no. Takže
24 nevím, jestli v tomhle smyslu úplně jako... že by tam byl nějaký výrazný přelom nebo tak něco.
25 Ale... no... (*přemýšlí*) No, nevím, jestli to... (*přemýšlí*) Možná jestli když jsme se na nějaké
26 akci o tom bavili, tak nějak nezávazně, jako jestli si dokážeme představit společnou budoucnost,
27 a když to člověk jednou vysloví, tak pak už o tom taky uvažuje, nebo nějak uvažuje, jestli jo
28 nebo ne. A... potom v rámci těch úvah si tak nějak řekne: tak vlastně jo! (*smích*) Jako jestli
29 myslíte vyloženě nějaký zlom z hlediska toho rozhodnutí kdy: jo, půjdu do toho, požádám ji o
30 tu ruku, budeme plánovat svatbu a společný život.

Rozhovor D.12

1 **Já myslím, že je to spíš taková moje ženská zvědavost, protože já to znám z jedné strany**
2 **a zajímá mě ta druhá.**

3 Jo, jo.

4 **Tak možná je to prostě jen tohle, že to neznám a přijde mi to zajímavé.**

5 Jo, jo, v pohodě. No... (*přemýšlí*) Jo, myslím si, že asi je docela důležité, že jakoby byla ta
6 situace, kdy se společným partnerem, partnerkou tedy, jsme se s tou Cilka bavili vlastně. A jak
7 říkám, o tom, jestli si to dokážeme vůbec představit. A... a když teda ta Cilka neřekla vyloženě,
8 že ne, nebo že to, že by to byla no way nebo tak... Tak to pak samozřejmě toho muže povzbudí
9 a dá mu to tu myšlenku – nebo respektive ne, ta myšlenka mě třeba nepustila, já jsem to
10 promýšlel, pak jsem to přivedl... do skutečnosti, no.

11 **Děkuji. My jsme se k tomuhle nějak dostali, když jsem se vás ptala na změny ze strany**
12 **okolí. Ted' bych to trošičku otočila, jestli se tím obdobím zasnub, v tom období zasnub**
13 **nebo těmi zasnubami jako takovými něco změnilo pro vás? Asi jste toho už i hodně řekl,**
14 **ale...**

15 Jestli se něco změnilo pro mě... (*přemýšlí*)

16 **Nebo možná pro váš vztah.**

17 Uvažuji... (*přemýšlí*) No, nevím, jestli bych... jestli bych řekl nějakou kvalitativně odlišnou
18 změnu. Asi jako obecně líbily se mi jako možná, když jsme se o něčem bavili, tak možná na
19 daleko větší úrovni důvěry. Jo, ať už během manželské přípravy nebo takhle. Tak tam jsme
20 přece jenom řešili věci docela důležité i osobní. Nebo spíš jako dle vnitřního nastavení k životu
21 a tak. No... (*přemýšlí*) Já jsem třeba hodně... hodně míval problémy třeba se žárlivostí, tak to
22 se myslím trochu zintenzivnilo. Zvláštní, no.

23 **Po zasnubách?**

24 Jo. Ale pak najednou se svatbou jako šup pak (*smích*). Nevím, jestli možná jako... (*přemýšlí*)
25 Nebo ne že by to bylo něco takového dlouhotrvajícího s nějakými scénami, spíš takové nárazy,
26 no. Ale tak po svatbě a ted' už fakt ne. (*úsměv*)

27 **No a ta doba po zasnoubení, byla to pro vás doba přípravy na ten sňatek? Nebo na**
28 **manželství možná obecně, než na ten jeden den. V čem to třeba bylo?**

29 Myslíte doba od zasnoubení od těch katolických zasnub od svatby?

Rozhovor D.13

1 **Já myslím, že je jedno, jestli budeme brát katolické zasnuby nebo žádost o ruku, pokud**
2 **se ptáte na tohle.**

3 Jestli to byla doba přípravy na ten manželský život?

4 **Ano, jestli máte dojem, že jste se v té době nějak připravoval nebo že to byla doba na to**
5 **určená, pro vás na to vyhrazená?**

6 Jo, jo. Jo, to si myslím, že určitě jo. Myslím si, že určitě jako by... ať už od té doby vlastně
7 těch... té žádosti o ruku nebo těch zasnub, tak po ten čas, tak člověk začal mluvit... Jednak
8 samozřejmě začal po praktické stránce připravovat tu svatbu, jo, pozvánky, místo, kapela,
9 všechno možné. A jednak se připravoval i na ten společný život přes jakoby – my jsme jednak
10 chodili na kurzy přípravy na manželství a jednak právě k našemu knězi. Takže to byl právě taky
11 velice pěkný čas a zároveň... zároveň vlastně... jsme mohli i o některých věcech hovořit daleko
12 otevřeněji a upřímněji. Nebo upřímněji – jakoby jet víc na hlubinu prostě. Jo, s tím vědomím,
13 že opravdu se chystáme na ten společný život, no. To si myslím, že opravdu asi v tomhle ten
14 kvalitativní rozdíl důvěrnosti rozhovoru skutečně se prohloubil, no.

15 **Já teď uvažuji, jestli vám to prohloubení umožnilo to, že to bylo nějak pojmenované mezi**
16 **vámi. Že tam byl nějaký souhlas vzájemný.**

17 To si myslím, že určitě taky! To si myslím, že určitě taky, no. Jo, ten souhlas a i to vědomí, že
18 k tomu manželství směřujeme a že už to není prostě jenom takové to chození, v uvozovkách
19 samozřejmě. Ale že už je to... no... s vyhlídkou svatby (*úsměv*).

20 **S vyhlídkou svatby, hm. Vy jste zmínil ty předmanželské přípravy. Máte ve vzpomínkách**
21 **něco, co vám vystupuje, že pro vás bylo významné? Nějaké téma nebo něco jiného?**

22 No, pro mě bylo strašně zajímavé teda, a možná jsem byl v tomhle trochu deformovaný
23 katolickou církví, ale... že vlastně... když jsme do toho šli... Tak nevím proč, ale nějaká taková
24 představa byla, že to bude hlavně o tom intimním soužití, no. Tak jsme tam přišli, a ať už na
25 jednom nebo na druhém – na tom jednom to bylo hodně vztahové, jakoby o těch vztazích, na
26 těch kurzech. A jakoby o tom, jak ty vztahové otázky řešit a pak nějaké praktikálie okolo toho
27 obřadu. A u toho kněze, tak tam mě strašně překvapilo, to bylo vlastně strašně praktické, no.
28 Takové věci jako společné finance a... A takové jakoby společné přístupy k tomu a životu a
29 zamyslet se i nad jazyky lásky a takovéhle věci... Takže vlastně o té intimitě to skoro nebylo,
30 ale mně to přišlo strašně super, protože to najednou člověka fakt posunulo do uvažování o celém
31 tom manželství v úplně jiné rovině. Musím říct, že jsem si fakt díky tomu uvědomil, že to prostě

Rozhovor D.14

1 jakoby ten vztah není jenom o intimnostech, ale prostě má i tu praktickou stránku, že to je
2 strašně důležitá stránka a že to je... Že to je vlastně něco, o čem je velice dobré a správné
3 hovořit. I v rámci nějakého takového kurzu nebo doprovodu, ať už od toho kněze nebo od té
4 pastorační asistentky.

5 **Hm, hm. A co jste tedy vlastně čekal, s čím jste tam šel? Říkáte, že to nakonec nebylo o**
6 **intimitě a vy jste to tam nějak předpokládal...**

7 Jako taky to bylo o... aby to špatně nevyznělo, taky to bylo o tom. Ale nebylo to jakoby... Asi,
8 asi... asi tam člověk šel z toho hlediska, že církev to hodně řeší, takovýchle věci... nebo... To
9 mi přijde, jestli to mohu takhle říct, tak z hlediska vztahu církev daleko víc energie věnuje do
10 toho koukat lidem do postele, než koukat na tu kvalitu vztahů jako takových, no. Ale zase je to
11 prostě... Zase jsem moc kritický (*smích*).

12 **Já právě jsem z toho měla takový dojem, že jste možná čekal nějaké: „Tytyty, to se nesmí,**
13 **to se smí.“**

14 Hm...

15 **Jestli to dobře čtu?**

16 Jo, říkáte to dobře. Jo, že to nakonec bylo hustě praktické, no. (*smích*) Člověka by to
17 nenapadlo... (*úsměv*) Ale zase je fakt, že já zase nechci být nějaký škrlich k našemu knězi, ale
18 možná, že jsem ho předtím... jakoby... jsem tak nějak a priori čekal, že prostě jo, tak kněz, tak
19 bude mluvit víc o... A mluvil docela šikovně, no. (*smích*)

20 **A jak se tedy na tu přípravu díváte ze svého současného pohledu, s odstupem?**

21 Úplně, úplně stoprocentně bych to každému doporučil. Jo, jako myslím si, že to bylo úplně
22 super. Myslím si, že bylo strašně super vyhradit tomu ten čas, ať už formou těch večerních
23 kurzů, nebo v případě toho kněze jsme měli asi dvě sezení praktičtějšího a jeden ten výjezd na
24 salesiánskou chalupu... kde neřeknu... ale pěkná chalupa! (*smích*) S nějakým posezením večer
25 u ohně a takovým jako lidským vlastně... lidským strávením toho dalšího dne, ještě s dalšími
26 páry, s dalším párem, vlastně. A v takovém jako prostoru, kde člověk jednak to své mohl
27 probírat s nimi a jednak to mohl vlastně probírat i v rámci toho páru a jednak sám se nad tím
28 zamýšlet. Jako úplně super. Fakt úplně super, i v takové jako příležitosti se zastavit, zamýšlet
29 se nad těmi věcmi, jo. Já si myslím, že jakoby... my jsme s Cilkou si myslím, že my jsme tam
30 přišli na to, že teda jako to je dobře, že jsme do toho šli. Jako že jdeme do těch zasnub a že
31 směřujeme k té svatbě, ale myslím si, že zároveň jako by tam byla příležitost, kdyby tam byl

Rozhovor D.15

1 prostě pár, který by v tom třeba tolik jasno neměl nebo... nebo měl nějaké pochybnosti, tak je
2 tam vystavit trochu i takovému... kněžskému kamení, no, svého druhu. No, když se tam hrnou
3 otázky o penězích nebo dalších přístupech k životu, tak je to strašně důležité. Strašně důležité...

4 **Hm, hm... No já na to možná teď trochu navážu, protože si nějak představuji, že zasnuby**
5 **jednak nějak otvírají tu dobu zasnoubení, které jsou už nějakým částečným závazkem...**

6 Hm, hm.

7 **A zároveň se tím otvírá jakoby ta příprava na manželství, na ten definitivní manželský**
8 **závazek. Tak jak jste s ohledem na závazek tu dobu vnímal?**

9 S ohledem na závazek jako myslíte, jak moc závazek to byl?

10 **Hm, ano.**

11 Jo. Tak já jsem to vnímal jako společný směr, který se může rozejít, ale a priori se s tím nepočítá,
12 nepředpokládá. Jako takový společný směr, který by mohla vychýlit jenom nějaká závažná,
13 závažná věc, no. Jo, třeba ztráta důvěry toho partnera v něčem důležitém, nebo naopak, nebo
14 například právě třeba zjištění, že ty hodnoty, nebo ten hodnotový rámec je někde jinde. Nebo
15 třeba ten přístup k životu je nějaký neslučitelný. Ted' myslím tedy s ohledem na tu přípravu
16 manželskou. Jo, to si dokážu představit, že by se stát mohlo. Ale... Takže takhle. A s tím, že
17 když si pak člověk řekne to ano u oltáře, tak tam už pak ten závazek je daleko, daleko silnější,
18 no, to jo (*úsměv*).

19 **No a pojďme si ještě možná říct, abychom věděli, o čem se bavíme, tak co vy si vlastně**
20 **představíte pod tím slovem závazek? Partnerský závazek teď myslím.**

21 Hm... (*přemýšlí*) Partnerský závazek... Asi já bych si představil společný život a společný
22 směr. Společnou cestu.

23 **Hm, společný život, společná cesta... A kdybych se zeptala třeba v pojmech nějaké... jestli**
24 **třeba závazek je pro vás nějaká povinnost taky?**

25 No, já bych řekl, že povinnost je povinnost a závazek je závazek, no. Jako povinnost třeba mně
26 osobně zní jako něco, něco vynuceného, ne úplně svobodného. Že já vím, že se říká, že předtím
27 je člověk svobodný a pak v manželství ale... (*smích*) Ale jako že... No, ten závazek pro mě asi
28 má trošičku... trošičku víc pozitivní konotaci v tom smyslu, že to není něco, co mi nařizuje
29 někdo zvenku, ale že je to něco, co jakoby, v čem se sám zavazuji a sám svobodně rozhoduji,
30 no. To je to: já dávám se tobě.

Rozhovor D.16

1 **Super. Mně šlo o to, abychom si nějak rozuměli, že mluvíme o tom samém.**

2 Hm.

3 **A k čemu jste se tedy podle vás zavázal těmi zasnubami? Vy jste něco říkal o společném**
4 **směru. Tak bylo by to tohle?**

5 Asi... asi bych to tak i pojmenoval, no... (*přemýšlí*) Společný směr, který vlastně... vydání se
6 tomu druhému. Nebo směr k tomu vydat se k tomu druhému, ke svatbě, spojit s ním ten svůj
7 život.

8 **Vy jste říkal, že ten manželský závazek, že to je něco úplně jiného, nebo respektive ta**
9 **intenzita – nepamatuji si teď úplně přesně...**

10 Že je to daleko intenzivnější, asi. Že vlastně tady máte to vědomí jako od těch zasnub, jako že:
11 jo, chci. Chci určitě přijít až k té svatbě a dál a dál a dál. Ale zároveň mám kdykoli možnost
12 říct: „Hele, já na to nemám.“, nebo „Já to takhle nechci, potřebuji si to rozmyslet, přeletělo mi
13 něco přes nos nebo naopak jsem zjistil, že v tomhle směru jsme k sobě nekompatibilní. Ty
14 vyznáváš prostě jiné hodnoty než já, jako že mám prostě nepřekročitelný problém tady
15 v tomhle. Ty se koukáš tady na tuhle oblast v životě... prostě já nevím, prostě – tvoje rodina
16 mi přijde úplně idiotská, tebe bych si vzal, ale vědomí, že budu muset snášet ještě je...“ To
17 neříkám, že jsem to takhle měl, ale... (*úsměv*)

18 **Já vím, já vím.**

19 Jo, jako že kdybych chtěl popsat ten rozdíl během těch zasnub. Takže tohle člověk vlastně...
20 myslím si... myslím si, že tohle přesně je ten čas určený k tomu, aby tohle člověk úplně vážně
21 promyslel a... A aby do té svatby šel s tím, že tyhle věci má jako vyřešené, no.

22 **Takže kdybych to vzala ještě z jiné strany, tak je to vlastně závazek k promýšlení? Dalo**
23 **by se to říct i takhle?**

24 Hm... Asi bych to tak... asi bych se nebránil tomu to takhle označit. Závazek k promýšlení
25 nebo poznání, jestli je to opravdu ta cesta správná, no.

26 **Hm. A když to vezmeme ještě přes vaši manželku, v současnosti už tedy, tak k čemu**
27 **myslíte, že se zavázala ona, když se s vámi zasnoubila?**

28 K čemu se zavázala ona? Tak já doufám, že snad k tomu samému, co já (*smích*). Ne, jakože...
29 jakože asi... (*přemýšlí*) Asi taky k tomu, že se mnou chce cestu společného života nastoupit a

Rozhovor D.17

1 že se chce připravit na tohle odevzdání se mně a přijetí mě tady v tom já-se-odevzdání. A... a
2 samozřejmě že tam taky má tu svobodu nebo ten prostor k tomu říct ne nebo... Prostě to.

3 **Ted' se mi nějak vybavuje, vy jste říkal, že vás to možná trošku znejišťovalo, jestli si to**
4 **nerozmyslí.**

5 Hm.

6 **Tak si říkám, jestli je to to, kde jste to víc prožíval nebo vnímal, že ona tu svobodu má ted'**
7 **větší?**

8 Jo, myslíte jako před svatbou, jestli jsem to víc prožíval?

9 **Ano, před svatbou. Protože vy jste to nějak zmínil...**

10 To asi jo. (*úsměv*) Nebo jako že, to bylo spíš... Ale asi myslím, že v tom smyslu... že to tam
11 člověk viděl jako tu možnost a z toho třeba měl trochu obavu. (*Zasmání*) Vzhledem k tomu, jak
12 se sám znám, no... Tak... (*zasmání*) Možná trochu nedůvěra k tomu, jestli... jestli můžu pro
13 někoho být ten pravý (*zasmání*). No... Ale ne jako, že by to bylo něco, kvůli čemu bych nespal,
14 nebo že bych v noci se kvůli tomu budil. Tak to ne, asi. Nevím, jestli to tak vyznělo...

15 **Ne, jenom mi to utkvělo, tak jsem se na to chtěla zeptat. Ještě mě ted' napadá na základě**
16 **toho, co jste říkal, jestli ty zásnuby nemohou vytvářet větší tlak na to, dělat možná nějaké**
17 **rozhodnutí. A že by si najednou mohla uvědomit vaše partnerka něco, co předtím**
18 **neviděla, přehlížela nebo tolerovala víc? Jsem srozumitelná?**

19 Jo, jo, jo...

20 **Nemusí to být jenom o ní, klidně i obecně.**

21 Tak možná taková obava tam byla, no. Jakoby jestli to... jestli si to nerozmyslí. Ale zase jak
22 říkám, prostě nebylo to nic dramaticky hrozného, strašlivého...

23 **Jasně, já vypichuji drobnosti.**

24 Ne, jakoby, je to určitě, určitě bych řekl, že je to takový čas, kdy člověk o tom vztahu začne
25 přemýšlet daleko... na takové větší hlubině a možná si i daleko víc uvědomí i totalitu, do jisté
26 míry, toho, co se chystá v rámci té svatby slíbit, no. A toho, co se chystá potom i žít. Jo, a to je
27 přece jenom prostě, že to může vyvolat nějakou takovou... takový respekt. (*smích*)

Rozhovor D.18

1 **No, a když říkáte totalita toho, co se chystá, tak přemýšlím o tom křesťanském nebo spíš**
2 **katolickém pojmání svátosti manželství, že je to celoživotní závazek, nemožnost se nějak**
3 **rozvést... Jestli to je to, o čem mluvíte?**

4 Taky.

5 **Jestli to je to, co jste si uvědomoval?**

6 Taky, taky určitě. A možná asi i specificky tohle.

7 **A když se bavíme o tom závazku, a teď mám hodně na mysli i vaše vzdělání nebo váš**
8 **profesní směr, o kterém jsem mluvil, tak jak vaše víra nebo možná i církve ovlivnily ten**
9 **váš postoj k závazku? Formovaly ho nějak?**

10 Tak... Myslíte teď ke konkrétnímu závazku nebo obecně k závazku?

11 **Pokud to jde oddělit, tak bych se spíš ptala na ten partnerský.**

12 Takže myslíte jakoby na manželství. Nebo už i na ty zásnuby?

13 **Hlavně ty zásnuby...**

14 Jo, tak to studium to určitě nějak ovlivnilo... I studium etiky v rámci té teologie. Morální etika
15 a vůbec jako obecně morálka, tak tam samozřejmě ty výzvy byly... velké, no. Velké z hlediska
16 teda toho řekněme teoretického nebo toho vědeckého poznání tohohle všeho, to bezpochyby
17 ovlivnilo. Ale asi úplně nejvíc, asi nejvíc to vědomí toho, že to je skutečně svobodné
18 rozhodnutí, jo. V tomhle mi třeba asi to vzdělání nebo ta fakulta pomohla úplně nejvíc, že... že
19 prostě jako... Já to zkusím říct na příkladu, jo?

20 **Povídejte.**

21 Moje sestra asi do nějakých dvaceti let tak žila s takovou tou představou, že Pán Bůh má pro
22 tebe vybraného někoho, nějakého partnera. Teďka ona na něj furt čekala, čekala na toho prince
23 na bílém koni a on pak nějak nešel. A pořád jako žila hodně v takovém tom, v takové té výchově
24 stylu, že Pán Bůh se postará. A mě třeba jako to celé studium a vůbec celý tenhle rozměr, tak
25 mě přivedl hodně k tomu, že prostě jsou v životě věci, které ten Bůh... které ten Bůh nechává
26 rozhodnout úplně, úplně na tom člověku. Jo, věřit nevěřit, říct si neříct si. Jo, jako že může
27 vytvořit nějaké podmínky nebo může třeba nějaké požehnání dát, ale konečné rozhodnutí
28 prostě... prostě Bůh za vás neudělá. Neudělá ho za vás a... Takže v tomhle jakoby to vědomí
29 toho, že prostě to je fakt rozhodnutí toho jednoho konkrétního člověka o svém životě. A že to

Rozhovor D.19

1 není nic takového, jako že... A jo, jakoby taková myšlenka se tam třeba vlivem nějaké takové
2 hodně řekněme... (*přemýšlí*) Hodně základní a možná že upřímně myšlené (*zasmání*), ale lehce
3 toxické teologie, tak se tam mohla taky vkrádat, jo. Nebo takové to, že člověk jde studovat
4 fakultu a stane se z něj bezvěrec, jo (*zasmání*), respektive působí takhle na to svoje okolí. Ale
5 takový ten předsudek, že Bůh opravdu má v ruce ten můj život ve smyslu, že ti všechno snese
6 až pod nos, když budeš hodný a budeš se modlit a budeš chodit poctivě do kostela a ke Svatému
7 přijímání a... vlastně jako, no... Takže potom člověk o tom trochu bádá, studuje, promýšlí tyhle
8 věci. Nebo jsem promýšlel a tak, a pak v důsledku... prostě jedno z největších zjištění bylo
9 skutečně, že... Že ty rozhodnutí člověk dělá sám za sebe, no. Je to – může to být i trošičku
10 šokující a někdy takové závratné, ale opravdu jako za vás neudělá to (*smích*), co vám dává
11 jakože... I kdybych strašně chtěl, třeba jo, teď by se tady někde něco rozsvítilo a říkal si jo,
12 takhle (*luskne prsty*). Pardon, to jsem se trochu rozkecal.

13 **Ne, v pořádku. Já si říkám, a nevím, jestli to dobře čtu, takže mě prosím když tak zaražte,**
14 **že to tak není, ale mám dojem, že tohle byla pro vás, možná paradoxně, jak jste říkal,**
15 **vlastně hodně silný zdroj. Že to je na vás. Zdroj ve smysl nějaké pozitivní podpory? Jak**
16 **říkám, možná to opravdu špatně čtu...**

17 Ne, ne, myslím, že to čtete dobře. Že takové to vědomí, že je to opravdu rozhodnutí, které dělám
18 já. A je to něco, co prostě jakoby, že já oslovuji toho druhého, já oslovuji tu Cilku. A oslovuji
19 ji jako Cilku. Ne jako... nějakou představu. Ale prostě jako ji. Takže to je opravdu... A ona
20 odpovídá, nebo oslovuje zase mě – to jsem teď v tom manželském slibu. Tam mi to taky přišlo,
21 když takhle odbočím, fajn, že jsme to taky probírali v rámci té přípravy jako větu po větě. A
22 pak člověk najednou si jako daleko lépe uvědomí, když to tam zazní nahlas, když to může
23 promyslet a tak, no. To je fakt rozhodnutí prostě (*úsměv*). Jo, a ta doba je dobrá k tomu to
24 promyslet, jestli to rozhodnutí člověk fakt chce udělat nebo ne. Ale... v důsledku je to trochu...
25 A je to osvobozující! Jo, jestli myslíte tohle, tak skutečně to vědomí, že prostě je to na vás, na
26 vás a na nikom jiném, tak je strašně osvobozující.

27 **Ano, já jsem měla dojem, že konkrétně pro vás je tohle nějaký zdroj vnitřní síly.**

28 Jo, jo.

29 **Možná takhle bych to pojmenovala...**

30 Jo, jo, jo, jo.

Rozhovor D.20

1 **A já si ještě říkám, že třeba z jiných rozhovorů hodně zaznívalo, že ty zasnuby nebo**
2 **zásnubní obřad sloužil k tomu, že tam lidi přizvali Boha do svého vztahu. Jak se na tohle**
3 **díváte vy, jak jste tohle měl vy?**

4 Myslím si, že taky. Myslím si, že taky, no. Že tam bylo přizvání Boha do toho vztahu. Ale jako
5 ne v tom smyslu, že by tam předtím nebyl nebo že (*zasmání*) bychom se nějak začali modlit od
6 té doby. Ale spíš jako opravdu taková prosba o Boží požehnání a vědomí toho, že na té cestě
7 člověk není sám, no. To je důležité. Ale zároveň že ten bude... že mě neodsoudí, když udělám
8 tohle nebo tamto rozhodnutí prostě no.

9 **Děkuji. Mělo nějaký podobný vliv na vás i vaše sociální okolí, lidi kolem vás? Na to, jak**
10 **přistupujete k závazku, vidíte tam nějaké zdroje?**

11 No, možná jako ti kamarádi, kteří to ocenili nebo kteří nějak podpořili tenhle krok, tak to bylo
12 veliké. Jestli myslíte, tak určitě ta rodina pro mě, tam z jejich strany byla taky velká podpora,
13 ať už ta organizační, s tou svatbou, tak nám neskutečně pomohli. Nebo i ta morální, prostě že
14 s tím tak souhlasili a že člověk když se s nimi tak bavil, tak, tak že v jejich očích viděl skutečnou
15 radost. Nebylo nic takového jakoby hraného, no. Jo, a podobně tak i u těch přátel. To člověka
16 samozřejmě povzbudí. Nebo spíš v takovém to smyslu, že člověk vidí, že nedělá úplnou blbost,
17 že prostě jakoby nešlape vedle, no. Takže v tomhle smyslu to sociální okolí si myslím má
18 takový čmuch na to... jako se k člověku začít chovat jinak, když prostě vidí nebo vyhodnotí to
19 jeho chování jako nějakým způsobem škodlivé. Nebo jdoucí špatným směrem. A to tak
20 skutečně nebylo, naopak. Tam jako ta podpora byla velká.

21 **Takže šel byste do toho znovu? Kdybyste se znovu rozhodoval, zvolil byste si tu cestu**
22 **zásnub?**

23 Určitě, určitě jo. Určitě jo, dílem i proto, že si myslím, že životě člověka má velkou úlohu
24 rituál. Ale nechtěl bych to snižovat rozhodně, že by to byla jenom rituální záležitost, ale že to
25 pomocí liturgie a vůbec jako celého... Celého toho rozměru svátostniny a svátostí jako
26 takových... takže už to je strašně důležité. Stejně jako jsou v životě člověka důležité symboly
27 a jakékoli symbolické jednání, že to není jenom prostě, že se někde něco šaší. Ale že to je
28 strašlivě důležité pro celek toho lidského života. Je to jeho bytostnou součástí.

29 **A**

30 Jo, jo. Myslím, že jo. A cítil jsem i tu dobrou vůli z toho svého okolí. Takže svého druhu
31 požehnání. (*smích*)

Rozhovor D.21

- 1 **Takže požehnání z okolí...**
- 2 Jako benedicio. Když se to vezme latinsky, prostě dobrořečení k tomu našemu vztahu.
- 3 **Děkuji. Já mám jen poslední otázku, jestli máte pocit, že jsem měla něco oslovit a**
- 4 **neoslovila, něco mělo zaznít a nezaznělo.**
- 5 Asi mě teď nic takového nenapadá. Asi ne, no... Ne.
- 6 **Já vám moc děkuji, moc si vážím vašeho času a vaší otevřenosti, bylo to pro mě velice**
- 7 **zajímavé, jak jste o tom mluvil.**

Příloha E:

Rozhovor E – Erik

Rozhovor E.1

1 **Moje diplomová práce se zaměřuje na zasnuby, jak na ten akt, tak i na to období, které**
2 **se s tím nějak pojí. Úplně nejdřív bych vás ale poprosila o základní údaje – jak dlouho**
3 **jste spolu, jak dlouho jste spolu chodili, než jste se zasnoubili a tak.**

4 Tak my myslím jsme se s manželkou viděli poprvé někdy v roce 2016, jestli se teď nepletu.
5 Někdy na podzim. Začali jsme spolu chodit v dubnu 2017 a pak vlastně jsme se zasnoubili
6 skoro po roce, po roce chození. Takže já myslím, že koncem dubna jsme spolu začali chodit a
7 pak já nevím, když to byl rok a čtyři pět dní, tak jsme se dali dokupy – jakoby byly ty zasnuby
8 (*smích*). A vlastně následně po těchhlech – jako zasnoubení, řeknu, takovém standardním,
9 klasickém, jsme se rozhodli, že by bylo fajn mít i ty církevní zasnuby. A to vlastně bylo
10 v červnu, takže dva měsíce, necelé dva měsíce po těch normálních zasnubách. No a potom
11 svatbu jsme měli rok posléze, to jsme měli taky v červnu. Takže svatba byla taky téměř, ne
12 úplně na den, ale vlastně v tom samém měsíci. To bylo v roce 2019, takže jsme spolu vlastně
13 rok a... jejdá! Rok a půl a nějaký měsíc (*smích*). Budeme mít vlastně druhé výročí v červnu.
14 Rok a tři čtvrtě, vlastně.

15 **A máte teď jedno dítě nebo dvě? Mně už se to trochu plete...**

16 Máme jedno dítě, narodila se nám holčička. Takže tu teď... ta bude mít v dubnu rok. Téměř po
17 svatbě, asi deset měsíců.

18 **Jo, jo, tak to hezky vyšlo. (úsměv)**

19 Přesně tak, úplně akorát! Perfektně. (*smích*)

20 **No a jak jste to měli před zasnoubením nebo před svatbou? Žili jste spolu nebo odděleně?**

21 My jsme to měli tak, že vlastně oba jsme se poznali ve studentském městě, manželka je
22 z východních Čech, já jsem z Vysočiny, a vlastně srazili jsme se v Olomouci. Takže tam jsme
23 byli oba studenti, já jsem byl o rok výš než vlastně moje manželka. No, a když jsme spolu pak
24 začali chodit, tak já jsem bydlel na jedné koleji a ona byla na druhé koleji. Ona potom, po
25 skončení akademického roku, tak vlastně nastoupila ke kamarádce do bytu, kde ony bydlely
26 v bytě s kamarádkou a já jsem bydlel furt na koleji až vlastně do svatby. No a potom vlastně
27 nějak měsíc před svatbou jsme měli zařízený byt, tak já jsem bydlel v tom bytě a sem tam jsme
28 navezli nějaké věci, ale jakoby když to tak řeknu, tak občas – jako nebydleli jsme spolu, ale
29 občas jsem u ní přespal nebo ona taky přespala na koleji. Ale že bychom jako soustavně žili
30 spolu jako v bytě, to jsme nebydleli. Ale občas jsme u sebe přespali.

Rozhovor E.2

1 **A jestli tomu dobře rozumím, tak vy jste se brali ještě během studia? Nebo jste stihli**
2 **dokončit?**

3 Bylo to tak, že manželka dodělala bakaláře a vlastně už rok pracovala. Ona už pracovala rok
4 před bakalářem. A vlastně já jsem dělal magistra a měl jsem ukončit v červnu studium, ale
5 protože tam byla taková jedovatá zlá paní, tak já jsem skončil studium magisterské kvůli téhle
6 ošklivé jedné paní. Takže jsem měl diplomku, všechny předměty hotové až na ten jeden
7 předmět a bohužel to neprošlo. Takže to teďka ještě nějak zkouším všema kličkami dopatřovat
8 to studium, ale myslím si, že to stejně neprojde. Plán byl takový, že v červnu, možná někdy
9 v květnu, bych měl mít státnice a že v červnu bude svatba. Ale potom já jsem ještě dodělával
10 ten předmět před komisemi nebo před zkoušením, ale tam to zase zmanipulovali. No, vysoké
11 školy, co si budeme povídat. Takže jsem skončil úplně a teď ještě nějak to zkouším nějakýma
12 kličkami to nějak dodělat, ale asi... moc šancí už tomu nedávám. Takže pak já jsem pak začal
13 pracovat někdy v říjnu, od 1.10. jsem začal pracovat. Takže jsme to opravdu měli naplánované
14 takhle po mém studiu, že se vlastně vezmeme.

15 **Tak to bylo docela dramatické.**

16 Bylo, bylo (*smích*). Ale tak to je život.

17 **Měli bychom se bavit o těch zasnubách, ale já mám takovou představu svojí, že než dojde**
18 **k těm církevním zasnubám, tak nejdřív dojde k nějaké dohodě mezi těmi dvěma partnery,**
19 **že se chtějí vzít. K nějaké žádosti o ruku nebo k něčemu takovému. Měli jste něco**
20 **takového?**

21 Jo. Já jsem vlastně manželku požádal o ruku. Tak to vlastně byly ty normální zasnuby, když to
22 tak řeknu. Že vlastně jsem si to tak nějak sám naplánoval, nikomu jsem to neřekl, vůbec nikomu,
23 prostě sám jsem si to takhle nějak uspořádal, požádal jsem ji o ruku. No, jakoby, my jsme v tom
24 vztahu měli všechno otevřené, takže jsme se bavili o zasnubách, o svatbě docela průběžně. A
25 taky myslím si, že ty církevní zasnuby, že kdybychom se zasnoubili normálně, že bychom ty
26 církevní zasnuby chtěli. Takže vlastně to nějak nebyl problém se na tom domluvit. Takže jak
27 říkám, nejdřív jsem manželku požádal o ruku, byli jsme zasnoubení a potom nějak jsme udělali
28 ten termín zasnub, řekli jsme to našim blízkým, že bychom je chtěli mít i s nimi. Takže ta
29 dohoda tam byla, když to tak řeknu (*úsměv*).

30 **A jak tedy vypadaly ty vaše normální zasnuby? Jak to probíhalo?**

Rozhovor E.3

1 Tak bylo to tak, že vlastně... Vlastně když jsme měli roční výročí chození, byli jsme na takovém
2 hezkém výletu a pak já jsem tak jako začal trošičku, že bych se klidně zasnoubil, že bychom se
3 mohli zasnoubit. A potom jsme byli nějak u našich, v neděli, jsme tam dělali hrozné blbosti a
4 jedli jsme tam nějakou zmrzlinu. Nějak jsme prostě blbli v obýváku, a tam jsem si nějak řekl,
5 nebo jsem nějaký takový vnitřní hlas slyšel, že bych se mohl den nato zasnoubit. (*smích*) Takže
6 v to pondělí jsem nějak – jsem byl ještě na brigádě nebo ve škole, to už nevím, jsem někdy
7 kolem půl šesté nebo půl páté začal shánět zásnubní prstýnek, koupil jsem kytku. A já jsem
8 ještě v té době té manželce koupil kolo a sobě taky, a protože jsme jakoby byli v Plzni, tak jsme
9 si udělali výlet na Zámek Kozel na kole. A vlastně jsem všechno fakt zatajil, všechno se mi to
10 povedlo. I pak jsem kytku narval do batůžku (*smích*). A tak jsme byli na tom Zámku Kozel,
11 tam jsme se procházeli po zahradě a tak. A potom se začalo nějak stmívat, tak už jsme
12 pomalinku jeli zpátky. Samozřejmě jsme neměli – protože mezi Plzní a Kozlem je asi deset
13 kilometrů taková cyklotrasa, no a samozřejmě ani jeden jsme neměli světla ještě. Takže tak
14 nějak jsme chvátali. No a potom cestou byla taková jakoby, jak to říct, takové břízy a takový
15 rybníček, tak jsem nějak slezl z kola. Manželka byla taková trošku na mě naštvaná, jako co
16 dělám. A já jsem řekl: „No, já bych tě chtěl požádat o ruku.“ Nějakým způsobem jsem před ní
17 poklekl, tak jak to bývá. No tak ona se rozbřečela a já jsem tam chvíli čekal s tím prstýnkem a
18 říkám: „Tak teda jo nebo ne?!“ (*smích*) No, takže pak nějak jsme si ještě chvílku u toho rybníčka
19 poseděli, a pak asi za půl hodinky jsme jeli zpátky do Plzně. No, tak takhle nějak (*úsměv*).

20 **Tak to vypadá, že jste chtěl udělat překvapení.**

21 Přesně tak. (*smích*) Protože ještě když řeknu, ten den, co jsme měli to roční výročí, tak jsem
22 taky naplánoval takový hezký výlet na Bor, což je taky takový hezký zámek kousek od Plzně.
23 A tak nic jsem ani neplánoval, jako manželce se to hodně líbilo, byl úplně krásný den, nikde
24 ani nohy, fakt taková romantika. A ona mi říkala: „Já jsem si myslela, že mě dneska požádáš o
25 ruku.“ (*smích*) Byla z toho trošku taková zničená. Já říkám: „Ne, no tak je to výročí, něco
26 hezkého jsem chtěl.“ Potom jsme ještě jeli na večeři. No, pak vlastně ten jako úmysl, že si
27 vezmu, to přišlo až tak po třech čtyřech dnech. Nebo že se s ní zasnoubím, takhle. Takové to
28 rozhodnutí u mě v hlavě, že jako do toho půjdu. (*smích*)

29 **Počkejte, to mě zajímá. Takže to přišlo jenom tak, najednou? To tam přece asi nějak**
30 **bublalo v té hlavě už předtím, ne?**

Rozhovor E.4

1 Asi jo, asi jo. Řekněme, že asi jo. Ale třeba v to roční výročí, v ten den, tak jako to jsem o tom
2 tak nějak neuvažoval. Ale asi někde pod tou kůží, v tom nevědomí nebo jak to říct, jak to máte
3 vy psychologové rádi -

4 *(smích)*

5 - to asi někde bylo.

6 **No a co to s vámi tedy udělalo, když ona říkala, že si myslela, že ji požádáte o ruku? Jaký**
7 **to byl pocit?**

8 Jo, jo. Je to pravda, že od ní to bylo takové naléhání nebo, jak to říct - vydírání je možná tvrdé
9 slovo. Ale i když možná trošku to jako bylo, ale to si myslím, že to určitě jako roli nehrálo.
10 Jako já jsem o tom i přemýšlel i pak zpětně, a určitě i ona se mě na to ptala. Ale myslím si, že
11 to jako roli nehrálo. Jako že byla z toho taková smutná, protože tam tomu momentu
12 nasvědčovalo úplně všechno. Že tam fakt bylo krásně, všechno úplně úžasné. Ale prostě...
13 rozhodl jsem se až o ty tři dny, definitivně, když to řeknu, potom. Možná to třeba hrálo, kdybych
14 to vyjádřil, já nevím, pěti procenty, ale vůbec jako na to nebyl důraz. Takže asi do té hlavy se
15 to, další skládačka přibyla, ale určitě to nebyl ten zásadní moment nebo zásadní... Nebo nějaké
16 to vydírání, i když bych to nazval. Takový malinkatý krůček k tomu.

17 **Někdo třeba říká, když jsem mluvila i s jinými lidmi, že byli třeba rádi, když měli nějaký**
18 **signál od té partnerky, že by to mohlo projít, ta jejich žádost.**

19 Jo, to je vlastně – to je zase pravda, že já jsem třeba tak pozoroval, jako během toho půl roku,
20 že vlastně neměli jsme žádné konflikty, nehádali jsme se nebo nic. Byl to takový fakt hezký
21 vztah, když to řeknu, tak když jsme spolu začali chodit, tak jsme do toho šli oba jako úplně
22 naplno. No, tak si myslím, že hodně často se bavila o svatbě a jak by co chtěla a o nějakém
23 společném životě, takže to je pravda, že jakoby... Tyhle signály jsem od ní měl, takže jsem se
24 nebál toho zasnoubení, že jsem třeba nešpekuloval... Že kdybych ty signály neměl, tak bych se
25 s ní zasnoubil třeba za tři čtyři roky nebo nějak asi by to člověk hodně zvažoval. Ale tím, že
26 člověk měl tam to potvrzení, když to řeknu, nějaké, jak jste se na to ptala, tak vlastně asi s tím
27 neměl nějaký problém... nějak jako... se zasnoubit. *(smích)*

28 **Díky. No a co se tedy dělo potom? Vy jste se zasnoubili – normální zasnuby, jste říkal. A**
29 **co bylo pak, jak to šlo dál?**

30 Jo, tak asi zase, nechci říct, že jsme měli nějakou jakoby krizi, to určitě ne. Byl to zase jakoby
31 další... No, to jsem řekl špatně, spíš bych řekl, že vlastně to byl zase ten moment takového...

Rozhovor E.5

1 Nechci říct jako nako-... Jakoby pozvednutí vztahu výš, takhle. Jo. Neměli jsme žádnou krizi,
2 nepotřebovali jsme žádným dalším momentem ten vztah posouvat, ale jakoby díky tomu
3 zasnoubení ten vztah měl jiný rozměr. Takhle bych to popsal. Takže díky tomu zasnoubení
4 nějakým způsobem ten vztah měl nějaký jiný rozměr. Takže zase jsme si ho začínali užívat
5 nějak zase jakoby jinak. Zase jiným způsobem, takhle to řeknu. Je těžké hledat nějaká slova.
6 No a pak taky jsme si říkali, že by bylo fajn, aby se naše rodiny seznámili. Takže jsme i nějak
7 ty církevní zasnuby – vlastně uvažovali i v tom, aby i ti naši rodiče se znali a poznali. Takže
8 taky jsme to oznámili našim rodičům. Jo, to vlastně mělo ještě dohru! Že když já s tou
9 manželkou jsem se zasnoubil – já už budu říkat manželkou.

10 **Jasně.**

11 Tak myslím si, že v ten den nebo hned ten další víkend jsem jel k nám domů a přijel jsem jakoby
12 sám. Nebo měl jsem domluvené, že přijedu sám. A v ten moment tam večer rodiče byli sami
13 doma, tak já jsem si z nich dělal legraci, že jsem jim přivezl dárek. A vlastně bylo to, že jsem
14 tam přijel s tou mojí snoubenkou a oznámil jsem jim, že jsem jim přivezl snoubenku moji.
15 Takže to bylo takové jako hezké, vtipné, že oni to vlastně vůbec nečekali. Že to vlastně nečekal
16 vůbec nikdo a já jsem jim udělal takovéhle překvápko, že jim vezu dárek. Rodiče si otevřeli
17 dveře a tam vlastně byla ta moje manželka. Nebo snoubenka. No, takže asi ten vztah dostal
18 takový nějaký další rozměr. A pak jsme hledali nějaké datum, kdy bychom ty církevní zasnuby
19 chtěli zrealizovat, aby se to těm našim rodinám, nebo těm, které jsme zvali, tak aby se jim to
20 hodilo. Aby mohl kněz. A taky jsme uvažovali o lokaci, kde bychom to chtěli mít. Takže tak
21 nějak...

22 **Jak tedy proběhlo to vaše církevní zasnoubení? Jak ten obřad vypadal?**

23 Tak my jsme si vybrali místo, vlastně ve východních Čechách, kousek od místa, kde vlastně
24 moje manželka vyrůstala. A... když to až takhle upřesním, tak moje manželka pochází
25 z rozvedené rodiny, takže její rodiče se rozvedli. A oni vlastně bydleli na jedné faře, kterou
26 tatínek s její maminkou rekonstruovali. A protože tam nějakým způsobem vložili svůj čas a
27 peníze, tak měli dohodnuto s tou farností, že tam budou do toho roku 2018 bydlet. Tak my jsme
28 nějakým způsobem chtěli to tam v jejím rodném regionu i tady z toho důvodu mít. Tak jsme se
29 vlastně zasnoubili v takovém kostelíku, který nemá střechu. Je to vlastně pohraničí, takže to
30 nějakým způsobem udržovali Poláci. Je to takové romantické místo, kde jsme si řekli, že by to
31 mohlo být hezké. Nevím už, jestli to přišlo z hlavy maminky té manželky nebo z hlavy
32 manželky Gíti. Takže to jsme jako vybrali místo, to se nám fakt líbilo, bylo fakt moc krásné.

Rozhovor E.6

1 No, a ten církevní obřad probíhal tak, že jsme tam měli kněze, taky známého té mojí manželky.
2 A bylo nás tam – my jsme to dneska počítali, že nás tam bylo devatenáct lidí. Vlastně rodinu
3 mojí manželky, rodinu mojí, potom jsme ještě pozvali taky jednu naši blízkou, teď už řeknu
4 naši rodinnou blízkou, jednu takovou rodinnou přítelkyni, takovou staříčkou paní. No, takže
5 vlastně tam byli, opravdu celá naše blízká rodina. No, jeden prarodič taky. Zase pro ostatní
6 prarodiče to bylo poměrně daleko, tak ty jsme nezvali. Zase s ubytováním a vařením by to bylo
7 náročnější. Ale i tak nás tam bylo devatenáct kusů (*smích*). No, a vlastně ten církevní obřad má
8 nějakým způsobem, já nevím... ono se jede podle nějaké té knížky, církevní obřady, nebo jak
9 se to jmenuje...

10 **Svatební obřady.**

11 A podle toho jsme nějak vlastně jeli. A vedl to ten kněz. Tak já nevím, byly tam asi základní ty
12 věci, které ten obřad má mít a on si to prostě vedl. Takže nějak jsme nic úplně neplánovali.
13 Možná takový jeden prvek, který jsme měli, tak jsme vlastně si nechali pořídit od manželky
14 tatínka křížky, aby vlastně nám je tam ten kněz posvětil, a tam jsme si je jako dali k těm
15 zasnubám. Jako takový zajímavý prvek. Manželka ho pak ztratila asi po měsíci nebo po čtvrt
16 roce (*smích*). Což jí bylo hodně líto. Já ho mám vlastně ještě doteď, takovýhle křížek (*ukazuje*
17 *přívěsek na krku*).

18 **A ona – to jste vlastně říkal, dostala zasnubní prstýnek. Někdo si totiž nechává světit**
19 **prstýnek...**

20 Jo, asi jsme ho k tomu přiložili, ale to bych si vymýšlel, to už si přesně nepamatuji. Možná jsme
21 ho k těm křížkům dali taky, ale to už si nepamatuji přesně. Opravdu nevím.

22 **Jasně. Vy už jste něco naznačil, ale čím to byl vlastně nápad ty katolické zasnuby mít? Proč**
23 **vlastně jste je chtěli mít?**

24 O tom jsme přemýšleli, kdo vlastně byl ten hlavní iniciátor, jestli to napadlo mě nebo ji, koho
25 prvního. To už taky si úplně nevzpomenu, přece jenom jsou to nějaké tři roky. Ale asi jsme se
26 o tom bavili jako průběžně, že by to bylo hezké. A i vlastně moji rodiče taky říkali, že to měli
27 a že to bylo takové fajn. A... Ještě jste říkala, co bylo jako důvodem?

28 **Hm, proč jste je chtěli mít?**

29 No, asi, tak oba jsme z věřící rodiny. Tak jsme si říkali, že by to mohl být takový nějaký
30 předstupeň toho manželství. Asi úplně proč... Třeba jestli myslíte, že nějaký závazek by to pro
31 nás mělo, to bych řekl, že určitě ne. Furt si myslím, že i v tom zasnoubení jsme vždycky mohli

Rozhovor E.7

1 mít otevřená vrátka. Nebo i taťka mi řekl asi čtrnáct dní před svatbou: „Hele, kdyby sis to chtěl
2 rozmyslet, tak jako není problém, je to tvoje svobodné rozhodnutí. Doteďka všechno je
3 v pohodě, žádný problém.“ (*smích*) Takže i to pro mě čnělo. Já jsem si říkal, že to je hezké, že
4 i tím... takové hezké... Vlastně teď si vzpomínám, že taky jedna kamarádka to měla před námi
5 a říkala, že je to takový hezký obřad. Tak vlastně nám – my jsme se o tom bavili i s jinými páry
6 okolo o tom, o těch církevních zasnubách, a vlastně i další nám říkali, že to byl takový hezký
7 moment pro ně i. Tam zase člověk si může nějakým způsobem uvědomit nějaké věci třeba nebo
8 je to takový jako další prožitek k tomu vztahu. Takhle nějak mě zpětně napadá. Pak zase jsme
9 nějakým způsobem chtěli zase ty rodiny spojit, další bonus toho. Takže tak. Někaké povzbuzení
10 pro ten vztah, to taky nějakým způsobem bylo.

11 **Bylo tam tohle pro vás obsažené, jo?**

12 Jo.

13 **Tyhle věci, co říkáte – že to byl třeba pro vás hezký moment, hezký obřad.**

14 Přesně tak. Nemyslím si třeba, že by to byl nějaký závazek pro nás. Myslím si, že ne. Že furt
15 jsme to měli tak nastavené hezky. Takže samozřejmě že kdyby cokoli bylo, tak že člověk se
16 může na to vykašlat, když to tak řeknu, na ten vztah. Ale jako nebyl to nějaký závazek – teď už
17 se fakt musíme vzít, nebo tak, no.

18 **My se k tomu pak možná dostaneme ještě později, ale když o tom teď mluvíte, tak si**
19 **říkám, jestli jste tohle opravdu v hlavě měl a věděl, nebo o tom dokonce uvažoval? Že to**
20 **možná není dobrá cesta pro vás, že možná v ní nechcete pokračovat. Během toho období.**

21 Jako jestli si myslíte, jestli mě napadlo během nebo po těch zasnubách, že se jako rozejdeme
22 nebo takhle?

23 **Hm, hm.**

24 Já nevím.. My jsme v tom vztahu oba nějak byli jako spokojení. Takže ani nás to úplně nějak
25 nenapadlo. My jsme se o tom i nějak bavili, jestli nás to napadlo... Jsme si říkali, jestli nějakou
26 takovouhle krizíčku, tak vím, že to byly nějaké asi tři měsíce potom, co jsme spolu začali chodit,
27 tak takhle nějak to jako šrotovalo v hlavě, jestli... Jsme byli nějakí unavení a byli jsme oba na
28 nějaké akci prázdninové, i když byla hezká, tak prostě nějak jsme byli unavení a nějak jsme si
29 nerozuměli dva tři dny v kuse. Tak to byl asi jeden takový moment. Ale jinak před těmi
30 zasnubami, třeba když řeknu, čtvrt roku a půl roku po těch zasnubách ani nějak člověk takhle
31 na to... ani ho to nenapadlo. Nebo neměl důvod nějak přemýšlet o tom, že by mohl s tím

Rozhovor E.8

1 vztahem nějak skončit. Nebo že by tam přišla nějaká jiná osoba, to taky ne, která by třeba mohla
2 být lepší nebo... (*smích*) Jo, takže taky nějak... nebylo to tam.

3 **No a co to pro vás znamenalo, že jste věděl, a dokonce vám to tatínek připomínal, že jste**
4 **v tom pořád svobodný? Že se můžete rozhodnout a můžete z toho i vycouvat?**

5 Jo, tak vlastně mi to přišlo od něj takové hezké. Možná někdo by se naštvál. Nebo když jsem
6 to říkal manželce, tak říkala: „Ty jo, co to říká, co to říká?!“ (*smích*) Ale mně to jako v ten
7 moment přišlo zajímavé, jako že vlastně... Jo, jako že má pravdu, no, že... Že to nějaký smysl
8 dává a že opravdu člověk má čas a prostor si nad tím popřemýšlet, zamyslet, aby to nebylo
9 nějaké unáhlené rozhodnutí. Protože zase si myslím, že od něj jsem to bral opravdu hezky. A
10 myslím si, že kdyby pak naše děti někdy uvažovaly o manželství, tak klidně bych jim to řekl
11 taky, protože si myslím, že to může zaznít a že je to jako dobré.

12 **Já jsem o tom zrovna uvažovala, jestli je to věc, kterou byste svým dětem řekl? Jestli je to**
13 **zkušenost, kterou byste chtěl předat?**

14 Asi jo, asi jo. Protože je to fakt jako nezávazné. A člověk jako jen tak poznamenat to může a
15 tomu dítěti pak k tomu můžou naskočit nějaké myšlenky nebo nějaké asociace další, takže...
16 Asi jo. Nevím, jestli si vzpomenu za dvacet, dvacet pět let (*smích*) Ale asi jo, jako mě to
17 napadlo. Já jsem takový, že si občas hodně věci zlehčuji nebo jako dělám si legraci, takže bych
18 to zase taky mohl vzít v nějaké jako srandě, když to řeknu. Takže asi jo, může se to stát (*smích*).

19 **A když máte zkušenost jak s tou žádostí o ruku, s těmi zásnubami – jak jste to říkal?**

20 Standartními zásnubami (*úsměv*).

21 **Standartní, ano, a s těmi církevními zásnubami. Tak máte s tím spojené něco, co by to**
22 **odlišovalo nebo naopak propojovalo? Ty dvě zkušenosti, když je srovnáte?**

23 Hm. Já jsem o tom včera nebo dneska trošku přemýšlel. Jestli to právě mělo nějaký rozdíl. Že
24 tahle otázka asi padne, jako jestli v tom byl nějaký zásadní rozdíl. Tak si myslím, že asi nějaký
25 rozdíl v tom ani jakoby nebyl. Jako že nejsem takový ten typ člověka, že když, já nevím, slyší
26 nějakou hezkou, plácnu, křesťanskou písničku, tak že hnedka mu běží mráz po zádech a osvětlil
27 mě Bůh a bla bla bla. Tak to jsem asi ani při těch zásnubách neměl. Jak říkám, spíš takový
28 hezký prožitek a když třeba řeknu, tak toho Boha jsem tam, a je to třeba divné, ale úplně jako
29 třeba necítil. Zase byla to nějaká asi... Událost nebo aktivita, která... Asi jako... nějak jako...
30 patřila k tomu, ale abych ji nějak jakoby... Bylo to jakoby... jak to říct. Odlišná v tom, že, já
31 nevím, no, jak to jakoby popsat. (*smích*) Nějaké odlišné to samozřejmě bylo, že tam... Bylo to,

Rozhovor E.9

1 že tam nějaký takový církevní prožitek by tam měl být. Ale asi že bych tam měl nějaké emoce,
2 takhle asi to řeknu, nějaké jako jiné, odlišné, tak to asi teď bych neřekl. Jako že si myslím, že
3 to opravdu byly dva hezké momenty. Každý samozřejmě na nějaké jiné úrovni, když to řeknu.
4 Ale že by tam byly nějaké odlišnosti velké, nějaké rozpory, skoky... Že někdo třeba řekne: „Jo,
5 tak jsem udělal standartní zásnuby. A pak ty církevní byla úplně bomba a opravdu propojení
6 s tím Bohem a takhle.“ Tak to já asi neřeknu, tohle to. Prostě to byla taková nějaká hezká
7 událost, jak ty standartní zásnuby, tak i ty další. Kdybyste se mě třeba zeptala, jestli bych to dal
8 na stejnou úroveň nebo co je pro mě důležitější, tak asi by člověk měl říct jako ty církevní. Ale
9 asi pro mě, pro ten prožitek, pro ty emoce tomu dávám asi stejnou váhu. Tak jestli nějak jsem
10 odpověděl na tu otázku...?

11 **Hm, hm. Vy jste ale předtím říkal, že ty úrovně byly přece jenom jiné –**

12 Hm.

13 **Tak v čem by byla ta jinakost?**

14 Teď mě vlastně napadla taková asociace, že díky těm církevním zásnubám jsem právě cítil
15 takovou tu podporu té rodiny hodně velkou. Jo, teď si to nějakým způsobem vybavuji. Vlastně
16 ty standartní, normální zásnuby byla vlastně moje věc, která je jenom moje věc. A pak už dál
17 že tam bylo zapojení té rodiny, že vlastně ta rodina s námi počítá, že vlastně i se za nás může
18 modlit, prožít vlastně to s námi, i ty zásnuby. Takže vlastně asi tady v tom to bylo. A tím, že
19 oni jsou duchovně založení, tak i pro mě to mělo jako hodně velký význam, že i my to bereme
20 vážně. Že na ten vztah nehážeme úplně vidle. Teď vlastně nějak se mi ty asociace trochu vrací
21 zpátky, že tam vlastně tohle bylo. Třeba mě ještě zaujalo, nebo i doteď jsem to i říkal několikrát
22 manželce, že vlastně její rodiče jsou rozvedení, ale i tak nás oba od začátku do toho vztahu jako
23 hezky podporovali nebo nás jako měli rádi. Že by se dalo říct: „Nám vztah jako nevyšel, tak se
24 na to vyprdněte nebo radši se neberte.“ Tak naopak u nich jsme opravdu naopak cítili: určitě
25 berte se! Přispěli nám oba na tu svatbu, takže zase, myslím si, že tam byla taková podpora té
26 rodiny a tím, že se třeba za nás modlí, že ten kněz se za nás modlí. No, že to může být i do
27 budoucna pro naše další sourozence nějakým způsobem, nechci říct, nějaké svědectví nebo
28 nějaký taky... hezký moment pro ně.

29 **Říkáte tedy, že ty církevní byly spojené tedy s nějakou, já bych to obecně nazvala sociální**
30 **podporou, jestli bychom se na tom shodli?**

31 Hm, jo.

Rozhovor E.10

1 **A bylo něco podobného nebo něco takového i u těch standartních zásnub? Nějaký takový**
2 **zastřešující prvek pro vás?**

3 Tím, že já jsem to vlastně nesdílel vůbec s nikým, s žádným kamarádem, ani s tím nejlepším,
4 když to řeknu, tak vlastně ten sociální prvek tam nebyl.

5 **A nějaký jiný? Něco takového silného, co by vám z toho vystupovalo takhle s odstupem?**
6 **Možná tam nic není, já nevím.**

7 Teď úplně asi nerozumím. Jestli tam byl nějaký tlak z vnějšku nebo –? Nerozumím té otázce.

8 **Já se ptám na základě toho, že někdo říkal, že je to posílilo v páru. Že to pro ně jako pro**
9 **pár bylo důležité, že si jako pár třeba něco řekli a to je hodně propojilo.**

10 To třeba nevím, jak u té manželky, u té ženy, proto asi děláte ty rozhovory odděleně, to asi bude
11 mít jiný efekt. Ale pro mě asi že by nás to jako víc semklo nebo utvrdilo, asi to pro mě tohle to
12 nemělo. Že vlastně jsme ten vztah měli hezký, když to řeknu jednoduše. Tak vlastně to asi pro
13 mě tohle nějaké upevnění, nebo že bych jí teď měl pojištěnou, když to řeknu, to si myslím, že
14 to asi ani nebylo. To si nemyslím, to si nemyslím třeba.

15 **A bral jste to i u ní tak, že ona má taky tu možnost, tu svobodu, stejně jako jste jí měl vy**
16 **v tom období zásnub?**

17 Jo, to určitě měla. To vím, že určitě měla. Ale zase vím třeba, nebo jsme se o tom dost taky
18 bavili, že vlastně tím, že se vystěhovali z toho bývalého domova, tak vlastně třeba že neměla
19 domov manželka. A tím pádem taky ten domov chtěla pomaličku někde začít jako budovat.
20 Zase ten moment, kdy ten tatínek bydlel s jinou... měl jako jinou rodinu svou novou. Její
21 maminka vlastně se pak měla stěhovat ke svým rodičům do bytu, nebo ke svému tatínkovi. Tak
22 tím pádem vlastně její domov najednou jakoby nebyl nikde. Řekněme tu nemovitost, tam, kde
23 prožila to dětství, tak už nebyla jakoby jejich nebo neměla se kam vracet do budoucna. Takže
24 vlastně pravda je, že třeba u ní nějaké takové posunky tam byly: „Tak co, tak zasnoubíme se
25 někdy?“, třeba tak to bylo. Takže určitě z její strany vím, že tam tohle klidně mohlo být. Ale...
26 já si myslím, že to u mě nehrálo roli. Že zase kdybych věděl, že ten vztah k tomu není, že bych
27 určitě nějakým způsobem třeba počkal nebo ten vztah nechal, nechal být. U ní zase ta rodinná,
28 sociální situace byla trošku jiná, takže třeba zase na to bude mít pohled jiný, určitě.

29 **Jasně, jasně. Kdyby se vás někdo ptal, nějaký kamarád třeba, který uvažuje o zásnubách,**
30 **a ptal se vás na základě toho, že vy máte zkušenost jak s tou žádostí o ruku, tak s těmi**

Rozhovor E.11

1 **zásnubami církevními, tak proč by do toho měl jít? Do jednoho nebo do druhého, tak co**
2 **byste mu řekl, co byste mu poradil? Je to takový trochu odstup od té vaší zkušenosti.**

3 Tak já nevím, pokud ten člověk třeba nechodil do kostela, tak bych řekl, že určitě ať se zasnoubí,
4 že je to takové hezké, romantické. Že mi to přijde, že je to takové lepší, než když se ti dva nějak
5 dohodnou, že se teda vezmou. Že je tam takový hezký moment toho mužství, že se jako
6 rozhodne a opravdu tu ženu vezme za tu ruku a dá jí prstýnek. Takže to si myslím, že je takové,
7 k tomu chlapovi by to mělo být. A vlastně kdyby ten člověk nebo ten pár byl, já nevím, chodil
8 do toho kostela, tak zase ten rozměr to má jakoby duchovní. Že tam vlastně ten Bůh tomu páru
9 může pomáhat, že to nějaký smysl určitě má. Jak říkám, že zase... Nebo i tak, co jsem se bavil
10 třeba i s těmi kamarády, tak že zase taky ty rodiny třeba nějakým způsobem dají dohromady,
11 že to byl taky pro ně hezký silný moment. Třeba pro mě takový silný moment to nebyl, pro ně
12 třeba jo. Takže jako zase že to nějaké ty další výhody má, no. Že člověk pak na ten vztah není
13 sám, bych to takhle ještě rozvinul...

14 **A není sám – teď myslíte tu rodinu, nebo jak to myslíte, že člověk na to není sám?**

15 Jo. Tu rodinu. Že člověk má tu podporu nějakou od rodiny. A samozřejmě teda i s tím Bohem,
16 že vlastně tam v tom vztahu manželském taky člověk tam má tu třetí, třetí osobu ještě s námi.

17 **Jo, díky. A to vědomí já jsem zasnoubený, co to pro vás znamenalo v té době? Kdybyste to**
18 **měl někomu vysvětlit.**

19 Jo, byl to takový hezký pocit a vlastně úplně jiný level od toho, když člověk třeba řekne, že má
20 přítele/přítelkyni. Tak to je takový standart, takové jako nemastné neslané. A bylo dobré,
21 vlastně chodil jsem na ekonomku a my jsme tehdy měli jeden předmět, marketingová
22 komunikace to byla. A já, to bylo asi den dva po zásnubách nebo takhle, a byli jsme tam prostě
23 asi dva kluci a dalších dvacet holek. A... vlastně tam nějak ta učitelka se ptala, mě, jako
24 jediného zrovna kluka na té přednášce o cvíku, s kým jako chodím nakupovat... jako oblečení.
25 A já říkám: „No, tak před rokem jsem chodil jako s mojí holkou, no a teď chodím se
26 snoubenkou.“ (*smích*) A najednou všechny ty holky: „Jééé...“ Se rozplynuly. (*smích*) Takže to
27 byl takový jako... jak to říct... Jako člověk se najednou cítil tak jako že... V tom vztahu má
28 něco navíc. I vlastně když se baví s ostatními lidmi. Takže vlastně jakoby jsem byl tak jako
29 trošku na koni... Nebo jsem se tak jako cítil dobře, že vlastně člověk ten vztah nějak jako
30 posunul i na té, řeknu, i sociální sféře. Řekl bych, že když člověk má tu přítelkyni, to je fajn,
31 ale když člověk řekne, že je zasnoubený, tak je to zase úplně o něčem jiném – i pro ty lidi! A
32 vlastně jsem si pak to i pozoroval, že lidi i k tomu našemu vztahu přistupují najednou úplně

Rozhovor E.12

1 jinak. Třeba i ty kamarádky ve škole, se kterými jsem třeba hodně bavil, tak se ptaly: „Tak co,
2 jak se máte teď po zasnubách? A plánujete svatbu?“, a tohle to. Vlastně fakt najednou to
3 zasnoubení vnímaly úplně jinak a to mě na tom i hodně překvapilo, že opravdu i ti lidé, kteří
4 třeba do kostela vůbec nechodili, tak i v té společnosti to zasnoubení zní jinak, než opravdu
5 chození. Takže to byl takový jakoby... zajímavý pocit z toho srdce, srdce chlapa, že jako jsem
6 udělal něco dalšího a že v něčem se jako odlišuji vlastně od těch ostatních. Že jako v ten
7 moment zase tolik, já nevím, v tom oboru byla jedna holka, která byla vdaná, jinak jakoby
8 nikdo. Že to bylo takové jako, takové zajímavé, hezké. Člověk si tak trošku, nechci říct, hladil
9 ego, ale bylo to takové příjemné. (*úsměv*)

10 **No mě, jak jste teď povídal, napadalo slovo dospělost. A nevím, jestli by to do toho patřilo,
11 nebo jestli je to opravdu jenom moje?**

12 Tak já si myslím, že jsem puberták pořád. (*smích*) A to nevím, no. Asi, asi takhle bych to neřekl,
13 že bych najednou se přehoupl úplně do té dospělosti. Já si třeba pamatuji, že když jsem byl na
14 nějaké přednášce o etiketě, tak se nás tam taky jeden týpek, který o tom věděl úplně všechno,
15 úplně všechno, všechno o té etiketě, tak se nás ptal na otázku, kdy se žena stane jakoby dámou.
16 Tak my jsme jako říkali tohle a támhleto. A on říkal: „No, stane se v ten moment, není to třeba
17 ve dvanácti, v patnácti. Ale stane se v ten moment, kdy se začne podle toho chovat.“ Což mi
18 přišlo hrozně zajímavé. Ted' už nevím, jak je to u chlapa, kdy se stane jakoby tím dospělým
19 nebo tím chlapem, ale tenhle ten moment, ty zasnuby, to určitě u mě nebylo. Nevím ani, jak
20 podle té etikety, jak ta etiketa to bere, to už si nepamatuji, jak to tam bylo. Takže to si myslím,
21 že určitě asi nějak jakoby tu dospělost u mě asi... To asi nebylo, no. To jsem nevnímal.

22 **Vy jste říkal, že se to okolí k vám začalo chovat jinak, tak na čem jiném jste si toho ještě
23 všímal? A byli to jenom ti spolužáci, nebo i jiní lidé?**

24 Já jsem vlastně i v ten moment chodil na brigádu. I na té brigádě se ti lidé na mě začali víc ptát,
25 jako zajímat. A taky to pak do toho začali šťouchat, říkat: „Hele,“ mému kolegovi, taky
26 kamarádovi, který byl taky student, „hele, tak taky do toho praštěte!“ nebo něco takového.
27 Takže vlastně... (*smích*) Jako myslím, že v těch hlavách těch lidí – si taky začali klást otázky,
28 začali o tom přemýšlet a ptát se na všechny možné věci okolo. Takže si myslím, že i v té
29 společnosti to vlastně nějakým způsobem, když člověk tam jako přišel a lidi věděli, že je
30 zasnoubený, tak jim to v té hlavě prostě nějakým způsobem šrotovalo. Jo, že o tom začali
31 přemýšlet, dávali nějaké otázky a určitě nás i jakoby vnímali, ten vztah, trošku jinak. Zase je
32 jasné, že nějak se odlišuje, když to tak řeknu.

Rozhovor E.13

1 **No a jak jste to svoje zasnoubení oznamovali, jak jste to dávali najevo? Ať už v rodině**
2 **nebo právě v tomhle širším okolí?**

3 Tak my jsme to chtěli těm rodičům oznámit sami, takže proto jsem říkal, že jsem přivedl tu
4 moji manželku, tu snoubenku v ten moment, jakoby k nám. Potom další týden nato jsme to byli
5 oznámit vlastně manželky mamince taky. Já jsem koupil kytku pro ní a (*smích*) její reakce
6 nebyla moc hezká. „Eričku, a víš, co teď děláš? Fakt si ji...“ (*smích*) Ona to myslela hezky, ona
7 byla ráda, ale fakt to poznamenala. No, taky vlastně moje manželka je jediná její dcera, takže
8 vlastně má dva kluky další. No a pak tomu tchánovi jsem koupil flašku, tak tam máme whisky,
9 kterou doteďka vždycky si panáčka dáme. A ten to taky vzal moc hezky. Takže těm jsme to
10 nějak chtěli oznámit. A pak jsme to nějak myslím oznamovali dalším lidem okolo. Nebo když
11 jsme věděli, že se to nedostane k těm rodičům, tak jsme to říkali třeba spolužákům. Takže
12 hnedka po zasnoubách, těch normálních, jsem to volal mému nejlepšímu kamarádovi, kterého
13 jsem hnedka požádal o to, aby byl svědek. A pak myslím, že manželka to taky někomu volala.
14 Té jedné kamarádce, myslím. Jo, takže tyhle věci jsme hnedka nějak sdíleli, ale pro tu rodinu,
15 třeba pro ty rodiče jsme to fakt chtěli nějak utajit a říct jim to sami, tak nějak hezky.

16 **Takže bylo důležité, aby ti rodiče se to dozvěděli hezky?**

17 Určitě. Jak říkám, my jsme od začátku našeho vztahu od těch rodičů cítili podporu. Do toho
18 našeho vztahu Takže proto jsme jim to chtěli říct jako takovou radostnou, hezkou věc.

19 **A tatínka, tedy jako tchána teď, jste žádal, nebo jste to opravdu oznamovali? Jak to tam**
20 **probíhalo?**

21 Já jsem mu to nějak říkal, že ho žádám o ruku jeho dcery, s flaškou v ruce a s něčím. Ne, tak
22 jako nějak jsem to řekl, že bych ho chtěl poprosit té jeho dcery. A on říkal: „No tak jo, no...“
23 (*smích*) Není problém, že jako mi ji rád dá, mi pak říkal. (*smích*) Jo, takhle jsem mu to nějak
24 řekl, no. I tu maminku jsem nějak prosil, jestli by mi tu manželku dala. Nebo nějak takhle jsem
25 to formuloval. Víím, že u toho tchána určitě, a u té maminky manželky si myslím, že taky nějak
26 jo.

27 **A jak tedy lidé ve vašem okolí reagovali? Vy jste hodně řekl, že se víc ptali, víc třeba se**
28 **zajímali o vás. Jaké bývaly ty úplně bezprostřední reakce, když jste řekl: „My jsme se**
29 **zasnoubili.“?**

30 Tak třeba ten kamarád, který hnedka první slova byla: „No to si děláš prdel!“ (*smích*) Fakt jako
31 on byl úplně vykulený! Že to si pamatuji takhle na jeho reakci. Pak od těch rodičů, je to třeba

Rozhovor E.14

1 hodně potěšilo. A pak jakoby od těch lidí... Jo, pak taky když jsme to řekli manželky bráchovi
2 nejstaršímu, který vlastně je od ní osm let, tak říká: „Eriku, ta upřímnou soustrast!“ (*smích*) Ale
3 to bylo takové bratrské šprýmování, když to řeknu. Jo, takže spíš takové nadšení. Tyhle
4 momenty si člověk tak vybavuje zpětně, ale spíš jako když jsem to třeba říkal těm spolužákům
5 nebo v tom kolektivu těch lidí, co se takhle hodně... Tak jako byli z toho hodně nadšení. Nebo
6 pak když jsme to ten den oznámili spolubydlící vlastně manželky, která doteď je naše hodně
7 blízká kamarádka, tak taky byla z toho nadšená. Takže takové jako nadšení nebo spíš že nám
8 to i přejí a tak.

9 **A říkám si, co vaši sourozenci? Nevím, jestli jste byl první, kdo se ženil?**

10 Tak já mám starší ségru, která teď jakoby je sama. Taky už bych jí nějakého pořádného chlapa
11 přál, tak ale nemůže pořád narazit. Třeba té mi skrze to trošku bylo líto, že vlastně já, mladší
12 brácha, najednou mám takový vztah, rodinu a ona třeba furt nic. Tak to mi jí třeba bylo i líto a
13 hrozně bych jí už jako někoho přál, nějaké takové zakotvení. Ale teď zase kvůli covidu je to
14 prostě blbý. Takže kdybyste věděla o nějakém super chlapovi, tak dejte vědět. (*smích*)

15 **Dobře. (*smích*)**

16 Ale u ní třeba jako taky mě to překvapilo, že by nám mohla říct: „Vy jste hovada, vy jste blbci.“
17 Ale u ní, jako že řekla: „Jéé, vy jste blázinci, vy jste troubelínci.“ Jako byla to taková hezká
18 pozitivní reakce. I od těch dalších, tak jsem ze čtyř, tak i od těch dalších dvou sourozenců jakoby
19 takové nadšení a že je to hezké, že nám to přejí.

20 **A byl jste tedy první, kdo se ženil z těch sourozenců?**

21 Jo, z mých sourozenců jo, byl jsem první. Jo, jsem druhý, takže byl jsem první v tomhle. Pak
22 mám ještě dva další mladší. Spíš jako u té starší ségry, jsem říkal, že mě to trošku mrzelo nebo
23 bylo mi jí líto, že mladší brácha už se takhle jakoby, vztah má vyřešený, a že ona třeba ještě
24 jakoby nic. Když to řeknu.

25 **A znamená to, že jste třeba víc přemýšlel, jak jí to říct?**

26 No, teď už... Já myslím, že jsme jí to jako nějak řekli... Ona přijela k rodičům, my jsme tam
27 byli na víkend... Asi možná tam něco takového bylo, jak to nějak jako oznámit. Nebo možná
28 jsme se trošku báli její reakce. Že nám bude říkat, že jsme úplní troubové nebo takhle. Ale
29 nakonec... Asi jo, asi možná trošku to tam bylo – jak jí to říct, kdy to říct a takhle. Ale pak
30 myslím, že to bylo takové spontánní. Že když přijela, tak jsme jí to asi hnedka po dvaceti

Rozhovor E.15

1 minutách řekli. Poměrně jako hnedka, že nějak jsme nad tím úplně nešpekulovali. Ale asi tyhle
2 otázečky tam trochu byly, no.

3 **My jsme se před chvílí bavili o tom, jak se měnilo to chování okolí k vám. Změnilo se něco**
4 **pro vás? Ať už pro vás samotného po tom zasnoubení nebo jste vnímal nějaké změny**
5 **v tom vztahu vašem, mezi vámi a snoubenkou?**

6 Jo, tak myslím si, že manželka, nebo snoubenka, byla z toho taková hodně nadšená, jí se to fakt
7 jako líbilo. Teďka si to fakt hodně užívala těch, řeknu jakoby, plácnu, čtrnáct dnů. Takže jakoby
8 s kamarádkami se o tom bavila, byla z toho taková nadšená, fotila se s prstýnkem a takhle. My
9 jsme pak vlastně udělali i oznámení jako o zasnubách. Že jsme pak poslali i takovou fotku
10 prarodičům, věděli jsme, že se nějakou dobu neuvidíme, tak jsme to i poslali takhle poštou.
11 Třeba taky takový zajímavý moment jsme takhle udělali. Víím, že lidi třeba tohle jakoby vůbec
12 nedělají, nás to nějak napadlo. Jsme takhle nějak napsali, že jsme se v tenhle ten datum chytli
13 za ruce a rozhodli se k tomu, že budeme kráčet spolu životem. Tak to jsme nějak, to tam bylo
14 na tom. No a jinak, jestli ještě mě nějak to změnilo... Tak asi si myslím, bylo takové to
15 čtrnáctidenní nadšení, si myslím. Tak to bylo takový, takový lepší pocit. A pak zase že se možná
16 ten vztah trošku vrátil do starých kolejí. Ale zase jakoby – asi jo, vztahově, ale zase přišly nové
17 věci, které člověk řešil. Svatba, potom kde budeme bydlet a tak dále. Já jsem do toho tak nějak
18 myslím uvažoval o Erasmu, měl jsem půlku věcí zařízených a pak jsem, díky tomu, že manželka
19 by tady zůstala v ten moment, asi tři čtyři měsíce, tak jsem pak nějak to dokonce odpískal. Já
20 jsem vlastně nakonec kvůli ní na ten Erasmus neodjel. To může být vlastně taky zajímavá věc
21 k diskuzi. Nějak člověk se vztáhl k té svatbě a vlastně k tomu společnému životu a občas jsem
22 si uvědomoval, že najednou už nejsem to... Vlastně... Vlastně tam asi přechod k té dospělosti
23 pomalinku nastával tím, že se člověk vlastně bude muset opravdu sám o sebe postarat. Tak asi
24 ty věci tam pomalinku nějakým způsobem... přicházely. Že člověk nějaké úspory měl, ale furt
25 třeba rodiče, když jsem studoval, tak mi posílali nějaké peníze. Takže pak tam člověk třeba
26 uvažoval o tom, že vlastně bude muset mít tu práci a starat se pouze o sebe. S manželkou jsme
27 si vlastně řekli, že až bude svatba, tak si od rodičů nevezmeme ani korunu na nějaké to své
28 živobytí. Taky po té svatbě jsme, já nevím, nějaké tři měsíce žili z manželky příjmu nebo
29 z nějakých úspor potom, než jsem si našel já práci. Jo, asi tyhle věci pomalinku naskakovaly.
30 Taková ta zodpovědnost, kdybychom to shrnuli jedním slovem. Že člověk vlastně sice ví, že
31 má vždycky – protože já mám skvělé rodiče, oba máme skvělé rodiče – že nějaká krytá záda
32 tam prostě máme, ale jako že člověk se chce starat sám o sebe, takže... Bude si muset zařizovat
33 ten byt, bude muset na něj být víc věcí napsáno a to, co třeba neřešil, já nevím, plácnu,

Rozhovor E.16

1 plynoměr, elektroměr, opravy a tak dále, tak za chvíli prostě bude na něm všechno. A opravdu
2 to bude muset nějak jako řídit, takže taky jsem nevěděl, co s autem, takže taky se budu muset
3 naučit honit tyhle věci, protože já jsem na ruce neschopnej. Tak jsem se možná trošku obával
4 nebo spíš jsem byl líný možná, i si všechny tyhle věci hledat a ptát se a řešit. Jo, asi takhle
5 postupně člověk do té zodpovědnosti... vlastně nějakým způsobem kráčel, si myslím, příměji,
6 než třeba ti lidé, kteří ten vztah tak jakoby posunutý nemají. Co vlastně takhle třeba jakoby
7 neuvažují, nebo... Jo, je pravda že vlastně ty zásnuby člověka, tím že to i směřoval k té svatbě,
8 tak nějakým způsobem ho to posunulo i v tom přemýšlení o tom zajištění do budoucna, té
9 rodiny a k tomu osamostatnění. Asi takhle bych to řekl.

10 **Já jsem si říkala, jestli to zasnoubení pro vás bylo přípravou na svatbu – nebo možná ne**
11 **přímo jenom na svatbu, ale i na to manželství? Jestli jste to takhle vnímal, že se**
12 **připravujete, během toho zasnoubení?**

13 Když zase řeknu přímo ty zásnuby jako ty církevní nebo ty standartní, tak v ten moment jsem
14 asi o tom takhle nepřemýšlel. Spíš až jakoby potom, co člověk začal plánovat tu svatbu a ty
15 další věci, které... bydlení a tak dál. Tak spíš až v ten moment si to člověk začal víc
16 uvědomovat, tu zodpovědnost. Ale v ten moment spíš si člověk ještě řekl: tak se teďka
17 zasnoubíme, tak se třeba vezmeme za rok, takže poměrně času je dost. Takže asi spíš si myslím,
18 že člověk o tom zase až tak o tom v ten moment asi neuvažoval, že najednou teď se zasnoubíme
19 a najednou mi to změní celý život. To určitě ne. To určitě jsem si teda ne...

20 **A v tom období, když to nevezmeme jenom na ten obřad, ale na to celé období od zásnub**
21 **někdy do svatby? Tak vnímal jste to? Já bych to opravdu nebrala jenom na tu svatbu, ale**
22 **na to manželství, jestli je to příprava k manželství pro vás.**

23 Jo, určitě. Určitě. Jo, myslím si, že jo. My jsme pak i chodili na přípravu na manželství, taky.
24 Takže nějakým způsobem to období určitě bylo k té přípravě.

25 **A přípravě na co? Já vím, že jsem řekla na manželství, ale pod tím si každý představí něco**
26 **jiného, že se připravuje na manželství. Tak na co byste se vlastně připravoval vy?**

27 *(přemýšlí)* Jo, tak... Tak to si myslím, že určitě na to soužití. Na tu svatbu. Pak na ten život,
28 který bude dál pokračovat. Takže i... no, jakoby na ten život a na ten náš vztah vlastně, ten
29 vztah určitě taky. I na to naše soužití jakoby manželské, vlastně na ten vztah člověk se taky
30 připravoval. A jak jste říkala, nevím, jak to jinak nazvat, na to manželství, na to soužití muže a
31 ženy. Jak to jinak nazvat.

Rozhovor E.17

1 **Jasně.**

2 Jo, takže určitě to byla příprava vlastně taková komplexní na x těchle těch dalších věcí. Příprava
3 i jakoby na rodinu, protože musel si říct i člověk, k čemu rodiny jsou, uvažoval, jestli chce mít
4 rodinu nebo ne. Jo, takže určitě...

5 **Vy jste teda říkal, že jste chodili na předmanželskou přípravu. A je teď s odstupem**
6 **několika let, dvou necelých, je něco, co vám zůstalo v hlavě, nějaké téma, co si nesete? Co**
7 **pro vás bylo nějak nosné?**

8 Tak třeba ten pár, co nás připravoval, tak vlastně jsme ho taky poznali víc a teď taky je pro nás
9 trošku vzorem, takový jako příjemný, normální pár. Tak, jak člověk by to chtěl mít nastavené
10 třeba ty hodnoty, tu víru. Tak jako to si myslím, zase když to řeknu ze široka, asi v nás v obou
11 zůstalo. A když jsem z toho nějakým způsobem vytáhl... nějaké z toho... tak my jsme měli pět
12 šest sezení. Tak teď by si člověk asi musel nějak zopakovat všechno, co se tam probíralo. Říkám
13 si teď, když s vámi jsem, tak nějaká úplně myšlenka. Jo, tak vždycky s tou partnerkou jsme se
14 o tom bavili, jako o čem jsme si povídali a pak jsme to rozebírali. Takže určitě jako... Něco
15 tam jako bylo, něco, co určitě z té přípravy v nás zůstává. Možná, kdyby člověk o tom začal
16 třeba přemýšlet víc nebo měl na to čas, tak třeba by si na nějaké konkrétní věci vzpomněl. Ale
17 asi takhle, myslím si, co mě napadá jako první, tak že nějaké ty hodnoty toho páru a tak jako že
18 jsme viděli, jak žijí a že se nám to tak jakoby líbilo. A pak třeba moji rodiče jsou v něčem
19 třeba... radikálnější nebo víc jako konzervativnější, když to řeknu. Tak třeba tamten pár nám
20 nějakým způsobem možná otevřel v něčem oči nebo nějak se člověk bavil o nějakých tématech,
21 která třeba někdo zase někdo řekne, že zas tak úplně ne...

22 **No, a když se teď na to díváte s odstupem, pomohlo vám to opravdu v té přípravě na**
23 **manželství tak, jak ho teď žijete? To, co jste tam probírali?**

24 Já si myslím, že jo. Člověk tam třeba otevřel témata, která třeba otevřel minimálně nebo třeba
25 na povrchu. Takže určitě tím, že se tam člověk s těmi lidmi nějaký čas seděl a povídal, tak určitě
26 mu to tam v hlavě šrotovalo a určitě to byla jako příprava nebo nějaká... jak to říct. Rozhodně
27 jako příprava vlastně na to manželství a na ten život, a že jo, v té přípravě se řešil, já nevím,
28 vztah s tím partnerem, nějakou komunikaci, řešil tam nějaké finance, řešil tam vztah s Bohem,
29 řešil tam rodinu, řešil tam sexualitu a všechny tyhle věci. Takže určitě to smysl mělo a my jsme
30 si říkali, že klidně bychom to vzali znova a i dalším párům to třeba i doporučovali, tuhle
31 přípravu.

Rozhovor E.18

1 **Jo, díky. My jsme se trošičku dotkli toho závazku, vy jste o něm trochu mluvil.**

2 Hm.

3 **Já si představuji, že od těch zasnub se otvírá nějaká doba, která - částečně už to je závazek,**
4 **ty zasnuby, a zároveň je to příprava na závazek manželský. Vnímal vy jste to takhle, že**
5 **by to byla příprava na závazek? Byl v tom pro vás závazek v něčem?**

6 (*přemýšlí*) Já nevím, možná jsem jak říkal na začátku...

7 **Hm, trošku jste to nakousnul...**

8 Tak asi jakoby, jak jsem řekl asi dvakrát nebo třikrát, tak ten vztah byl takový hezký. Já jsem i
9 manželce nějak říkal, že si ji chci, jakoby zasnoubit se s ní v momentě takovém, kdy, přesně,
10 aby nebyla krize. Jo, že někdo se třeba zasnoubí kvůli tomu, že ten vztah nějakým způsobem
11 chce nakopnout nebo ho jakoby prostě nějak zachraňovat nebo tak dále, nějaký impulz do něj
12 vnést. Takže já jsem jí jasně řekl: „Ale já se chci zasnoubit v ten moment, kdy je všechno
13 v pohodě a nepotřebuji ten vztah nějak jako posunovat dál.“ Takže tenhle, vím, že jsem jí to
14 takhle dvakrát třikrát na férovku řekl. Že třeba opravdu znám i nějaké páry, které – taky mi to
15 říkala jedna kamarádka, že třeba byla hrozně dlouho se svým přítelem a prostě mu řekla: „Buď
16 si mě vezmeš, nebo game over.“ Tak on si ji nakonec vzal. Tak přesně jsem tady do té fáze
17 nikdy nechtěl dojít, že by člověk s někým pět let chodil a pak teda, že se teda zasnoubí, aby ten
18 vztah nějak udržel. Takže opravdu jsem to měl nastavené tak, že když bude všechno v pohodě,
19 super, budeme spolu spokojení, tak se zasnoubíme v nějaký normální moment (*smích*). Takže
20 pro mě asi ty zasnuby ani nějaký závazek... jsem tam neměl. Myslím, že úplně bych v ten
21 moment, tak teď jsem zasnoubený, a teď holt jako... musím šlapat o dvě stě procent víc. To
22 asi... jsem třeba ani nijak neměl.

23 **Já si říkám, pojďme si říct, abychom věděli, o čem mluvíme – co je pro vás ten závazek**
24 **v partnerství? Jak byste ho popsal, jak byste ho vysvětlil nějak jednoduše?**

25 Závazek v partnerství? To je vlastně, ono je to v tom manželském slibu. Člověk slibuje tu lásku,
26 úctu, věrnost, že druhého neopustí, že s ním bude až do smrti. A to nějak, jako my jsme se o
27 tom bavili v průběhu toho vztahu pořád. Takže samozřejmě, když to řeknu jednoduše, já můžu
28 jako z toho lidského hlediska, jako můžu kdykoli odejít, že jo. Teď jako od manželky. Takže
29 vlastně ten... Ale jako samozřejmě člověk když má nějakou tu duchovní úroveň a má toho
30 člověka rád, tak vlastně o tom nepřemýšlí, že by odešel. Takže jako... je pravda, že tam nějaký
31 závazek je, ale když bych jako... mi ruplo v hlavě, tak jako můžu odejít jako kdykoli na druhou

Rozhovor E.19

1 stranu. Člověk nějak ten majetek vypořádá, a když to řeknu, v dnešní společnosti to není
2 problém se rozejít, že jo. Lidi se rozvádějí po půl roce nebo takhle. Takže zase i možná tady
3 z toho... Samozřejmě jakoby závazek to je, že člověk... třeba řeknu... Jako samozřejmě člověk
4 to tam v té hlavě měl z toho duchovního nebo co třeba rodiče vštěpovali, že vlastně s tím
5 člověkem bude fakt celý život. Že to je nějakým způsobem svazující, to určitě jo. Takže jako
6 to manželství vlastně jako... člověk se na to připravoval v průběhu celého toho vztahu... Na
7 ten jako... No, asi jakoby ten závazek vnímal na té duchovní úrovni, ale když to řeknu, na té
8 společenské to rozvázat můžu vlastně vždycky. Já nevím, jestli to popisuji nějak dobře, ale
9 opravdu k tomu partnerovi, kterému jsem něco slíbil, tak to závazek prostě je. Takže spíš...
10 *(přemýšlí)* Jo, jedna úroveň je opravdu ta duchovní, pak ten partner, takže vlastně oproti té
11 duchovní, nějaké autoritě a té manželce, tak ten závazek tam opravdu je. A když bych řešil
12 nějaké ty věci okolo, společenské, tak tam to třeba úplně jako závazek nevidím, protože se
13 z toho člověk může vykroutit. A teď samozřejmě když člověk má to dítě, tak vlastně ten
14 závazek je ještě o to větší, protože člověk nějakým způsobem vidí ty dopady, když jsou lidé
15 rozvedení a tak dál. Taky kolega v práci se rozváděl... a taky jeho manželka, byli v jedné práci,
16 a ta manželka prostě po osmi letech tam v té práci s tam s tím sekla, že prostě s ním nechtěla
17 být. A drbárna tam byla a tak dále. Takže zase, jo, nějaké nějaké takové konsekvence to má
18 taky. *(přemýšlí)* Ale nějak, neumím to asi úplně vyjádřit, no. *(smích)* No, nebo nevím jako v
19 čem... No, zkuste možná nějak líp nadnést nebo... *(smích)*

20 **No, mě teď napadá, jenom abych si ověřila, že vám rozumím – opravdu to když tak**
21 **odmítněte. Jak jste to říkal, jestli by to nemohl být nějaký slib? Vůči tomu, jak vy jste**
22 **říkal, duchovní rovině, vůči Bohu, pak vůči tomu partnerovi – že ten závazek by byl**
23 **nějakým slibem vlastně?**

24 Teď jsem vám špatně rozuměl, to bylo trošku...

25 **Jo, jo. Tak, jak jste mluvil o té duchovní rovině a o té osobní rovině –**

26 Ano.

27 **- kde to pro vás je nějaký závazek. Tak mě napadalo, jestli by se to slovo závazek nedalo**
28 **nahradit slovem slib. Že někomu něco –**

29 Něco slíbím.

30 **Hm, hm.**

Rozhovor E.20

1 Asi možná, asi jo. Asi i jo... Asi jo. Víte co, jakoby (*přemýšlí*). Já jsem měl účetnictví, takže
2 jakoby závazek, že někomu něco dlužím. Takže tady mi to úplně nezní. (*smích*)

3 **Jasně, jasně, jasně!**

4 Takže asi spíš jako – jo. Asi... Člověk se jako zavazuje k tomu, že se bude o toho partnera
5 starat, že jo, bude s ním sdílet všechny ty věci a tak dále. Takže určitě jako dal mu slib a nějakým
6 způsobem ten závazek. A to slovo závazek tam jakoby... je taky, no. Takže asi oboje dvoje
7 (*smích*) tam nějakým způsobem je, určitě je. (*smích*)

8 **Jo, já kdybych si trochu pomohla tou teorií k psychologii závazku –**

9 Ano?

10 **- tak ta mluví o tom, že ten závazek na jedné straně je to, že já chci, nějaká oddanost moje.**
11 **A na druhé straně je to nějaká povinnost nebo nějaké donucení – já musím, protože jsem**
12 **něco... Tak říkáte třeba s tím dítětem – najednou si uvědomuji ty konsekvence, takže i**
13 **kvůli tomu dítěti já to chci. Nebo si myslím, že bych to měla, měla vydržet. Tak... přijde**
14 **mi, že trošku o tom taky mluvíte, že v tom je jednak ta povinnost a je v tom i to, čemu**
15 **jsme říkali slib. Nevím, jestli pak by to pro vás bylo...**

16 Teď mě taky třeba napadá, že vlastně... nějaký... když jsem nějak... měl svoje, když jsem třeba
17 o tom před tou svatbou přemýšlel, nebo když třeba člověk byl sám, že o tom taky nějakým
18 jakoby... co do budoucna. Tak člověk cítil taky nějaký závazek vůči té společnosti, že by třeba
19 chtěl předat tady život dál. Takže asi závazek tam taky vlastně nějaký byl. Nebo že nechce být
20 jednou v důchodu sám, že chce taky, aby někdo se o něj postaral. Takže určitě tohle, tenhle
21 závazek, jak říkáte, že jo ... Asi taky možná tam to, že, nechci říct, že přímo musím si někoho
22 najít, abych takhle neskončil, ale že by bylo fajn, abych... Jo, asi nebylo by tam přímo musím,
23 ale jako nechci třeba takhle skončit někde sám. Jo, když třeba taky máme příbuzné, kterým je
24 šedesát, a jsou prostě sami. Nebo mají třeba peníze a mají všechno, ale nemají třeba děti, nemají
25 rodinu. Když jim umřeli rodiče, tak jsou teď sami. Takže člověk jako věděl, že takhle nějakým
26 způsobem nechce třeba skončit. Nebo že asi je tam nějaký ten vlastní... potřeba, egoismus tam
27 nějaký byl. Jo, a taky potřeba vracet... Jo, tak asi i nějak něco té společnosti taky vracet, protože
28 že jo, ta společnost se o člověka furt stará, já nevím, člověk chodí k doktorům. Taky nějakým
29 způsobem by chtěl... Taky chci nějak vydělávat, abych té společnosti to vracel, něco té
30 společnosti přinášet. A tak dále. Nejsem úplně nějaký člověk, který umí evangelizovat a takhle,
31 prostě mně to nejde (*smích*). Ale tak to člověk vždycky slýchává, že by měl předat tu víru dál,

Rozhovor E.21

1 což já prostě neumím. Fakt. (*smích*) Takže taky jako nějaká další věc, která tam někde možná
2 v té hloubi taky je.

3 **No, a když vezmeme ty zasnuby – teď přemýšlím, jestli se budeme bavit o slově slib nebo**
4 **o slově závazek. Já to možná zkusím s tím slibem...**

5 To jsou pak asi dvě odlišné věci, když o těch obou přemýšlím, no. Ten slib i závazek, opravdu
6 odlišné dvě věci, no.

7 **Hm, hm. No, já zkusím teď ten slib a uvidíme, kam nás to povede. Říkám si, co jste těmi**
8 **zásnubami vlastně slíbil té svojí partnerce?**

9 (*přemýšlí*) Těmi zasnubami. Tak jakoby nevím, jestli slíbil, ale spíš jsem jí dal najevo, že o ni
10 opravdu stojím. Že s ní jako chci v tom životě dál pokračovat. Jo, a asi... Teď přemýšlím, že
11 člověk slíbil až jako přes ten manželský slib.

12 **Jo, aha, že to patří k manželství, slib. Hm.**

13 Ale asi při těch zasnubách nevím, jestli jsem jí teda přímo jako něco sliboval, no. Vlastně jako
14 bych neřekl, že bych jí nasliboval hory doly nebo. Já teď nevím, jestli v těch obřadech tam byly
15 nějaké...

16 **Ne, nejsou tam.**

17 Tam vlastně nebyly nějaké formule, že bych řekl... Prosím?

18 **Že tam nejsou.**

19 Není tam napsané, že slibuji, že si tě vezmu? (*smích*) Myslím, že asi, tak těch k zasnubám...
20 myslím, asi ne.

21 **Hm, hm. Já se spíš ptám na nějaký váš vnitřní pocit. Nebo váš vnitřní postoj. Teď ti slibuji,**
22 **že... Ale třeba tam nic nebylo, já nevím.**

23 Hm. (*přemýšlí*) Přemýšlím... (*dlouhé ticho*) Já nevím, asi slib tam, opravdu jak říkám... Jako
24 slib... Já nevím, jak jsem to řekl před tím, no. Že nějakým způsobem jsem jí dal najevo, že
25 opravdu mám zájem, že se mi líbí, že se mi líbí její chování, že si dokážu představit s ní jít ten
26 společný život. Že i vím, že se dokáže postarat o rodinu a tak dále. Ale že bych jí jako slíbil:
27 „Hele, jako...“ Jestli možná jí člověk přislíbil to manželství, asi by se dalo říct.

28 **Aha, aha.**

Rozhovor E.22

1 Asi možná jo. Ale když bych měl jako jasně říct, exaktně: tohle to ti slibuji; to asi tam opravdu
2 nebylo.

3 **Aha, super, já vám děkuji za to rozlišení! A říkám si, že ten slib opravdu patří do**
4 **manželství, to je pravda. Je to pro mě hodně důležité, co teď říkáte. Že ta slovíčka jsou**
5 **opravdu důležitá, jak se to pojmenuje.**

6 Asi takhle no. Já v ten moment jsem byl furt svobodný volit, všechno v pohodě. (*smích*) Myslím
7 si, že tam opravdu jako slib... Jako jestli tam člověk měl nějakou povinnost...? Jo, asi potom
8 na základě pak těch zasnub tam byla ta povinnost dát dokupy tu svatbu. To asi si myslím, že
9 z toho vyplynula. A povinnost se bavit o dalších věcech, bydlení a tak dále. To tam... Ale slib
10 ... slib asi opravdu ne, když o tom přemýšlím.

11 **Dobré, dobré, nechme to slovo být. Můžeme si říct, že patří k manželství a pro mě je to**
12 **super informace. No, ale zeptám se ale ještě trochu jinak – co si myslíte, že vám těmi**
13 **zásnubami řekla vaše partnerka? Kdybyste se trochu vžil do její kůže, co ona vám sdělila?**

14 (*přemýšlí*) Já nevím. Jak říkám, u ní tyhle náznaky, že se mnou chce být, jsem cítil průběžně.
15 Takže spíš jakoby pro ni to bylo takové ... Jako takové zase potvrzení, že mě jako fakt má ráda.
16 Mohla mi klidně říct: „Hele, ještě počkáme půl roku nebo rok nebo to...“ Asi klidně mohla.
17 Ale nějaké jakoby potvrzení. To, že se mnou chce ten život strávit, se mnou chce nést všechny
18 možné ty hezké věci i třeba ty, co nejsou hezké. Což vlastně mi potvrdila i během, vlastně po
19 těch zasnubách, že třeba mě taky mohla kopnout do zadku, nebo já jsem byl i docela dost vážně
20 nemocný. Jsem byl, to bylo asi pak v listopadu, což je nějakých, řeknu, sedm měsíců před
21 svatbou. A já jsem jí náferovku řekl: „Hele... ty jo... kdybys fakt jako chtěla se se mnou rozejít
22 a najít si někoho stoprocentně zdravého...“, řeknu (*odkašlání*). Tak jako jsem jí dal tuhle volbu
23 a ona mi dala najevo, že jako fakt ten život se mnou chce nést, i kdyby třeba, nevím, za deset
24 let by se něco projevilo nebo takhle, když to řeknu. Jo, takže pro mě i ty zasnuby byly i
25 potvrzení, a vlastně posléze se mi i vlastně – to byl takový ten moment, kdy vlastně jsem si
26 řekl: Aha, tak fakt mě jako má ráda. Jako úplně to bylo takové TOP. Tenhle ten jako moment,
27 kdy jsem jí jako řekl – že jako nějaké věci se mnou takhle nesla. Takže vlastně úplně mi bylo
28 jasné, teda fakt se mnou chce být. Takže vlastně to bylo ještě možná jako... větší potvrzení než
29 ty zasnuby, řeknu vlastně.

30 **Já o tom zrovna uvažuji, že možná tím... tím potvrzením možná opravdu bylo něco jiného.**
31 **Že ty zasnuby nebyly až tak významné, jako spíš jiné věci, které pak přišly.**

Rozhovor E.23

1 Jo, jako pro mě... Z její strany třeba jsem vnímal, že to bylo hodně takové to, nechci říct filmové,
2 ale takové to holčičí, že jako opravdu jsem jí měl požádat o ruku, že to tam úplně vidí, jak muž
3 poklekne a že to prostě k tomu vztahu patří. Tak to si myslím, že u ní bylo tohleto. A pak
4 následně to, že nějaká naděje v budování společného domova, budování rodiny, protože vlastně
5 moje manželka je speciální pedagožka, takže taky má nějakým způsobem pod kůží tu rodinu.
6 Takže to tak jakoby bylo dlouho, že jsem nedával jakoby najevo, že jsem ten, se kterým ona
7 jako opravdu si chce plnit ty svoje sny. (*úsměv*) Takže asi takhle ...

8 **Hm, hm. To je pro mě zajímavá věc, že vám tam opravdu přineslo něco jiného ta nemoc.**
9 **A teď si říkám, jestli (*smích*) tam bychom ten závazek našli? Ale možná s ní. Možná tam**
10 **by se to nějak projevilo, že jste prošli nějakou zkouškou a možná si něco jako... A v dobré**
11 **závazek, ne v tom, že teď tedy jsme k sobě připoutaní na věky.**

12 Nevím, nevím, no, jestli to byl úplně přímo závazek...

13 **Možná ne, možná ne.**

14 Asi, asi furt si myslím, že ten vztah byl furt otevřený. Asi... Ale jako pro mě to byl třeba
15 důležitý moment, ale... třeba jakoby ta nemoc. Ale zase určitě jako závazek to neberu, že jako
16 teďka ji mám úplně stoprocentně jistou nebo takhle. To asi, asi ne. Jo to se, furt si...

17 **Hm, hm.**

18 Jo, to byl takový jako zajímavý moment v tom vztah. Ale i kdyby ta nemoc nepřišla, tak jako
19 si myslím, že by to k té svatbě taky určitě směřovalo taky. Ale zase byl to asi nějaký jiný rozměr,
20 který třeba ty jiné páry jako nemají. Jo, třeba když člověk nějakou takovou nemoc dostane, já
21 nevím, po čtyřiceti letech manželství, tak je to úplně jiné, než když ji dostane takhle jako mladý.
22 V tom manželství už je jasné, že člověk se musí fakt jako o toho druhého postarat, že jako fakt
23 se na něj nemůže vykašlat. Ale tady to bylo nějak, no... (*úsměv*)

24 **Jo, každopádně k tomu manželství jste tedy nějak došli i přes tuhle zkoušku.**

25 Jo, určitě, i kdyby nebyla, tak si myslím, že k tomu manželství dojdeme stejným způsobem.
26 Myslím si, že ani nějak, jak to říct, ta nemoc nás úplně nijak psychicky neovlivnila. Nebo jako,
27 to jsme měli všechno jasně dané. Spíš že jako manželka do budoucna plánuje, že já nevím, co
28 se týká třeba financí, že člověk si nechce vzít, já nevím, třeba půjčku, kdyby třeba něco přišlo
29 v budoucnu, tak takhle. Nebo spíš to jsou jako jiné důvody, nebo tak. Třeba člověk uvažoval,
30 jestli bude moct mít děti nebo ne a tak. Ale to jsou spíš jako jiné věci. Ale co se týká toho
31 manželství, tak opravdu to tam nehrálo roli nijak.

Rozhovor E.24

1 **Dobře. Když se bavíme o tom závazku a – pokud ho budeme brát hodně široce a ve všech**
2 **těch významech, které my jsme tady pojmenovali, tak myslíte, že to nějak formovala vaše**
3 **víra nebo to vaše křesťanské zázemí?**

4 Já si myslím, že určitě jo, že určitě jo. Já když vezmu třeba rodiče, tak ti vždycky nám jako
5 říkali, že by bylo fajn mít nějakého fakt dobrého partnera a nějak ten život křesťanský zase
6 předat dál těm svým dětem. Ale jako taky nám říkali, že by bylo fajn, aby člověk měl jako
7 nějaké poslání nebo nějaký smysl života. Takže určitě jakoby... Vůbec nechci říct, že člověk
8 by do toho manželství byl tlačенý. Ale určitě tam tyhle náznaky od té rodiny byly. Že i třeba
9 člověk to na těch rodičích viděl, že třeba nějakým způsobem jsou v tom manželství šťastní. I
10 jakoby ta víra nějakým způsobem... Nevím, kdybych byl nevěřící, tak třeba by taky člověk
11 nějakým způsobem k té svatbě... pak by to bral třeba jako papír. A vůbec by k ní třeba jako
12 nesměřoval. Nebo nevím, nevím, těžko jako říct. Ale určitě ta víra v tom hrála nějakou takovou
13 roli. Jako mnohem větší, než...

14 **No a šel byste do toho znovu, do toho zasnoubení?**

15 Jako kdyby třeba mi manželka umřela a já si měl najít někoho jiného? (*smích*)

16 **Ne, ne, čistě hypoteticky. To mě vůbec nenapadlo, tahle možnost!**

17 (*Smích*) Jo, já si myslím, že určitě jo. Že to nějaký význam určitě má, no. Jak říkám, pro moji
18 osobu, pro tu partnerku to mělo určitě význam. Pro ty naše rodiny, pro tu společnost. Určitě
19 jako to byly velmi příjemné věci, které, jak jsme se bavili, člověka ani tolik nesvazovaly.
20 (*smích*) Takže určitě jo.

21 **Super, já vám děkuji. Je tam něco ještě, co bych podle vás měla oslovit a neoslovila jsem**
22 **to, nějaké téma, něco důležitého? Nebo že jsem třeba něco nepochopila?**

23 Já nevím, no. Asi... Asi mě nic nenapadá. Já si myslím, že by člověka nenapadlo, že se budeme
24 bavit o tolika věcech. Asi teď jsem úplně nějak... že to bylo dobré. (*smích*)

25 **Já vám moc děkuji, děkuji za váš čas, za vaši otevřenost a ochotu si o tom se mnou povídat.**
26 **A za pomoc, pro mě je to velká pomoc.**

27 Vůbec není zač, pro mě je to maličkost. (*smích*)

Příloha F:

Rozhovor F – Flora

Rozhovor F.1

1 **V diplomové práci zabývám zásnubami a obdobím zasnoubení obecně. Všimla jsem si, že**
2 **máte prstýnek, takže už jste vdaná?**

3 Ano.

4 **Takže to zásnubní období už máte za sebou. Ale já bych vás chtěla poprosit, abyste se do**
5 **toho období vrátila a bavily bychom se o něm. Úplně nejdřív bych vás ale chtěla poprosit**
6 **o pár informací o vás a o vašem vztahu. Jak dlouho jste spolu?**

7 Jo, takže my jsme se – no, úplně jsme se seznámili, když nám bylo asi patnáct. Tak to jako ještě
8 dlouho, dlouho nic. Pak jsme se tak nějak znova potkali před, počkejte, tři a půl... Tři a půl
9 roku je to vlastně teprve, co jsme jakoby vůbec spolu. A rok potom, co jsme se spolu začali
10 chodit, jsme se zasnoubili a půl roku na to byla svatba. Takže to pak bylo takové šup šup, možná
11 i tím, jak už jsme se znali dlouho. No, teďka bydlíme... Nebo ta současná situace vás i zajímá?

12 **Můžete říct...**

13 No, máme tu jednu holčičku, ta se nám docela krátce po svatbě povedla. Bydlíme v takovém
14 malém městečku. Manžel má zahradnictví, já jsem teda na mateřské. Jinak vystudovanou mám
15 speciální pedagogiku, pracovala jsem chvíli jenom v takové škole speciální. Tam tedy není
16 moc zaměření, ale já jsem tedy pracovala na základní škole speciální pro děti s postižením. No,
17 tak nevím, ještě co by vás zajímalo?

18 **Děkuji. Ještě mě napadá, jestli jste spolu žili před zasnoubením nebo před svatbou?**

19 Ne, ne.

20 **Takže až po svatbě jste se nějak sestěhovali?**

21 Tak, až po svatbě, jo jo.

22 **A já jsem říkala, že se budeme bavit o těch zásnubách. Ale představuji si, že ještě než**
23 **dojde k těm církevním zásnubám, tak musí dojít k nějaké domluvě mezi těmi partnery,**
24 **jako k žádosti o ruku nebo k něčemu takovému. Tak jak jste to měli vy?**

25 Jo. No to jsme měli hrozně krásný! (*úsměv*) No, manžel je takový romantik. A já jsem to věděla
26 a já zase hrozně ráda tu romantiku přijímám. My jsme opravdu měli takové jako jak je to
27 v takových těch filmech, co u toho člověk brečí, jo. (*smích*) My máme – takhle, my jsme se
28 ještě úplně seznámili přes Chaloupky, salesiánské Chaloupky, to jsou jako tábory, kam jsme
29 jezdili nejdřív jako účastníci, pak i jako vedoucí. Takže takhle my se známe. A to se, tedy mimo

Rozhovor F.2

1 jiné, jezdí i na takovou chalupu uprostřed ničeho, kterou my, teda nezávisle na sobě máme oba
2 hrozně rádi.

3 **Ovčín?**

4 Prosím?

5 **Ovčín, nebo jiná?**

6 Ne, ne, Spáleniště.

7 **Tak já znám jinou, tak to nic. (smích)**

8 (smích) No, a protože ona ta chalupa prostě patřila nějakému člověku, který se o to nemohl,
9 nebo nechtěl – no, spíš nemohl, starat, tak se manžel s pár nadšenci domluvil, že to spravuje. A
10 v podstatě že tam máme velký vztah, prostě k tomu místu. No, my jsme tam jako jezdili. A
11 jednou jsme tam přijeli a on to měl tak jako naplánované, večeri a... Já jsem si ale myslěla, že
12 je to jako k prvnímu výročí. Jo, fakt jsem, nějak jsem to ještě nečekala, že bychom se brali.
13 Nebo žádali takhle. (smích) No a pak večer, tam máme – je tam ještě taková obrovská stará lípa,
14 tak k ní jsme šli, kde už byli nějaké takové jako svíčky... No, fakt romantika (úsměv). Já jsem
15 ještě měla zavázané oči, no. A všichni se mě ptají, všichni se mě ptají: „No tak to už jsi musela
16 čekat!“ Ale já jsem to fakt nečekala, protože on takové věci dělá normálně. Nebo, jo, běžně
17 prostě: „Přijď za mnou a tam uvidíš oheň...“ Jako no, jo, jako z těch táborů asi jsme zblblí. Ale
18 tak líbí se nám to. (smích) No, a tam už byly jako svíčky a on pak přede mnou klečel a ještě byl
19 s kamarádem dohodnutý na ohňostroj a tak. Takže fakt jako z filmu. (smích) No, takže my jsme
20 to měli tu žádost opravdu takhle romanticky. Úplně nečekanou, nebo já jsem to fakt jako
21 nečekala. Bylo to... Nebo samozřejmě člověk se baví o nějaké budoucnosti toho vztahu, ale je
22 to vždycky tak jako, taková neznámá budoucnost – kdy teda. Jako ta doba je neznámá. No a...
23 Takže nějak všeobecně jsme se bavili o tom, že to jako směřuje k tomu, ke svatbě, no. Ale tak
24 jako obecně... Napůl tedy překvapení a napůl teda jako jsme to věděli... že to má budoucnost.

25 **Říkáte, že to má budoucnost. Já se vás snažím představit v té chvíli, kdy to tam vidíte, ten**
26 **váš manžel, nebo tehdy přítel, před vámi klečí. Co se vám v tu chvíli honilo hlavou? Nebo**
27 **jaké to pro vás vlastně bylo?**

28 No tak... je pravda, že mi chvíli trvalo, než jsem pochopila, co se děje. To je pravda. Tím, jak
29 jsem to nečekala, i ty zavázané oči a... Tak jsem se jako musela rozkoukat, než jsem... než
30 jsem pochopila, co... Co se děje. Co se mi honilo hlavou? No, já nevím... Takové samozřejmě,

Rozhovor F.3

1 že... Nebo první samozřejmě je radost. Jo, to tak přijde, já jsem pak brečela. (*smích*) Jako
2 radostí!

3 (*smích*)

4 (*smích*) No, ale... Jako člověka začnou napadat takové jako – jestli to nebylo moc brzy, nebo
5 takové věci, ale... Nebyla to rozhodně převažující myšlenka. Rozhodně mě třeba – já jsem
6 hrozně měla takový jako pocit, nebo potřebu toho, se o to hned vzápětí jako podělit. Jo, tak to
7 bylo taky, to jsme pak jako volali a psali rodině a nějakým kamarádům. No, tak hrozně – jako
8 radost, hezké to bylo. Takové fakt, fakt – ale to je pravda, takový ten, jako to, že to potřebuji
9 ještě s někým jako sdílet. No to jo. Hm... (*úsměv*)

10 **Takže jste věděla i přes to překvapení, co odpovědět?**

11 Jo, to jo. (*úsměv*) Nebylo to žádné jako rozmýšlení, to rozhodně.

12 **No a co se tedy dělo potom? Vy říkáte, že jste to sdíleli s někým, že jste se o tu radost chtěli**
13 **podělit. A pak, co tedy bylo dál?**

14 Dál, no... Protože on ten večer už tak jako tím vlastně pomalu končil, ne že by to byl úplný
15 konec, ale je fakt, že my jsme byli omezení tím, že jsem potřebovala stihnout nějaký autobus
16 domů. Jo, protože jsme byli (*smích*) v neznámu, no tak chvíli jsme tam ještě pobýli, něco jsme
17 si popovídali... A to jsme stihli. No, ale... Spíš tak člověk začne hned – jé, a co ta svatba teda
18 a tak další úplně obrovský, obrovský krok. To jsme se pak ještě takhle tímhle směrem bavili a,
19 no... A pak jsme jeli na ten autobus. Tak to už není taková romantika. (*smích*)

20 (*smích*) **No a pak tedy byly ty vaše církevní zasnuby. Jak jste se na ně domlouvali? Nebo**
21 **jak jste na ně vůbec přišli?**

22 Jo, no tak... Tak přišli... To já jsem nějak věděla, že to chci, vždycky. Že... ne že bych se
23 nějakých předtím účastnila, ani jako mí sourozenci, kteří teda taky měli tyhle ty církevní
24 zasnuby. Tak jsem se tedy žádných neúčastnila, ale věděla jsem, že se to dělá a přišlo mi to jako
25 hezké. Jako hezké v tom smyslu... v tom smyslu, že je to taková požehnaná doba tím. Možná i
26 těmi zasnubami, tím začátkem. Teda když si chci říct před Bohem, že se vezmeme, tak si chci
27 říct před Bohem i to, že... Jako ta doba toho zasnoubení je zvláštní, ale rozhodně jsem v tom to
28 požehnání chtěla mít. Jo, protože já jsem to zasnoubení hodně prožívala tak, že... Že jako
29 pojďme na sobě hledat něco, co se nám třeba ani až tak nelíbí a říkat si to. A říct si prostě... jo,
30 tak jako s tímhle umím žít nebo neumím žít. Jo, že... No a hodně jsem i tak jako prosila o nějaké

Rozhovor F.4

1 otevření očí a takových věcí. A to požehnání mi k tomu přijde jako hodně důležitá věc. Tak
2 jako hlavně kvůli tomu.

3 **No a jak ty vaše církevní zasnuby nakonec probíhaly?**

4 My jsme tam seznamovali naše rodiče, oni se předtím neznali. Takže to bylo takové jenom,
5 jenom s těmi rodiči, hodně malý obřad. A... To zasnoubení potom jsme měli v kostele. Je to
6 takový malý kostelík, který je vlastně připlácnutý na školu, kam já jsem zase chodila na gympl.
7 U toho je intr, tam jsem tady bydlela a u toho intru je připlácnutý ten kostelík. Dlouhé léta za
8 komunismu tam byl nějaký archiv a my jsme to pak obnovovali i s nějakým knězem, který tam
9 právě byl, učil na tom gymplu. A tak to je zase moje citová vazba tam. Je to malinkatý
10 kostelíček. Takže tam, s tímhle knězem, se kterým jsme byli... *(chyba spojení)*

11 **Ted' mi vypadáváte.**

12 A my jsme to neměli prodloužené o žádnou... mši jsme u toho neměli. My jsme jakoby měli
13 jenom ten obřad. Asi i z toho důvodu, že manželův tatínek je nevěřící. Takže jsme to jako
14 nechtěli natahovat. Ale bylo to... bylo to takové dojemné. A pak jsem – já si z toho hrozně silně
15 vybavuji, když tam byla jako možnost říct svoje vlastní prosby. Jako hrozně silně, za co ti naši
16 rodiče, ti naši rodiče za nás prosili. Tak že to bylo... takové jako silné, no, docela... No a pak...
17 Nebo z toho průběhu těch zasnub – no, bylo to takové malé, hezké. Ti naši rodiče tam byli
18 skvělí. No a pak jsme šli někam do hospody se seznámit, ty rodiče. To pak byla i ta část veselá.
19 *(úsměv)*

20 **Mluvila jste o těch přímluvách, tak si říkám, jestli jste tam měli nějaký symbol nebo**
21 **něco...? Některé páry to tak mají, že si tam třeba něco přinesou, co chtějí posvětit, nebo**
22 **si do rituálu toho obřadu vloží něco svého...**

23 *(chyba spojení)* Nic takového jsme tam neměli. Jak jste to řekla, tak já přemýšlím, jestli... jestli
24 jsme tam nechávali posvětit ten prstýnek, co jsem dostala při tom žádání o ruku. Ale neumím
25 si na to vzpomenout. Ale skoro bych řekla, že jo. Určitě je posvěcený a myslím, že jo. Jo, určitě
26 jo.

27 **Jo. A já jsem vás neslyšela, možná jste mi vypadla, tak se ještě zeptám – ten obřad zasnub**
28 **vedl ten kněz, který vás pak oddával?**

29 Ne, ne.

30 **Aha.**

Rozhovor F.5

1 Ne, ten obřad zasnub vedl kněz, který... Já nevím, já jsem měla takovou... takovou myšlenku,
2 že k tomu kostelu, ve kterém jsme ty zasnuby měli, prostě patří tenhle kněz.

3 **Jo, já jsem to možná opravdu jen špatně pochopila.**

4 Jo, jo. No a pak svatbu měl někdo jiný, který nás pak připravoval na svatbu.

5 **Jasně, mně šlo spíš o to, že někdy tam ten kněz ani není přítomný a ten obřad vede někdo
6 jiný, třeba rodiče a tak. To ne?**

7 Ne. Byl to kněz, ale jiný, než vedl svatbu.

8 **Na základě tady těch dvou vašich zkušeností, jak s tou žádostí o ruku, tak s těmi
9 zasnubami, vidíte mezi nimi nějaký rozdíl? Nebo máte s těmi událostmi spojené nějaké
10 vzpomínky nebo pocity. Nevím, jestli je to srozumitelné?**

11 No, asi, asi nevím... Jo, jako jestli cítím nějaký rozdíl mezi těmi dvěma událostmi, situacemi,
12 nebo...?

13 **Hm, ano. Protože oboje to vedlo k tomu zasnoubení, respektive ke stvrzení toho
14 zasnoubení. Ale jestli v tom byl pro vás nějaký rozdíl?**

15 No, tak určitě třeba v očekávání. Už jsem říkala, že ta žádost o ruku byla, pro mě teda, jakoby
16 překvapením. A tam, ty zasnuby jako v tom kostele, už byly naplánované. Jsme nějakým
17 způsobem věděli, co to přijde. (*smích*) Jo, asi bych řekla, že to je pro mě něco úplně jiného.
18 Nejsou ty situace pro mě podobné. Je to – ta žádost o ruku možná, možná jako prvotní... prvotní
19 jako signál. A ty zasnuby už trochu jako promyšlenější... (*přemýšlí*) Nevím no, mně to opravdu
20 přijde, že na té žádosti o ruku si člověk řekne: „Hele, tak jo, pojďme se nějak dohodnout na
21 tom, že bychom se v dohledné době vzali.“ A při těch zasnubách v kostele jde spíš o to, že:
22 „Pane Bože, prosím tě, dej nám k tomu nějaké požehnání na tuhle cestu.“ Jo, že možná ta žádost
23 o ruku je třeba takové naše rozhodnutí a těmi zasnubami do toho, do toho jakoby vkládáme
24 ještě nějakou přidanou hodnotu. No, to není jenom jako naše, ale chceme, aby to bylo prostě
25 nějak správně.

26 **Jo, děkuji. Kdyby se vás třeba někdo ptal, protože ví, že máte zkušenost tady s těmi dvěma
27 rituály, proč by si měl třeba jedno vybrat nebo druhé vybrat, proč by do toho měl jít...**

28 **Co byste mu poradila, co byste z toho vypíchla?**

29 Hm...

Rozhovor F.6

1 **A možná je to to, co vy jste teď už řekla...**

2 No, jakoby... No, jako mě v tom přijde důležité, že dokud člověk spolu v uvozovkách jenom
3 chodí, tak je to trochu jako jiné než ta doba těch zasnub, jo. Že... že ta doba toho zasnoubení
4 opravdu může být doba nějaké intenzivnější přípravy a poznávání toho druhého vědomě.
5 Jakoby vědomého poznávání. Z toho důvodu si myslím, že ty, že ta doba toho zasnoubení
6 jakoby je... je důležitá, prostě. No. (*přemýšlí*) No, tak to je asi důvod, proč to udělat. Potom
7 jako jakým způsobem – ten náš způsob si nemyslím, že je jako jediný správný, jo. To bych už
8 nerada, nerada takhle nějak říkala, obecně. To má prostě každý jako jinak, no. Jo, když někdo
9 třeba si řekne, že ty zasnuby v kostele nepotřebuje, že si o to požehnání prosí nějakým jiným
10 způsobem, tak jako proč ne, no. Nevím, nevím, no jako neumím asi, neuměla bych asi nějak
11 všeobecně motivovat k tomuhle kroku. Pro mě to bylo důležité, ale co je důležité pro mě,
12 nemusí být důležité pro všechny, no.

13 **Jak jste to požehnání vlastně prožívala? Jestli jste to opravdu vnímala v tom období?** 14 **Napadá mě totiž, že na to nejste sama – ale nechci vám teď něco vkládat do hlavy. Ale jak** 15 **to bylo?**

16 Hm, jo. No, já jsem to vnímala – to jo, to jsem vnímala jako hodně. Právě jako nějakou takovou
17 jako podporu... nebo... I v tom smyslu, jako že já nemusím na všechno stačit sama. Jo, já
18 jakoby, v tom smyslu, že já jakoby nejsem dokonalá a žádný vztah prostě není dokonalý. A
19 taková možná trochu jistota v tomhle tom, že... Že prostě můžu něco pokazit a přitom to
20 neznamena, že prostě by to muselo... Já teď nevím, jestli jsem se do toho nezamotala. Jestli mi
21 rozumíte... Jo, jako podporu! To co říkáte, nejsem v tom sama a nejsem NA to sama. A zároveň
22 na to ani nejsem sama s tím svým tenkrát snoubencem. Jo, prostě nejsme to jenom my dva, kdo
23 tady teď musí vytvořit nějaký dokonalý... dokonalý pár. A mám k tomu podporu možná i té
24 církve, i toho, kam jsme chodili na ty přípravy k tomu knězi. My jsme pak chodili ještě k jedné
25 jako hrozně fajn rodině na ty přípravy, tak...No, asi takhle... Jo, že v tom nejsme sami. Asi jo.
26 Třeba církev, ať si – taky má svoje chyby, tak nějakým způsobem je to pro mě trochu takový
27 jistý bod. Já nevím, jestli teď to říkám srozumitelně.

28 **Mně to smysl dává.**

29 Jo, tak jo. (*úsměv*)

30 **Ještě mi pořád v hlavě nějak leží, jak jste říkala, že jste brala to období jako dobu, kdy se** 31 **spíš zaměřujete na to, co třeba by se vám nemuselo líbit u toho partnera nebo v tom vztahu**

Rozhovor F.7

1 **a zjišťujete, jestli jste schopní s tím nějak pracovat nebo s tím nějak žít. Pochopila jsem**
2 **to dobře?**

3 Jo, jo. To, jestli... Jo. Bylo to pro mě takové období, určité jako nasazení – a to mě, moje
4 mamka mi to vždycky kladla na srdce, hrozně. Když se třeba rozhodnu, že si chci někoho vzít,
5 tak ty zasnuby vlastně jakoby jsou takhle – řekneme si, že se chceme vzít. Tak bych si měla
6 nasadit černé brýle a hledat na tom druhém prostě všechny hnidy, které jako může mít. A až si
7 toho člověka vezmu, tak si nasadím ty růžové a už ty hnidy nehledám. (*smích*) Tohle bylo – a
8 to mi jako dlouho... Jako mamka to takhle říká a mně se to, mně se to líbí a fakt jsem se o to
9 v té době těch zasnub nebo toho zasnoubení jako snažila. No, samozřejmě že to člověk nemůže
10 nikdy najít všechno, ale myslím si, že hodně věcí se najít dá. I mi přišlo v tomhle hrozně dobré
11 i ty přípravy u té rodiny, která tyhle otázky jako kladla. A úplně prostě praktické otázky co se
12 týká nějakých financí nebo třeba toho, já nevím, každý má trošku jiné rozdělení domácích prací.
13 Na takových hodně praktických věcech se jakoby domlouvát. No, takže i v tomhle jako smyslu,
14 no... To bylo důležité pro mě tam ty hnidy hledat. A jako samozřejmě po té svatbě člověk jako
15 zjistí spoustu dalších věcí ještě, které předtím nevěděl (*smích*).

16 **A když se vrátíme k těm zasnubám jako takovým, jaké pro vás bylo to vědomí já jsem**
17 **zasnoubená? Co to pro vás znamenalo? Kdybyste to měla třeba vysvětlit někomu, třeba**
18 **malému dítěti nebo někomu, kdo to slovo nezná, kdo neví, co je pod tím schované?**

19 Hm... (*přemýšlí*) Jakoby připravujeme se na to, že spolu budeme žít. Asi hodně tímhle směrem
20 bych šla. I v těch praktických věcech, i v těch jako duchovních. No, i... Připravujeme se... No,
21 jakoby na ten prakt... to už jsem říkala! No, připravit se! Já bych to viděla hodně v té přípravě.
22 Nebo ve snaze o přípravu. Jestli je to jako tahle odpověď na otázku.

23 **Je to vaše odpověď, za mě je dobrá. (*úsměv*)**

24 Jo? (*smích*) Přemýšlím, já sama o tom přemýšlím, jestli je to odpověď na otázku. Jo, rozhodně
25 jsem, rozhodně jsem v té době začala cítit trošku větší... trošku větší zodpovědnost jako za ten
26 vztah. Ne za to, aby vydržel – v té době ještě, ale za to... Aby prostě byl dobrý. No...

27 **Takže... když to trošku převedu, tak být zasnoubená by znamenalo jakoby připravovat**
28 **se a být zodpo... nebo pečovat o ten vztah? Nebo...? To možná není to správné, ale...**

29 Hm, hm. Jako pro mě tam má i velký význam... no, jakoby... V tom období zasnoubení si
30 myslím, že si člověk i hodně od Pána Boha může vyprosít. Prostě vyprosít pro ten vztah. Jako

Rozhovor F.8

1 hodně ho odevzdávat do Božích rukou, hodně se za ten vztah modlit. Myslím si, že to má
2 velkou, velkou jako cenu zrovna v tom období toho zasnoubení. Jo... *(přemýšlí)* Jo...

3 **No a změnilo se pro vás něco po zasnoubení? Vy jste říkala, že jste najednou měla pocit**
4 **větší zodpovědnosti za ten vztah. Bylo tam ještě něco jiného, čeho jste si všímala? Že je**
5 **jinak po těch zasnubách?**

6 Taková jako nějaká, jak se říká, dynamika vztahu, to si myslím, že se nezměnilo. To si myslím,
7 že se nezměnilo ani po té svatbě tolik. Toho, jakým způsobem my spolu jako komunikujeme
8 nebo... no, komunikujeme. Nebo co děláme spolu. To se nezměnilo, to ne. *(přemýšlí)* Nevím,
9 nějaký jako hmatatelný rozdíl, fakt jenom to, co jsem vám... Buď jako fakt jenom v tom
10 prožívání jakoby mém. Jinak ne.

11 **Hm, hm. No, a někdo, když jsem s ním o tom mluvila, tak říkal, že třeba ti lidé kolem nich**
12 **se začali jinak chovat. Oni mluvili třeba o tom, že jim nabízeli pomoc nebo se o ně víc**
13 **zajímali nebo o ten vztah. Tak něco takového?**

14 To mi nepřijde. Co já si pamatuji, tak spíš takové jako legrace, no. My jsme se opravdu brali
15 docela brzo. I jako v očích prostě ostatních lidí. No, tak prostě, já nevím, měli takové řeči, když
16 jsme jim řekli, že teda plánujeme svatbu, tak se ptali, jestli musíme, protože to fakt bylo brzo.
17 Ale jinak... jinak mi to nepřijde. Nepřišlo mi, že by se to okolí nějakým způsobem jakoby
18 změnilo... To ne.

19 **A říkáte, že jste se brali brzo, tak jako že jste spolu byli krátce, nebo že jste byli mladí?**

20 Jo, že jsme spolu byli krátce, spíš tak.

21 **Můžu se zeptat, kolik vám vlastně bylo, když jste se zasnoubila?**

22 Jo, jejda! *(přemýšlí)* No, pětadvacet. No, bylo to tak – a vlastně i manžel to tak říkal, že čekal
23 na to, jestli mi uznají diplomku, abych jako ukončila školu. Že to na tom bylo hodně odvislé,
24 no. Takže nakonec to prostě s diplomkou všechno krásně dopadlo a... No, tak já si myslím, že
25 bychom se zasnoubili i tak, ale bylo to v rámci toho konce školy. Možná... nám na to přišla
26 taková dobrá doba.

27 **No, a když jsme našly ty lidi kolem vás. Vy jste říkala, že když jste se zasnoubili, tedy**
28 **když proběhla ta žádost o ruku, tak že jste chtěli tu svoji radost sdílet. Jak jste to**
29 **oznamovali? Jak jste to chtěli vyjádřit třeba i potom, dalším lidem, že jste se zasnoubili?**
30 **Nebo že třeba proběhly i ty církevní zasnuby?**

Rozhovor F.9

1 Ne, tak všechno... jako nebylo to nic oficiálního. Všechno to byly prostě rozhovory s rodinou,
2 kdy jakoby manžel psal svým ségrám a rodičům, že – jenom prostě: „Řekla ano!“ jakoby napsal.
3 Jo, nebo takové... Já jsem pak volala mamce, která už to taky věděla dopředu, protože... No,
4 já jsem v tomhle, i jsem taková myslím možná trošku staromódní. Myslím, že se to takhle
5 nedělá, ale to jsme se o tom bavili už nějak ze začátku vztahu docela. Já jsem říkala, no, že bych
6 chtěla, až jednou budu požádána o ruku, že se mi líbí takový ten princip, že chlap přijde nejdřív
7 k rodičům. Tak jsem... No, ale pak jsme se o tom vůbec nebavili, ale on si to zapamatoval, tak
8 to bylo takové hezké. Vlastně naši už to věděli, já jsem... já jsem jim taky jenom volala, že je
9 to hrozně hezké. A jenom chvíli, no. Taková... tak krátce, prostě, no. A přes ten telefon to ani
10 jinak nejde, tak pak jsme to samozřejmě nějak, jako s mamkou jsme se bavily. Ale třeba až
11 druhý den potom, no.

12 **Takže váš přítel tedy požádal ty vaše rodiče, nebo maminku, a opravdu to před vámi**
13 **všichni udrželi v tajnosti, že jste nic netušila?**

14 Jo, jo. Ale tak ono to asi nebylo až tak složité, protože já jsem byla – já jsem jako chodila do
15 školy v Praze, na vejšku, no a bydlím daleko. Takže... To jsem spolu ani nebyli, jenom si
16 voláme, tak to mi neřekli.

17 **No a, vy už jste o tom hodně mluvila, možná už vám k tomu nic... Ale přece jen, jestli jste**
18 **považovala tu dobu po zasnoubení na dobu přípravy na sňatek?**

19 Hodně, hodně.

20 **Hm, jestli tomu dobře rozumím, tak pro vás to byla ta stěžejní věc, to stěžejní téma –**
21 **připravit se dobře na to manželství.**

22 Jo, i prakticky, i duchovně. Ale v podstatě bych to jakoby popsala tím slovem příprava, no. Jo,
23 asi jo. Asi jo, hodně.

24 **A ta duchovní příprava, když se na to ještě jednou zeptám, tak to bylo o těch prosbách, o**
25 **těch modlitbách? Nebo o čem by byla duchovní příprava pro vás?**

26 Jo, jo, jo. No, tak. Ano, o těch modlitbách. V podstatě všechny nebo skoro všechny přímluvy
27 té doby moje se týkaly tohoto tématu. Já jsem to fakt hodně vnímala, že potřebuji ten vztah
28 odevzdat, no. Prostě abych na to... abych na to nebyla sama. Aby ten vztah byl opravdu
29 požehnaný. Jo, hodně – pak jsem se i snažila, a to nevím, to jako... Spolu s manželem jsme až
30 tak neprožívali asi, ale pak hodně právě jakoby svěřovat to Panně Marii, no. Takže já jsem se
31 k ní určitě modlila víc než normálně.

Rozhovor F.10

1 (chyba spojení)

2 **Já jsem zachytila, že jste mluvila o Panně Marii, že asi k ní jste se nejvíc modlila, jí jste to**
3 **chtěla nejvíc odevzdávat. Pochopila jsem to?**

4 U toho zasnoubení, jo. Ale já jsem k tomu pak dostala takový jako impulz z té rodiny, u které
5 právě jsme se připravovali, a oni o tom jakoby mluvili. A mně se to, mně to přišlo v tu chvíli
6 hrozně jako hrozně dobré. Jako ta rodina. Že jsem se pak jako taky snažila jí to hodně
7 odevzdávat.

8 **Když jste nakousla tu předmanželskou přípravu – vy jste mluvila o přípravě v rodině, o**
9 **přípravě s vaším oddávajícím knězem. Když se na to podíváte z odstupu, tak pomohlo**
10 **vám to? Jak byste tu přípravu hodnotila teď, když jste vdaná a to období zasnub skončilo?**

11 Jo, pomohlo. Pomohlo. My jsme zrovna měli zrovna docela štěstí na oboje. Na tu rodinu i na
12 toho kněze, že... že nám hodně jakoby.... Ne že bychom to probírali s nimi, ale dávali takové
13 otázky. Otázky, které bychom si my měli mezi sebou probrat. Které jsou důležité, abychom
14 probrali. No, a ten kněz právě hodně jakoby v té duchovní rovině a ti manželé zase víc v té
15 praktické rovině. A... no, že mně to asi vyhovovalo. Oni nám vždycky něco řekli, nějaké svoje
16 zkušenosti. A pak nám prostě dali – prostě tyhle otázky si zkuste do příště zodpovědět. No, tak
17 v tom nám – nebo mně, osobně, to hodně jako pomáhalo. Myslím si, že jsme si nějaké věci
18 vyříkali hezky, na které by se člověk normálně nezeptal.

19 **Já si říkám, že když vlastně mluvíme o té přípravě a slyším, že to pro vás bylo důležité**
20 **v tom období, tak jestli před svatbou nebo v nějakém období těch zasnub jste si říkala:**
21 **Jo, je to dobré, nebo bude to dobré. Můžu touhle cestou jít.**

22 Jo, jo. (zasmání) Jakoby já jsem si vlastně byla vždycky jistá. Já jsem jako neměla pochybnosti.
23 A myslím, že kdybych měla nějaké pochybnosti – no, nevím ani, co bych dělala, kdybych
24 nějaké pochybnosti jako měla, jo (zasmání). To já jsem neměla nikdy, no. To... já jsem i tak
25 jako už na začátku toho vztahu, ještě dávno před zasnoubením jsem se i tak jako s jednou mojí
26 kamarádkou takovou dobrou o tom bavila, že... že chodím s klukem, kterého si vezmu (smích).
27 Jo, jako fakt. Tohle jsem jakoby věděla úplně od začátku, no.

28 **A říkám si, měl jste tam vy pro sebe možnost, byť třeba hypotetickou, že to můžete zrušit?**
29 **Že se můžete rozhodnout, že v tomhle nechcete pokračovat, v téhle cestě?**

Rozhovor F.11

1 **Té možnosti jsem si byl vědom, ale po pravdě řečeno si myslím, že jsem se nikdy nedostal**
2 **do situace, že bych to zvažoval. Že bych chtěl jakoby někde zatáhnout za nějakou brzdu**
3 **nebo... nebo si řekl: tak to se musím někdy zastavit a zamyslet, tak to ne. To asi ne...**

4 Jo, jo, věděla. Věděla. A byla to jedna z mých častých modliteb, že... Jako: „Pane Bože, jestli
5 to má skončit, tak ať to skončí teď.“ No. Jo, jo. Já jsem to brala – a možná až o těch zasnubách
6 jsem to, nebo v tom období zasnoubení, jsem to začala brát jakoby... trošku víc takhle. Jako že
7 bych se na ten vztah neměla úplně upnout a měla ho fakt trošku jakoby zkoumat, no.

8 **Já si představuji, že ta doba zasnub, že částečně v ní je už obsažený nějaký závazek**
9 **partnerský, vztahový. A zároveň se tím otvírá velké pole přípravy na ten manželský**
10 **závazek, zvlášť tedy pro křesťany. Jak jste to vnímala, tohle období, s ohledem na ten**
11 **závazek, na tu přípravu na něj?**

12 Jo, já jsem... no... Jako závazek jsem vnímala spíš... No, jakoby právě to, co už jsem říkala...
13 Že jsem zavázaná k nějaké odpovědnosti za ten vztah. Že bych měla... Jo, já jsem ten svůj
14 závazek nevnímala nějak jako... Jo, že už bychom se teď neměli rozejít. Není to tenhle typ
15 závazku. Ale závazek k tomu nějakému jako upřímnému přezkoumání toho vztahu. Spíš jakoby
16 takhle. Asi že to nějakým způsobem závazek je, ale závazek k tomuhle. K tomu, že to teda jako
17 myslím vážně a měla bych hodnotit všechna pro i proti, no. Hm, hm. Jakoby takové ty...
18 řekněme zadní vrátka jsem jakoby – možná v té době zasnub i trošku pootevřela. No, nějak
19 vědomě.

20 **Pootevřela ve smyslu, že prostě i tahle možnost tady je?**

21 No, no. Spíš než tomu člověku jsem se prostě cítila zavázaná tomu, abych to opravdu upřímně
22 zhodnotila. No...

23 **A kdybyste měla teď popsat, co pro vás znamená partnerský závazek? Ať už v souvislosti**
24 **s těmi zasnubami nebo obecně? Abychom věděly, co si pod tím představujeme, abychom**
25 **se možná shodly na nějaké definici?**

26 Jo, jo, jo. Mně přijde, že já jsem se při svatbě zavázala, že k tomu člověku budu mít lásku, úctu
27 a věrnost. To je pro mě docela jako... To je pro mě definice toho manželského závazku, jakoby
28 určitě. Asi jo, to je to hlavní, co jsem jakoby slíbila, no.

29 **No, a kdybych se ještě zeptala, jak to máte obsazené nějak pocitově, možná? Jestli je to**
30 **pro vás spíš povinnost, možná, nebo spíš nějaká radost?**

Rozhovor F.12

1 No, tak my ještě nejsme po svatbě zase nějak extra dlouho, takže zatím jako furt radost. (*smích*)

2 Jo, zatím, no... Jo, myslím si, že nějaké chvíle, kdy to budu vnímat jako nějakou povinnost
3 neradostnou, asi přijdou. No, asi jo. Ale zatím jsem furt přesvědčená, že jsme udělali dobře a
4 že to tak má být.

5 **Jo, já teď mluvím z pohledu nějaké psychologické teorie závazku, která říká, že ten**
6 **závazek je – že na jedné straně je v něm ta povinnost, já musím, a na druhé straně je v tom**
7 **i to, že já chci. A to dělá dohromady ten závazek.**

8 Jo, no. Jo, jo. No tak jako, hm, asi bych s tím souhlasila. Jo, chci. No a tak jako musím, musím,
9 už jsem to jednou slíbila, prostě. No, to já zase na nějaké dané slovo – to je pro mě, a zvlášť
10 takhle před Bohem a přede všemi, to je pro mě jako posvátná věc.

11 **Jo, takže to je docela velký rozdíl oproti třeba tomu zasnubnímu závazku, kdy to slovo**
12 **vlastně nepadlo, ten slib. Ještě.**

13 Rozdíl vůči čemu?

14 **Vůči těm zasnubám.**

15 Jo. Asi ano. Jo. Tam jsem vlastně nic neslíbila, to jo.

16 **My už jsme se hodně bavily o tom, co pro vás znamenal ten závazek zasnub. Kdybyste se**
17 **mi zkusila říct, snažila se vlastně jakoby vlézt do bot svého snoubence, tehdy. K čemu se**
18 **podle vás zavázal on? Tím, že vás požádal o ruku nebo tím, že jste měli zasnuby?**

19 Já myslím, že k tomu samému. Jo, jo. Manžel je, on je takový spíš... Já jsem malinko trošku
20 jakoby filozofičtěji založená než on, v tomhle tom. Že já si myslím, že on si – ale to jako mluvím
21 za něj. Myslím si, že on si nekladl tolik takových těch právě filozofických a duchovních otázek.
22 Jo, že on je takový praktický člověk a takhle to je a takhle to není, a jo... Ale myslím si, že se
23 zavázal trošku i – nebo že se zavázal k tomu samému, jenom v tom jeho vnímání trošku jiným
24 způsobem.

25 **Z toho, co jste mi říkala o tom poznávání, zkoumání – co to pro vás znamená, že někdo**
26 **vám takový závazek dá? Ne jenom že vy ho nabízíte, ale od někoho ho dostáváte?**

27 No, to je... To je jako úžasné. Mně se v tomhle hrozně, hrozně jako líbilo, když jsme se bavili
28 na té přípravě s tím knězem jakoby o zasnubách, že... My jsme tam vlastně došli k tomu, že
29 tou svatbou, jakoby tím závazkem, jakoby nekončí svoboda, ale vlastně začíná. Jo? Že začíná
30 tam svoboda v tom smyslu, že já mám tady jako nějakou jistotu a to my lidi prostě potřebujeme.

Rozhovor F.13

1 Nebo já to potřebuji. Víím, že mám jistotu toho, že mám prostě domov a že ten můj manžel se
2 – i když se na mě někdy třeba netěší, tak se zavázal k tomu, že prostě ke mně bude mít lásku a
3 úctu a... To mě může v tom jako osvobodit. No, to se mi hrozně líbilo v té přípravě s tím
4 knězem, kdy jsme k tomuhle jako došli, no. Že v určitém smyslu ano, to, že on se mi k tomuhle
5 zavázal, je pro mě osvobozující, no.

6 **Jo, díky.**

7 Není to nic konkrétního. Nebo jako – že je to spíš takové, právě... Jestli jste chtěla slyšet něco,
8 něco konkrétního ze života... No, ne, spíš jako pocity, pocitově to takhle cítím.

9 **Jasně, jasně. No, a když se bavíme o tom závazku jako takovém – já si představuji, že to**
10 **v člověku nějak roste, že se to někde učí. Jo, že to nepadá z nebe. Uvědomujete si třeba,**
11 **jestli nebo jak k tomu vašemu vnímání závazku přispěla vaše víra?**

12 Určitě. Jo. To si myslím... Jo, to je hodně budované jako vírou a nějakou... No, formací,
13 vlastně. Každý člověk má nějakou formaci a v mém případě ta víra tam sehrála v té formaci
14 docela jako velkou roli.

15 **Říkám si, ke kterým asi částem závazku? Nebo co ta víra jakoby nejvíc podporovala, co**
16 **nejvíc formovala? Jaké pohledy na ten závazek?**

17 *(přemýšlí)* Hm... Jako na tenhle konkrétní závazek?

18 **Na ten partnerský závazek.**

19 Hm, hm. No, tak to teď jste... Bych musela přemýšlet, něco konkrétního, co je s tou vírou
20 spjaté... No, možná opravdu to, že na to – že na to v tom vztahu nejsme sami. Jo, že... No,
21 jakoby mě hodně přijde, že manželství jako takové, když prostě má trvat celý život, tak je to
22 něco, co – jako ten závazek trvajícím celý život – je to něco, co... pomalu v lidských silách jenom
23 jako není. V okamžiku, kdy do toho jdu jenom jako já jako člověk, tak já ty lidi hrozně obdivuji,
24 kteří prostě tu víru nemají a vydrží spolu... prostě celý život, jo. Když v tom jdu jenom... to
25 musí být nějakým způsobem formované jako bez víry, ale v podstatě v těch... nechci říct
26 pravidlech, ale v těch zásad... nebo prostě v těch principech stejných... Stejných jako, které
27 dostanou ti věřící lidé. Možná jako tohle to. No, že jako opravdu mi přijde, že to jako není
28 v lidských silách úplně.

29 **No a myslíte si, že nějakým způsobem, případně jakým, k tomu přispívalo vaše okolí, vaše**
30 **rodina? Co od nich jste si vzala?**

Rozhovor F.14

1 No, tak... No, myslím si, že jsem určitý model od nich samozřejmě převzala. Tak to asi nějak
2 podvědomě jako člověk... člověk převezme. Jako je fakt, že manželství mých rodičů je pro mě
3 v mnoha ohledech inspirující. V mnoha ne, ale ve většině opravdu se mi opravdu jako líbí, jak
4 naši spolu žijí a chtěla bych to tak taky. Možná, možná tohle. Inspirace. Možnost odkud čerpat
5 určitě.

6 **Ještě si říkám, kdybyste se teoreticky měla znovu rozhodovat, jestli touhle cestou jít –**
7 **cestou toho zasnoubení, cestou těchto vlastně postupných kroků, jestli byste do toho šla?**

8 Určitě. Jo, fakt to bylo jako hodně důležité období pro mě. Takže jo, jo.

9 **A je to pro vás nějak provázané s vaší vírou, že se vám osvědčila takhle zkušenost?**

10 Jo, myslím, že jo. Tak je to cesta, kterou si v podstatě jakoby nevěřící člověk nezvolí, že jo.
11 Takže určitě.

12 **Ještě bych se vás zeptala na poslední věc. Jestli si myslíte, že vám něco chybělo? Něco, co**
13 **tam bylo důležité a já jsem se na to neptala, co jsem neoslovila a mělo by to být oslovené?**

14 Jo, jakoby něco, co vy jste se nezeptala, takhle?

15 **Tak, tak.**

16 No, myslím, že mě nic nenapadá (*smích*). Asi ne, asi ne.

17 **Dobře. v tom případě vám moc děkuji. Za váš čas, děkuji za vaši otevřenost k tomu. I za**
18 **to, že teď jste se vytrhla, když máte malou holčičku doma a možná byste radši odpočívala.**

19 Tak ona ještě spí a já jsem odpočívala, možná to není vidět, ale já jsem v posteli a mám
20 notebook na klíně. (*smích*)

21 **To je dobře. (*smích*) Každopádně ten rozhovor byl pro mě velmi zajímavý, to co jste**
22 **říkala, mi přišlo velmi inspirativní a zajímavé, takže jsem vám za to moc vděčná.**

23 Děkuji.

Příloha H:

Rozhovor H – Hynek

Rozhovor H.1

1 **My oba víme, že já už jsem mluvila s vaší ženou. Ale chtěla bych vás poprosit, abychom**
2 **to teď vedli tak, jako kdybych s ní tu zkušenost neměla, jako kdybych s ní nemluvila, jako**
3 **kdybych nic nevěděla. On ten rozhovor náš bude velmi pravděpodobně úplně jiný, ale**
4 **stejně prostě nepředpokládejme, že něco vím.**

5 Dobře.

6 **Já se tedy zabývám zasnubami, a i když už jste ženatý, tak bych vás poprosila, abyste se**
7 **vrátil do toho období zasnub. Jak k tomu rituálu, tak do toho období zasnoubení až do**
8 **svatby, kdy ty zasnuby nějak končí. Abychom se bavili o vaší zkušenosti z tohoto období.**

9 Hm.

10 **Ještě než se k tomu dostaneme, tak bych vás ale poprosila o nějaká tvrdá data – jak dlouho**
11 **jste spolu s manželkou, jak dlouho jste spolu chodili, než jste se zasnoubili...**

12 Jo, no tak... Heleďte, tak to si tedy budu muset vzpomínat, já už si to moc... Já už si totiž ani
13 nepamatuji, kdy jsme měli ty zasnuby, víte? Víím, že to byl prosinec. Že to bylo na slavnost
14 neposkvrněného početí Panny Marie. No, prostě je to tak, že letos jsme šest let manželé, to jo,
15 to jsme. A předtím jsme spolu chodili... myslím, že od roku 2011. od léta 2011. a brali jsme
16 se... 2000...? Tak teď tedy nevím...

17 **Tak ono to asi není...**

18 Vydržte, já se jí jdu zeptat. Mě by to samotného zajímalo. (*úsměv, odchází*)

19 **Jasně.**

20 Pardon, já jsem si musel vzít... My si tady totiž děláme, tady si děláme takovou Knihu
21 dobrodružství, tady jsou z toho dokonce i fotky. 2013 jsme se zasnoubili, no. Vzali jsme se
22 v 2015, to znamená šest let. A předtím jsme spolu chodili... předtím jsme spolu chodili (listuje),
23 2011, takže dva a půl roku jsme spolu chodili, než jsme se zasnoubili.

24 **Děkuji. A máte jedno dítě?**

25 Ano, to je pravda.

26 **A žili jste spolu před zasnoubením nebo před svatbou?**

27 Jako...?

28 **Jako ve společné domácnosti.**

Rozhovor H.2

1 Ne, to jsme nežili. To ne (*úsměv*)

2 **Bavili jsme se těch katolických zasnubách. Já si ale představuji, že ještě než k nim dojde,**
3 **tak se ten pár nějak musí domluvit, že se vezme. Že proběhne nějaká žádost o ruku nebo**
4 **něco podobného. Jak to bylo u vás?**

5 No, já myslím, že to bylo tak, že jsme... že to u nás neproběhla ta žádost o ruku před těmi
6 zasnubami.

7 **No a jak jste se k tomu tedy dostali, že bude svatba? Že se chcete vzít?**

8 Nějak k tomu všechno přirozeně směřovalo, nějak to vyplynulo. Už jsme spolu byli poměrně
9 dlouho, respektive jsme spolu byli, že jo... tak ty čtyři roky a nějak to bylo takové, nějak to
10 vyplynulo, že už to byl takový nějaký další logický krok toho vztahu, no. Asi takhle, no. A ty
11 zasnuby – to prostě my jsme potřebovali už nějaký prostě... My jsme potřebovali udělat, si
12 myslím, nějaký krok, který ještě nebyl závazný jako ta svatba, ale zároveň už to pro nás něco
13 znamenalo. Už jsme se v tom vztahu opravdu posunuli nějak, že je to nějakým způsobem
14 formalizované, no. Ale ještě to není ta svatba. Myslím, že to pro mě bylo takhle důležité.

15 **Vzpomenete si, kdo s tím přišel? Říkáte, že to pro vás bylo důležité, tak jestli jste to byl**
16 **třeba vy, kdo to navrhl?**

17 Teda... No (*přemýšlí*). Heleďte, ono už je to strašně dávno, já fakt už... Už mi to úplně vypadlo.
18 Já si myslím, že jsem s tím přišel... já nevím, já nevím, fakt nevím.

19 **A říkáte, že ten krok pro vás byl udělat to nějak formalizované, ale pořád nezávazné. Tak**
20 **splňovalo to pro vás, když už jste zasnoubení byli? Cítil jste, že tohle to pro vás je, že to**
21 **pro vás tohle znamená?**

22 Cítil, cítil.

23 **V čem jste to to bylo, na čem jste to poznal, že je ten vztah jiný?**

24 No... On to jako, on to byl jako celý obřad. Já nevím, jestli jako znáte to katolické prostředí, že
25 je to vlastně jakoby celý jako formální obřad jakoby liturgický, který je nějakým způsobem
26 formalizovaný, jsou tam na to nějaké rubriky, přímo jak se to dělá. Má to nějakou tradici, přímo
27 že opravdu jsme si to nevymysleli, že najednou budeme něco takového vymýšlet. A měli jsme
28 to v kostele, pro mě jako pro věřícího člověka je to důležité, takové rituály, takže v tu chvíli
29 nějakým způsobem je to určité ujištění, upevnění, že jsme na nějaké cestě. A co jsme si jakoby
30 slíbili, myslím... Něco jsme si jako slíbili a... (*přemýšlí*)

Rozhovor H.3

1 **A vzpomenete si, co to bylo za slib, který jste si tam dali při tom obřadu?**

2 Ne, (*smích*) to už fakt nevím. To už opravdu... Určitě by se to dalo někde vyhledat, ale...

3 Možná, že to víte vy? Já nevím. (*úsměv*)

4 **Já taky úplně nevím, jde mi spíš o nějaký smysl toho slibu.**

5 No vidíte, to já už taky nevím.

6 **S čím vy jste do toho vstupoval, co jste té partnerce chtěl dát.**

7 Hm, asi to pro mě úplně ty slova... jakoby nebyly důležité, co přesně tam bylo řečeno. Spíš
8 jako že to bylo spojené jako obřad, víra a nějaký jako příslib. Asi úplně jakoby... A hlavně
9 možná je to nějaké ujištění pro... pro oba ty lidi. No, tady jenom – já jsem si našel na internetu
10 ten obřad a tady koukám, je tam žehnací modlitba a vyměňují si prsteny. No jasně: (*čte*) „Co
11 jste si na znamení vzájemné lásky předali, ať vám stále připomíná, že se připravujete na
12 společný život v manželství.“ No, to tady říká ten kněz. Takže nějakým způsobem tam tohle
13 zřejmě proběhlo a my jsme si fakt ty prstýnky předali a pak jsme je tedy nosili. Já jsem ho pak
14 ztratil někde na chalupě a už jsem ho nenašel. A Adélka ta ho nosila furt, to si pamatuji.

15 **Jak vypadal váš zasnubní prsten? Protože to není úplně obvyklá věc...**

16 Jak vypadal? Byl z ocele, byl ocelový, úplně obyčejný prstýnek, prostě kruh. Nebylo tam nic,
17 nic napsaného na něm nebylo, prostě kruh. Stál asi šest stovek, nebo osm. A Adélka měla
18 prstýnek lepší, ta měla z toho obchodu... polského, myslím. Ne, polského, jsou všude
19 v obchodčácích... (*přemýšlí*) Je to takové lepší, ale zároveň to není zas tak strašně kvalitní,
20 protože ono to mělo kamínky, ale pak všechny z toho vypadaly. Určitě víte...

21 **Ted' teda vůbec netuším...**

22 Swarovski.

23 **Aha.**

24 To je polské, ne?

25 **Netuším.**

26 Je tam „w“.

27 **Je tam „w“, ale netuším. Čekala bych, že to vydrží trochu déle, než to vypadá...**

28 No, tak nevydrží.

Rozhovor H.4

1 **No a jak jste k tomu dospěli, že chcete mít prsteny oba dva? Protože to asi není úplně**
2 **běžné.**

3 To je pravda. Není to běžné? Aha.

4 **Nebo já to neznám, třeba pro vás to je běžné.**

5 Já vlastně nevím. Protože ono zase ty katolické zásnuby – já totiž ani neznám nikoho okolo,
6 kdo to měl, no. Takže... i když možná někdo jo, tak nevím, jak to probíhalo, já jsem se o to
7 moc nezajímal. Ale vím, že Adélka tenkrát navrhovala, že by mi koupila hodinky místo toho
8 prstýnku. A jak jsme se k tomu dostali – asi jsme chtěli každý nějaké znamení, něco jako
9 svatební znamení, když snoubenci – Nebo snoubenci, to jsou ti, co se vzali, nebo?

10 **Snoubenci jsou ti, co se chystají na svatbu, co jsou zasnoubení.**

11 Aha. Tak ti manželé, tak ti manželé nosí prstýnky, ti dnešní. No tak jsme chtěli taky něco
12 takového.

13 **Jasně. A jak tedy vypadal ten váš katolický obřad. Jak to probíhalo? Já vím, že je tam**
14 **daná liturgie...**

15 To bylo hezké. Na to si pamatuji. To bylo po mši, v neděli, myslím, na velkou slavnost,
16 neposkvrněné početí Panny Marie. A já, jelikož jsem hodně duchovně zaměřený, tak nějakým
17 způsobem to pro mě bylo důležité, že to bylo zrovna tady ten den. No a byl tam vlastně náš
18 farář a rodiče. No, tady vám můžu ukázat i nějaké fotky (*ukazuje na kameru*). Takhle jsme se
19 potom vyfotili. A dokonce jsme měli, takovéhle oznámení jsme si udělali (*ukazuje*). To jsme si
20 vyfotili, to jsme si udělali v DM. (*smích*)

21 **Však jo. (*úsměv*)**

22 V DM na těch automatech, to bylo vtipné, no. (*smích*) No, a takže obřad. Byl to normální obřad
23 a byli tam jenom rodiče a pak jsme šli na večeři. To bylo hezké. Tam si naši rodiče začali tykat.

24 **Tykat? A znali se předtím?**

25 Strašně málo. Tak moji rodiče jsou poměrně staří a moc zas tak nenavazují nějaké kontakty. A
26 tady to asi byl důvod se sejít, tak tam vlastně jako, no, se seznámili trochu víc.

27 **Vy jste si mi ukazoval tu pozvánku, nebo to oznámení spíš, tak komu jste to vlastně dávali?**

28 **Kdo to věděl, že budete mít zásnuby?**

Rozhovor H.5

1 Hm. Jenom rodiče. Rodiče a snad ještě sestry moje. A asi Adélčina sestra možná a její bráchové,
2 ale ty to asi moc nezajímalo.

3 **Vy jste tedy mluvil o tom, co jste od toho obřadu očekával, že to pro vás bylo důležité, že**
4 **to je součástí katolického obřadu, že je to spojené s vaší vírou. Taky jste zmínil, že ty**
5 **zásnuby jsou žehnacím obřadem, na rozdíl od svatby – není to svátost, je to žehnací obřad.**
6 **Někteří lidé mi říkali, že pro ně bylo důležité, že tam přizvou Boha do toho vztahu. Nebo**
7 **možná do toho období zasnubního. Tak jak to bylo pro vás?**

8 Určitě jo, určitě nějakým způsobem jo. To, jelikož to je takhle, jak by se to dalo nazvat, nějaká
9 svátostnina nebo tak, prostě Bůh tam je nějakým způsobem přítomný a není mu to jedno.
10 Prostě... Tak ono mu to není jedno ani tak. Ale takhle nějakým způsobem je to víc a člověk ho
11 do toho aktivně zve a věří v jeho aktivní spolupráci. Určitě tam byl takový úmysl, bylo to
12 důležité, hodně.

13 **Takže jste to takhle vnímal? Že se na něco připravujete a ten Bůh tam s vámi je, aktivní?**

14 Jo... Asi takhle závažně že bych to bral... že bych to vnímal, asi ne. Asi že bych jako... nějak
15 hmatatelně vnímal... Určitě kdybych potom byl v nějakých pochybnostech... To si myslím, že
16 si na to vzpomněli, že ty katolické zásnuby jako byly a... že jistě, pokud se o to člověk nějak
17 poctivě takhle snaží dojít nějaké pravdy nebo nějakého... (*přemýšlí*) Že prostě věří v tu pomoc,
18 no. Že když se dostane do nějakých pochybností nebo problémů v tom stavu, tak prostě: „Bože,
19 vidíš, že nějakým způsobem se takhle snažím, takhle ti to předkládám, ty věci i v těch
20 zásnubách. Věřím, že mě neopustíš a že mi pomůžeš.“ No, to jo.

21 **No, takhle jak o tom mluvíte, tak v hlavě mi vystupuje obrázek kotvy. Jako toho, že člověk**
22 **ví, že někde stojí pevně nohama na zemi.**

23 Může to tak být, no.

24 **Ještě si říkám – to vědomí já jsem zasnoubený, co to pro vás znamenalo? Co to s vámi**
25 **dělalo?**

26 No, tak už to byl určitý závazek, už to byl určitý jako... No, že už to není legrace, to chození.
27 Že už prostě to směřuje ke svatbě a... že prostě... prostě... Jako že to asi jednou svatbou skončí,
28 no. Že už to není nějaké nezávazné, že už to nějakou dobu trvá a že jako nějakým způsobem
29 bych chtěl zodpovědně se na ten vztah připravovat, nebo něco takového. Jo, určitě.

30 **Připravovat se.**

Rozhovor H.6

1 No.

2 **No a jak se na to dá připravovat? Někteří lidé o tom mluví, stejně jako vy, že to období**
3 **zásnub pro ně bylo přípravou, ale vždycky si říkám, k čemu se člověk připravuje? Nebo**
4 **na co se připravuje, jak si to představuje?**

5 No, tak chce něco aktivně udělat pro to, aby... (*přemýšlí*) Aby ta svatba, aby se nezmýlil, třeba.
6 Aby neudělal nějakou blbost, které by potom litoval. To znamená vzít si nesprávného člověka
7 nebo tady v tu dobu se brát – nebo vůbec se brát! Jo, tak nad tím přemýšlet, pokud je toho
8 schopný, teda. No a potom, potom taky... (*přemýšlí*) Asi hodně důležitá věc je ta, že taky, že
9 jo... Když jako s někým chodíte dlouho, tak vlastně jako, jak to říct... Více méně víte, že byste
10 si to třeba chtěli jedno vzít, nebo je vás s ním dobře, tak potom ale víte, že si nemůžete vzít
11 hned. Nebo nechcete vzít hned, prostě. Obzvlášť třeba z nějakých praktických důvodů,
12 studujete, nebo nevím, něco, přijde vám to složité, že ta doba na to prostě není dobrá. My jsme
13 se vlastně vzali, až jsem dostudoval školu, takže, no... A Adélka taky byla velmi mladá, když
14 jsme spolu začali chodit, tak jí bylo sedmnáct. A když jsme se brali, tak jí bylo dvacet jedna.
15 Takže... Ale zároveň víte, že to prost nějakým způsobem, jo, chodíte spolu dlouho, ale zároveň
16 ještě se brát nechcete. Já jsem se brát nechtěl. A Adélka nevím, vlastně. Adélka... Já si myslím,
17 že taky ne, vlastně. A potřebujete, aby ten vztah někam směřoval. Tady je ten dobrý bod, si
18 myslím, od kterého se můžete odrazit, že to někam směřuje. Ale zároveň to ještě není ta svatba.
19 Rozumíte?

20 **Rozumím. Takže když si to parafrázuji, co jste mi říkal, tak vy jste to nějaké době cítil, že**
21 **už to chce někam posunout, ten vztah, ale ještě nejste připravený, ještě to není na to, aby**
22 **proběhla svatba?**

23 Ano.

24 **Vy jste nějak zmínil a nevím, jestli to dobře chápu. Vy jste se zasnoubili v době, kdy vy**
25 **jste ještě studoval?**

26 Jo.

27 **A vzali jste se, až když jste školu dokončil.**

28 No, to si dokonce myslím, že rok a půl po škole až. Že už jsem chodil do práce.

29 **Jo, protože mě zaujalo, že vy jste se zasnoubili v roce 2-13 a vzali jste se ve 2-15, takže tam**
30 **byly-**

Rozhovor H.7

1 Dva roky, no.

2 **Dva roky zasnub.**

3 Dlouho, že?

4 **Hm, tak každý to má jinak.**

5 Připadá vám to dlouho? Nebo ne?

6 **Hm... Tak my jsme měli svatbu po sedmi měsících, asi, od zasnoubení. Takže my jsme to**
7 **stihli ještě ten rok.**

8 No jo, tak sedm měsíců, to je docela brzo.

9 **Hm, hm. Ale v každém vztahu je to jinak, já si myslím, že není jako dobře/špatně. Jak to**
10 **tedy bylo u vás? Co ty dva roky se dělo? Bylo to nějak komunikované, chceme ten vztah**
11 **posunout, ale ještě to není na to, abychom se brali?**

12 Bylo, bylo. Dokonce jsme už uvažovali i o svatbě nebo jsme se jako o tom bavili normálně. A
13 chtěli jsme stihnout nějakou tu přípravu na manželství. Tam jsme jakoby docházeli, tam jsme
14 se přihlásili po těch zasnubách. Jsme docházeli vlastně za jedněmi manželi, celý rok jsme tam
15 chodili na nějaké povídání. Zpětně to teda nehodnotím úplně přínosně... No, a... Takže jo,
16 aktivně jsme něco dělali pro to, abychom se jakoby... získali nějaké jako znalosti o tom
17 manželství. (*smích*) Nebo něco takhle, si myslím já.

18 **No, a když se na to podíváte takhle s odstupem, mluvil jste o té přípravě – říkám si, jestli**
19 **se na to dá připravit. Jestli to období vám pomohlo se připravit na to manželství?**

20 Já si myslím, že jo. Já si myslím, že určitě. Hlavně v tom, že jako, že je tam ten moment, že
21 prostě... od tohoto bodu jsme zasnoubení a od tohoto bodu já vím, že to fakt jako. Že už mám
22 namále, když to řeknu takhle hloupě. Že už fakt jako to jako do té svatby směřuje a už prostě
23 musím přemýšlet třeba jako praktiky nějak. No, že jako opravdu – tak kde budeme bydlet a co
24 budeme a tak. Jo, prostě... Prostě není to jako... spolu chodíme, chodíme, chodíme a jéé, tak
25 se vezmeme a hotovo. Ale zasnoubíme, vezmeme – prostě je to nějak jako růst v té ještě
26 kompetenci, té zodpovědnosti a tak.

27 **Vy jste mluvil, zmínil jste před chvílí i nějaké pochybnosti. Ted' jsem říkal: „Mám**
28 **namále“, tak bylo to tam?**

29 No jéje, já jsem měl pochybností! Jéje. (*smích*)

Rozhovor H.8

1 **No a o čem to bylo?**

2 Jé, to bylo... (*smích*) To nechtějete vědět, co se mi honí hlavou. To je to, to je prostě... To je
3 jako... Spousta, já jsem přirozeností spíš jako úzkostnější, pochybovačný typ, takže... takže se
4 mi... To byla spousta věcí, jestli se mám brát, jestli nemám být kněz, jestli já nevím – támhle
5 to a tady to. A jestli je ta vhodná doba... A tak dále a tak dále. Tak se mi to všechno taaakhle
6 v té hlavě jako motalo, no.

7 **A co vám pomohlo to překonat? Protože vy jste se nakonec oženil.**

8 Oženit se!

9 **Oženit se?? (smích)**

10 To mi pomohlo! (*smích*) To mi pomohlo, protože víte co, to je definitivní. Já to беру jako
11 definitivní a jsem šťastný teďka.

12 **Fakt?**

13 No, fakt! Aspoň myslím, teda. (*smích*)

14 **No vypadáte.**

15 No, no, dobře.

16 **No říkáte oženit se, ale co bylo předtím? Třeba ty poslední – měsíc, týdny?**

17 Mučivé pochybnosti.

18 **Mučivé pochybnosti...**

19 Nee, (*úsměv*) tak jako byly nějaké pochybnosti, ale už byla třeba i radost, na to, že se na něco
20 těšíte, na nějaký nový život. A... (*přemýšlí*) Já jsem to potřeboval, ten krok udělat. Ale máte
21 z toho strach, prostě. Měl jsem z toho velký strach, si myslím.

22 **No, říkám si, že jsme se předtím bavili o těch dvou letech zasnub. Ted' mě napadá, jestli
23 to pro vás paradoxně nebylo horší to natahovat na ty dva roky? Dva roky se v tom nějak
24 mlátit. Nebo jestli vám to pomáhalo?**

25 Já myslím, že mi to, že mi to svým způsobem jako pomáhalo, protože... (*přemýšlí*) Já myslím,
26 že jsem měl v sobě taky takový, takovou výčitku vůči Adélce, že to chození dlouho trvá kvůli
27 mně... možná. A možná, že to byla blbost, možná že to byla blbost, já nevím. Ted'ka to nevím.
28 A... (*přemýšlí*) A vlastně jsem chtěl ten krok udělat, aby ona věděla, že to myslím vážně, a

Rozhovor H.9

1 zároveň, já nevím, se bojím do toho definitivně jít. Takže to bylo takové – jako je pravda, že to
2 bylo asi i kvůli ní, aby prostě věděla, že to myslím vážně, no.

3 **Jo, takže nějakým takovým vážným způsobem jí říct, jak to berete, ten vztah.**

4 Hm.

5 **Představuji si to jako takové velké vyjádření.**

6 No, ano, ano. Ano, je to tak. *(přemýšlí)*

7 **Já se ještě většinou ptám, jak jste to oznamovali, že jste zasnoubení? Jak jste to dávali
8 vědět lidem kolem vás, jak jste zveřejňovali, že se budete brát?**

9 Když víte, ono to bylo zajímavé, že my jsme se zasnubovali, ale neříkali jsme, že se budeme
10 brát.

11 **Aha, aha, to je zajímavé.**

12 To jsou dvě rozdílné věci. Aspoň pro mě, jestli si na to dobře vzpomínám. Ony to byly dva
13 roky. Já vím, že spousta asi lidí to bere, že jako zasnuby a už mají termín svatby. Jo, prostě
14 nějakým způsobem asi je to možná přirozené, my jsme to měli jinak. My jsme se zasnoubili,
15 ale neměli jsme termín svatby. To bylo až za dva a půl roku, myslím, nebo tak nějak. *(počítá)*
16 No, to bylo za dva roky a čtyři měsíce. To je docela dlouhá doba. Takže my jsme měli jako –
17 vím, že pár lidí se na to zeptalo: „Kdy se budete brát?“ A my jsme říkali: „No, tak nevím, za
18 rok, za dva.“ No, prostě, to ne, to my jsme neměli.

19 **Hm, dobře.**

20 Jsme jediní nebo ne? Z vaší kohorty?

21 **Z mojí kohorty jste asi jediní, no.**

22 No vidíte to... To je zajímavé.

23 **Pro mě je to zajímavé, co mi říkáte. Máte jiný přístup k tomu a mně to přijde opravdu
24 zajímavé, dobře zajímavé.**

25 Hm, no.

26 **Vy jste říkal, že jste tam pozvali ty rodiče, že o tom věděli sourozenci. Jak na to ale
27 reagovali? Protože přece jenom už to nebylo asi jenom o vás, ty zasnuby?**

Rozhovor H.10

1 Vlastně ne, nebyly, určitě ne. A jak na to reagovali? Já si myslím, že na to reagovali, že je to
2 hezké. Že to je pěkné. Myslím, že jo.

3 **No a někteří mi říkali, že po těch zásnubách se k nim lidi chovají trochu jinak. Že se třeba
4 něco změnilo v jejich přístupu. Všimal jste si něčeho takového?**

5 Hm, ne, nevšimal. Ale já jsem spíš jako vnímal sám, že jsem takový jako si jistější. Že ten vztah
6 je takový jako posvěcený nějakým způsobem nebo nějak upevněný.

7 **Posvěcený, upevněný tím požehnáním? Nebo tím rozhodnutím? Nebo co by to dělalo?**

8 Obojí asi. I požehnáním, rozhodně. I nějakým způsobem tím, že se něco řeklo, jo, v tom obřadu.
9 I... prostě, že to proběhlo v tom kostele, prostě za přítomnosti nějakých lidí, že to takový jako
10 – takový obřad, no. (*přemýšlí*) No, možná je to něco jako když vystudujete, jste po promoci,
11 ale nemáte atestaci. Tak jste po promoci. Ale nemáte atestaci, no.

12 **Jasně, to je dobré přirovnání.**

13 Hm.

14 **A všimal jste si, že by se něco změnilo v tom vašem vztahu? Mluvil jste o sobě, vy jste se
15 cítil jistější.**

16 Začali jsme asi víc mluvit o svatbě. Začali jsme plánovat nějaké kroky, třeba tu přípravu na
17 manželství. No, a co ještě. (*přemýšlí*) No, já si myslím, že aspoň já, že jsme byli tak jako víc
18 v pohodě, že jsme udělali něco pro to, že chceme spolu zůstat pořád, ale... Že jsme spolu jako
19 pro ten vztah... něco udělali, no.

20 **A vy jste mluvil o té přípravě, že to pro vás nebylo úplně šťastné nebo že na to
21 nevzpomínáte jako na něco úplně přínosného. Tak v čem to bylo?**

22 No, jako vzpomínám na to rád, to byla docela legrace někdy. (*smích*) Ale vlastně to nebylo
23 přínosné, bylo to trochu jako o ničem, si myslím, no.

24 **No a v čem to tedy bylo?**

25 My jsme se scházeli v jedné rodině, byli to takoví jako manželé křesťanští, katoličtí, starší. No,
26 starší, oni nebyli staří, ono jim bylo tak čtyřicet pět, čtyřicet - čtyřicet pět. A... vlastně ještě tam
27 chodily další páry, které se chtěli brát. Takže jsme tam byli asi tři čtyři páry a teďka jsme si
28 povídali... Je fakt, že mě jako – nebude to nikde na YouTube, tady to video?

29 **Ne, v žádném případě. Až to přepíšu, tak to smažu.**

Rozhovor H.11

1 Jo, jo. Takže, to – třeba ta paní mně třeba osobně nesedla, ta manželka, co nás připravovala.
2 Taková divná byla! Takové jako divné... takové jako plácání to bylo, já nevím. To se tam řešilo
3 zešíroka spousta takových blbostí... Takové prostředí tam bylo divné. Ty lidi, co tam chodili,
4 byli taky divný! (*smích*) Já se omlouvám, já jsem byl asi taky divný, takže...

5 **(smích) A to jste tam opravdu vydrželi rok chodit?**

6 No jo, chodili jsme každý měsíc. Dochodili jsme to.

7 **No dobře, a co byste tedy potřeboval, aby ta příprava pro vás měla smysl? Možná ne table**
8 **konkrétní, ale obecně příprava na manželství?**

9 Heleďte, já bych potřeboval osobně asi to, nějakým způsobem zapracovat hlavně na tom nebát
10 se převzít zodpovědnost. Za sebe a za svůj život, jo. O tom to je. A v tom vám žádná příprava
11 moc nepomůže. Takže třeba na psychoterapii chodit nebo nějakým způsobem reflektovat nějaké
12 věci. Ne jako... O tom to je – si myslím.

13 **Jo, tak to tohle asi opravdu nemělo...**

14 Jo. Jako nebát se převzít – myslím si to, nebát se převzít zodpovědnost za svůj život a za svoje
15 rozhodnutí.

16 **Hm, jasně. Vy jste už zmínil závazek několikrát. Že ty zásnuby pro vás ještě nebyly tak**
17 **závazné.**

18 Ne.

19 **Ale závazek každý chápe jinak. Když já řeknu závazek, tak tím něco myslím, už jsem**
20 **ovlivněná i tou teorií. Ale jak vy byste třeba definoval závazek, jak byste mi vysvětlil, co**
21 **to pro vás je? Závazek ve vztahu.**

22 Jo, jednak je to – spíš to jako vnímám jako... Já totiž jako strašně nemám rád tyhle slova. Jako
23 závazek, slib a tyhle. Strašně to nemám rád. (*přemýšlí*) Často to pro mě totiž má takovou jako
24 negativní konotaci. Takovou jako – hodně se mi to do toho míchají takové negativní emoce.
25 Závazek, závazek, jak bych to vnímal? No, že jste vázaný, jste jako na řetězu a nemůžete se
26 rozlétnout. (*smích*) Nenene. (*úsměv*) Jako zároveň vám to dává určitou jako... máte nějaký
27 vymezený prostor, asi je – a to třeba vnímám pozitivně – máte nějaký vymezený prostor, na
28 kterém můžete budovat prostě něco, no. A víte, že když ho překročíte někam jinam, tak prostě
29 to, co budete, tak se poškodí. Asi takhle. A to si myslím, že takhle mluvím, že to vnímám
30 takhle z přítomnosti, že jsem se nějak posunul. Tenkrát jsem to tak asi úplně nevnímal, no.

Rozhovor H.12

1 Závazek... Já jako asi jsem to vnímal v tu chvíli ty zasnuby jako závazek tak, že jsem prostě,
2 že je Adélka pro mě ta jediná, no.

3 **Jo, takže to bylo směřované vůči ní? Ten závazek?**

4 Asi jo, já si myslím, že jo. Vůči ní a taky vůči mě, že jako prostě nepřemýšlím třeba nad jinými
5 holkami nebo takhle nějak. No.

6 **Vy jste říkal, že nemáte to slovo závazek rád, že nemáte rád slovo slib.**

7 Ne.

8 **A bylo by nějaké jiné, které byste třeba k těm zasnubám použil a které by to vystihovalo?**
9 **To, co se tam stalo? To – napadá mě, k čemu jste se zavázal, ale to je prostě špatně, že jo.**
10 **(smích)**

11 No... *(přemýšlí)* Milník asi. Určitý milník. Prostě jdete na cestě a po cestě se stanou nějaké
12 fáze. Tak tady prostě je to nějaký bod, určitého možná zlomu, dá se říct... který prostě. Ten
13 vztah se nějak vyvíjí, uděláte nějaký krok, tady prostě nějaký rituál a tady v tu chvíli víte, jste
14 si nějak uvědomil, že se to prostě láme někam do větší zodpovědnosti, no. Myslím si, že je to
15 důležité. Jako já si fakt myslím, že to je důležité mít zasnuby i jako pro věřící, pro nevěřící, pro
16 kohokoli. Protože je to bod, kdy už to není nějaké chození jenom, ale je to bod opravdu, kdy...
17 si uvědomíte, že chcete dělat něco pro to, abyste něco hodnotného vybudoval.

18 **Ted' mě napadá, když říkáte, že i pro nevěřící – tak ti to možná nahrazují nějakou žádostí**
19 **o ruku. Myslíte, že to může mít stejný efekt?**

20 Asi jo, asi jo. Asi může. Asi jo, ale tam zase, oni do toho nezhou jako tu pomoc shůry, jo. To si
21 myslím, že je taky hodně důležité. Že pokud je člověk věřící, tak věří, že opravdu je tady nějaký
22 aktér, který může zasahovat do věcí a... a když prostě já věřím tomu, že když zvete Boha do
23 nějaké situace, tak on určitě tam nějak hmatatelně, aktivně přijde. To oni třeba nějakým
24 způsobem nevědí, jak tohle pojmenovat nebo... Neumí to. My máme tu výhodu, že umíme.
25 Nebo chceme. Oni třeba taky chtějí, ale...

26 **Tak tam oni by třeba použili jiné slovo. Napadá mě náhoda nebo štěstí nebo něco...**

27 Štěstí, no, to je pravda.

28 **No, a kdybych se vrátila k tomu, čemu jste říkal milník nebo zlomový bod – já si**
29 **představuji, že zasnuby částečně otevírají dobu, kdy už je to nějakým způsobem závazné,**

Rozhovor H.13

1 **vy byste asi řekl zlomové. A z části už je to přípravou na manželství, které už je nějakým**
2 **způsobem definitivní, zvláště pro křesťany. Tam to je hodně přísně vymezené, co to**
3 **manželství vlastně znamená pro ty lidi. Tak s ohledem na tohle, jaké to pro vás bylo? Vy**
4 **jste už něco říkal, něco jste zmínil, ale když se na to zeptám takhle konkrétně?**

5 Ted' jsem tedy úplně neporozuměl otázce...

6 **Jo, já si představuji, že u těch zasnub už se dá mluvit o nějakém závazku, něco už se tam**
7 **pojmenuje. Jednak o těch zasnubách, to už je nějaká příprava, vy jste to nazval milníkem.**
8 **A zároveň už je v dohledu manželství. Nějak už se tam to manželství pojmenuje, které už**
9 **je definitivní, jak už jste říkal dřív.**

10 Hm. To tak opravdu vnímám, no.

11 **A to období pro vás s ohledem na tohle bylo jaké? A ted' přemýšlím – vy jste říkal, že jste**
12 **tam to manželství v tu chvíli možná ještě ani neviděl.**

13 Ale jo, to si myslím, že jsem viděl.

14 **Aha, viděl, tak to jsem špatně pochopila...**

15 To si myslím, že jsem viděl a že opravdu... Ale je to prostě o tom, že uděláte něco, nějaký krok,
16 ty zasnuby. I tomu druhému, dáte mu najevo, že o něj opravdu stojíte, že opravdu chcete s ním
17 žít. Ale z nějakého důvodu, třeba že se na to necítíte nebo máte z toho obavy nebo potřebujete
18 nějakým způsobem jako dorůst ještě, prostě i ho neberete.

19 **Vy říkáte, že dáváte najevo druhému, že si ho chcete vzít. Je tam ještě něco jiného, co**
20 **dáváte najevo těmi zasnubami? Co mu vlastně sdělujete? Bylo tam ještě něco takového**
21 **pro vás?**

22 No tak ta duchovní věc, že zvu do toho aktivně Boha. A pak taky to, že ti rodiče to mohou vzít
23 taky trochu vážně. Tak oni to brali vážně, si myslím, ale opravdu že s tím mohou počítat, že se
24 jako v nějaké době vezmeme. *(přemýšlí)* Asi nic víc, no.

25 **No, a kdybychom to vzali z druhé strany, co si myslíte, že vám vaše snoubenka těmi**
26 **zasnubami dávala najevo? Co ona vám říkala?**

27 Že o mě opravdu stojí, že chce se mnou jako být a jednou si mě chce vzít. Že prostě mi je
28 nějakým způsobem věrná a že se mnou počítá... *(přemýšlí)* Že taky jsme prostě pár, kde oba
29 počítají s Boží pomocí aktivní, no.

Rozhovor H.14

1 **Hm, děkuji. Já se ještě vždy ptám na nějaké kořeny toho, kde se v člověku bere – vy jste**
2 **mluvil o zodpovědnosti. Nevím, jestli je to úplně to správné slovo pro tohle, ale to, že**
3 **člověk přijímá nějaké milníky, vstupuje do takových období. Tak to není jenom tak, to se**
4 **někde bere. Tak mě zajímá, jestli tam vidíte nějaký vliv vaší víry, vaší církve nebo vašeho**
5 **okolí?**

6 Jo, to jo, to vidíme. Tak viděli jsme, že je jako to tradiční obřad, že to prostě je tradice, ty
7 zasnuby, že to prostě se děje, udává. Proč bychom to nemohli využít my, tady těch dober toho
8 obřadu. A, dober... (*smích*) No a co ještě? Pardon, jak byla ta otázka?

9 **Kde se to bere? Jestli třeba z víry nebo z vašeho okolí, od těch blízkých?**

10 Z víry určitě a pak taky lidi kolem nás taky měli ty zasnuby. Tak jsme to taky chtěli takhle, si
11 myslím. A já nevím, jestli třeba NN (*naši společní známí*) měli zasnuby nebo ne, to možná víte
12 spíš vy?

13 **Neměli.**

14 Ale neměli. No tak vidíte to. (*úsměv*) No, to je zajímavé, že je neměli zrovna... No, ale určitě
15 je měli jiní lidé kolem nás. A líbilo se nám to, že je to hezké, že jako... Když to jako dělají
16 takhle, tak... A my jsme hlavně potřebovali nějaký další krok v tom vztahu, nějak se ujistit
17 navzájem asi, no.

18 **Ujistit navzájem. Kdybyste byl znovu v té době před – kdy to bylo, 2-13? A znovu se**
19 **rozhodoval, možná i s těmi zkušenostmi, které máte teď, šel byste stejnou cestou? Dělal**
20 **byste to stejně, nebo jak by to vypadalo?**

21 Určitě bych ty zasnuby chtěl mít, to jo, to je pravda. A... asi jo, asi bych to dělal stejně.
22 (*přemýšlí*) Nevím, proč bych to dělal jinak, no.

23 **Napadá vás ještě něco, co by bylo důležité, nějaká vaše vzpomínka, zkušenost, a já jsem**
24 **to neoslovila, nepojmenovala?**

25 Důležitá vzpomínka, zkušenost? No, pak bylo hezké, že jsme se sešli v té hospodě s rodiči, to
26 se mi líbilo. No a taky že to... Já se ještě můžu podívat do té kroniky zážitků, jestli mi to něco
27 nepřipomene právě ohledně toho období. A možná že to bylo zajímavé, že bylo dobré to, my
28 jsme měli takovou skupinu mladých lidí, se kterými jsme rádi byli u toho kostele, to věřící
29 spolčo. A vlastně oni nějakým způsobem v tu chvíli taky jako věděli, že jsme zasnoubení už a
30 že to jako zvýšilo kredit naše vztahu, jo prostě, když to tak řeknu. (*smích*) A to je pravda, no,

Rozhovor H.15

1 to je možná důležité. Že... už spolu jenom nechodí, ale oni jsou zasnoubení – víte, to si třeba
2 mohli říkat. Nějak je to možná závažnější. Oni se možná budou brát, si možná říkali. Tak to je
3 jako dobré, to musím říct, že tohle je jako dobré. No...

4 **Říkám si, co to pak s vámi dělá? Když vstupujete do společnosti s tímhle možná opravdu**
5 **vyšším kreditem?**

6 Co to se mnou dělá? Jsem takový najednou dospělejší! (*smích*)

7 **Dospělejší!**

8 Znáte to (*smích*), takový prostě najednou... dospělejší, no. Prostě na sebe беру najednou víc
9 zodpovědnosti za svoje konání, za svůj život, no.

10 **No ale teď jak vás vidím, jak o tom mluvíte, tak mi přijde, že to pro vás nebylo svazující,**
11 **že to byla dospělost taková... možná pozitivní, příjemná?**

12 Jo, to jo. Ano, je to pravda. Ono to jako v zásadě, ty zasnuby, co... Ony nejsou v zásadě vůbec
13 závazné, jako formálně. To je obřad, Asi jako když chcete, tak asi od toho můžete hodně vzít,
14 ale zároveň když proběhne a vy od něj osobně nic neočekáváte, tak skoro jako nic nemusí dát.
15 I když já jako věřím, že Bůh opravdu může přicházet jako aktivně tak, takovou silou, že si to
16 ani neumíte představit. A vůbec to nemusíte čekat, že abyste se potom nedivila, že se potom
17 dějí nějaké věci, já nevím, které nečekáte. Že najednou zjistíte, že opravdu to není ono, třeba.
18 A díky Bohu za to. Nebo že najednou zjistíte, že opravdu to je ono rychle, že to chcete. Jo, že
19 prostě, že pro mě jako pro věřícího člověka zároveň... že ten Bůh je opravdu aktivní aktér, který
20 do toho může promluvit. A když ho do toho zvete, tak on to udělá.

21 **No a to jsem se ještě chtěla zeptat. Vy jste mluvil o nějakých pochybách. Měl jste tam**
22 **během té doby někdy nějaký pocit, nápad, že tohle není dobrá cesta pro vás? Že ty**
23 **zasnuby nechcete skončit svatbou?**

24 (*přemýšlí*) Já jsem jenom věděl, že v tu chvíli se ještě nechci brát. To jsem věděl. A jako že
25 bych, že si Adélku určitě nevezmu, to ne. To určitě ne, naopak. Tušil jsem, že jo, ale nedokázal
26 jsem jí jako říct kdy nebo jak. Možná, že ona to měla jinak, ale já jsem to měl takhle.

27 **Jaké to pro ni bylo?**

28 Myslím, že pro ni to bylo... Pardon, já si jen otevřu okno. (*vstává*)

29 **Jo, jo.**

Rozhovor H.16

1 No, jaké to pro ni bylo? Já myslím, že pro ni to bylo hezké, dobré, ty zasnuby. A ona jako...
2 ona zároveň chtěla... No prostě vždycky byla o krok dál, jako rychlejší. Takže... takže ona na
3 mě čekala, si myslím. Až se jako rozhoupu.

4 **Já si říkám, že v některých vztazích by to mohlo být znejišťující a v některých jsou s tím**
5 **oba partneři v pohodě. Tak spíš jsem se ptala, jaká je ta vaše zkušenost. Takže čekala...?**

6 Jo, pardon, já jsem teď – znejišťující proč?

7 **Já si představuji, že kdyby v nějakém vztahu ten jeden říkal: „Já nevím, kdy si tě chci**
8 **vzít.“, že by to pro někoho mohlo být znejišťující, mohlo by to být nepříjemné pro ně.**

9 Hmm. No, tak já si myslím, že to pro ni znejišťující bylo. Ale ona je velmi silná, vydržela to.
10 Tak já jí za to můžu v tuhle chvíli jenom poděkovat.

11 **Já vám v tuhle chvíli taky poděkuji, bylo to pro mě velmi zajímavé.**

12 Opravdu?

13 **No jasně, jasně.**

14 Já nevím. To je hezké, že vám to přijde takhle jako přínosné. Tak snad vám to nějak pomůže.
15 (*úsměv*)

16 **Určitě. Já mám srovnání z více rozhovorů a každý říká něco jiného. A ta skládanka, která**
17 **z toho jde, je pro mě opravdu velice zajímavá. Jo, nejsou prostě dva lidi se stejnými**
18 **zkušenostmi.**

19 Hm, to je zajímavé.

20 **Takže to, jak vy jste přistupoval k těm zasnubách, je pro mě naprosto jedinečná výpověď.**

21 Jak říkám pro mě to bylo... nějaký krok, který pro mě znamenal... jako přijetí víc
22 zodpovědnosti za ten vztah. Asi to... to bylo asi to.

23 **Jak říkám, děkuji Vám za to.**

Příloha I:

Rozhovor I – Iva

Rozhovor I.1

1 **Píšu diplomovou práci o zasnubách, o katolickém rituálu zasnub a závazku, který do toho**
2 **může nějakým způsobem vstupovat. Chtěla bych vás poprosit, abyste se zkusila do tohoto**
3 **období vrátit, i když už jste vdaná a s manželem máte dvě děti.**

4 Dobře.

5 **Na začátek se vás zeptám na to, jak dlouho jste byli spolu, než jste se spolu zasnoubili a**
6 **jak dlouho jste spolu teď?**

7 Byli jsme spolu, než jsme se zasnoubili asi půl roku a teď jsme spolu... přes dva roky.

8 **Takže dva roky od svatby?**

9 Teď máme – vlastně od zasnoubení to za chvíli budou tři roky, no. (*úsměv*) Na jaře, vlastně
10 dalo by se říct někdy v červnu, dalo by se říct.

11 **A žili jste spolu před zasnoubením, nebo až po svatbě?**

12 Po svatbě. Rok po svatbě (*smích*)

13 **Rok po svatbě? (*smích*)**

14 (*smích*) Ne... Po svatbě, po svatbě. Jo, já jsem totiž ještě vlastně pracovala vzdáleně, jako ve
15 vzdáleném městě, takže jsem za manželem první rok jezdila na – no vlastně víkendově.

16 **Já bych se vás tedy ráda ptala na tu dobu zasnoubení. Vy jste říkala, že po půl roce jste**
17 **se zasnoubili – těmi katolickými zasnubami nebo jaké zasnuby to byly?**

18 No... Nejdřív jakoby my sami někde jakoby při procházce, dá se říct. A bylo to předání jako i
19 prstýnku. A pak jsme vlastně se domluvili ještě s panem farářem a chtěli jsme jakoby zasnuby,
20 kdy by bylo požehnané to zasnoubení.

21 **A mohla bych se zeptat trochu blíž na to, jak říkáte: „Zasnoubili jsme se sami.“ Jak to**
22 **tedy probíhalo? Říkáte, že to bylo po půl roce vztahu... Jak to tedy proběhlo? Manžel asi**
23 **žádal vás... Jak to bylo?**

24 Hmm. No my jsme o tom jako předtím třeba mluvili, už se mě několikrát ptal, jestli bych si ho
25 vzala nebo tak. (*úsměv*) Já říkám, už po měsíci se mě ptal, jakou bych si představovala svatbu.
26 Tak to my se jako tomu smějeme, protože to on říká, že to tak jako ještě nemyslel. Ale jako to
27 směřování k tomu, k té svatbě tam bylo, dá se říct od začátku. Nebo od začátku... Prostě oba
28 jsme chtěli spolu chodit jenom v případě, že by to tam směřovalo. Takže tak. A pak vlastně se
29 teda ptal, jestli bych si ho vzala a pak při nějaké procházce, příležitostně, jsem dostala prstýnek.

Rozhovor I.2

1 **Tak to vypadá, že jste nebyla překvapená, že jste to nějak čekala?**

2 No, to tak nějak vyplynulo... Byla jsem jakoby ráda a... a překvapená vyloženě – na jednu
3 stranu překvapený je člověk vždycky, to prostě je rozhodnutí toho muže (*úsměv*), a v tu chvíli.
4 Ale zároveň jakoby dá se říct, že se to dalo už očekávat.

5 **A vy jste v tu chvíli věděla, co chcete? Měla jste to v tu chvíli už jasné pro sebe, jak to**
6 **chcete?**

7 (*nerozumí*)

8 **Říkáte, že je to rozhodnutí muže, kdy to přijde a jak to přijde...**

9 Já jsem se pro svého manžela rozhodla při – já nevím, při třetím setkáním, při třetím rande, kdy
10 jsem věděla, že to je prostě pro mě vhodný jako muž, o kterého bych nerada přišla. Pak jsem se
11 spíš bála, že by si to rozmyslel on. (*smích*)

12 **A co následovalo potom?**

13 Potom jsme začali plánovat jakoby svatbu, jo. Takové ty praktické věci, co se musí zařídit. Ještě
14 jsme přemýšleli kde a tak, aby se to prostě zvládlo. Protože to už nebylo daleko od té skutečné
15 svatby, tak jsme měli nějaké čtyři měsíce, dá se říct a ty uběhnou potom velmi rychle, tak aby
16 se všechno stihlo najít.

17 **Vy jste zmínila, že jste chtěli i to požehnání od pana faráře, že jste chtěli i ty katolické**
18 **zásnuby. Tak jak to tohle probíhalo, jak jste to udělali?**

19 Tak zašli jsme za panem farářem, požádali jsme ho o zásnuby v kostele, domluvili jsme se na
20 tom, že to proběhne jakoby soukromě. Jenom jakoby mezi námi... A teď už si nepamatuji, ale
21 myslím, že jsme to měli jako extra samostatně – jo, po mši jsme to měli, po mši. (*zasmání*)
22 Takže když vlastně lidi odešli z kostela... nebo já už nevím, já už si tohle nepamatuji... nebo
23 jestli tam ještě byli... Nebo takhle – tohle mi tedy napovídá manžel, tři lidi tam zůstali. Tři lidi
24 tam zůstali, a ti byli jako dá se říct při tom. A my jsme si tam přinesli každý něco, čím toho
25 druhého obdarujeme. Takže vlastně manžel mi tam znovu dal ten prstýnek a já jsem mu dala
26 křížek. Jako do takových dárkových krabiček a vyměnili jsme si to tam. A nebylo to nic jako
27 ex- nic zvláštního, prostě podle té knížky, jak to tam je, jsme si nechali... Pan farář to vlastně
28 vedl, no. Takhle.

29 **Vy jste říkala, že tam byli ti tři lidé. Takže jste tam nezvali třeba rodinu vaši?**

Rozhovor I.3

1 Hmm. Myslím, že ne. Že tam byla jakoby hospodyně a ti... (*poslouchá hlas v pozadí*) Hmm,
2 to ví manžel. (*smích*) Tak mi to řekni nahlas. (*hlas v pozadí*) Dvě farnice, co nás znaly. Ale
3 jakoby nebrali jsme s sebou – my jsme šli jako úplně běžně na mši svatou, jako jsme v podstatě
4 i chodívali. Že jsme jako byli rádi, že můžeme na mši svatou jít. A po mši došlo jakoby k těm
5 zasnubám a tím, že tam ty farnice, dá se říct, zůstávají po mši, ještě se třeba modlí nebo takhle,
6 třeba ta paní hospodyně, tak taky když viděly, že se tam ještě něco děje, tak taky zůstaly. Nebo,
7 jak bych to řekla, no... (*smích*) Tak kdo se k tomu nachomýtl, tak ten tam prostě byl, nikoho
8 jsme nevyháněli. (*smích*)

9 **No a vy jste říkala, že jste chtěli nějaké požehnání do té doby. Vzpomenete si, kdo s tím**
10 **přišel nebo jestli jste tam měli ještě nějaké důvody, proč právě tenhle rituál katolický vás**
11 **napadl, že byste ho chtěli mít?**

12 Já jako třeba to zasnoubení považuji už za docela dost vážný krok, po kterém vlastně už by se
13 ti lidé neměli rozcházet bez nějakých vážných důvodů. Jo, sice do svatby je ještě čas se jakoby
14 z nějakých důvodů rozejít, není to, že by ti lidé byli poutaní k sobě. Nicméně už je to vážný
15 krok, rozhodující, dá se říct, jakoby pro nás už byl závazný a s tím, že bychom považovali,
16 kdybych se po tom zasnoubení nějakým způsobem rozhodli, jako že spolu nebudeme, že se brát
17 nebudeme, tak už bychom považovali za... jakoby jediný, kdyby se vyskytl nějaký vážný
18 důvod, o kterém jsme třeba nevěděli. Jo, ale jinak bychom to z nějakého – jen tak se jakoby
19 rozejít. Už se mi nelíbíš nebo máš... jakoby dlouhý nos nebo... (*smích*) Jo, kdyby to bylo něco
20 jako, tak bychom to považovali už i za poškození toho druhého. No, takže vlastně pro nás to
21 byl už takový předstupeň té svatby. A myslím, že to je i v tom dobré, že i potom opravdu to
22 směřuje k té svatbě, když se to rozhodnutí udělá už dřív než vlastně ten finální krok. Jo, že to...
23 (*zasmání*) Už prostě jsme tak nějak věděli, že když to teď zařídíme, tak kdyby z toho mělo sejít,
24 tak jen z nějakých závažných důvodů, o kterých jsme nevěděli. Že třeba, já nevím... kdyby ten
25 jeden ještě něco tajil, dá se říct, ještě má čas – by to řekl, před tou svatbou, po tom zasnoubení,
26 a ten druhý by s tím třeba nechtěl jakoby žít, tak ten druhý by měl možnost od toho odstoupit,
27 když to tak řeknu. A jinak vlastně už vlastně ne, dá se říct.

28 **Takže můžu říct, že ty zasnuby už pro vás byly určitým druhém slibu? Vzájemného. Nebo**
29 **to ještě ne, to by bylo až na té svatbě?**

30 Až na svatbě byl slib jakoby definitivní. Ale jakoby... (*přemýšlí*) Brali jsme to jako předstupeň.
31 A... samozřejmě nezávazný předstupeň, závazné to není, zasnuby. Ale zároveň už jsme věděli,
32 že když do toho vstupujeme, když se zasnubujeme a řekneme si jeden druhému, že se chceme

Rozhovor I.4

1 vzít, že chceme být jako spolu, tak kdyby to bylo z nějakých ne závažných a předtím neznámých
2 důvodů, tak už bychom to považovali za poškození toho druhého. Nebo do té doby by nám, dá
3 se říct, že by mi asi nevadilo, kdyby asi z jakýchkoli důvodů i bezdůvodně ten druhý jako řekl,
4 že spolu nebudeme, že se nebudeme spolu scházet nebo tak. Ale potom už, vlastně po těch
5 zasnubách už ne. Já jsem někde četla, v nějakém jako katechismu, kde jako jeden biskup o tom
6 psal, že už je to těžký hřích potom, jakoby po těch zasnubách se rozejít. Což mi připadá jako
7 fakticky, že jo. Že potom už toho druhého citově velmi poškodí, když ten to myslí upřímně a
8 chce a má jako druhého rád.

9 **A povězte mi, vy jste říkala, že tam nejprve bylo to požádání o ruku, to předání prstýnku**
10 **a potom byly ty katolické zasnuby. Tak mělo pro vás i to předání prstýnku stejnou váhu**
11 **jako ty katolické zasnuby?**

12 Já jsem to jako... v jednom. Jako bylo to možné...

13 **V jednom je to pro vás?**

14 Přesně tak. Akorát prostě když to člověk chce mít tak nějak nenápadně, tak se to nedá domluvit
15 dopředu. Takže se to nedá, nedá se to úplně jako skloubit, ale ten muž to chce většinou udělat
16 nějak diskrétně, tajně, překvapit tu ženu, tak vlastně tohle byla taková cesta, že vlastně mě
17 překvapil a... Vlastně já jsem si přála ty zasnuby v kostele, dá se říct, protože už jsem to viděla,
18 už jsem to znala u mojí sestry a u jakoby dalších. Přišlo mi to, že každá věc by to Boží požehnání
19 měla mít, tak jsme vlastně o to požádali našeho pana faráře. Vlastně on je z té farnosti, odkud
20 pochází můj manžel, kde jsme měli ty zasnuby, takže... Tam jakoby jsme přijeli a šli jsme za
21 panem farářem.

22 **No, a kdyby se vás někdo ptal, kdo třeba uvažuje o zasnubách, proč by si je měl vybrat?**
23 **Nebo proč by mu mělo stačit to požádání v soukromí, tak co vy byste mu na to řekla?**

24 No, vlastně mě to tak připadá, že vlastně tyhle závažné kroky jakoby ty děti oznamují svým
25 rodičům. Přišlo by mi divné, že bych svým rodičům neřekla, že se budu vdávat nebo tak. A
26 vlastně Pána Boha bereme jako našeho otce (*úsměv*), takže jako i tam mi přijde dobré, správné
27 jakoby zajít a i jsme se za to jakoby modlili, abychom se správně rozhodli a tak. A chtěli jsme
28 to požehnání.

29 **Aha, takže stejně jako jste chtěli požehnání od svých rodičů možná k tomuto kroku, tak**
30 **stejně jste chtěli požehnání i od Pána Boha?**

Rozhovor I.5

1 Určitě. Určitě jsme nechtěli krok tam, který by vlastně byl proti nějakým... V rozporu s tím, co
2 by Pán Bůh chtěl.

3 **No a co pro vás znamenalo to vědomí já jsem zasnoubená? Kdybyste to měla vysvětlit**
4 **někomu, kdo to nezná, i třeba malému dítěti, tak co to pro vás bylo?**

5 No, i jakoby potom v těch zasnubách bylo vidět, že pouto nebylo ještě žádné. Ale po té svatbě,
6 jak se říká, já jsem si hodně říkala, aby ta svatba byla platná. Mám pocit, že se hodně lidí třeba
7 vezme a ta svatba platná není. Řeknou si ano, ale nejsou... nejsou vlastně na to ano připravení.
8 Nejsou schopni dodržet ten slib. A nejsou připraveni na to být spolu, neznají jakoby cíle
9 manželství. A nutno říct, že my, když jsme se brali, dá se říct starší a myslím si, že v tomhle
10 směru jsme připravení byli. A... taky jsem vnímala, že to pouto tam opravdu při tom aktu, při
11 tom slibu, kdy my jsme si řekli ano, vzniklo. Jo, že opravdu už potom – jak se říká *poneseme*
12 *spolu všechno dobré i zlé*, tak mi připadá, že opravdu tam to pouto vzniklo a že opravdu i když
13 třeba člověk zjistí, že něco je jinak nebo že v něčem najednou zjistí, že se musí přizpůsobit nebo
14 v něčem že třeba se na druhého snadno našťve nebo tak, tak stejně to pouto tam je. A... takže
15 prostě vnímám to, že jsme jakoby manželé. Že je to velký rozdíl, když to pouto tam není.

16 **Takže to je pouto, které vzniká opravdu až tím manželstvím? V zasnubách není pro vás**
17 **ani náznak něčeho takového?**

18 Ne, ne.

19 **Není.**

20 Ne. Tam prostě nárok jeden na druhého vůbec jako nemá. Je tam rozdíl. I když je tam závazek,
21 tak to pouto až při tom vstupu do manželství.

22 **Narážíte teď třeba na to jedno tělo, jedna duše? Jak vzniká manželstvím?**

23 No, je tam prostě velký rozdíl a jak se říká, že lidi se musí brát, můžou brát až jako úplně
24 svobodně, aby to bylo platné, to manželství. Tak vlastně i tady z toho pohledu opravdu... My
25 samozřejmě jsme vyčkávali až po svatbě, abychom spolu žili. Odpadly nám všechny možné
26 starosti, které lidi, kteří to třeba nedodrží, tak mají, že třeba se berou a už mají dvě děti, tak to
27 opravdu jsme nic takového neřešili. Neměli jsme starosti, nebyli jsme zatíženi žádnými
28 povinnostmi a tak. A to rozhodnutí potom opravdu bylo takové jakoby svobodné a můžeme
29 s klidným srdcem říct, že prostě to manželství vzniklo platně.

30 **A jak vlastně jste to zasnoubení oznamovali lidem kolem vás?**

Rozhovor I.6

1 Lidi kolem nás si všimli, že nosím prstýnek. (*smích*) Manžel říká, že jsem ho i tak ukazovala,
2 když si třeba nevšímalí dlouho (*smích*). A pak si toho někdo všiml jako z rodiny, když jsme
3 byli na návštěvě a... takže jsme jako nechali ostatní, ať si toho všimnou.

4 **Aha, aha.**

5 Ti nejbližší se to dozvěděli jako dřív a pak jsme dělali oznámení v rámci těch příprav. A to jsme
6 rozeslali, měsíc a půl před svatbou asi.

7 **A jak na to ti lidé reagovali?**

8 Hm... No, tak potom se ozvali, kdo dorazí a... Nás vlastně, dá se říct, daly se nám poznat naše
9 sestry, vlastně. (*smích*) Moje sestra se sestrou manžela se znaly, bydlí blízko od sebe, jsou to
10 kamarádky. A jednoho dne prostě mi sestra říkala, jestli se chci poznat a ať jí dám fotku. A tak
11 vlastně jednoho dne jako manžel mi zavolal... A tak se v sobotu uvidíme? A viděli jsme se a
12 pak jsme se podruhé viděli až asi po měsíci a pak už jsme se vídali každý víkend a pak už to
13 tak nějak směřovalo. Ta rodina jakoby tak překvapená nebyla, protože vlastně tím, jak naše
14 sestry byly takové iniciativní... No, zajímavé bylo, že moje sestra ani tak neznala toho mého
15 manžela a zas jeho sestra neznala mě... (*úsměv*) Ale jsme jim na za to strašně vděční, no.

16 **Sestry chtěly být příbuzné, tak vás daly dohromady. (*úsměv*)**

17 No, no. (*úsměv*)

18 **Vy jste mi povídala o tom zasnoubení, jak jste do něj šli, aby to manželství bylo platné,
19 tak si říkám, jestli opravdu tu dobu zasnub jste vnímala jako přípravu na ten sňatek.
20 Říkám si, že ta svoboda může být v mnoha směrech.**

21 Přesně tak. Do té doby, do té doby jsme nic nechystali. Protože tam to rozhodnutí nebylo. Jo,
22 tam manžel neměl ode mě: ano, že si ho chci vzít. A já jsem neměla od manžela, tak co bychom
23 chystali? Jo, ale tím pádem, když jsme se zasnoubili, tak jsme věděli, ano, že se chceme vzít a
24 začali jsme přemýšlet o termínu a už to všechno šlo jakoby, všechno směřovalo k tomu sňatku.
25 A už jsme potom společně domlouvali jakoby restauraci, manžel věděl, jak má jakoby vypadat
26 to pohoštění, že chceme na svatbě jakoby hlavně rodinu... A já jsem tam třeba pozvala pár
27 kamarádek svých a... To oznámení jsme pak taky jako přemýšleli jak a co, tak jsme tady ryli
28 do nějakého plechu a přichystali si ho sami. A bylo to takové naše období, kdy jsme společně
29 něco jako dělali a už to bylo společné, už jsme někam směřovali. A bylo to přece jen jiné, než
30 když jsme chodili spolu na výlety a s manželem mě třeba vzal na oběd, ale tohle bylo už něco,
31 co jsme chystali spolu.

Rozhovor I.7

1 **No a byla to pro vás doba přípravy na manželství jako takové? Na to, co přijde právě po**
2 **té svatbě? Dá se na to vůbec připravit během té doby zasnub?**

3 Já si myslím, že ano. Dokonce (*smích*) – jedna kamarádka se mi kdysi divila, že jsem řekla, že
4 i sám člověk se může jakoby na život v manželství připravovat. Jo, ona mě koukala, jak to
5 myslím, že jsem nějaká divná, že prostě musí se ti dva připravovat vždycky. Ale já si myslím,
6 že se může ta žena připravovat od malička na ten vstup do manželství. Tím, že se učí vařit, tím,
7 že uklízí nebo tím, že, já nevím, si pěstuje nějaký charakter. A... slušně se obléká a takhle.
8 Takže to si myslím, že se člověk už dlouho může připravovat. Já jsem deset let chodila na poutě,
9 jo, vyplnila jsem ten čas, kdy jsem byla sama. Že jsem doma netruchlila, že jsem sama, ale
10 nějakým způsobem takhle člověk jakoby žil. A pak si myslím, že se může připravovat – já jsem
11 absolvovala i jakoby přípravu na manželství v jednom křesťanském centru, kde (*úsměv*) si mě
12 jeden kluk chtěl vzít, ale ten si to rozmyslel, dá se říct po zasnubách. Takže já jsem tu přípravu
13 absolvovala. Manžel, já si myslím, že tu přípravu nepotřeboval, protože to všechno co se tam
14 říká, mám pocit, že má v krvi. Že mi má říkat, že mě má rád nebo takové věci, to už dělal, když
15 jsme spolu chodili. Dá se říct. (*smích*) A my jsme jakoby – pan farář chtěl, abychom měli
16 nějakou přípravu tady, ve dvou, takže tam jsme jakoby chodili. V podstatě ta příprava tady mi
17 přišla taková, že jsem ji odchodila, ale nic nového jsem se tam nedozvěděla, byl to v podstatě
18 katechismus. Pan farář měl pocit, že ta příprava spočívá v tom, že nám zopakuje katechismus,
19 co se týče sedmi svátostí, takže to bylo... jakoby přednášel nám o svátostech asi pětkrát. Což
20 předtím jakoby v rámci náboženství, na spolču a takhle jsem absolvovala asi dvakrát nebo
21 takhle, třikrát (*smích*), takže... A co myslím, že tam bylo trochu podhodnocené, ta samotná
22 příprava, ta organizace, kdy třeba ti snoubenci s tím panem farářem plánují třeba výzdobu
23 kostela nebo, jo, hudbu jakou. Aby to bylo trošku podle jejich představ, v rámci toho obřadu.
24 Tak to mi tam trošičku jakoby chybělo, co se týče té přípravy. Takže si myslím, že všichni ti,
25 kteří se na tom podílejí na jednu stranu chtějí přispět radou, třeba už jenom jakou oni měli tu
26 svatbu a co se jim povedlo a co ne, a na druhou stranu taky jak by si to přáli, jakou mají
27 představu ti snoubenci, protože pro ně je to období jakoby, kdy mají nějakou... kdy k něčemu
28 směřují a potřebují, aby to bylo tak nějak podle – aby měli na co vzpomínat, aby to bylo i, dá
29 se říct, podle jejich představ nebo tak. Takže protože když pak člověk bojuje s fotografem, aby
30 tam s tím fotoaparátem celou dobu někde... Ale tím nechci říct... my jsme měli krásnou svatbu
31 a neměli jsme jí nikým rušenou i tak. Ale jako očekávala bych od té přípravy, že potom se
32 nějaké setkání už finálně bude zaměřovat jako víc než na výklad katechismu, na to už by ti
33 katolíci měli být připravení, tak na samotný jakoby ten obřad a na samotné to fungování

Rozhovor I.8

1 manželství. To si myslím, že ano. Já vím, že třeba moje sestra, ti chodili třeba k manželům,
2 kteří jim třeba řekli o své zkušenosti a takhle. Já jsem to vlastně trošku zažila v tom – na to
3 kurzu předtím. Ale myslím, že největší základ máme z rodiny, protože my máme oba rodiče
4 jako svoji a oba máme krásné rodiny. Takže my nejsme z rodin, kdy nějakou přípravu extra
5 bychom potřebovali. Protože my to známe. (*úsměv*)

6 **Vy už jste zmínila to slovo závazek. Je to jedno z témat, na které se v diplomové práci**
7 **zaměřuji, jaký závazek vlastně vzniká s těmi zasnubami, pokud nějaký. Vy jste říkala, že**
8 **ty zasnuby pro vás závazné nebyly, ale já bych se vás ještě zeptala, abyste zkusila to slovo**
9 **závazek nějak definovat, vysvětlit, abych věděla, co všechno si pod ním představujete?**

10 Nevím, jako při těch zasnubách závazek vůči tomu druhému už vzniká.

11 **Vzniká.**

12 Ale je to pouze závazek. A při tom vstupu do manželství už je to pouto.

13 **Pouto.**

14 Hm.

15 **A jaký je v tomhle pro vás rozdíl? Jestli to můžete nějak víc rozvést.**

16 Závazek se dá rozvázat. A pouto... Pouto je pouto. (*smích*) Prostě už ti dva jsou spoutaní.
17 Nerozlučitelně.

18 **No a má tam místo v tom závazku zasnub nějaká povinnost?**

19 Hm... v tom závazku. No povinnost to není, protože ten vstup do manželství musí být svobodně
20 uskutečněný. Takže kdyby ten druhý, já nevím, najednou se mu nechtělo, tak to nemůže udělat.
21 Já to vnímám trošičku jako takové tajemství.

22 **Tajemství.**

23 Jo, že vlastně vůbec vznik toho pouta, že to prostě je tajemství. A že ani to vlastně nejsem
24 schopná nijak uchopit, když jsem o tom přemýšlela, tak ani nijak sama si představit vznik toho
25 pouta. (*úsměv*) Víím, že vzniká, je citelné, ale samotný vznik toho pouta mi prostě přijde jako
26 tajemství.

27 **Jak o tom mluvíte, tak mi vyvstává slovo svoboda. Že v tom závazku, jak vy to**
28 **vysvětlujete, že je ta svoboda hodně důležitá – pořád.**

Rozhovor I.9

1 I v tom vzniku závazku se ti lidé mají rozhodovat svobodně. Takže je to předstupeň a když
2 vlastně se svobodně rozhodují pro ten závazek, tak by neměl být problém ani svobodně potom
3 to potvrdit a potom to doporučit, když to tak řeknu. Ale řekla bych k tomu, že ty zasnuby jsou
4 k tomu už takový pevný základ, jo. Že vlastně se to na tom jakoby staví a když všechno se to
5 jakoby dodrží, ty náležitosti k tomu, že ke vzniku závazku jsou to pevné základy a nesype se
6 tam nějaký nekvalitní materiál, když to tak řeknu. Nebo nedělá se něco, co se jakoby nemá, je
7 jakoby proti Božímu... jakoby těm zákonům, tak vlastně se opravdu vytvoří pevné základy i
8 pro to pouto. Které vlastně potom jakoby vznikne.

9 **No, a když vezmete ty zasnuby, představíte si je, tak k čemu vy jste se vlastně jimi zavázala**
10 **svému muži?**

11 Tím závazkem?

12 **Hm.**

13 No, já jsem mu jakoby tím závazkem vyjádřila, že si ho chci vzít. Že ho mám ráda a... že si ho
14 chci vzít. A tím pádem vlastně jsme mohli začít pokračovat v tom našem vztahu a nějak ho
15 rozvíjet, vlastně zařizovat ty věci. Protože bez toho by to vlastně nešlo.

16 **A k čemu se zavázal váš muž, kdy vám dal ten závazek? Když vám ho dal na oplátku?**

17 Vlastně dá se říct, že tím stejným. To bylo vzájemné.

18 **Děkuji, ještě na pár posledních věcí bych se vás zeptala. (v pozadí vyskají děti) Když se**
19 **bavíme o tom závazku, mně přijde zajímavé to vaše pojetí, líbí se mi, ale říkám si, kde jste**
20 **k němu dospěla? Myslím si, že do toho člověk musí dozrát. A tak si říkám, jestli tam vidíte**
21 **nějaké zdroje, které souvisí at' už s vaší vírou nebo s vaší rodinou? Jestli byste mi to mohla**
22 **trochu víc popsat?**

23 Tak já si myslím, že zasnubují se i lidé, kteří vlastně věřící nejsou, že to tam prostě patří. A že
24 ten slib manželský je platný pro nevěřící na úradě, pro věřící jakoby v kostele. Ale samozřejmě
25 my jsme věřící oba a pro nás vlastně by to asi ani jinak možné nebylo než v kostele. A protože
26 my vlastně dennodenně tu víru chceme žít a ten Pán Bůh by měl být na prvním místě. Jak se
27 říká: bez Božího požehnání marné lidské namáhání. Takže se nechceme marně namáhat, sami.
28 *(smích)* Chceme tu pomocnou ruku, no, když to tak řeknu.

Rozhovor I.10

1 **No a to, že pro vás ty zasnuby byly závazek, ale není to pouto, nebo vůbec že v těch**
2 **zásnubách pro vás je nějakým způsobem závazek, tak je to třeba nějaký postoj, který by**
3 **vaše rodina vás nějak učila? Nebo lidi ve vašem okolí? Nebo byste to viděla někde v církvi?**

4 No, tak u nás v rodině všichni jakoby jdou touhle cestou jako já. Já mám dva bratry a sestru a
5 bratr i sestra to tak měli. Ale myslím, že i kdyby oni to tak neměli, tak i tak já to budu považovat
6 za tu cestu dobrou. Samozřejmě že o těch zásnubách, kdybych je neviděla, nevěděla, že to
7 existuje, nikdo mi to neřekl, tak to nevím, ale... Člověk potřebuje nějaký vzor, určitě. Potřebuje
8 vědět – jo, to si myslím, že my jsme ho tedy chtěli jako dost. Já bych řekla, no. Já jsem byla
9 třeba i na cyklopouti a tam jeden ten cyklopoutník tam byl s cyklopoutnicí, co spolu chodili a
10 měli zasnuby na té cyklopouti. Takže jsem to viděla, zažila několikrát. A vnímala jsem to
11 opravdu jako hodně takové krásné a vlastně důležité, no.

12 **Děkuji.**

13 Takže ne jenom z rodiny, ale myslím, že i z okolí je důležité, kým se člověk obklopuje. A to je
14 na každém člověku. Kam se zařadí. Když třeba je vidět, že někteří lidé se nechtějí zařazovat
15 nikam jinak, třeba kde to pro ně moc rozumné není. Já jsem zjistila, že je dobré se zařazovat
16 tam, kde člověk si přeje být. Když chce mít pěknou rodinu, tak je dobré se zařadit mezi ty,
17 kterým to prostě funguje. Takže my jsme si vzali opravdu toho, koho jsme měli.

18 **Já vám děkuji. Ještě bych se vás zeptala, jestli vám přijde, že je ještě něco, by mělo zaznít?**
19 **Nějaké důležitého k zásnubám, co jsem neoslovila?**

20 Já si myslím, že třeba jako určitá odvaha v těchto věcech jako hraje velkou roli. Jo, jako
21 vůbec... že samozřejmě je to velký krok v životě. Když je podpora rodičů, tak je to dobré. Třeba
22 když jsem brala manžela poprvé k mým rodičům, tak maminka říkala, že to je, že má jako
23 strašně dobrácké oči. Nebo takhle jí se jako strašně líbil. My jsme měli i z druhé strany podporu
24 od manželových rodičů, protože on – manželovi třeba ten zasnubní prsten pomohlo jeho
25 maminka vybrat. Takže ta podpora tam byla, věděli, že se třeba něco takového chystá. Nebylo
26 to tak, že bychom se zasnoubili nečekaně, nepředvídaně a naše rodina tím byla překvapená a
27 nesouhlasila s tím.

28 **Já si říkám, že s tímhle se ty kroky do dospělosti nebo do manželství dělají mnohem snáz,**
29 **než kdyby to bylo na vlastní pěst.**

30 Jo, určitě, je to samozřejmě takhle lepší. Sice se berou ti dva, neberou se jejich rodiče, ale na
31 druhou stranu to přijetí v té rodině je strašně důležité.

Rozhovor I.11

1 **Tak vstupujete do rodiny toho druhého partnera...**

2 Přesně tak. A myslím, že z toho i vyplývá nějaká jako pomocná ruku toho rozlišování. Protože
3 třeba v okolí jsem znala, že lidi, kterým se to potom nějakým způsobem nepovedlo, tak často
4 říkají, že právě jejich rodiče jim říkali, ať se neberou. Třeba co takhle si vzpomenu, že třeba
5 maminka mi říkala, ať si to rozmyslím. Nám tedy taky tady říkal pan farář místní, ať si to
6 rozmyslíme. Vždycky když jsme přišli na přípravu, tak říkal: „A nerozmysleli jste si to?“
7 (*smích*) Jo, takže ten do nás tak jako... Hlavně já si ale myslím, že u nás to bylo tak trochu
8 neopodstatněné. A hlavně vím, že kněží to takhle jako kolikrát říkají a jsou rádi, když se během
9 té přípravy ti dva rozejdou. (*smích*) No, ale jak říkám – no, já jsem se právě toho jednoho kněze
10 ptala, proč jako bychom se měli rozcházet, jako jakou má zkušenost. A on říkal: „No, třeba
11 přijdou snoubenci a už se jakoby hádají během té přípravy, na té přípravě. A jak tedy se potom
12 budou shodovat třeba po roce, po dvou manželství?“ Že ten první rok je opravdu specifický a
13 ne nadarmo se říká „novomanželé“.

14 **No a vnímala jste, že byste tam měla teoreticky možnost se rozejít, že byste měla možnost** 15 **si to rozmyslet?**

16 Určitě. Až do poslední chvíle. Až do poslední chvíle jakoby ta možnost je. Ale já jako jsem
17 vůbec neměla důvod.

18 **Takže nepřišly třeba někdy nějaké pochyby...**

19 Ne. Ne, vůbec. Takže když se nás ptal, tak mi jen vyvstalo, proč se nás furt ptá. Trošku mi to
20 jako vadilo. Trošku jsem z toho byla taková rozmrzelá, že se nás takhle ptá, když by mohl být
21 rád, že se takhle dva lidi jako potkali, sešli, mají se rádi a chtějí založit křesťanskou rodinu.
22 (*smích*) Takže... A vlastně i u toho pana faráře, co mi říkal, že se třeba hádají nebo tak, tak
23 jsem si říkala – no... tak jsem si uvědomila, že my opravdu nemáme důvod se jakoby rozcházet.
24 Nemusíme být z toho rozpačití, když se nás takhle někdo ptá, že ty důvody tam nejsou. My
25 jsme opravdu skutečně – mně přišlo, a i teď zpětně, ty důvody tam nebyly. A když ti lidé mají
26 pochybnosti, tak by se brát neměli. To jako... Já myslím, že v té přípravě se i těch snoubenců
27 ptají, při nějaké přednášce: „Jestli teď máte pocit, že byste se měli rozejít, tak to udělejte. Jo,
28 tak se neberte.“ Jo, opravdu si myslím, že když ten člověk to nějak cítí a vnímá a dělá to
29 upřímně, tak že během té přípravy k tomu rozchodu tak nějak dospějí. My jsme neměli důvod.
30 (*úsměv*) My jsme byli rádi, že... a strašně jsme se těšili. A věděli jsme, že máme čas, že to je
31 prostě už rozhodnutí, které nebylo nějak rychlé, pod tlakem, prostě jsme se těšili. (*úsměv*)

Rozhovor I.12

1 **Takže to byla radostná doba.**

2 Hm, hm. A taky ještě jedna věc, že prostě ti lidé, když to jako přetáhnout, ten čas jakoby
3 chození, tak já si myslím, že... Ta náklonnost když tam už během té doby chození je, hodně
4 velká, třeba někdo říká – třeba čekají dítě a říkají, že se měli vzít už na jaře. Jo? To podle mě je
5 taková zvláštní výmluva, protože dokud se nevezmeme, tak spolu jakoby nemůžeme mít dítě.
6 Protože prostě spolu nejsme. A na druhou stranu ta náklonnost a ta přitažlivost je tam tak velká,
7 že ti lidi zasnoubení jsou nuceni už ten odstup nějaký třeba kolikrát jakoby držet. A chodit spolu
8 jenom ve dne (*úsměv*), když to tak řeknu. A být trochu pod kontrolou, i když potřebují být sami.
9 Tak to jsem vnímala, že jo, že tohleto si musíme hlídat, byla jsem ráda, že se scházíme třeba
10 v domě, jakoby kde jsou rodiče. Protože manžel byl jakoby daleko, musela jsem na víkendy
11 jezdit za ním, tak aby to bylo opravdu čisté. Víím, že zpovědník můj se mě ptal, jestli ten vztah
12 je čistý, takže jsem mohla zodpovědně říct, že byl, ale ta přitažlivost už tam byla před tou
13 svatbou velká a... Prostě my jsme se těšili, že se vezmeme. (*smích*)

14 **Jo, takže vy mluvíte vlastně o nějaké kázni, kterou ti snoubenci by měli mít?**

15 Přesně tak, no.

16 **Dokud se nevezmou.**

17 Hm. A vlastně i mám takovou zbožnou knížku, kde tam píšou jakoby o chování mládenců a
18 panen a tam vlastně tady ty tady jsou jakoby vypsány. Já jsem to i někdy uplatnila (*smích*), jo,
19 že jakoby žena prostě, cudná panna, že by neměla přijímat jako dary nebo takhle. A že všechny
20 věci, které prostě nějakým způsobem zavazují, tak do toho vztahu předmanželského nepatří.
21 Protože – aby ten vztah mohl být svobodný, tak tyhle materiální věci zavazující tam nepatří.
22 Takže tohle ještě asi k tomu. A to je všechno, víc mě nenapadá. (*smích*)

23 **Tímhle jste se tedy řídila?**

24 Jakoby znala jsem... v podvědomí jsem to měla, no.

25 **Takže takové jakoby připomínky toho, o čem je ta čistota, o čem je ta svoboda?**

26 Hm... A i to, že se člověk může připravovat opravdu i když je sám, je dobré, když se připravuje.
27 Protože když to přijde, je to fofr, no. (*smích*) To potom je dobré chodit někam spolu, ale když
28 jsou připravení jako jednotlivci, tak je – třeba můj manžel, myslím, že byl dost připravený,
29 protože on po té charakterové stránce a takové jako lidskosti mi připadá, že on je úplně...

Rozhovor I.13

1 nedostižný, no. Jo, a to musel roky, že jo, od malička se to muselo v něm utvářet. To není ze
2 dne na den nebo během takové přípravy.

3 **To určitě. Ještě mě napadá poslední otázka, jenom taková orientační – můžu se zeptat,**
4 **kolik vám bylo, když jste se zasnoubili?**

5 My jsme se brali docela pozdě, mně bylo tuším... třicet sedm a půl. A manžel je o měsíc starší.
6 Nicméně dá se říct, že když my jsme se brali, tak já jsem vlastně tak nějak, když jsme se poznali,
7 tak už jsem tak jako žila, že už třeba zůstanu sama. Sice jsem toužila po tom, být v manželství,
8 ale zase jsem vyloženě někde, že bych jako někoho lovila, to jako vůbec. (*smích*) No, nebo že
9 bych za každou cenu si chtěla někoho vzít, tak to vůbec. Jo, i kdyby tam někdo byl, tak jsem
10 hodně přemýšlela, aby to prostě bylo, tak jak to má být. Myslím, že si člověk nemůže vzít
11 kohokoliv, no. Nebo... jako že to opravdu se musí za to modlit a musí vědět, no. (*smích*) Takže
12 my jsme se brali pozdě, no. No, on i jeden pan farář říkal během nějakého náboženství, že je
13 důležité, aby se brali lidé zralí a vyjmenoval tam asi pět bodů, po kterých stránkách by měl být
14 jakoby zralý ten člověk – psychicky, finančně, jaksi jakoby věkem... Asi pět bodů. A že je
15 lepší, když se lidé berou později. Tenkrát zmínil, že i v pětáctyřiceti žena může mít první dítě,
16 což mi přišlo až hodně jakoby posunuté, no přišlo mi to už jako hodně posunuté. Ale musím
17 mu dát za pravdu, že opravdu lepší asi později, zralí když se berou, než když se lidi berou brzy,
18 předčasně. Ale samozřejmě někdo je zralý už v osmnácti letech, takže to je opravdu velmi
19 individuální. No, já musím říct, že jsem v osmnácti ani ve dvaceti nebyla dost zralá. A myslím,
20 že ani v osmadvaceti. (*smích*) Musím říct, že pro mě asi bylo lepší se brát takhle později.

21 **Každopádně to zní, že jste pak věděla, co chcete a kam chcete dospět.**

22 Jo, to určitě. I když je pravda, že když jsme spolu začali chodit, tak já jsem měla nějaké
23 pochybnosti a moje sestra říkala, ač manžela neznala: „Je to hodný kluk, nesmíš mu ublížit.
24 Nesmíš se – ne že ho budeš tahat za nos!“ A takhle. (*smích*) Tak to já jsem spíš měla z toho
25 nervy, abych ho za ten nos skutečně netahala, protože jsem to nechtěla samozřejmě takhle. Ale
26 je pravda, že je dobré i třeba mít někoho, kdo člověku tak nějak srovná myšlenky z okolí. Třeba
27 během toho chození, já jsem měla pocit, že je divné, když se ten kluk nějak chová a moje sestra
28 mi řekla, že to je úplně normální. Třeba na prvním rande říkal, jestli se do mě může zavěsit.
29 Mně to přišlo tak divný! (*smích*) Nebo při tom prvním telefonátu dá se říct jako koktal do toho
30 telefonu a jo, působil trochu divně (*smích*). No a ta moje sestra mi pak řekla: „No nediv se, to
31 je přece strašná odvaha jako zavolat tomu druhému.“ A je to pravda, že on prostě zavolal – to
32 spousta lidí neudělá, třeba mužů, prostě radši napíše nebo takhle. Takže můj manžel byl od

Rozhovor I.14

1 začátku odvážný v těchto věcech a šel si za svým. A ta moje sestra ta jako mě trochu srovnala,
2 bych řekla, že začátku. Že mi trochu otevřela oči. Já myslím, že někdy ti lidé potřebují trochu
3 otevřít oči, ať už v tom směru, když se k sobě nehodí, tak i v tom směru, kdy se k sobě hodí.

4 **Já si ještě říkám, že to, co vy teď popisujete, že vás ta sestra dokázala u toho jakoby udržet,**
5 **jestli tohle není i účel zasnub? Vidět ty věci trochu kriticky a zároveň umět u toho zůstat**
6 **a snažit se to poznat, jak to doopravdy je.**

7 Jo, při těch zasnubách tam už jsme tohle všechno měli vyřešené, tedy my osobně. Je pravda, že
8 třeba moje sestra říkala, že ještě den před svatbou si ještě řekli nějaké věci. Že člověk do těch
9 zasnub tak nějak nemusí – protože některé věci jsou citlivé, třeba můžou být, nemusí si je chtít
10 sdělovat. Jo, jsou prostě jeho soukromé. Ale po těch zasnubách opravdu už si třeba do té svatby
11 musí říct všechno. Takže to je období, kdy opravdu může dojít k vážným důvodům k tomu se
12 rozejít, v tom období si opravdu musí sdělit všechno. Ale za nás třeba dva musím říct, že manžel
13 byl v otázkách už před zasnubami otevřený a už vlastně před těmi zasnubami dá se říct, že chtěl
14 už všechno vědět. (*smích*) Takže v tomhle směru si myslím, že jsme byli před zasnubami už
15 jako přečtení jakoby. A tohle, co vyprávím o té sestře, tak to bylo úplně na začátku. Jo, třeba
16 jsem chtěla vědět, protože jsem z toho měla fakt nervy, jestli ten člověk – jo, abych ho netahala
17 za nos, aby to opravdu k tomu chození směřovalo, jo. Někde jsem četla, že chodit by člověk
18 měl s tím protějškem v případě, že to manželství tam tak nějak skutečně je – že ta vidina tam
19 je. Jo, že to směřuje. A právě aby toho druhého nějak netahal za nos. Takže ono vlastně i
20 jakékoli chození i před těmi zasnubami, to pouto pomaličku vzniká. Nebo že to je maličko
21 zavazující. Takže já jsem byla strašně ráda, když při tom třetím rande jsem se rozhodla, že jo.
22 Já jsem z toho měla takový pokoj na srdci, prostě klid. On se mě manžel vlastně při druhém
23 rande ptal, jestli s ním budu chodit a jestli o něj mám zájem. (*smích*) A to já jsem ještě nevěděla,
24 tak jsem uronila slzu – jo, pro mě to byly nervy. A ta sestra ta mi v tomhle směru hrozně
25 pomohlo, v tom začátku. Ale to vím, že v tomhle nejsem sama, že když to lidé myslí vážně
26 v tom začátku, že to i kamarádka takhle měla, když jí – takhle byla seznámená a ten kluk přijel
27 a ona byla nemocná, strašně o tom přemýšlela. A já jsem říkala: „Vždyť to je hodný hezký kluk,
28 tak o čem přemýšlíš?“ No a ona si na to strašně pamatuje a ti vlastně se zasnoubili po měsíci a
29 po půl roce se brali. Jemu bylo padesát a jí čtyřicet a jako je to strašně hezký vztah. Takže ta
30 opora toho okolí si myslím, že je dobrá, že něco ti lidé nemusí vidět úplně otevřeně. Ale v tom
31 vidím taky tak nějak toho Ducha svatého, že o nás tak pečuje pěkně. V tom my věřící máme
32 nějak, když se tak snažíme naslouchat tomu Božímu vedení, tak ty naše kroky vede, no. Nejsme
33 na to sami. Musí člověk být otevřený, aby to vnímal. To je taky tajemství, jak to funguje.

Rozhovor I.15

1 (*smích*) Bez toho bychom třeba spolu nebyli, já nevím. Je to těžké se pro někoho rozhodnout,
2 jsme každý jiný člověk.

3 **Takže člověk podle vás potřebuje ještě oporu v někom dalším, ideálně tu Boží pomoc.**

4 No, na jednu stranu to všechno funguje tak nějak podobně, na druhou je každý den vztah úplně
5 jiný.

6 **Dobře, já vám opravdu děkuji – jestli vás k tomu nenapadá nic dalšího. Bylo to pro mě**
7 **zajímavé, díky.**

Příloha J:

Rozhovor J – Jitka

Rozhovor J.1

1 **Já tedy píšu diplomovou práci o zasnubách, o závazku, jak už víte. Vy už jste vdaná, chtěla**
2 **bych vás ale poprosit, abychom se vrátili do období zasnub. Nevím, jak byste to vymezila**
3 **vy, já to většinou vymezuji tak, že to začíná nějakou dohodou partnerů o tom, že se**
4 **vezmou a končí to svatbou. Souhlasila byste s tím?**

5 Já asi zasnuby mám jako žádost o ruku. Protože to, že my se vezmeme, jsme si řekli mnohem
6 dřív.

7 **Super, k tomu se dostaneme. Ted' vás tedy prosím, věnujme se těm zasnubám, ačkoliv ta**
8 **vaše realita je ted' už trochu jiná. Ale ještě před tím bych vás poprosila o pár informací o**
9 **vás. Říkala jste, že jste vdaná, ale jak dlouho jste spolu byli, než jste se vzali, jak dlouho**
10 **to trvalo, než jste se zasnoubili? A taková nějaká data jestli mi můžete dát?**

11 Jo, tak když jsme se brali, tak jsme byli spolu tři roky, přesně skoro na den. Protože jsme se
12 chtěli na výročí vzít, ale byla to neděle, tak jsme se brali v sobotu, o den dřív. Zasnoubili jsme
13 se jakoby po dvou letech, takže jsme měli zasnuby rok mezi tím.

14 **Můžu se zeptat, kolik vám bylo, když jste se zasnoubila?**

15 *(přemýšlí)* Tak mě bylo... osmnáct.

16 **Osmnáct, když jste se zasnoubili?**

17 Jo.

18 **Děkuji.**

19 *(respondentka se přesouvá do jiné místnosti kvůli kvalitě připojení)*

20 **Žili jste spolu, než jste se zasnoubili?**

21 Ne.

22 **Takže po svatbě jste se sestěhovali?**

23 Přesně tak.

24 **Také jste říkala, že máte holčičku spolu?**

25 Ano, čtyřměsíční.

Rozhovor J.2

1 **Vy už jste nějak zmínila, naznačila, že tam byla nějaká žádost o ruku, nějaká dohoda. Že**
2 **tam to nějak vzniklo. Tak mohla byste mi o tom říct víc? Jak jste se domlouvali a jak ta**
3 **žádost pak vlastně vypadala?**

4 My jsme asi po třech měsících, co jsme spolu chodili, tak jsme si tak vzájemně řekli, že to jako
5 vidíme, že to dopadne svatbou, že bychom se chtěli vzít. Potom jsme původně plánovali se vzít
6 po dvou letech, ale tím, že já jsem maturovala a manžel měl jakoby první ročník vejšky, on
7 začal až po práci studovat vejšku, tak jsme řekli, že to asi nebude ideální do toho ještě plánovat
8 svatbu. Tak jsme to odložili ještě o rok vlastně. Ale počítali jsme s tím, že jakoby po třech letech
9 se tedy jakoby vezmeme. A... ta oficiální žádost už byla opravdu spíš jenom jako oficialita.
10 Jako bylo to hezké, bylo to romantické, ale věděli jsme, že se vezmeme, měli jsme naplánovaný
11 už i datum před tím a to. Takže tak, no.

12 **Aha. (úsměv)**

13 *(smích)*

14 **To je dobrý... (úsměv) Vy říkáte: „My jsme to věděli.“, takže vy jste nějak čekala, že**
15 **přijde ta žádost? Říkáte: „Bylo to hezké, bylo to romantické.“**

16 Jako jo, čekala jsem to a bylo to na výročí. Což jako jo, taky, bylo trochu... *(smích)* Že člověk
17 jako tušil, že by to mohlo být a naplnilo se to. Ale já neříkám, tak výročí je docela dobrá
18 příležitost. *(smích)*

19 **Měla jste nějakou představu, jak byste chtěla, aby ta vaše žádost o ruku vypadala? Nebo**
20 **spíš ta žádost o ruku pro vás?**

21 *(přemýšlí)* Asi vysloveně ne... Já jsem docela takový typický holčičí typ, takže jako ve filmech
22 jsem toho viděla už hodně *(smích)*. Ale vysloveně že bych měla nějakou představu, jak bych to
23 jako chtěla... Jako nechtěla jsem to vysloveně třeba ne veřejnosti nebo něco takového, ale jinak
24 jsem neměla nějak jako vysloveně představu.

25 **Říkáte, že jste to věděli – to mi přijde hrozně zajímavé. Že po třech měsících nějak víte a**
26 **víte, že ten vztah k tomu spěje. Že to tak asi dopadne. Říkám si, jak jste to věděla nebo co**
27 **tam bylo takového, že jste to věděla, že tímhle směrem prostě s tím partnerem půjdete?**

28 Jo, tak to vůbec nevím, jestli je předatelné – jakoby pocit. To spíš byla taková jako jistota, ale
29 je možné, že... že někdo to tak má a stejně to tak nedopadne. Já myslím, že určitě v tom hrála
30 roli ta začáteční zamilovanost, ale tak nějak jako, jo... Tak nějak jsme to věděli oba.

Rozhovor J.3

1 **No a mohla bych se zeptat, jak tedy proběhla přímo ta žádost o ruku?**

2 Jo, my jsme byli... v restauraci, kde nějak zrovna nevařili. Manžel měl naplánované, měl
3 jakoby rezervaci udělanou a měl naplánované, že ten začátek se jakoby nepovede, abych přesně
4 jako si myslela, že na výročí mě nepožádá teda. Takže on je hodně takový hodně plánovací,
5 organizační, romantický typ, takže... (*smích*) Takže jsme byli v té restauraci, tam zapomněl
6 ještě tašku, takže jsme se tam vraceli. Což nebyl plánovaný problém teda. (*smích*) Jeli jsme do
7 další – teď nevím, jestli jsme byli ve dvou a až ve třetí jsme jedli, nebo v jedné a ve druhé jedli,
8 to už vám neřeknu asi. No, každopádně jsme byli normálně na jídle a potom jsme jeli k němu,
9 on bydlel s rodiči ještě. Takže jsme jeli k němu domů, já jsem měla počkat v pokoji s tím, že
10 v kuchyni pro mě chystá – my jsme si na výročí vždycky dávali ručně vyráběné dárky, takže že
11 dochystá jakoby ten dárek, to překvapení. No a potom mě jako přišel vyzvednout a dovedl mě
12 do kuchyně, která byla celá skoro vystěhovaná a bylo tam sto růží a všude svíčky a z těch svíček
13 strašné vedro a... (*smích*) A byla tam taková obří šperkovnice, kterou vyrobil, a v té šperkovnici
14 – která svítila, on je takový elektrikář, takže všude to blikalo a tak. A uprostřed byla jakoby
15 truhlička s prstýnkem. Tak si klekl a požádal mě o ruku.

16 **A vy už jste věděla, co chcete říct. (*úsměv*)**

17 Jo (*smích*), tak to jo...

18 **Co se dělo potom, když jste se takhle zasnoubili? Vy jste to už předtím nazvala, že tohle
19 byly pro vás ty zasnuby.**

20 Jo, to jo. Co se dělo potom jako...?

21 **Ať už třeba jako bezprostředně co následovalo, nebo v těch dalších dnech, týdnech,
22 měsících? A co se dělo, než proběhly ty katolické zasnuby?**

23 Jo, tak to my jsme mezi tím měli rozdíl – kolik, měsíce a půl, přibližně. No, takže jakoby potom
24 vysloveně nevím, že by se něco dělo. Přijde mi, že ten vztah se změnil jenom tím vědomím, že
25 se budeme brát. Tak tím se vlastně změnil jenom pocit, jinak mi přijde, že vysloveně jako by
26 se něco změnilo. Stejně jako svatbou se vlastně nic – ne, že by se nezměnilo, ale jakoby je to
27 nějaký předěl, ale nic jakoby očividného. No a potom jsme měli vlastně ty zasnuby a já jsem
28 v létě odjížděla na měsíc do zahraničí na kurz. Takže ještě byl... (*smích*) poslední výjezd.

29 **Poslední výjezd. (*smích*) A ty katolické zasnuby probíhaly jak? Říkáte, že tam bylo
30 mezeitím šest týdnů...**

Rozhovor J.4

1 Hm. My jsme je měli v rámci mše. Měli jsme tam faráře, kterého jsme chtěli, aby nás i oddával
2 a probíhaly v kostele, kde vyrůstal jakoby manžel. S tím, že svatbu jsme potom měli v kostele,
3 kde jsem vyrůstala já, jako farním. A bylo to normálně v rámci mše, měli jsme tam jakoby dvě
4 svoje svědkyně, každý koho chtěl, a svoje rodiče. A... varhaníka. (*smích*) A to bylo asi všechno.
5 A ministranta. Takže jsme to měli v rámci mše, při které proběhl ten zásnubní obřad s žehnáním
6 prstýnků. Myslím si, že to bylo při, že to nebylo po, ale to si teď úplně nejsem jistá. A myslím,
7 že to bylo v rámci mše.

8 **A říkáte žehnání prstýnků – takže jste měli oba dva?**

9 Ne, ne, mého prstýnku.

10 **Pardon, tak to jsem špatně pochopila.**

11 Jo, jo, tak to jsem špatně asi...

12 **Takže žehnání vašeho prstýnku. Říkáte ještě, že v rámci mše, tak to je taky poměrně**
13 **neobvyklé pro mě. A tak si říkám, jestli jste to nějak domlouvali? Jestli si pamatujete, že**
14 **byste třeba s tím knězem vaším to nějak řešili, jak to bude vypadat, jak ty zasnuby chcete**
15 **mít?**

16 No, on vysloveně ten obřad, pokud vím, ten není vysloveně nějak obměnitelný. Že prostě tak
17 se to dělá vždycky. S tím, že to, že to bylo v rámci mše – my jsme jako zvyklí, že když je tam
18 většina věřících a my jsme jako věřící, tak všechno co jde, tak by mělo jakoby, nebo je lepší,
19 když probíhá v rámci mše svaté. Stejně jako třeba svatba. Takže my jsme nad tím, já myslím,
20 že jsme ani to s ním moc neřešili. Možná se nás zeptal, jestli to chceme jenom jako obřad nebo
21 i se mší, to je možné. Ale my jsme o tom asi moc nediskutovali úplně.

22 **Říkáte, že ten obřad je neměnný, to je nějak dané liturgicky. Ale občas se setkávám s tím,**
23 **že si ti snoubenci vnášejí nějaké svoje prvky, že tam chtějí mít něco svého, třeba svoje**
24 **přímluvy. Nebo něco takového. Měli jste něco, pamatujete si něco takového?**

25 My jsme – já myslím, že my jsme neměli nic svého. Že opravdu jsme měli všechno ze dne,
26 včetně čtení. Jediné co, tak že jsme si řekli, co bude číst, kdo co bude zpívat a při přinášení darů
27 s námi šla jedna svědkyně, která nesla, teď nevím kolik, ale byly to bílé růže. Já nevím, jestli
28 dvacet bílých růží jako k oltáři, které se daly jako k oltáři Panně Marii. Takže to je asi jediné,
29 co jako bylo jiného.

Rozhovor J.5

1 **Hm, já už jsem to od někoho slyšela, že se přimlouval k Panně Marii. Tak teď mě to**
2 **zaujalo, když říkáte, že ty růže. Tak jestli to za vás byla taky nějaká přímluva přímo**
3 **k Panně Marii za vaše zasnuby?**

4 Myslím, že jsme to tak vysloveně nepromýšleli, ale v podstatě, jak to v kostele bývá, tak ty
5 kytky, co donesou věřící, tak jdou k oltáři Panně Marii. (*smích*) Asi spíš tak, než že bychom to
6 nějak úmyslně tam dávali.

7 **Jasně, to spíš že mě zaujala ta spojitost ještě s jiným příběhem, který jsem slyšela.**

8 Hm, hm.

9 **Říkala jste, že jste tam měli tu rodinu, nebo vaše rodiče. Bylo to pro vás něco v tomhle**
10 **směru nezvyklého nebo významného? Že třeba rodiny se seznamovaly? Nebo tohle už jste**
11 **měli za sebou?**

12 Jo, to bylo vlastně poprvé, co se viděli a potom jsme šli na společnou večeři do restaurace, to
13 je vlastně pravda. To bych zapoměla možná i.

14 **Takže taková rodinná slavnost?**

15 V podstatě jo, v podstatě jo.

16 **No a povězte mi, jak vy jste vlastně došli k tomu zasnoubení, teď myslím církevnímu? Že**
17 **to chcete právě tímhle způsobem, že chcete slavit ty církevní zasnuby?**

18 Já jsem nad tím přemýšlela, protože jsem si říkala, že se na to určitě budete ptát.

19 (*smích*)

20 Tak jsem se snažila to dovypátrat v hlavě. (*smích*) A manžela jsem se možná mohla zeptat, to
21 by bylo jednodušší... Já si myslím, že nám to navrhnul ten náš kněz. Že jsme mu jako oznámili,
22 že jsme se jakoby zasnoubili – a nevím, nebo jsme o tom... I když já možná, já jsem znala
23 kamarádku, která měla taky zasnuby v kostele a asi mi o tom říkala. Tak možná spíš od ní. Ale
24 jistá si tím nejsem teda. Mohla bych se zeptat manžela, kdybyste to potřebovala vědět, tak bych
25 vám to ještě dopsala. (*smích*)

26 **Pro mě je důležité, co si pamatujete vy nebo co mi o tom řeknete vy.**

27 Jo.

Rozhovor J.6

1 **Mně třeba zajímá, ptám se lidí, jestli si pamatují, kdo s tím přišel, od koho vyšel ten**
2 **impulz, že tohle chce.**

3 Tohle si myslím, že bylo ode mě, že jsem o tom věděla, že se to tak dělá. Ale kolem nás jako
4 většina lidí vůbec netuší, že něco takového je vůbec možné.

5 **No a vzpomenete si, proč jste to chtěla? Co vás k tomu pobízelo?**

6 *(přemýšlí)* Hm... Mně, nebo obecně i nám, se asi líbilo, že je to takové zavázání se před Bohem,
7 stejně jako svatba prostě. Že je to takhle jako prvek toho zavázání. Že to není jenom jako mezi
8 námi, ale že... že je to jako i posvěcení na jednu stranu. Že dostaneme nějakou milost k tomu
9 dospět až do té svatby v podstatě.

10 **Jo, takže milost do toho období, co vás čeká?**

11 Ano.

12 **Když srovnáte na jedné straně žádost o ruku, na druhé ty církevní zasnuby – teď vlastně**
13 **říkáte: „Není to jen mezi námi.“ Takže když to srovnáte, byly pro vás ty události jiné? Je**
14 **tam něco, co je odlišuje? Něco výrazného pro vás?**

15 Jo, tak přijde mi, že ta žádost o ruku byla vysloveně jako... jako krok vysloveně v našem
16 vztahu. Že to bylo něco mezi námi dvěma, něco jako soukromého. Samozřejmě spousta lidí to
17 dopředu věděla, protože manžel to plánoval a plánoval. On se rád tady těmi věcmi chlubí, takže
18 všichni jakože natajno to věděli a jenom já ne. *(úsměv)* A ty zasnuby byly takové – no, asi
19 vysloveně jako oficiální, mi přijde ten rozdíl. Že to bylo, no... že to bylo takové... no, oficiální,
20 prostě.

21 **Říkáte oficiální. Představuji si tam oficiální a soukromé jako dvě nějaké oblasti, že teď**
22 **vymezujete. Tak mělo to pro vás ještě nějaký význam, že je to najednou oficiální to vaše**
23 **zasnoubení?**

24 Tak veřejné to bylo, my jsme to v podstatě oznamovali hned další den. Ale... jinak asi v tom
25 žádný význam nevidím. Že by v tom byl jakoby rozdíl. Asi jenom to, že je to jako liturgická,
26 duchovní věc, no. Která prostě v tom světském, v té světské žádosti o ruku jako vůbec, vlastně
27 nic, nic duchovního jako nefungovalo v podstatě. Tak asi možná spíš tenhle ten...

28 **A vy jste ty zasnuby vnímala nějak duchovně? Nebo to období? Co by tam...**

Rozhovor J.7

1 Tak ty zasnuby určitě. Ty zasnuby jo. To bylo samozřejmě jednoduché tím, že je to v rámci
2 mše, tak člověk se přece jenom dokáže soustředit. Ten rok, je pravda, že zas tak jakoby
3 vysloveně jsem ty zasnuby – měli jsme společnou modlitbu snoubenců, tak tu jsme se modlili.
4 Ale jinak že bych to nějak extrémně prožívala, asi jako ne. Protože já jsem se svatby nebála,
5 manželství jsem se nebála a byla jsem si tím jakoby hodně jistá. Takže nějaká nervozita přišla
6 maximálně v den svatby, s tím, že už je to vlastně tady. Ale jinak ne, jinak nás spíš pohltilo
7 plánování svatby, no.

8 **To mi přijde strašně zajímavé, co říkáte. Přemýšlím, jestli kdybyste se toho bála, jestli
9 byste měla větší potřebu se uchýlovat k té duchovní podpoře?**

10 To si myslím, že jo. To si myslím, že u věřících je dost přirozené. Nebo jako dokud se má
11 člověk dobře, tak nemá potřebu úplně nějak jako za něco víc prosit nebo i děkovat, no, bud' me
12 upřímní. Ale... (*smích*) Ale jakmile je člověk v nouzi, tak i nevěřící je najednou věřící, že jo.

13 **Takže vy jste se cítila jako dobře s tím rozhodnutím, když to trošku přeformuluji?**

14 Hm, hm.

15 **No, a že do toho tak št'ourám (*úsměv*) – víte, čím to bylo, že jste se cítila tak dobře?**

16 (*smích*)

17 **Protože určitě jste si uvědomovala, že je to nějaký velký krok, to už tady padlo. Tak z čeho
18 byl ten dobrý pocit?**

19 Já si myslím, že to bylo z té jistoty, jako koho si беру. Jakože my oba jsme věděli, že to chceme
20 a věděli jsme... No, byli jsme si tím jako jistí.

21 **Takže ten váš vztah a ten váš partner byli tou jistotou?**

22 Jo.

23 **No, a kdyby se vás někdo ptal, kdo uvažuje o zasnubách – vy jste říkala, že těch lidí kolem
24 vás moc není, kteří by to vůbec znali. Ale kdyby někdo přišel a ptal se, proč třeba si má
25 zvolit tu žádost o ruku, proč třeba jsou dobré ty katolické zasnuby. Co byste mu poradila?**

26 (*Přemýšlí*) My jsme jako všem kolem nás, kdo se zasnoubili a jsou jako věřící praktikující, tak
27 od nás o tom věděli. A my jsme jim to jako doporučovali. A v podstatě zatím jedni teď zasnuby
28 měli v kostele. A my, já nevím, jsou víc v kontaktu s manželem, tak já nevím, jestli to nějak
29 jako víc probírali, nebo to berou na jednu stranu víc, když vědí, že to jako je. Jestli to taky berou

Rozhovor J.8

1 dost automaticky stejně jako my, že prostě jakoby... ne vysloveně proč ne, ale jako že to chtějí
2 automaticky, že nad tím nepřemýšlejí, jestli to má nějaké jako výhody, nevýhody. No.

3 **No, a kdybyste jim měla prodat tu myšlenku katolických zasnub, tak jaký byste měla**
4 **argument?**

5 Asi jako pro věřící... Pro věřící bych řekla, že je to jako posvěcení toho vztahu. Jakoby na jednu
6 stranu. Jako posílení prostě. Dojít prostě – i jenom to, dojít v čistotě do toho manželství. Nebo
7 to nějak ještě zvládnout nebo se naopak ještě přiblížit, že jakoby tím, že vstoupí do
8 manželství... Prostě to odevzdat jako Bohu ten vztah.

9 **Děkuji. Když se vrátíme zpátky k vám, to vědomí, když jsem si mohla říct: já jsem**
10 **zasnoubená, teď už jsem zasnoubená. Co to pro vás znamenalo?**

11 (*přemýšlí*) Co to pro mě znamenalo? No... Jako kromě toho, že se budu vdávat? (*smích*) Pro
12 mě to bylo jako hrozně hezké. Já jsem se jako celý život těšila na to, až budu vdaná. Pro mě to
13 byl takový jako úděl jako mít rodinu, mít manžela. Takže já jsem to vnímala, že konečně. A že
14 vlastně to přišlo dřív, než jsem doufala, na jednu stranu. Že prostě kolem mě přece jenom hodně
15 kamarádek čeká a čeká. A vlastně manžel byl můj první kluk, dali jsme se dohromady už
16 v šestnácti na mojí střední, starší o něco, takže... Takže na jednu stranu to bylo překvapení. No,
17 že to takhle jde rychle a že to takhle dopadlo.

18 **Hm, tam mě zaujala nějaká věc, co jste řekla, a teď jsem to zapoměla... (*smích*)**

19 (*smích*)

20 **Ale když to ještě trochu rozšíříme – kdybyste to měla vysvětlit malému dítěti, co to**
21 **znamená: teď jsem zasnoubená. Nebo někomu, kdo to neznám. Jak třeba byste to popsala?**

22 Já si myslím, že jsem se jakoby zavázala jednomu člověku... do takového jakoby vážnějšího
23 vztahu, kdy člověk počítá i s tou budoucností. Že už to není jenom takové jako chození a
24 uvidíme, co jednou bude. Ale je to chození s cílem. My jsme tedy tady to vnímali od začátku,
25 neměli jsme v plánu jen tak jako chodit. Přijde mi, že nemá smysl mít vztah, který dopředu
26 víme, že nemá jako budoucnost a nemá jako nějaký cíl. Takže to my jako nevnímali. Ale přijde
27 mi to jako takové největší... největší význam obecně těch zasnub, no.

28 **Mně přijde zajímavé, říkáte, že: „Jsme věděli, že je to jako vážné.“ Teda neřekla jste to**
29 **asi úplně přesně takhle. A tím se dotýkáme trošku toho závazku. A přemýšlím, podle čeho**
30 **se to pozná – vím, že teď už je ten vztah vážný.**

Rozhovor J.9

1 Já myslím, že to není jako věc, která by byla vysloveně vidět. Myslím si, že je to spíš postoj
2 těch dvou v tom vztahu.

3 **A vy jste o tom mluvili? Říkala jste, že po třech měsících jste to nějak věděli. Takže jste**
4 **to měli jako otevřené téma mezi sebou? Takhle my to spolu vidíme dál?**

5 Jo, jo. My jsme se o tom bavili hodně, no. (*smích*)

6 **Když jste se tedy zasnoubili – vy říkala, že ta žádost o ruku byla takovým sdíleným**
7 **tajemstvím.**

8 (*smích*)

9 **Jak jste to oznamovali lidem kolem vás, že jste se zasnoubili – ať už tím jedním nebo**
10 **druhým způsobem?**

11 My jsme to asi většině lidí volali. Asi všem. No, myslím, že manželovi rodiče to věděli předem,
12 protože je poprosil, aby na tu noc byli pryč. (*smích*) Nebo na ten večer, oni se pak vraceli kolem
13 půlnoci, když věděli, že už jako budeme mít po zasnubách. Tak ti to jako věděli předem, spousta
14 lidí to jako věděla předem. A kdo to nevěděl, tak těm jsme to volali.

15 **Takže opravdu se to podařilo udržet, že jste nic netušila?**

16 Ne, ne. Jako vysloveně od někoho ne, jako žádné náznaky tam nebyly. To jako ne. Jenom jsem
17 to tušila tím výročím. Ale to asi může čekat každý, když – (*smích*) Když už tak jako jsme to
18 měli naplánované.

19 **No a jak na to ti lidé reagovali, že jste se zasnoubili?**

20 Jak kdo. Tak jako přátelé a kolem nás, co nás jako znali hodně, tak měli samozřejmě radost.
21 Moji rodiče, tím, že já jsem vlastně měla v té době osmnáct, tak ti z toho nadšení nebyli. Oni
22 jsou ještě k tomu nevěřící, mamka potom jako začala chodit do kostela a tak. Tak ti to brali jako
23 vysloveně, že si kazím mládí a že prostě ať si první dostuduji a takovéhle. Takže ti z toho radost
24 neměli, v podstatě až po svatbě pochopili, že prostě to byl správný krok, který jsem chtěla udělat
25 a věděla jsem, že díky němu budu šťastná. Tak mi přijde, že už to jako vzali. A... a jinak
26 manželovi rodiče byli nadšení a – v podstatě jako všichni měli radost. Až tedy jako u mě, na
27 mojí straně to trošku vázlo, no. Já se omlouvám, já si dojdu jenom pro... (*pauza*) Já se
28 omlouvám, mě umřel notebook, já jsem byla pro kabel...

29 **Děkuji. Dost jste mě vyděsila, než jste řekla, že notebook... (*smích*)**

Rozhovor J.10

1 *(smích)* Už jsem tady.

2 **Jo, já jsem se vás ptala, jak ti lidé kolem vás reagovali. Můžu se zeptat trochu víc k těm**
3 **vaším rodičům? Jaké to pro vás bylo?**

4 Klidně, klidně.

5 **Že vlastně reagovali tak, jak reagovali?**

6 *(přemýšlí)* Já jsem tak jako dopředu s tím trochu počítala, protože vím, jak jsou nastavení, vím,
7 že počítali s tím, že dodělám vejšku a že kdesi cosi a vdám se ve třiceti pomalu. Ale... jo, jako
8 byla jsem smutná. Bylo mi to líto. Nejenom to, že s tím vlastně nesouhlasili, ale že to vlastně
9 negativně celou dobu komentovali. Potom až vlastně na mamku, která se tak nějak obrátila na
10 naši stranu, dejme tomu. Když viděla, že to myslíme vážně a chceme to. A... no, a zbytek prostě
11 až do svatby to komentoval negativně, že jako... že prostě to není dobrý nápad a takové. A
12 přijde mi, že jako tou svatbou se to docela změnilo. Že svatba se jim líbila, užili si jí. A potom
13 viděli, že to bylo správně nebo jako že jsme šťastní oba dva. Potom nám to přáli a teď
14 samozřejmě už je to úplně v pohodě, tak jako tři roky po tom. Ale... bylo to těžké, bylo to těžké
15 začátky, no.

16 **Říkáte zbytek, to myslíte tatínka nebo ještě nějaké členy rodiny?**

17 Jo, další členy rodiny. My jsme totiž takové dvě rodiny hodně pohromadě ještě s tátovou
18 sestrou. Takže teta a její rodina v podstatě.

19 **Já si říkám, že tohle se může dost promítnout do toho celého předsvatebního období. Už**
20 **jenom to, že si představuji, že rodiče třeba pomáhají organizovat tu svatbu v některých**
21 **případech. Tak jak probíhalo tohle? Nebo nějaké domlouvání plánů a tak dál?**

22 My jsme jako svatbu si dělali v podstatě sami s manželem, protože jsme takoví... chtěli jsme
23 to mít jako dokonalé. Což byla na jednu stranu, zpětně vidíme, že to byla trošku chyba, že zase
24 nám to bralo spoustu času a energie. Ale zároveň vidíme, že ostatní kolem nás jsou často takoví
25 až nefungující, člověk čeká a už se toho nedočká. Takže jsme si to dělali hodně po své a potom
26 na konci, je pravda, že nám potom pomáhali vlastně. S mamkou jsme hodně pekly ten poslední
27 týden před svatbou. A teta s rodinou nám dělali svatební koláčky, pekla celý víkend. Takže jako
28 oni, oni jsou jako hodní a vždycky jako, že nás mají rádi a že nám pomůžou. Ale jakoby takové
29 ty kecy o tom, že prostě si kazím mládí, ty jako tam byly pořád, to zase jako jo. Takže nakonec
30 jako to, co jsme úplně jako potřebovali, to nám pomohli, ale my jsme celé plánování svatby si

Rozhovor J.11

1 dělali v podstatě jako ve dvou, sami dva, no. A plus jsme potom jako prosili, když jsme věděli,
2 že budeme potřebovat tady to odvézt a tak, tak jsme prosili konkrétní lidi.

3 **Ještě mě napadá, když to vezmu zpátky k vám, jestli vás to neznejišťovalo, že ta vaše**
4 **strana rodiny se k tomu staví jako ke kažení si mládí? Jestli vás to neznejišťovalo v tom**
5 **vašem rozhodnutí nebo v té cestě, na kterou jste se vydala?**

6 Hm. (*přemýšlí*) Vůbec. Já jsem jako zvyklá, že jsem jako jiná než zbytek rodiny. Já jsem věděla,
7 že zbytek rodiny – že tohle prostě není cesta pro ně. Jako vůbec jsem jako ty jejich poznámky
8 nebrala v potaz, že bych se nad tím rozmýšlela. To se mnou jako vůbec neviklalo, protože jsem
9 věděla, že naše obzory jsou jiné, naše názory jsou jiné. A dopředu jsem věděla, že to jakoby
10 bude problém.

11 **Tak si říkám, jak jste jim to tedy oznamovali? Jestli jste zvolili třeba jinou strategii, jak**
12 **to té rodině říct, když jste počítala s tím, že to bude problém?**

13 Ne, ne, taky jsme jim to volali. Prostě jsme jim to zavolali. (*smích*) Nějaké extra jásání se
14 nekonalo. Tak asi tak, no.

15 **Někdo mi třeba říkal, že ten ženich budoucí jede do rodiny té nevěsty požádat o ruku.**
16 **Proběhlo něco takového u vás?**

17 To neproběhlo. My jsme to s manželem i předem řešili, jestli se má o něco takového pokoušet.
18 Ale vzhledem k tomu, že rodiče se rozvedli, tak vlastně tam nebyla úplně už nějaká příležitost.
19 Ani to vlastně nebylo vhodné, protože s tátou jsme se nějak extra nevidali, takže vlastně tam
20 ani nebyl důvod žádat jeho. V podstatě. Kdyby, tak třeba moji mamku, ale to nám přišlo –
21 mamka je takový introvert, takže ta by na tohle taky stejně moc nebyla.

22 **Jo. No a já se lidí ptám, jestli si třeba všímali, že by se k nim jejich okolí začalo třeba jinak**
23 **chovat, jinak se k nim vztahovat, když zjistí, že ten pár se zasnoubil a připravuje se na**
24 **svatbu. Uvědomujete si něco takového?**

25 Jako kromě otázek na svatbu, na které se ptali všichni... (*smích*) Jinak asi ne, my máme kolem
26 sebe takovou partu kamarádů, kteří automaticky tak jako považovali... nás dva ne jako za jedno,
27 ale jakoby... Stejně jako my bereme v té skupině, jakože to jsou oni dva, že jsou spolu, tak
28 takhle nás brali všichni jako od začátku. Takže já myslím, že vysloveně kolem nás se jako nic
29 nezměnilo. Co se týče jako vztahů s lidmi.

30 **Ještě mě napadá, jestli třeba nebylo pro někoho tématem, že jste ještě relativně mladí?**

Rozhovor J.12

1 Jo, jo, jo. To mně bylo... mně bylo teda osmnáct a měsíc nato devatenáct, teda. A manžel je o
2 šest let, takže tomu bylo dvacet pět. No, jako bylo... Ale mně přijde, že tohle je jako výhoda,
3 že my se pohybujeme hodně ve věřícím prostředí, což znamená, že tam to ááááž tak výjimečné
4 není. Dobře, jako devatenáct jako bylo málo, ale nebylo to až tak extrémně zarážející jako třeba
5 pro moje spolužáky ve škole. To jako byl prostě velký rozdíl, no.

6 **No a co oni na to říkali, že takhle mladá jdete do manželství? Ti spolužáci, myslím.**

7 No, oni jako... No, divili se, no. (*smích*) Tam jako vysloveně nebylo co komentovat. Ptali se
8 proč, tak prostě člověk se jim to snažil nějak vysvětlit, že prostě chce. Že je to rozhodnutí, které
9 ví, že prostě je správné. No... A mně přijde, že jako výhoda těch vrstevníků, já nevím,
10 v osmnácti devatenácti je, že jako vám to přejí, přestože jim třeba přijde, že je to jako blbost.
11 Což mi přijde, že je rozdíl od té rodiny, kterým prostě bylo padesát, tak je jasné, že prostě mají
12 trošku jiný pohled na svět. Takže ti to přejí a ti varují, že si nemyslí, že je to dobré, no. Takže
13 asi tak.

14 **Změnilo se pro vás něco po zasnoubení? Vy jste o tom už trošičku mluvila... Vybavíte si,
15 že by tam došlo k nějakým změnám?**

16 Teď nevím, v čem myslíte?

17 **Hm, já se ptám schválně docela široce, protože někdy bývá něco v tom páru, nějaké jemné
18 nuance. Nebo ve vztahu právě s okolím, nebo že se začne něco řešit, co se předtím neřešilo,
19 objeví se nová témata, která tam nebyla...**

20 Hm... Jako, no, změny ve vztahu byly třeba tím, že jsme hodně řešili tu svatbu. Tak je třeba
21 pravda, že jsme věděli, po tom roce plánování, že chceme minimálně rok bez dítěte, pokud to
22 půjde. Že jsme cítili, že ten vztah hodně jako zeslábl oproti těm předchozím letům kvůli tomu,
23 že jsme vlastně neměli čas na to ho nějak jako budovat a nějak ho živit. A řešili jsme vlastně
24 jenom plánování. Tak to jsme si byli vědomi, že jako není dobré, že jsme byli hodně takoví
25 nestabilní. Že se chceme prvně usadit ve dvou a potom případně to mimčo. Tak to vlastně byla
26 jedna změna. Jinak asi ne, asi jenom ten pocit, že tím, že ostatní, jako okolí, mi vtloukalo do
27 hlavy, že jsem vlastně hrozně mladá, tak jsem si vlastně celou dobu připadala jako dítě a bylo
28 to hrozně zvláštní. Že jsem věděla, že jsme zasnoubení, a na jednu stranu ne, že by tomu člověk
29 nemohl věřit, ale bylo to takové zvláštní. Bylo to i takové utvrzování, že se zbaví tady toho, že
30 jsem mladá. Jako mně to nevadilo, jenom mi přijde, že tím okolím to bylo hodně, hodně

Rozhovor J.13

1 nadhazované. Že jsem vlastně o tom pořád přemýšlela, že to je vlastně divné na jednu stranu,
2 no.

3 **Že je to divné být v roli nevěsty v tomhle věku?**

4 Hm. Jo, jo, jo.

5 **Tak si říkám, co to pro vás tedy obnášelo být v roli nevěsty nebo být nevěstou. Co jste si**
6 **představovala, že se od vás očekává a co ti druzí lidé si myslí, proč třeba byste měla ještě**
7 **počkat? Z jakých důvodů?**

8 No... Já myslím, že jako nejčastější důvod byla ta škola, jako vejšku ať si prvně dostudují. Že
9 prostě s dítětem jakoby už školu nedodělám. No, a to mi přijde, že to byl jako základ. Jinak
10 prostě mi přijde, že hodně mladí lidé obecně věděli, že se dá žít i v manželství nějakým aktivním
11 životem, že to zase tak úplně nehrotí. Ale... já jsem jako nepociťovala, že bych si krátila mládí.
12 Je pravda, že jakoby bylo jednodušší zůstat doma, nechat se živit a žít si blažený studentský
13 život jako zadarmo pomalu. To jako samozřejmě, je to rozdíl než se starat o vlastní bydlení a
14 jídlo a všechno. Jako uživit se. Nastoupit do práce a jet v dospělé rovině. Jako je to rozdíl, to
15 jo. Ale myslím, že ta škola byla nejčastější proč počkat. A pro mě naopak bylo jako čekat kvůli
16 škole? Nebyl to pro mě dostačující důvod.

17 **Vy jste říkala, že jste tu dobu zasnoubení strávili přípravou toho obřadu, té svatby. Ale**
18 **byla to pro vás i příprava na manželství? V čem by to případně bylo?**

19 Jako my jsme... přípravu navštěvovali u toho našeho faráře. Zároveň si myslím, my jsme měli
20 dost jako načteno. Manžel se hodně věnoval i psychologii i jako vztahům a potom jsme spolu
21 měli pár knížek, no, měli jsme knížku, ve které jako byla každá kapitola na nějaké téma a pod
22 ní byly otázky, kterým se člověk může společně věnovat, aby přesně tušil, co třeba se stejně
23 jednou bude muset řešit. Jsme se asi nepřipravovali na manželství jako takové. To asi ne. To
24 by tam možná... možná bych příště někomu doporučila se tomu jako víc věnovat. Ale my jsme
25 si sami sebou, tím vztahem, byli jako dost jistí. Takže... To byla o té přípravě ta knížka a jinak
26 jsme nějak extra nic pro to víc nedělali, no.

27 **A jak probíhala ta vaše příprava s knězem? Různé páry to mají různě.**

28 My jsme měli s ním tři sezení, na kterých byly další páry a povídal nám tam – přijde mi, že to
29 nebyla... My jsme pak ještě zkusili přípravu na manželství jako od arcibiskupství, a ta se nám
30 nelíbila, tam jsme byli jednou. A řekli jsme, že prostě nechceme absolvovat deset setkání, když
31 jsme věděli, že nám to je nepříjemné a necítili jsme se tam. Že by to bylo nějaké užitečné

Rozhovor J.14

1 vysloveně. A s tím farářem to bylo... přemýšlím, jestli tam byly vysloveně nějaká témata, nebo
2 ne. Já myslím, že to nebylo asi jako zaměřené. Bylo to takové povídání. *(chyba spojení)* Takže
3 jako o každé té části, co to znamená, proč to člověk říká a jak by to mělo vypadat potom.

4 **Takže to byla příprava přímo na tu svatbu jako takovou?**

5 Ne, na to manželství. Tohle byla opravdu příprava na manželství.

6 **Vy jste mi na chvíli vypadla, tak nevím, jestli mi tam něco neuteklo.**

7 Jo, jo.

8 **Říkala jste, když se k tomu vrátím, jestli jsem vám dobře rozuměla, že to byla příprava
9 na každou část jako takovou, já jsem to vztáhla k tomu obřadu. Ale vzpomenete si...**

10 Na každou část slibu. Jako že se tam probíralo, co to znamená láska, co to znamená úcta a
11 podobné věci. Ale otvíral tam i otázky právě, aby si ty páry předem rozmysleli, co by třeba
12 dělali, jaký postoj by měli, kdyby se jim narodilo postižené dítě a takové. Bylo to i, že tam dával
13 otázky poměrně na tělo, kdy člověk potom večer šel z té přípravy a měl co probírat, no.

14 **Dokázali jste si na takové otázky odpovědět?**

15 Jo, jo. My jsme – mně přijde, že máme jako hodně stejný princip jako hodnot a i rozhodování,
16 co se týče vážných věcí. Jinak jsme dost rozdílné povahy a zájmy a všeho zaměření, ale přijde
17 mi, že tady na tom základu je to to, co nás tak hodně drželo celou dobu. Na tomhle opravdu
18 jsme měli jeden pohled.

19 **Když se na to podíváte s odstupem těch tří let, tak pomohla vám ta příprava? Dala vám
20 nějaká důležitá témata, která by se do toho vztahu jinak nedostala? Do těch vašich
21 diskuzí?**

22 Jako v té době jo, ale nemyslím si, že bychom z toho žili doteď. Že více méně tohle byl jeden
23 příklad z těch padesáti, co nám tam říkal a vlastně na další si nevzpomenu. Ale zase je pravda,
24 že my jsme měli hodně otevřený vztah a hodně jsme se o věcech bavili jako obecně, takže ne
25 že by ta příprava byla zbytečná, bylo tam spousta podnětů, ale myslím si, že pro někoho to bylo
26 třeba přínosnější než pro nás, kdy my jsme toho měli už jako hodně probraného předem, no.

27 **My už jsme zmínily to slovo závazek, vy jste říkala, že ten vztah byl závazný tak nějak od
28 začátku. Abychom si to ale ujasnily, mohla byste mi říct, co pro vás závazek ve vztahu**

Rozhovor J.15

1 **znamená? Kdybyste to měla nějak definovat nebo zase zkusit vysvětlit malému dítěti?**

2 **Lidé si pod tím představují různé věci, tak mi přijde fajn si to říct rovnou.**

3 Jako závazek co souvisel s těmi zasnubami?

4 **Ano. Nebo třeba i závazek ve vztahu, ale když to vztáhnete k těm zasnubám, bude to**
5 **ideální.**

6 Já myslím, že k těm zasnubám jsme se bavili, že to... že člověk s tím druhým počítá natolik, že
7 se vezmou. Že to není jako bezcílné toulání se, chození se a tak. Co pro mě znamená obecně...
8 Asi ne, asi jsem nad tím nikdy vyloženě nepřemýšlela, co by to mohlo být. Přijde mi, že je to
9 takové, no, na jednu stranu že ten člověk se na trochu vyšší místo třeba i jako před ostatní. Což
10 jako dělá i samotný vztah, ale není to úplně pravidlo. Že prostě ten druhý je víc než kamarádka.

11 **Kdybyste měla někomu vysvětlit, když řeknete: já mám závazný vztah. Tak co vlastně tím**
12 **myslíte? Co do toho patří a co už ne? Jak to vypadá pro vás?**

13 *(přemýšlí)* Asi třeba, že si nenechávám zadní vrátka na jednu stranu. Nebo... že se neohlížím
14 po druhých nebo že nepřemýšlím přesně nad tím, ne jestli to má smysl, to asi každý si někdy
15 položil tu otázku, jestli opravdu tenhle vztah je to, co opravdu by měl být. Ale... jako nebere to
16 na lehkou váhu. Bere to jako věc, na které se musí pracovat a neopustí ji jen proto, že jsme se
17 jednou pohádali nebo tam bylo nějaké tření nebo něco takového.

18 **A je v tom třeba pro vás i nějaká povinnost?**

19 Jako cítím to z toho, ale vlastně nevím, co konkrétně by tou povinností mělo být. Přijde mi, že
20 ani jako v manželství necítím, že by tam pro mě byla nějaká povinnost kromě dejme tomu těch
21 slibů. Ale to taky neberu jako povinnost, to beru jako rozhodnutí pro něco. A ne, že jako musím.
22 Prostě jsem se rozhodla, že to chci dělat, tak to jako budu dělat, no. Ale... No, jinak asi... Cítím
23 to tam, ale nevím jako, jestli by to tam mělo být nějak konkrétně, no.

24 **Jasně, zatím to tam pro vás prostě nemá nějaký konkrétní obsah. Ta povinnost.**

25 Hm, jo.

26 **Děkuji, krásně jste to popsala, ten závazek. (úsměv)**

27 *(smích)* Můžu se jenom zeptat, na jak dlouho by to asi bylo? Co tam ještě máte?

28 **15 minut zvládnete?**

29 Jo, určitě.

Rozhovor J.16

1 **Už se to blíží k závěru, ale ještě bych se na chvíli zastavila u toho závazku. Vy jste mluvila**
2 **o těch zásnubách, co tam pro vás bylo za závazek. Já si představuji, že u těch zásnub**
3 **částečně nějaký závazek je, ale taky je tam nějaká fantazie nebo představa toho závazku**
4 **jako manželského. Ke kterému se to nějak blíží, na který se to připravuje. S ohledem na**
5 **tyhle dva závazky, které jsou najednou ve hře, můžete říct, jak jste to prožívala?**

6 No, já myslím, že jsem jakoby s tím závazkem, co se týká těch zásnub, tak jsem ho jako úplně
7 neprožívala. Tím, že my jsme ten vztah brali celou dobu jako velmi vážně a jako věděli jsme,
8 že jakoby chceme jít do toho manželství, tak jsem jakoby... že tady to jako vnímám teď
9 teoreticky, ale vlastně jsem to nějak extra jakoby nevnímala v té době. Jako že by zásnuby byl
10 nějaký jiný závazek, než co jsme celou dobu jakoby žili.

11 **A s ohledem na to manželství, které katolíci mají hodně definované, mají tam pevné**
12 **mantinely – nebo já to tak vnímám. Jo, toho celoživotního závazku, závazku k úctě,**
13 **věrnosti, lásce, to jsou věci, co lidi mimo katolickou církev prostě neslibují. Vnímala jste**
14 **to nějak s ohledem na tohle? Že na tohle se budete připravovat, tohle budete slibovat?**

15 *(přemýšlí)* To asi jo. Myslím, že ne úplně vědomě, že to bylo takové spíš podvědomí, že vím,
16 že tady to jakoby budu slibovat. To jako jo. Asi nejvíc, co ve mně vždycky jakoby rezonovalo,
17 byla přesně ta „na celý život“, no. To asi... Jako je pravda – přijde mi, že ještě naši rodiče nebo
18 tak, přijde mi, že jako ještě hodně lidí s tím jakoby počítá, že se to tak jako děje. Že se berou,
19 aby spolu byli celý život. Přestože to tak často nebývá. Ale pořád taková jakoby... to doufání
20 v to tam jako je. A mě asi uklidňovalo na jednu stranu, že u nás to tak jakoby musí být. Přijde
21 mi, že je mnohem jednodušší s tím jakoby počítat, nemít tam tu možnost z toho odejít. Prostě
22 jakoby natvrdo se rozhodnout a teď, ať se děje, co se děje, kdo kde umírá a je nemocný, tak
23 prostě jako jedem. To mi přijde, že bylo docela, docela jako ulevující. No, nemuset nad tím
24 přemýšlet, že to nemusí dopadnout. Prostě jsme věděli, že to musí dopadnout do konce života,
25 a proto mi přijde, že člověk má i trochu větší motivaci dělat, aby to prostě bylo dobré. Protože
26 ví, že v tom bude prostě celý život, no.

27 **A vy říkáte: „Bylo to ulevující.“ Bylo to ulevující už v tom období zásnub, nebo až po**
28 **svatbě se dostavila ta úleva?**

29 Jo, už jakoby v tom období zásnub. Ale na jednu stranu to bylo trošku děsivé. Ale tak to je, že
30 opravdu v osmnácti jsem se rozhodla pro jakoby... *(smích)* pro kluka na celý život, tak to bylo
31 trošku děsivé! To jsem si říkala jakoby: „No...“ Ale říkám si, že když se člověk pro tohle

Rozhovor J.17

1 rozhodne ve třiceti, tak ono těch deset let, mi přijde, už není zas takový rozdíl. Pořád jako ve
2 třiceti se rozhodnout na celý život může znamenat na dalších čtyřicet padesát let, možná.

3 **Říkáte, že to bylo trochu děsivé a zároveň to bylo uklidňující. Bylo to někdy děsivé**
4 **takovým způsobem -**

5 *(smích)*

6 **- že jste uvažovala, že tam nebudete pokračovat? Že jste si rozmýšlela tu svatbu? Nebo**
7 **jste přemýšlela, že to třeba pozdržíte?**

8 Ne. Až tak děsivé to asi nebylo. *(smích)* Nebo spíš převládaly ty pozitivní jako pocity, si
9 myslím.

10 **Jo, ale někdy to tam prostě brnklo, že to má i jinou stránku než jenom to, že to bude**
11 **vždycky krásné...**

12 Jo, jo, to jo. To tam brnká i teď. Jo. *(smích)*

13 **No a k čemu myslíte, že jste se zavázala těmi zasnubami svému partnerovi? Co jste mu**
14 **vlastně – jaký závazek jste mu dala těmi zasnubami?**

15 Já si myslím, to jediné, co mě tak napadá k tomu, že závazek tomu, že se jakoby budu snažit,
16 abychom do toho manželství došli. Jinak se jako necítím, že bychom si navzájem byli jako víc
17 zavázaní, no.

18 **A když to trošku otočím, tak závazkem k čemu jsou vlastně zasnuby? Tak je to závazek**
19 **k té cestě? Nebo k čemu je to závazek?**

20 *(přemýšlí)* Hm... Když nad přemýšlím, tak jestli musí být zasnuby vyloženě závazek na jednu
21 stranu. Nevím, jestli jsem to na začátku vůbec řekla nebo ne. *(smích)* Nebo jestli to máte jako
22 vy, že zasnuby jsou závazek.

23 **Trochu jo, a trochu už to tam i padlo. Ale pokud to teď tak nemáte, tak je to v pořádku.**
24 **To je úplně v pořádku! *(smích)***

25 Jo, jo, jo. Já si jako vysloveně... No, vysloveně to necítím, že by to vysloveně musel být
26 závazek. Já nevím, no. Jako já si to umím představit třeba u lidí, kteří to nebrali zas tak vážně.
27 Nebo nepočítali, že by to muselo stoprocentně dopadnout manželstvím. Tak ty zasnuby, je to
28 tak jako rozdělené, že – a teď do toho jdeme jako opravdu vážně, s tím vědomím, že se chceme
29 vzít. A přijde mi, že u nás tady ten přelom nebyl tak úplně zřejmý, tak to tak nevnímám.

Rozhovor J.18

1 **No a dalo by se to nazvat nějak jinak? Nebo nějakou metaforou vyjádřit, co znamenaly ty**
2 **zásnuby ve vašem vztahu? Pokud něco?**

3 Možná jako potvrzení toho, na čem jsme se jako - domluvili, to zní blbě. Ale potvrzení toho,
4 co jsme jako oba dva chtěli. Tak to mi přijde stejné, jako kdyby se lidi chtěli vzít, ale neřekli
5 oba ano, tak jako oba dva to cítí, že se jako vzali, ale vlastně to nikde jako není. Jako že by si
6 to řekli třeba navzájem i. Ale já myslím, že my – umím si představit, že bychom se nezasnoubili
7 a že bychom se jenom vzali. Já si myslím, že u nás bych necítila nějaký extra rozdíl, že by to
8 byl nějaký jako zlomový okamžik. Říkám, my prostě jsme věděli datum předem, na kterém
9 jsme se domluvili předem, že by bylo hezké se vzít. Takže já to nevnímám jako nějakou
10 přelomovou situaci.

11 **A myslíte, nezasnoubili – jak ty církevní zásnuby, tak tu žádost o ruku? Ani to, ani to?**

12 Jo, já to tak jako dávám dohromady... Já to úplně nerozděluji, no. Beru to, že jsme se zasnoubili
13 tou žádostí o ruku a jako duchovně to tak obohatili v podstatě těmi církevními zásnubami.

14 **Vy jste to asi už zmínila – mám tady otázku, k čemu si myslíte, že zavázal váš partner**
15 **nebo co vám vlastně slíbil váš partner těmi zásnubami. Možná už je to to, co jste řekla.**

16 Já myslím, že on byl, co se týče té svatby jakoby víc nejistý. Co mi i jako potom říkal, že tam
17 byly přesně jako i v tom vztahu že byly chvíle, kdy si říkal, jestli opravdu to je to ono. Takže já
18 myslím, že pro něj to mělo přesně ten význam, že to bylo to utvrzení. Že jsme se o tom bavili a
19 oba jsme věděli, že to jako chceme, tak si myslím, že možná pro něj to mělo o trošku jakoby –
20 ale nemyslím, že by to bylo nějak zásadní. Ale takové jakoby rozhodnutí a ujištění. Že do toho
21 opravdu jdeme teda. (*úsměv*)

22 **Ted' nevím, když si to ještě představíte, ujištění pro něj anebo i směrem k vám? Že i vás**
23 **chce ujistit, že opravdu do myslí vážně a chce pokračovat k té svatbě a ke společnému**
24 **životu?**

25 Aha, to mě ani nenapadlo. Cítím, že spíš jako pro něj.

26 **Pro něj.**

27 Nemyslím si, že by mě – jako já jsem s tím počítala. Myslím, že jsme s tím počítali oba, že
28 jenom... No, myslím, že spíš pro něj to mohlo mít význam.

29 **Děkuji. Když se bavíme o tom závazku – a ted' nevím, jestli je to vhodné slovo nebo jestli**
30 **to v tom vašem konkrétním případě... I když vlastně jo, to, že vy jste se cítila od začátku**

Rozhovor J.19

1 **nebo relativně od začátku tomu vztahu zavázaná, že jste to brala vážně, s dlouhodobou**
2 **perspektivou.**

3 Hm.

4 **Říkám si, jestli k tomu nějakým způsobem přispívala vaše víra? Že ten vztah berete vážně.**
5 **Jestli jste čerpala z té vaší víry, z církve, z toho, že jste křesťanka – že ty vztahy takové**
6 **chcete mít. Nebo ten vztah jeden.**

7 No, to je takové... Já jsem nad tím i dřív přemýšlela. A já vlastně vůbec nevím, jak to poznat,
8 tohle. Protože já jsem vyrůstala v nevěřící rodině a byla jsem pokřtěná ve čtrnácti. Stejně jako
9 se hodně lidí třeba ptá, jaká jsem byla. A já říkám: „No, ve čtrnácti jsem prostě byla poslušná
10 holka, která se učila do školy a chodila ven s kamarádkami. A to byl jediný můj život.“ Takže
11 já myslím, že bych byla jako dost podobná. A co se týče toho vztahu, já... jako určitě si myslím,
12 že ta víra tam hrála roli, že člověk je prostě nějak formovaný. Je formovaný k tomu, aby přesně
13 jako neutíkal od problémů nebo aby byl věrný, aby to, přesně, mělo nějaký smysl. Neplácát se
14 jen tak někde a dělat jako nesmysly. Takže asi jo. Ale nevím, jaký vztah bych měla, kdybych
15 věřící nebyla. Nejsem si jako jistá, jestli by to byl extrémní rozdíl nebo spíš ne. Každopádně co
16 jsem věděla, že chci věřícího partnera. Tak to mi přijde, že asi jako považuji za důležitý,
17 důležitý jako rozdíl – což by byl jako rozdíl.

18 **Jo, to, že váš partner je věřící, je tam pro vás nějakou kvalitou zásadní?**

19 Jo, jo, ano.

20 **Co vám to tedy dává? V čem je to pro vás tak důležité?**

21 Pro mě to bylo zásadní kvůli tomu, že táta byl nevěřící a byl naopak silně proti. A proběhlo tam
22 hodně jakoby psychického týrání a výsměchy a posměšky a takové. Takže já jsem věděla, že
23 tady to nechci, což bylo takové jediné – jediné řešení bylo najít si věřícího partnera, který bude
24 na stejné lodi, bude to cítit stejně a tu víru a duchovní život s ním moct probírat. Což prostě
25 ano, znám i lidi, kteří se vezmou nevěřící a buďto zůstanou nevěřící a jsou jako naprosto
26 v pohodě a všechno. Ale přijde mi to jako rozdíl.

27 **Jasně, to je pro mě úplně srozumitelné. Myslíte si – teď jste mi krásně popisovala ty**
28 **pobídky, které mohly jít z té víry, že ten váš závazek nebo přístup k závazku je takový.**
29 **Myslíte si, že něco takového bylo i z rodiny, od přátel nebo z toho, řekněme světského**
30 **prostředí, ve kterém vy jste vyrůstala?**

Rozhovor J.20

1 Ještě jednou, teď jsem nepochopila tu otázku?

2 **Já mapuji kořeny toho, proč člověk přistupuje k závazku tak, jak přistupuje.**

3 Jo.

4 **Jestli třeba víte, odkud to vyrůstalo v tom prostředí druhém?**

5 No, já mám třeba... Pro mě si myslím, co se týče partnerského vztahu, tak zásadní byl jako
6 vztah rodičů, který jsem viděla i ve svých jakoby čtrnácti letech nebo tak, že je nefunkční. A
7 věděla jsem, co byla třeba ta základní chyba, a to je... Já mám třeba ještě starší sestru a přijde
8 mi, že každá si z toho vzala něco. Ona si z toho vzala, že jako nikdy se nechce vdát a nikdy
9 nechce v podstatě partnera a děti. A já jsem si z toho vzala, že prostě chci mít úplně jiné vztah
10 s partnerem. Takže to myslím, že pro mě bylo jedno z asi nejdůležitějších poznamenání ze
11 života. Že jsem věděla, co určitě jako nechci, aby takhle fungovalo a co musíme dělat pro to,
12 aby prostě neskončili jako oni v podstatě, no.

13 **Hm, hm, to je pro mě zase srozumitelné. Vzala jste si z toho vlastně to nejlepší, co nějak**
14 **šlo.**

15 No. (*úsměv*)

16 **Zkuste si prosím ještě představit, kdybyste se měla znovu rozhodovat o tom, jestli chcete**
17 **touhle cestou znovu jít, šla byste do toho? A možná bych to rozšířila ještě o to porozumění,**
18 **jak jste o tom mluvila – přinesly tam ty zásnuby něco tak zásadního, že by pro vás mělo**
19 **smysl to zopakovat? Ať už jeden nebo druhé?**

20 (*přemýšlí*) Jako celé to rozhodnutí se vdát bych zopakovala určitě se vším všudy. Co se týče
21 zásnub... (*přemýšlí*) Já přemýšlím, jako... ano, zopakovala bych to. Ale... zároveň necítím, že
22 by to bylo nějak extrémně zásadní a bez čeho by se... bez čeho bychom se potom nevzali. Nebo
23 nemohli vzít.

24 **A zopakovala byste to tedy proč? Co by tam bylo, co by vás tam táhlo ještě znovu?**

25 (*přemýšlí*) možná i to, že je to dělá. Že je to jako normální se první zasnoubit a mít tam nějaký
26 prostor před svatbou, kdy je to přesně jako oficiálnější, že s tím jako počítají na jednu stranu,
27 nevím, jak to jako říct... No, asi hodně jako tady to. Že se to jako dělá. Nevím, kdyby se to
28 nedělalo, tak si nevymyslím, že se chci zasnoubit. Že to jako pomalu neexistuje tenhle konkrétní
29 institut toho.

Rozhovor J.21

1 **Napadá mě slovní spojení přirozený řád věcí.**

2 No, jo, jo. Asi jo.

3 **Ještě se zeptám na úplně poslední věc, když jsme si o tom takhle promluvily spolu, je tam**
4 **něco, co jsem neoslovila? Nějaká vaše zkušenost, názor, něco, co vám přišlo jako zásadní,**
5 **důležité k tomu období zasnub říct a já jsem se nezeptala?**

6 (*přemýšlí*) Asi ne. Asi vlastně mě naopak překvapilo, kolik se toho dá o zasnubách povídat.

7 (*smích*) Že přesně to pro mě nikdy nebylo zas tak – jako jo, jasně, takový ten příběh, jak mě
8 manžel požádal o ruku, tak jasně, to se vypráví pomalu jako doteď, když to chce někdo slyšet.

9 Ale jinak by mě nenapadlo to takhle řešit vysloveně. To asi ne. (*smích*)

10 **Dobře, já vám moc děkuji.**

11 Rádo se stalo!

12 **Asi jsem překročila těch patnáct minut, tak za to se omlouvám.**

13 (*smích*) V pohodě.

14 **Děkuji vám, bylo to pro mě opravdu velice zajímavé, co jste mi povídala. Moc hezké úhly**
15 **pohledu, které jsem třeba neslyšela od jiných lidí, tak vám děkuji za tohle rozšíření.**